

Informe

XARXES ORGANITZATIVES IMMIGRANTS A L'ÀMBIT MUNICIPAL

Estudi comparatiu de les capitals i àrees
metropolitanes de

Barcelona, Madrid, Girona i Múrcia

Bellaterra, desembre de 2009

Institut de Govern i Polítiques Públiques

Laia Jorba Galdós
Carol Galais González

Eva Anduiza Perea (coord)

Eva Anduiza

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

IGOP
Institut de
Govern i
Polítiques
Públiques

SUMARI

0. Agraïments	5
1. Marc de l'estudi i metodologia.....	6
2. El nivell meso en la integració política dels immigrants.....	11
3. Els factors que influeixen en la xarxa associativa immigrant.....	16
4. El context sociodemogràfic i polític a nivell municipal.....	18
5. Naixement i manteniment de les associacions d'immigrants.....	21
6. Les característiques de les associacions d'immigrants i la integració sociopolítica	52
7. Les xarxes d'associacions d'immigrants: característiques, densitat i qualitat	96
8. Conclusions	126
Referències	129
Annexos.....	131

ÍNDEX TAULES

Taula 1. Mètodes d'elaboració del cens d'associacions d'immigrants.....	7
Taula 2. Dades del cens d'associacions per ciutats i àrea metropolitana	8
Taula 3. Taxa de mortalitat de les associacions per àrea geogràfica.....	9
Taula 4. Nombre i proporció d'immigrants i d'associacions elegibles sobre el total de la mostra.....	22
Taula 5. Nombre d'associacions d'immigrants per cada 1000 habitants estrangers.....	24
Taula 6. Nombre d'immigrants i d'associacions per procedència o origen.....	24
Taula 7. Percentatge d'immigrants i associacions de cada origen sobre la població immigrant i el conjunt d'associacions de cada àrea geogràfica.....	25
Taula 8. Pressupost total de les associacions en euros (estadístics descriptius)	38
Taula 9. Tipus de localització de les seus de les associacions. Nombre per tipus i àrea geogràfica.....	41
Taula 10. Nombre de socis (estadístics descriptius).....	45
Taula 11. Nombre de socis actius (estadístics descriptius)	45
Taula 12. Estadístics descriptius relatius als recursos humans de les associacions.....	48
Taula 13. Nombre d'associacions per tipus de serveis i zones geogràfiques.	56
Taula 14. Nombre total de clients, imputant respostes d'interval per mitjanes.....	63
Taula 15. Percentatge de membres pertanyents als col·lectius ètnics a què s'adrecen les associacions per àrea geogràfica.....	64
Taula 16. Percentatge de membres que pertanyen al grup religiós o ètnic majoritari a les associacions per àrees geogràfiques.....	65
Taula 17. Percentatge de socis amb una edat inferior als 16 anys	68
Taula 18. Percentatge de socis amb edats compreses entre els 16 i els 30 anys.	69
Taula 19. Percentatge de socis amb edats compreses entre els 31 i els 64 anys.	69
Taula 20. Percentatge de socis amb més de 64 anys	69
Taula 21. Indicadors d'activitat política de les associacions per zona geogràfica.....	83
Taula 22. Puntuacions mitjanes del índex de participació política per àrea geogràfica.	84
Taula 23. Puntuacions mitjanes del índex de participació política per nacionalitat o origen majoritari.....	85

ÍNDEX GRÀFICS I XARXES

Gràfic 1. Evolució de la població nascuda a l'estranger per províncies.....	19
Gràfic 2. Proporció de persones estrangeres i associacions elegibles per àrea geogràfica ..	23
Gràfic 3. Proporció d'immigrants i associacions de cada origen sobre el total de població estrangera i d'associacions d'immigrants per àrea geogràfica	25
Gràfic 4. Diferència entre percentatge d'immigrants i percentatge d'associacions segons origen sobre el total de la població immigrada i el total d'associacions d'immigrants	27
Gràfic 5. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Barcelona)	29
Gràfic 5b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Barcelona)	29
Gràfic 6. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (AM Barcelona).....	30
Gràfic 6b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (AM Barcelona)	30
Gràfic 7. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Girona)	31
Gràfic 7b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Girona)	31
Gràfic 8. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Salt)	32
Gràfic 8b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Salt)....	32
Gràfic 9. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Múrcia)	33
Gràfic 9b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Múrcia)	33
Gràfic 10. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Madrid)	34
Gràfic 10b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Madrid)	34
Gràfic 11. Procedència dels pressupostos de les associacions per àrea geogràfica	39
Gràfic 12. Relació entre la taxa de mortalitat i el pressupost mig de les associacions	40
Gràfic 13. Proporció d'associacions per ubicació de la seva seu i àrea geogràfica	41
Gràfic 14. Proporció d'associacions que comparteixen local amb altres associacions	43
Gràfic 15. Recursos de les associacions per àrea geogràfica.....	43
Gràfic 16. Mitjana de socis de les associacions per àrea geogràfica	47
Gràfic 17. Nombre de voluntaris de mitjana per àrea geogràfica	49
Gràfic 18. Relació entre l'existència de voluntaris i la taxa de mortalitat.....	50
Gràfic 19. Proporció d'associacions per adscripció (a partir del seu nom) i àrea geogràfica ..	52
Gràfic 20. Proporció d'associacions segons la percepció que tenen de la seva activitat/ identitat per àrea geogràfica.....	54
Gràfic 21. Distribució proporcional de les àrees adreçades per les associacions segons àrea geogràfica.....	59
Gràfic 22. Activitats de les associacions en funció dels orígens i identitats dels col·lectius a què es dirigeixen	62
Gràfic 23. Percentatge de dones membres en general, membres actives i participants no afiliades	66
Gràfic 24. Percentatge de dones entre els recursos humans de les associacions per àrea geogràfica.....	67
Gràfic 25. Percentatge de dones entre els clients de les associacions per àrea geogràfica..	68
Gràfic 26. Llengües utilitzades per les associacions en les seves activitats diàries.....	72
Gràfic 27. Llengües utilitzades per les associacions en les reunions amb els socis	72
Gràfic 28. Llengües utilitzades per les associacions en la correspondència amb socis o participants	72
Gràfic 29. Llengües utilitzades per les associacions en contactes externs	73
Gràfic 30. Llengües utilitzades per les associacions en les reunions de la directiva.....	73
Gràfic 31. Llengües utilitzades per les associacions en la publicitat de les activitats.....	73
Gràfic 32. Llengües utilitzades per les associacions en les publicacions.....	74
Gràfic 33. Puntuacions mitjanes en l'índex d'ús de la llengua dels immigrants per col·lectius i tipus d'activitats	76
Gràfic 34. Zones d'actuació de les associacions per àrea geogràfica.....	78
Gràfic 35. Proporció d'associacions que donarien suport (sempre/ gairebé sempre) a actes que reivindiquen drets (I).....	80
Gràfic 36. Proporció d'associacions que donarien suport (sempre/ gairebé sempre) a actes que reivindiquen drets (II).....	81

Gràfic 37. Percentatge d'associacions convidades i participants a mecanismes de decisió per àrees geogràfiques.....	87
Gràfic 38. Percentatge d'associacions convidades i participants a mecanismes de decisió, per àrea geogràfica.	89
Gràfic 39. Percentatge d'associacions convidades i participants a mecanismes de decisió, per nacionalitat o origen més nombrós a les associacions.....	89
Gràfic 40. Puntuació de les associacions en l'índex (0-1) de contac amb polítics per àrea geogràfica.....	91
Gràfic 41. Proporció d'associacions que efectuen activitats electorals per àrea geogràfica..	92
Gràfic 42. Proporció d'associacions que efectuen activitats electorals per origen nacional i ètnic dels immigrants que representen.....	94
Xarxa 1. Associacions amb les quals es té més contacte (Barcelona i AMB).....	102
Xarxa 2. Associacions amb les quals es té més contacte (Barcelona)	104
Xarxa 3. Nucli central de la xarxa d'associacions d'immigrants a Barcelona.....	105
Xarxa 4. Associacions amb les quals es té més contacte (Madrid)	107
Xarxa 5. Nucli central de la xarxa d'associacions d'immigrants a Madrid.....	108
Xarxa 6. Associacions amb les quals es té més contacte (Girona-Salt)	109
Xarxa 7. Associacions amb les quals es té més contacte (AMMurcia i Múrcia)	109
Xarxa 8. Associacions autòctones amb les quals s'ha col·laborat (Barcelona i AMB)	111
Xarxa 9. Associacions autòctones amb les quals s'ha col·laborat (Barcelona)	113
Xarxa 10. Associacions autòctones amb les quals s'ha col·laborat (Madrid)	114
Xarxa 11. Nucli central dels contactes amb autòctones (Barcelona)	115
Xarxa 12. Nucli central dels contactes amb autòctones (Madrid)	116
Xarxa 13. Xarxa d'associacions d'immigrants amb les quals s'ha col·laborat (Barcelona)...	118
Xarxa 14. Xarxa d'associacions d'immigrants amb les quals s'ha col·laborat (Madrid)	119
Xarxa 15. Centre de xarxa d'associacions d'immigrants amb les quals s'ha col·laborat (Barcelona)	120
Xarxa 16. Centre de xarxa d'associacions d'immigrants amb les quals s'ha col·laborat (Madrid)	121

0. Agraïments

Aquest treball no hauria estat possible sense el suport i la col·laboració de diverses institucions i persones. Per això volem expressar el nostre agraïment a:

- Els projectes Capsocinmig i Localmultidem, (www.um.es/localmultidem) en el marc dels quals s'han desenvolupat els instruments de medició, d'enquesta i d'observació necessaris per a la realització del treball de camp.
- Els enquestadors que han participat en la realització del treball de camp.
- Els membres de les organitzacions que amablement han accedit a proporcionar-nos tota la informació de l'extens qüestionari.

1. Marc de l'estudi i metodologia

L'estudi "Xarxes organitzatives immigrants a l'àmbit municipal" s'emmarca en un projecte europeu de major abast, "Democràcia multicultural i capital social dels immigrants: participació, xarxes organitzatives i polítiques públiques a l'àmbit municipal" (www.um.es/localmultidem), que comptà a més a més amb el suport financer de la Fundació Bofill i de la Direcció General de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya, per tal d'ampliar l'estudi amb els casos de Barcelona i Girona, i del Ministeri de Ciència i Tecnologia per a la incorporació del cas de Múrcia (www.um.es/capsocinmig). El projecte tenia com a objectiu l'estudi de la integració política dels immigrants a diverses ciutats europees a través de la comparació sistemàtica entre els diferents territoris de l'estat (projecte CAPSOCINMIG), i ciutats europees (projecte LOCALMULTIDEM, incloent les ciutats de Budapest, Londres, Lyon, Madrid, Milà i Zurich), per la qual cosa ha estat indispensable l'ús de la mateixa metodologia en els diferents contextos.

La part de la investigació de les associacions d'immigrants parteix de la construcció d'un cens exhaustiu de les entitats presents a les diferents ciutats i municipis seguint un criteri de classificació específic. L'elaboració del cens es va fer en base a una llista de totes les organitzacions existents d'immigrants provinents de múltiples fonts, donat que no existeix una llista fiable disponible. S'han consultat llistats específics d'entitats com els de l'Observatori del Tercer Sector, registres oficials municipals, autonòmics i estatals, llistats de sindicats i partits, de consolats i ambaixades, guies específiques de recursos per a immigrants, etc. Aquestes llistes s'han completat a través de la recerca per Internet, a partir de diaris estrangers i comunitats ètniques virtuals i a través de la informació proveïda per part d'entitats clau del teixit associatiu, a través de la metodologia "bola de neu". En la següent taula es pot veure el grau d'associacions detectades a través de llistats oficials de les detectades a través de recerques informals.

Taula 1. Mètodes d'elaboració del cens d'associacions d'immigrants

	Barcelona		AM Barcelona		Girona		AM Girona (Salt)		Múrcia		AM Múrcia		Madrid	
	Llista oficial	Bola de Neu	Llista oficial	Bola de Neu	Llista oficial	Bola de Neu	Llista oficial	Bola de Neu	Llista oficial	Bola de Neu	Llista oficial	Bola de Neu	Llista oficial	Bola de Neu
N	71	26	50	13	11	1	-	9	12	8	4	4	87	18
%	73,2	26,8	79,4	20,6	91,7	8,3	0	100	60	40	50	50	82,1	17

Com es pot apreciar a la taula, la majoria de les associacions localitzades Barcelona i Madrid s'han fet a través de llistat oficial, mentre que només una cinquena part s'ha trobat a través de la bola de neu. En canvi, per a Girona, Múrcia i les seves àrees respectives, el percentatge de les associacions "informals" -que no estan registrades- és molt major, arribant a l'extrem de les associacions de Salt, el 100% de les quals han estat localitzades a través de la menció d'altres associacions. Possiblement, l'univers a abastar a les capitals és tan gran que el treball de camp no es va acabar de completar. Haver allargat el treball de camp en aquestes àrees hauria permès localitzar més associacions per bola de neu. Aquest cens es va "depurar" per tal de deixar-hi només les associacions d'immigrants.

Dues definicions són fonamentals en la nostra selecció de les organitzacions. En primer lloc, definim una associació com "grup formalment organitzat i amb un nom reconegut la majoria dels membres del qual no són recompensats financerament per la seva participació en el grup" (Knoke 1986: 2). Alhora, les associacions havien d'estar obertes a l'ingrés lliure, voluntari i transparent de tota persona que volgués esdevenir-ne membre. Així, la família, els clans, els grups d'amics, les organitzacions comercials, les fundacions o les agències de govern queden excloses d'aquesta definició. En segon lloc, hem definit una associació com una organització d'immigrants, quan –com a mínim– aproximadament la meitat dels seus membres o dels seus dirigents són d'origen immigrant; incloem tant la primera com la segona generació. Com es pot veure, s'utilitza una definició relativament àmplia del terme "immigrant", però no s'inclouen les associacions dedicades principalment a treballar *amb* i *per als* immigrants si en la seva majoria estan compostes per espanyols autòctons.

En total, tal i com es pot veure a la taula 2, al llarg del treball de camp es detectaren gairebé dos milers d'organitzacions d'immigrants en les tres ciutats i àrees metropolitanes, específicament 1.794 associacions. Després de la depuració dels cens, traient aquelles inelegibles que no entraven dins les nostres categories d'immigrants, el cens ascendia a 1.412 associacions d'immigrant, de les quals només

se'n fa poder confirmar l'activitat de 657. Això dóna una taxa de mortalitat d'un 14,3% de mitjana. En aquest cas, la taxa de mortalitat de les associacions varia sobremanera, tenint a l'extrem més alt les ciutats de Múrcia, Girona i Salt¹.

Taula 2. Dades del cens d'associacions per ciutats i àrea metropolitana²

	Llistat inicial	Associa-cions elegibles	Actives confir-mades	Confirma-des no actives	Taxa mortalitat (a)	Taxa morta-litat (b)	Entre-vis-tades	Taxa respos-ta
Barcelona	717	585	251	35	12,2%	52%	100	39,8%
AM Barcelona	260	189	130	21	13,9%	51,8%	66	50,8%
Girona	50	25	9	6	40%	57,1%	8	88,9%
AM Girona (Salt)	44	30	15	8	34,8%	31,2%	13	86,7%
Múrcia	115	83	18	12	40%	77,8%	18	100%
AM Múrcia	33	27	6	1	14,3%	78,3%	6	100%
Madrid	550	448	216	27	11,1%	64%	105	48,6%
AM Madrid	25	25	12	0	0	50%	0	0
TOTAL	1794	1412	657	110	14,3%	53,5%	315	47,9%

Taxa de resposta: percentatge d'entrevistes sobre el total d'associacions actives confirmades

Taxa de mortalitat de les associacions: en la taula es poden veure dues taxes de mortalitat. La (a) pren com a mesura la proporció d'associacions de les quals tenim informació contrastada que no estan actives sobre el total d'associacions de les quals en sabem si estan actives o no. És una mesura subestimada. La (b) en canvi, és una mesura totalment sobreestimada i s'ha calculat establint la relació entre les associacions que o bé no tenim informació de si estan o no actives o bé no estan actives sobre el total d'associacions elegibles. El problema rau precisament en determinar si es computen el gruix d'associacions de que no es disposa d'informació com a no actives directament o es treuen de l'equació. En qualsevol cas, és probable que la taxa de mortalitat real sigui semblant a la mesura (a), però més alta que aquesta.

A partir d'aquest cens, es realitzen una sèrie d'enquestes personals als representants de les associacions d'immigrants a les diferents ciutats, àrees metropolitanes i municipis. Les entrevistes, d'una hora i quart de duració aproximada, es van fer a través d'un qüestionari administrat cara-a-cara³. El treball de camp es féu entre el 2004⁴ i el 2008. En total es disposa de 315 entrevistes, quelcom que dóna una taxa de resposta mitjan del 48%. De nou, aquí, veiem moltes diferències en les taxes de resposta dels municipis i àrees metropolitanes de Girona i Múrcia, que són altíssimes, degut al fet que el nombre total d'entitats d'immigrants a cobrir era

¹ Probablement això es deu al fet que en aquests casos gairebé es va poder tancar el treball de camp havent classificat totes i cadascuna de les associacions i, per tant, sabent si seguien actives o no. En els casos de Barcelona, Madrid i Àrees metropolitanes, per a moltes de les associacions no es va poder comprovar ni la seva existència, ni tampoc si havien deixat d'estar actives, de manera que hi ha un gruix important d'associacions que no es veuen reflectides en les taxes de mortalitat.

² Per al conjunt de les dades recollides a nivell municipal, vegeu annexe 1.

³ Es van fer diferents versions del qüestionari per tal d'adaptar les preguntes sobre relacions i contactes entre l'entitat entrevistada i les associacions de diversos tipus. La resta del qüestionari era idèntic per a tots els municipis inclosos en el treball de camp.

⁴ El 2004 es va fer una prova pilot per a les ciutats de Madrid i de Múrcia, que després fou actualitzat al llarg del 2007 i 2008.

relativament limitat i es va poder fer un seguiment més constant fent pujar aquesta dada. Per tant, les taxes de resposta als altres municipis no es deuen tant als rebuigs a l'hora de respondre el qüestionari, sinó sobretot a no arribar-se a cobrir totes les possibles associacions a entrevistar. Tanmateix, el nombre total d'entrevistes és prou elevat com per poder donar una imatge prou representativa del conjunt d'entitats immigrants en aquests municipis.

Una darrera cosa que es posa de manifest a l'observar la taula, és la diferència en implantació de les associacions a les diferents àrees urbanes. Així, per exemple, si a Madrid el 95% de les associacions es troben a Madrid capital, en el cas de Girona, només són el 53% de les associacions que estan en aquesta ciutat, mentre que l'altre 47% estan a Salt. En el cas de Múrcia i Barcelona, dues tercers parts de les associacions del cens es troben a la capital mentre que un terç de les mateixes se situa a les àrees metropolitanes d'aquestes ciutats.

A la taula 3 es presenten els estadístics descriptius de dues taxes de mortalitat calculades a partir de les taxes assignades a cadascun dels municipis; veiem com les dades no són perfectament equivalents amb les de la taula 2.

Taula 3. Taxa de mortalitat de les associacions per àrea geogràfica

	Taxa de Mortalitat A			Taxa de Mortalitat B		
	Promig	N	Desviació típica	Promig	N	Desviació típica
Barcelona	12,2%	1	.	57%	1	.
AM Barcelona	7,7%	23	11,1	22,5%	35	32,5
Girona	40%	1	.	64%	1	.
AM Girona (Salt)	34,8%	1	.	50%	1	.
Múrcia	40%	1	.	78,3%	1	.
AM Múrcia	25%	4	50	77%	8	34,5
Madrid	11,1%	1	.	51%	1	.
AM Madrid	0	4	0	17,3%	23	33,7
Total	11,5%	36	20	53,5%	71	37,4

Les n fan referència al nombre de municipis inclosos en el còmput de la mitjana.

Nota: la taxa de mortalitat (a) és la proporció d'associacions de les quals tenim informació contrastada que no estan actives sobre el total d'associacions de les quals en sabem si estan actives o no i la (b) és la proporció entre les associacions que o bé no tenim informació de si estan o no actives o bé no estan actives sobre el total d'associacions elegibles.

Prenent com a referència la taxa de mortalitat A (menys severa), les dades de Múrcia i Girona indiquen que un 40% de les associacions censades en aquest estudi van donar mostres posteriorment de no estar actives. En l'altre extrem trobem les associacions localitzades a l'àrea metropolitana de Madrid, on aquesta taxa pren el valor 0. La taxa de mortalitat B, calculada incloent les associacions de les que no hem pogut confirmar l'activitat (i, per tant, sobreestimant el fenomen de la mortalitat),

produeix promitjos més elevats. En aquest cas serien les associacions de l'àrea metropolitana de Múrcia i d'aquesta mateixa ciutat les que mostren una tendència més destacada a abandonar la seva activitat; mentre que les més perseverants continuarien sent les de l'àrea metropolitana de Madrid, on només un 17,3% de les associacions han donat mostres de discontinuïtat. En què es concreten aquestes dades? De mitjana, les associacions amb més anys de recorregut –i per tant, més estables- són les de Madrid, amb 11 anys de vida des de la seva creació, de mitjana. Les segueixen les de l'àrea metropolitana de Barcelona i Barcelona (7,3 i 7,2 anys, respectivament). A la resta de les zones estudiades la mitjana de vida d'una associació des de la seva creació és de 5 anys. Cal tenir presents aquestes dades, ja que ens hi tornarem a referir com a fenomen dependent dels recursos de les associacions a l'apartat 5.

Una vegada fet un repàs de les característiques principals de les dades amb les quals treballarem al llarg de l'informe, i abans de posar-nos a analitzar-les i comparar-les en detall, emmarcarem l'estudi a nivell substantiu, determinant perquè és important la recerca i anàlisi de les associacions d'immigrants en les nostres ciutats.

2. El nivell meso en la integració política dels immigrants

La gestió de la immigració en el nostre context és un repte que, per bé o per mal, davant la inevitabilitat del fenomen migratori, han d'abordar tots els nivells de govern i, fins on poden, també els municipals. Així, l'administració local es veu confrontada amb la necessitat de gestió d'un fenomen complex i multidimensional, en el que es barregen drets de reconeixement ètnico-cultural i la necessitat d'integració del col·lectiu immigrant a les societats d'acollida.

Una de les principals qüestions a definir, per tal de donar resposta a aquestes dues necessitats, és què s'entén per integració. S'assumeix d'entrada el valor positiu de la diversitat cultural, d'estils de vida i de costums, tant per la seva riquesa intrínseca a nivell grupal, com per respectar el principi de llibertat i autonomia dels individus la identitat dels quals va estretament lligada a una cultura determinada. Per tant, integració no és una assimilació completa dels usos i costums de la societat d'acollida, però sí compartir un sentiment mínim de "destí col·lectiu" (Harles 1997: 711). Aquesta integració és garantia d'una cohesió mínima de la ciutadania i, en conseqüència, d'un bon funcionament de la societat receptora.

Per a Zicone (2000) és necessari entomar un concepte d'integració que no sigui excloent, però que alhora faci les societats governables. L'autora defineix, amb aquesta voluntat, el que ella anomena "integració raonable" que inclou: a) la interacció basada en el respecte compartit per les normes de gestió del conflicte; b) integritat dels drets humans per a la immigració irregular; c) integritat plena en drets i deures per als immigrants regulats i per als naturalitzats; i d) interacció basada en el respecte per les diferències culturals. Aquesta noció inclou tant el respecte cap a les diferències culturals a nivell de grups ètnics, com l'atorgament de drets específics individuals i, finalment, el respecte i defensa cap a unes normes comunes que regeixen la comunitat d'acollida. Tots aquests elements són necessaris per poder gestionar els conflictes que sorgeixen en societats diverses i complexes.

Si bé la integració dels immigrants té moltes dimensions que se superposen i influeixen, aquí ens centrarem només en la integració política dels immigrants, entenent que aquesta afavoreix o facilita la integració en altres camps, talment el social o l'econòmic. Des del punt de vista institucional, la participació política en l'esfera pública és necessària perquè és a través d'aquesta quan es poden conèixer

necessitats i preferències dels ciutadans i dissenyar estratègies i polítiques públiques adequades a aquelles comunitat⁵.

Centrant-nos doncs en el concepte d'integració política, el definirem a través de dues variables fonamentals: el grau de participació sociopolítica i el nivell de confiança i acceptació de valors, institucions i elits de la ciutat receptora per part de la població immigrada. Des d'aquest punt de vista, existiria integració política si les minories ètniques i els diferents grups d'immigrants gaudissin d'igualtat política a nivell de drets i deures, però també si aquells grups tinguessin unes pautes de participació i confiança similars a la població autòctona.

Molts dels estudis en integració política dels immigrants posen l'èmfasi en les institucions estatals i les polítiques públiques que aquelles promouen (especialment les polítiques de ciutadania i naturalització aprovades a nivell estatal), però cal tenir en compte dos elements, a saber: (a) que les polítiques locals tenen un impacte en la integració política dels immigrants (Morales et al. 2009), i (b) que la integració no només es promou des d'una línia descendent dels poders públics a la societat, sinó que la mateixa societat, i les iniciatives que els propis immigrants adopten, també tenen un impacte en la seva pròpia integració. Això demana, per tant, mirar amb major detall què està succeint a nivell local, i, alhora, fer atenció a què fan els propis immigrants. És per això que aquest estudi se centra en l'anàlisi local de les associacions d'immigrant de quatre àrees urbanes d'altra concentració de població immigrada, essent la fundació i organització d'aquestes una iniciativa que correspon als propis immigrants, a les seves lògiques i necessitats.

De fet, tradicionalment l'estudi de la integració sociopolítica ha tingut fonamentalment en compte les característiques individuals i ètnico-grupals dels immigrants, però en els darrers anys es comença a donar importància a les característiques organitzatives i les xarxes que aquestes configuren (Berger et al 2004; Jacobs i Tillie 2004; Fennema 2004; Fennema i Tillie 1999 i 2001; Tillie 2004; Wimmer 2004; Caponio 2005; Cordero 2005; Bloemraad 2005; Schroeve i Vermeulen 2005). Tot i així, encara són pocs els estudis existents a l'Estat Espanyol sobre l'associacionisme immigrant. Amb el boom migratori i la creixent politització de la immigració arran de l'aprovació de la Llei 4/2000, una nova fornada d'investigacions centren el seu interès en la dimensió política de l'associacionisme immigrant com a

⁵ A mesura que les persones immigrades comencen a tenir drets polítics i igualar-se a l'estatut de ciutadà ple de les societats d'acollida, són els propis partits polítics autòctons i les institucions qui també s'interessen a mobilitzar una força electoral immigrada que normalment resta en major mesura al marge de la vida política de la societat d'acollida (Odmalm 2004).

canal d'expressió i participació (Martín 2004) i, en última instància, d'integració político-social.

Així doncs, l'estudi de la integració política a nivell meso, és a dir, l'estudi de les característiques organitzatives de les associacions d'immigrants i així com de les característiques de les seves xarxes interorganitzatives (entre les pròpies associacions d'immigrants i entre aquestes i les organitzacions de la població autòctona) i l'exploració de les causes que poden influir en la seva fundació i permanència és rellevant des del moment en què les entitats desenvolupen un rol fonamental en la integració sociopolítica dels immigrants⁶. Com apunta Cordero (2005: 889), les associacions d'immigrants tenen un rol central en totes les fases del procés d'immigració i en l'adaptació i incorporació dels immigrant a nivell social, cultural, polític i econòmic. Amb major detall, les organitzacions d'immigrants desenvolupen diversos rols.

En primera instància, acullen la persona arribada i l'aproximen a la nova realitat del país receptor. En paraules de Fullaondo (2008), les xarxes immigrants, organitzades o informals, "són fonamentals en les primers etapes migratòries, ja sigui per accedir a un treball, a una vivenda o conèixer la societat d'acollida. En l'etapa on l'immigrant es troba en el seu moment de màxima vulnerabilitat social, econòmica i legal, aquest té un accés limitat als recursos de la societat d'acollida, tant públics com privats, les xarxes socials i funcionals són les que exerceixen aquesta funció de recolzament i inserció"⁷. La presència d'aquest tipus d'associacions permet oferir recolzament en tot el procés d'arribada i acollida dels immigrants, vehicular les ajudes públiques i representar els immigrants amb una major posició de força⁸.

En segon lloc, en un moment en què els llaços previs amb la comunitat d'origen s'han debilitat a causa de la marxa del país, les organitzacions voluntàries esdevenen les principals bases de solidaritat d'aquests individus. En la mesura que els immigrants

⁶ És evident que, malgrat el focus principal de l'estudi que aquí es presenta és polític, les associacions d'immigrants també tenen un impacte en la integració social i econòmica dels individus, pel que aquí s'apunten els rols que aquestes organitzacions desenvolupen independentment de l'àmbit d'incidència.

⁷ Com apunta el mateix autor, "la idea de que aquestes xarxes sempre compleixen una funció d'autoajuda comunitària és errònia, ja que també es produeixen situacions d'abús i explotació entre els propis immigrants" (Fullaondo 2008); és per això fonamental poder distingir entre diferents tipus d'organitzacions i els serveis que ofereixen. Per exemple, Pedone (2003) distingeix entre les *xarxes socials d'ajuda* i les *xarxes funcionals*. En el primer cas, les xarxes es produeixen quan existeix una organització més o menys formal en que, malgrat existir la figura central d'un organitzador, prevalen les funcions de solidaritat i ajuda mútua entre els seus membres. Les xarxes funcionals, ans al contrari, normalment es basen en relacions de patronatge en què hi ha una relació d'intercanvi en condicions desiguals i el líder de la xarxa es troba en una posició dominant (Pedone 2003).

⁸ En aquest sentit és rellevant distingir entre les associacions d'ajuda, d'altres tipus d'associacions d'immigrants, que poden ser més expressives, identitàries o orientar-se a qualsevol altra tipus d'activitat. Aquelles funcionen com estructures paral·leles als sistemes institucionals de la societat d'acollida, en connivència amb aquest, per tal de donar resposta a les múltiples demandes dels immigrants.

perceben el debilitament d'aquests vincles i conformen una experiència migratòria que els aproximarà a d'altres realitats, estan en un estat personal relativament obert per comprendre i disposar-se favorablement cap als valors i institucions de la societat d'acollida (Harles 1997). Però aquesta predisposició no es veu automàticament reflectida en els col·lectius immigrants sinó que per a la seva expressió real es requereixen institucions que emmarquin aquella experiència. I en aquesta reconfiguració de les identitats les associacions juguen un paper fonamental. Per tant, les associacions també ajuden a conformar una identitat pròpia que, tot i mantenir punts de connexió amb la societat d'origen, té particularitats pròpies de l'experiència migratòria i, alhora, ajuda a comprendre els elements identitaris de la societat receptora⁹.

En tercer lloc, l'existència d'organitzacions d'immigrants facilita la mobilització dels immigrants en l'esfera política de la ciutat, a més de proporcionar-los recursos organitzatius, quelcom que és fonamental per comprendre millor per què uns col·lectius estan més integrats o aïllats políticament que d'altres. En aquest sentit, i a partir de la hipòtesi originalment formulada per Fennema i Tillie (2001), s'ha anat demostrant que una part fonamental del capital social dels immigrants, a saber, la seva participació en associacions, pot ser part de l'explicació de les diferències de participació política observada entre grups d'origen immigrant en un mateix context (Togeby 2004, Berger et al. 2004, Jacobs et al. 2004). Al mateix temps, el tipus de xarxes interorganitzatives que finalment s'estableixen acaben de donar una resposta completa als diferents graus d'integració i aïllament que ens puguem trobar en funció dels col·lectius.

Finalment, davant la dificultat de les administracions per arribar amb eficiència a tots els individus i col·lectius, les entitats serveixen de pont i d'estructura de mediació i distribució de les polítiques i recursos destinats a la població immigrada. Per exemple Pedone (2003) apunta que les organitzacions i xarxes migratòries són estructures que se superposen o són paral·leles al sistema institucional de la societat d'acollida, i que, per tant, funcionen per i gràcies a aquest. Tanmateix, és importantíssim conèixer fins a quin punt aquestes associacions són representatives o portaveus de col·lectius

9 És important destacar el debat que enfronta el posicionament que hem defensat en el text amb el que apunta que precisament les funcions expressives i identitàries de les associacions van en detriment de la integració sociopolítica dels immigrants al reforçar els elements diferencials. Des del nostre punt de vista, el manteniment de la identitat pròpia pot xocar amb alguns valors de la societat receptora, però en un percentatge alt no es tracta d'identitats excloents. Aquest és un debat que ens portaria lluny dels objectius d'aquest informe, però es pot veure Kymlicka (1996) i García i Lukes (1999). A banda de la possibilitat i potencialitat d'articulació multicultural, és important tenir en compte que les identitats que promouen les associacions d'immigrants estan, obviament, vinculades a la societat d'origen, però són distintes d'aquelles des del moment que integren una experiència vital que cohesionava el propi col·lectiu immigrant i el diferència de la població del seu origen. Aquestes identitats, en certa mesura, es troben a mig camí

immigrants determinats i quines dinàmiques existeixen entre aquestes associacions i amb els seus col·lectius de referència per fer més eficient qualsevol política destinada a la població immigrada.

En suma, aquesta recerca no només dóna la importància que es mereix al teixit associatiu immigrant, reconeixent els seus rols, sinó que també fa visibles les seves característiques i recursos per donar compte del capital social dels immigrants.

3. Els factors que influencien en la xarxa associativa immigrant

La formació i desenvolupament d'associacions d'immigrants i les xarxes en les que aquelles s'integren i actuen es veu influenciada per diversos elements. D'una banda, l'estructura d'oportunitats polítiques i discursives de la societat receptora conformen la capacitat organitzativa dels immigrants i la intensitat de la seva mobilització (Soysal 1994; Ireland 1994; Koopmans i Statham 2000; Caponio 2005; Bloemraad 2005; Schroeffer i Vermeulen 2005). Entre les variables a tenir en compte, trobem les polítiques municipals cap a les associacions d'immigrants, l'apertura de les institucions formals, l'existència d'espais de participació ciutadana, la configuració del poder institucional, el color polític de les majories en el poder, el discurs bel·ligerant o tolerant cap a les minories, etc.

És obvi que gran part de l'estructura política d'una societat ve determinada a nivell estatal (Koopmans 2004), però també hi ha qui apunta al nivell supraestatal (Soysal 1994) i fins i tot al local (Bousetta 1997; Penninx et al. 2004), que és el que aquí ens interessa. Així, si bé moltes de les polítiques i retòriques sobre ciutadania i immigració venen determinades a nivell supralocal, encara hi ha elements determinants a nivell local que poden explicar el sorgiment i manteniment de les associacions (Morales et al. 2009). Per una altra banda, existeix un debat entre els qui defensen les polítiques multiculturals com a més efectives que les 'assimilacionistes' a l'hora d'empoderar la població immigrant i incorporar-la a la ciutadania i la vida pública i els qui les critiquen per generar una major segregació (Koopmans 2003, 2007; Duyvendak 2007; Uitermark 2007).

En un estudi previ Morales et al. (2009) en que analitzen les polítiques locals d'incorporació dels immigrants a Barcelona, Madrid i Múrcia, conclouen que les diferents aproximacions sí que tenen un impacte diferencial. Així, mentre a Madrid i Murcia, les polítiques relacionades amb la immigració s'organitzen entorn el concepte d'integració, a Barcelona les prefereix el terme "acollida" i, en conseqüència, l'ús de la categoria "d'immigrants" és vist com a problemàtic a mig termini. Això té un reflex en com s'autodefineixen les associacions, i a la diversitat de les seves activitats, però no té una traducció tan immediata a l'hora d'explicar la creació i supervivència de les associacions.

A més de l'estructura d'oportunitats polítiques, un altre grup de variables que tenen impacte en la formació i desenvolupament de les associacions d'immigrants són les característiques del propi col·lectiu immigrant en la societat receptora (Bloemraad

2005; Cordero 2005; Schroever i Vermeulen 2005). Així, la composició sociodemogràfica i la mida del grup en contrast tant amb la població autòctona com amb d'altres grups ètnico-culturals és un dels elements importants a tenir en compte. Per exemple, les pautes d'agrupació i associacionisme són més actives en els grups immigrants que estan en una situació de major vulnerabilitat, però també quan la comunitat té més recursos humans a nivell individual que facin de catapultadors o generadors d'associacions (per exemple líders que també estiguin vinculats al teixit associatiu de la població autòctona). Finalment, la història migratòria del col·lectiu immigrant pot explicar gran part de les onades de formació d'associacions d'immigrants, donat que aquests, com hem comentat amb anterioritat, necessiten d'un major ajut i suport en les primeres etapes d'assentament a la població receptora. Tot i així, no podem pressuposar una relació directa i lineal: si, per una banda, es creen noves associacions a mesura que el nombre de persones immigrades d'aquella comunitat incrementa, hi ha un determinat punt en què les associacions s'engrandeixen enlloc de crear-ne de noves (Bloemraad 2005: 876). Més enllà d'un cert punt, és a dir, quan hi ha una comunitat immigrada massa gran, és difícil mantenir les associacions (Schroever i Vermeulen 2005) donat que els vincles d'intensitat es debiliten. En segon lloc, no solament diferents tipus d'associacions requeriran una massa crítica diferent per a fundar-se (Schroever i Vermeulen 2005; Bloemraad 2005)¹⁰, pensem per exemple les diferències entre una xarxa de solidaritat i un grup de danses, sinó que també, com hem comentat abans, les el tipus d'associacions variarà en funció de la trajectòria migratòria del grup: així, si en les primeres etapes de migració d'un col·lectiu veurem sobretot associacions d'ajuda, una vegada el col·lectiu està més o menys assentat, l'associació es transforma i adopta activitats de tipus expressiu o cultural.

Per tant, és important preguntar-nos fins a quin punt l'emergència d'organitzacions d'immigrants és el resultat d'un procés "natural" a partir de la història migratòria i les pautes de concentració de la població immigrant en un territori determinat? Quin rol tenen les polítiques públiques en aquest desenvolupament? Aquest estudi pretén apuntar a alguns elements que ens ajudin a explicar l'existència de les organitzacions d'immigrants.

Però no solament l'existència i supervivència de les organitzacions immigrants és necessària per explicar la integració dels immigrants a nivell sociopolític, sinó també les característiques i estructura de la xarxa que componen les pròpies associacions

¹⁰ Així, òbviament, també estarà influenciat per la concentració de persones immigrades en un mateix territori.

d'immigrants (Fennema i Tillie 1999 i 2001; Tillie 2004; Fennema 2004). Aquests autors apunten que una xarxa associativa de qualitat respon a un nivell elevat de membres actius dins l'associació, a l'existència de diverses associacions d'un mateix col·lectiu (per tal de donar una major variabilitat i possibilitat de selecció dels individus), a contactes a diferents nivells i intensitats entre les diferents associacions immigrants (quelcom que redundaria positivament en la confiança dels individus participants i augmentaria la seva implicació política) i la varietat d'activitats que la pròpia xarxa desenvolupa.

Tanmateix, Jacobs i Tillie (2004) apunten que no només és important mirar aquestes variables internament a una comunitat o grup ètnic específic, sinó també a través de diferents grups ètnics i també amb la xarxa associativa autòctona. En aquest sentit és important especificar la diferència entre el 'bridging' del 'bonding'. Una xarxa organitzativa densa, però monocolor i aïllada, no tindrà els mateixos efectes positius per a la integració sociopolítica dels immigrants que una xarxa amb llaços més tènues però diversa culturalment. Una alta connectivitat o densitat de xarxa però ètnicament homogènia facilitaria la segregació i contribuiria a l'aïllament de determinats grups d'immigrants. Per contra, la creació de ponts o el capital social de 'bridging' entre grups o col·lectius diferents, tindrà efectes positius per a la integració política dels immigrants al augmentar la confiança i la col·laboració entre diferents cultures¹¹.

4. El context sociodemogràfic i polític a nivell municipal

Els fluxos d'entrada de persones nascudes a l'estranger ha estat molt intens en els darrers anys 10 anys: segons les dades del padró municipal la població nascuda a l'estranger ha incrementat des de 1.173.767 el 1998 a 6.044.528 el 2008, quelcom que representa una mica més del 13% de la població total de l'Estat. Al gràfic 1 es pot apreciar aquest increment tant en nombres absoluts (línies puntejades) com en percentatges (línies contínues) respecte de la població total per a cadascuna de les províncies de Barcelona, Girona, Madrid i Múrcia, les principals ciutats de les quals estan incloses a l'estudi. Com es pot comprovar, l'entrada d'immigrants al país ha anat creixent contínuament, amb un salt molt rellevant a partir de l'any 2000, quan es dona el boom migratori, amb l'excepció de la província de Girona, per a la qual l'increment de la població estrangera ha estat més o menys contínuu.

¹¹ En aquest respecte és important tenir també en compte la mida dels municipis que s'està explorant, donat que en un municipi petit és més probable que hi hagi contacte amb organitzacions culturals i ètniques diverses que en municipis majors, on l'encontre entre diferents associacions és més complicat.

Gràfic 1. Evolució de la població nascuda a l'estranger per províncies

En termes absoluts, els immigrants es concentren principalment a les ciutats, les quals, a més, tenen un major percentatge de població estrangera resident que el percentatge mig del país¹². Malgrat aquesta concentració a les capitals de província, força estudis han demostrat que els fluxos migratoris i les seves pautes d'assentament en el territori tenen un caràcter metropolità (Miret, 2001; Fullaondo i Roca, 2004; Fullaondo 2007; Martori i Hoberg 2008). Si bé l'assentament dels immigrants en el territori es fa en funció dels seus recursos socials i econòmics, talment es produeix amb la població autòctona, en els darrers anys s'ha pogut comprovar com la immigració s'ha anat expandint progressivament cap al territori metropolità. Així, els immigrants marxen dels centres de les ciutats, principalment per la saturació de les capitals, i es desplacen cap a la perifèria obrera, on a més, el preu del lloguer i de l'habitatge és més assequible (Fullaondo 2008).

Això significa, d'una banda, que qualsevol estudi sobre població immigrada i associacionisme ha de tenir en compte aquest fet i integrar en l'estudi les poblacions que conformen l'àrea metropolitana de les capitals o ciutats principals. És important integrar-les, a més, des del moment en què moltes de les dinàmiques vitals i de funcionament dels propis immigrants i de les associacions que aquests funden estan vinculades encara a la capital. Tenint això en compte, aquest estudi inclou tant les

¹² Així, per exemple, segons les dades de l'INE del padró municipal de 2008, Barcelona té 319.160 immigrants (un 19,8% sobre la població total de la ciutat), Girona compta amb 19.687 immigrants (20,8%), Madrid té 635.675 persones nascudes a l'estranger (també un 19,8% sobre la població total) i la població immigrant a Múrcia ascendeix a 59.087 immigrants (13,7%).

ciutats de Barcelona, Girona, Madrid i Múrcia, com les seves àrees metropolitanes respectives¹³.

¹³ Tanmateix, no tots els municipis de l'àrea metropolitana de les ciutats estudiades tenen la mateixa connexió o continuïtat urbana amb la capital, pel que també es poden donar diferències entre municipis de la mateixa àrea urbana.

5. Naixement i manteniment de les associacions d'immigrants

Hem apuntat a l'apartat 2 la importància que tenen les associacions d'immigrants en la integració sociopolítica d'aquest col·lectiu a la societat receptora i a l'apartat 3 hem avançat algunes de les raons que poden explicar la naturalesa de les associacions immigrants. Així doncs, a continuació es presentaran i contrastaran aquelles possibles explicacions per a entendre el fenomen de l'associacionisme entre les persones immigrades i, específicament en aquest apartat, per què es creen i mantenen les entitats.

Així, en primer lloc, la dimensió de la xarxa d'associacions està relacionada amb el nombre d'immigrants presents al municipi, sota el supòsit que en aquells municipis en què trobem més persones immigrades també trobarem més associacions d'aquest tipus. La segona hipòtesi relaciona la història migratòria del grup en concret, entenent que el nombre d'associacions d'immigrants tindrà a veure amb el temps que faci que cadascuna de les comunitats d'origen estranger hagi arribat al nostre territori. Pel que fa a la supervivència d'aquestes associacions, treballem amb dues hipòtesis. La primera relaciona el manteniment de l'associacionisme immigrant amb els recursos de què disposin les associacions. La segona comprova la possibilitat que es degui a un seguit de variables que caracteritzen els municipis que acullen els immigrants, és a dir, al context.

Primerament, analitzarem amb les dades del cens la possibilitat que el nombre d'associacions d'immigrants estigui relacionat amb el nombre d'immigrants que, efectivament, trobem a cada municipi¹⁴. Així, les dades de la taula 4 indiquen que l'àrea geogràfica que destaca per un percentatge més important d'immigració respecte al total de la seva població és Salt (35,8%), seguida de Girona, Barcelona i Madrid capitals (20,8% en el primer cas i 19,8% en els dos darrers). En canvi, Múrcia es trobaria a l'altre extrem, amb un 13,7% de població immigrada sobre el total de la seva població. Pel que fa a la possible relació entre aquesta dada i el nombre d'associacions elegibles per a aquest estudi, veiem que en nombres absoluts hi ha més associacions amb aquestes característiques a Barcelona, Madrid i l'àrea metropolitana de Barcelona, seguida a molta distància per Múrcia. Sembla, a primer cop d'ull que la correspondència entre nombre d'associacions i nombre de persones

¹⁴ Recordem que el cens inclou totes les associacions llistades, tant aquelles que s'han entrevistat com les que no. En general, les anàlisis del informe es remeten només a les associacions entrevistades, excepte quan, com en aquest cas, s'especifica el contrari.

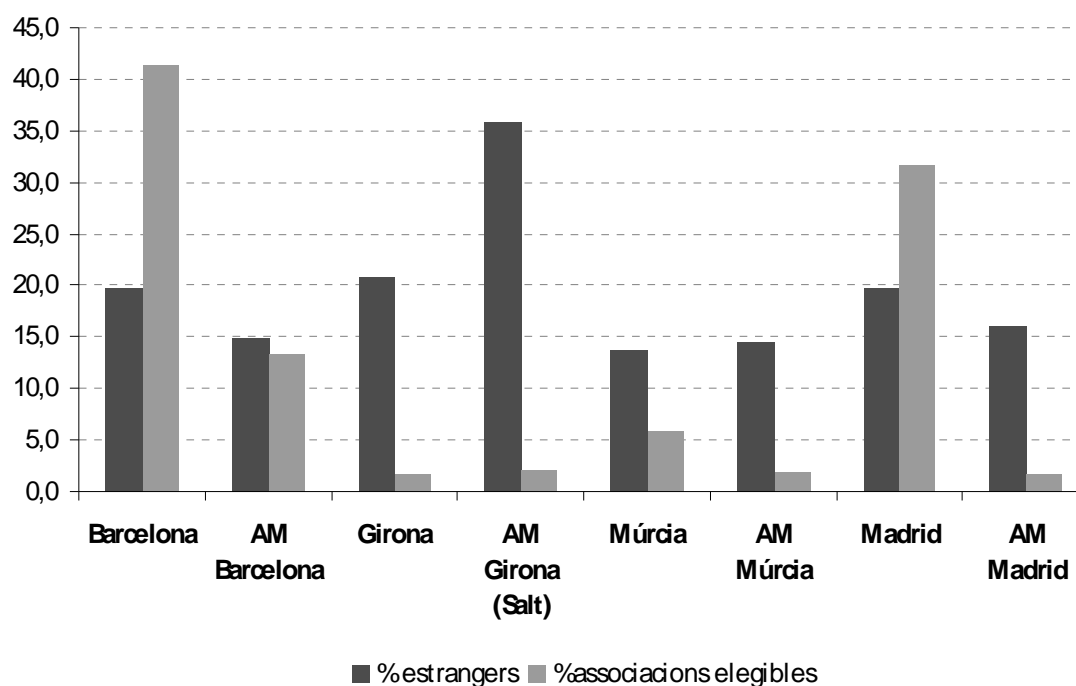
no autòctones de cada àrea geogràfica no és tan directa com s'hauria pogut pensar en un principi.

Taula 4. Nombre i proporció d'immigrants i d'associacions elegibles sobre el total de la mostra

	Total Població	Nascuts estranger	% estrangers	Assoc elegibles	% associacions elegibles
Barcelona	1.615.908	319.160	19,8	585	41,4
AMB	1.570.553	232.816	14,8	189	13,4
Girona	94.484	19.687	20,8	25	1,8
AM Girona (Salt)	28.763	10.288	35,8	30	2,1
Múrcia	430.571	59.087	13,7	83	5,9
AM Múrcia	171.574	25.055	14,6	27	1,9
Madrid	321.3271	635.675	19,8	448	31,7
AM Madrid	1.518.541	245.575	16,2	25	1,8

La següent figura analitza més detingudament aquesta possible relació. D'aquesta manera s'evidencia que d'entre les quatre àrees geogràfiques amb un percentatge més elevat d'immigrants en trobem dues que destaquen pel percentatge d'associacions elegibles (Barcelona i Madrid), en contrast amb les altres dues (Girona i Salt) les quals malgrat tenir un percentatge alt de població immigrada, aporten menys associacions al total de la mostra. També s'aprecia que les dues àrees amb unes proporcions més equilibrades entre associacions d'immigrants i població immigrada són l'àrea metropolitana de Barcelona, sobretot, i la ciutat de Múrcia.

Gràfic 2. Proporció de persones estrangeres i associacions elegibles per àrea geogràfica

Una altra pregunta que podem respondre amb aquestes mateixes dades és en quina mesura la població immigrada està representada pel nombre d'associacions present en cada àrea geogràfica o regió estudiada. Per a fer-ho, hem calculat el nombre d'associacions per cada 1000 habitants nascuts a l'estrangers. Els resultats es presenten a la taula 5, on es poden comparar les distintes proporcions per àrea geogràfica.

Barcelona és l'àrea geogràfica on trobem més associacions d'aquest tipus per cada 1000 habitants, amb un promig de gairebé dues associacions. A Múrcia trobem gairebé una i mitja, promig que baixa a 1,3 a Girona i a 0,7 a Madrid. D'altra banda, a les àrees metropolitanes de Barcelona, Girona, Madrid i, sobretot, Múrcia, el nombre d'associacions d'immigrants per cada 1000 habitants estrangers és francament baix. Podem dir, doncs, que la població estrangera en aquestes quatre zones es troba infrarrepresentada pel nombre d'associacions i que en aquestes localitzacions tots dos fenòmens (immigració i associacionisme dels immigrants) semblen, en certa mesura, independents. Una darrera conclusió és que la relació entre població immigrada i associacionisme entre els immigrants només s'aprecia a les metròpolis; pel que convé parlar atenció a les característiques que comparteixen i diferencien les quatre capitals que aquest estudi compara. En aquest darrer sentit, és molt rellevant la diferència que

existeix entre Barcelona i Madrid, quan en principi, la lògica apuntava que, d'observar-se alguna diferència, hauria estat precisament en la direcció contrària.

Taula 5. Nombre d'associacions d'immigrants per cada 1000 habitants estrangers

	Barcelona	AM Barcelona	Girona	AM Girona (Salt)	Múrcia	AM Múrcia	Madrid	AM Madrid
Assoc. / 1000 hab. estrangers	1,83	0,19	1,27	2,92	1,40	0,01	0,70	1,36

La següent relació que comprovarem és la que pugui existir entre el distints orígens de la població immigrada i el perfil ètnic i identitari de les associacions que s'acaben creant, això és, si manifesten representar a un col·lectiu d'immigrants amb un origen determinat. En principi, sembla lògic pensar que aquells col·lectius més nombrosos donaran peu a la creació de més associacions orientades a persones d'aquest origen. Però aquesta lògica no funciona sempre, com hem vist pel que fa a la relació entre nombre i proporció de població immigrada i nombre d'associacions d'immigrants. La Taula 6 presenta aquestes dades destriant aquest cop entre persones estrangeres nascudes als continents europeu, africà, americà, asiàtic i d'altres procedències. Igualment, té en compte si les associacions fan referència a nacionalitats concretes, les quals s'han agrupat seguint aquest mateix criteri. La taula 7 posa aquestes mateixes dades en perspectiva, comparant els percentatges de població i associacions de cadascun dels continents sobre el total de població immigrada i sobre el total d'associacions per a cada àrea geogràfica.

Taula 6. Nombre d'immigrants i d'associacions per procedència o origen

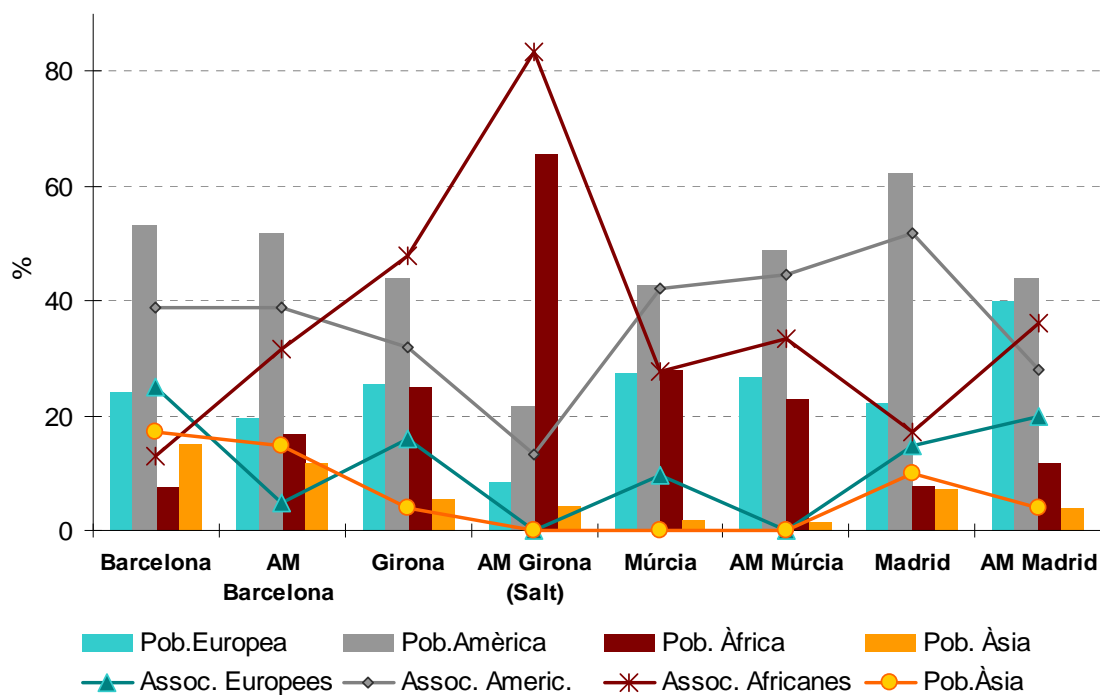
		Barce-lona	AM Bar	Gi-rona	AM Gir (Salt)	Múrcia	AM Múr	Madrid	AM Mad
Europa	immig.	77.185	45.776	5.017	859	16.105	6.724	142.257	98.400
	assoc.	147	9	4	0	8	0	66	5
Àfrica	immig.	23.575	39.604	4.937	6.758	16.623	5.759	50.262	29.105
	assoc.	76	60	12	25	23	9	77	9
Amèrica	immig.	169.778	120.390	8.646	2.236	25.183	12.181	39.6816	107.732
	assoc.	228	74	8	4	35	12	231	7
Àsia	immig.	48.189	27.307	1.081	435	1.147	380	45.617	9.970
	assoc.	101	28	1	0	0	0	44	1
Altres	immig.	433	115	6	0	29	11	723	368
	assoc.	34	19	0	1	17	6	29	3

Taula 7. Percentatge d'immigrants i associacions de cada origen sobre la població immigrant i el conjunt d'associacions de cada àrea geogràfica

		Barcelona	AM Barcelona	Girona	AM Girona (Salt)	Múrcia	AM Múrcia	Madrid	AM Madrid
Europa	immig.	24,2	19,7	25,5	8,3	27,3	26,8	22,4	40,1
	assoc.	25,1	4,7	16	0	9,6	0	14,8	20
Àfrica	immig.	7,4	17	25,1	65,7	28,1	23	7,9	11,9
	assoc.	13	31,6	48	83,3	27,7	33,3	17,2	36
Amèrica	immig.	53,2	51,7	43,9	21,7	42,6	48,6	62,4	43,9
	assoc.	38,9	38,9	32	13,3	42,2	44,4	51,7	28
Àsia	immig.	15,1	11,7	5,5	4,2	1,9	1,5	7,2	4,1
	assoc.	17,2	14,7	4	0	0	0	9,8	4
Altres	immig.	0,1	0	0	0	0	0	0,1	0,1
	assoc.	5,8	10	0	3,3	20,5	22,2	6,5	12

El següent gràfic exposa aquesta informació resumidament, tractant de mostrar la correlació entre la proporció d'immigrants de cada continent sobre el total de població estrangera de cada àrea geogràfica i la proporció d'associacions d'aquest mateix origen sobre el total d'associacions censades en cada àrea geogràfica.

Gràfic 3. Proporció d'immigrants i associacions de cada origen sobre el total de població estrangera i d'associacions d'immigrants per àrea geogràfica

El que es pot veure de bones a primeres és que en aquest cas hi ha una relació directa entre la població d'un determinat origen i les associacions d'aquesta identitat que s'acaben creant; tanmateix, hi ha diferències en la proporció d'aquesta relació en funció dels col·lectius. El col·lectiu que sembla millor representat pel nombre relatiu d'associacions que manifesten pertànyer a aquest origen és l'americà¹⁵. Aquest és també el més nombrós en termes generals o per a totes les ciutats estudiades, tret de Salt, on és molt més important la proporció de població africana, fet que queda reflectit també en el percentatge d'associacions d'immigrants que es vinculen a aquest col·lectiu en aquesta localitat. Els africans suposen un 30% de la població estrangera a Girona i Múrcia, tot i que la proporció més important d'associacions d'aquest origen la trobem a les àrees metropolitanes de Madrid, Múrcia i Barcelona, on apleguen al voltant del 40% de les associacions d'immigrants d'aquest origen. La proporció d'immigrants asiàtics no arriba al 20% a cap de les ciutats estudiades, tot i que és més elevada a Barcelona i la seva àrea metropolitana que a la resta de localitzacions, fet que es correspon també amb la proporció d'associacions vinculades a aquest col·lectiu.

Després dels asiàtics, el col·lectiu que suposa un percentatge més baix de persones immigrades arreu és l'uropeu¹⁶, que només arriba al 40% a Madrid. La proporció d'associacions d'immigrants europeus sembla anar paral·lela a aquesta dada, tot i que s'aprecia una clara desviació en el cas de Múrcia i la seva àrea metropolitana, on pràcticament no trobem associacions dedicades al col·lectiu europeu, tot i que aquest suposa un 27% de la seva població immigrant. Finalment, val a dir que la proporció de migrants d'altres procedències només arriba al 0,5 del total de la població immigrada a Barcelona i Madrid, tot i que les associacions dedicades a aquest col·lectiu superen el 20% del total d'associacions que trobem a Múrcia i la seva àrea metropolitana.

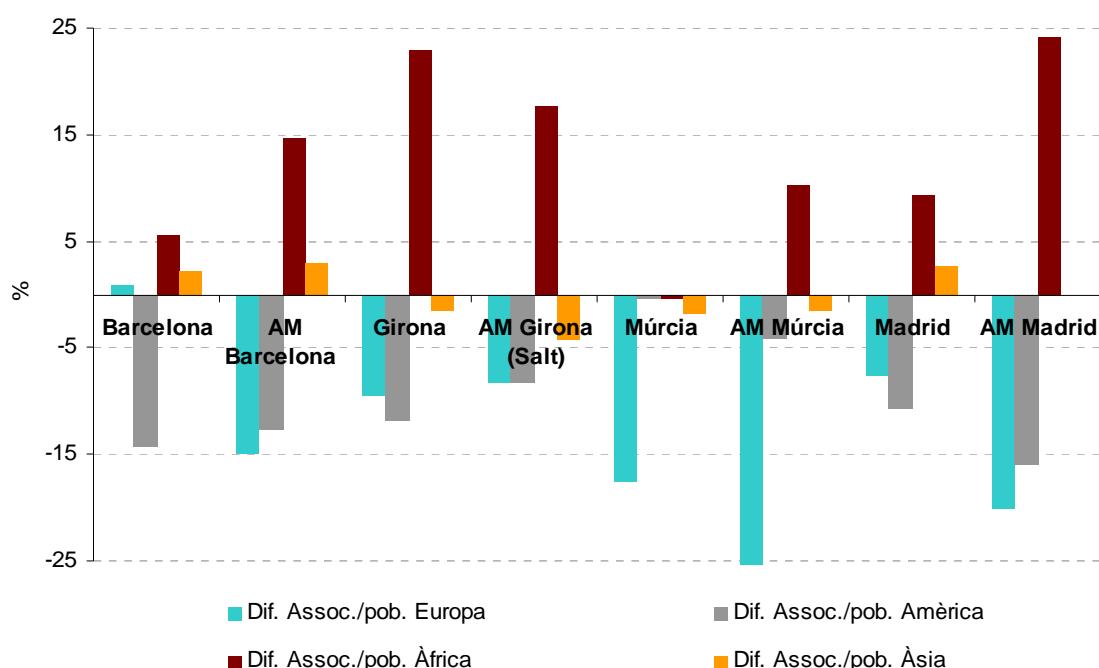
El següent gràfic representa, per a cada regió estudiada, la diferència entre el percentatge d'associacions amb les distintes adscripcions d'origen sobre el total d'associacions i el percentatge d'immigrants de cadascun d'aquests orígens sobre el

¹⁵ Encara que en principi les dades inclouen tot el continent americà, sobretot reflecteixen tant la població immigrada com les associacions d'Amèrica Llatina, és a dir, que en realitat hi ha poques persones immigrades al país amb origen nord-americà i també poques associacions (gairebé marginals) amb persones majoritàriament d'aquest origen.

¹⁶ Les dades europees recullen tant els països de la UE-15 o més rics i els de l'Europa de l'Est. Malauradament les dades dels cens de població no ens permeten distingir entre aquests dos orígens perquè en realitat es tracta de perfils diferents. Així, per exemple, tot i que les dades de la població immigrada integren persones d'origen de diferents països, les dades del cens reflecteixen, principalment, les associacions vinculades amb immigrants d'Europa de l'Est, població de major risc i vulnerabilitat. S'entén que les associacions desenvolupen una funció d'acolliment i integració molt més rellevant per a les persones amb una major vulnerabilitat.

total de la població immigrada. Així, les barres per sota del zero indiquen comunitats “infrarrepresentades”, perquè trobem un percentatge d’immigrants superior al percentatge d’associacions sobre el total d’entitats. En canvi, les barres positives indiquen comunitats sobrerrepresentades. Això és, que el percentatge d’associacions per una comunitat d’origen sobre el total d’associacions és superior al percentatge d’immigrants sobre el total de la població estrangera.

Gràfic 4. Diferència entre proporcions de població immigrada i d’associacions segons origen

Així, les comunitats més infrarrepresentades són, en general, les d’immigrants procedents d’Amèrica i la formada pels europeus¹⁷. La diferència entre el percentatge d’immigrants d’aquests orígens i el percentatge d’associacions d’aquestes adscripcions és especialment destacable a Múrcia capital i a les àrees metropolitanes de Madrid, Múrcia i Barcelona pel cas dels europeus. Els Americans estan especialment infrarrepresentats a l’àrea metropolitana de Madrid, a Barcelona capital i a la seva àrea metropolitana.

En canvi, la comunitat immigrant d’origen Àfrica està sobrerrepresentada a tot arreu, tret de Múrcia. A Barcelona i Madrid la diferència és inferior al 10%, mentre que a l’àrea metropolitana d’aquesta darrera ciutat la diferència arriba al 25%, indicant una

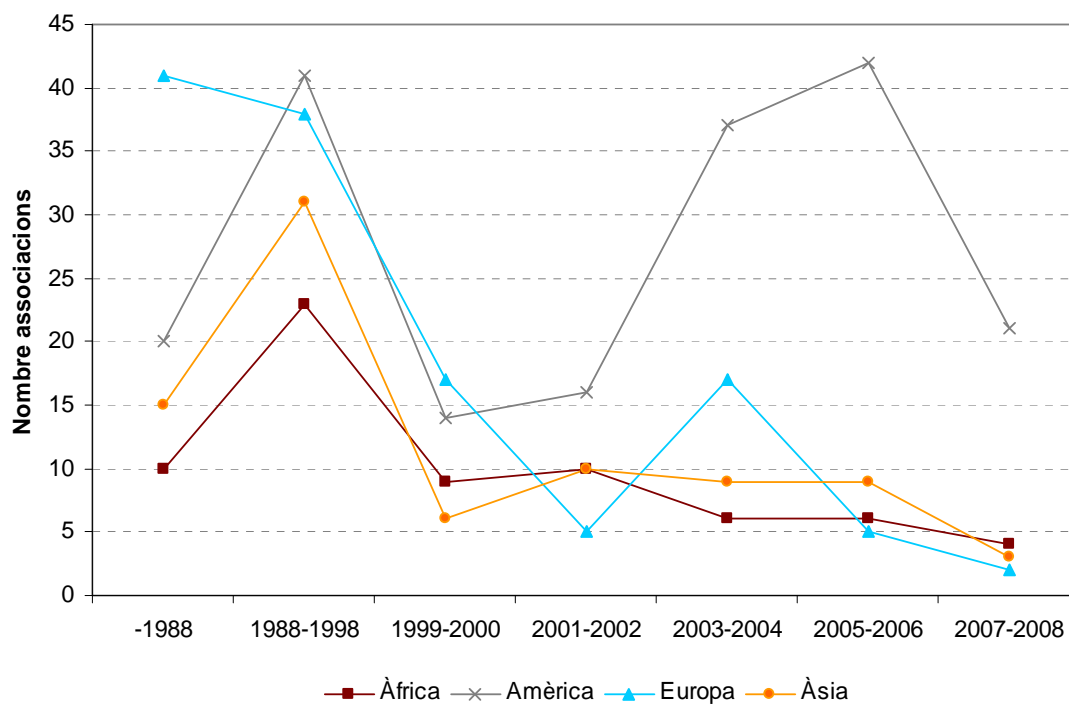
¹⁷ En aquest cas s’entén, sobretot, pel que hem comentat a la nota 16.

sobrerrepresentació d'aquets col·lectiu molt important pel que fa al nombre d'associacions que tenen aquesta adscripció. Les diferències entre el percentatge de persones immigrades d'origen asiàtic i el nombre d'associacions d'aquesta adscripció sobre el total d'entitats no són gaire destacables enlloc. Diríem, doncs, que és el col·lectiu amb un nombre d'associacions més proporcional al nombre de persones d'aquest origen. Val a dir, però, que a Barcelona i la seva àrea metropolitana i a Madrid capital es troben lleugerament sobrerrepresentats.

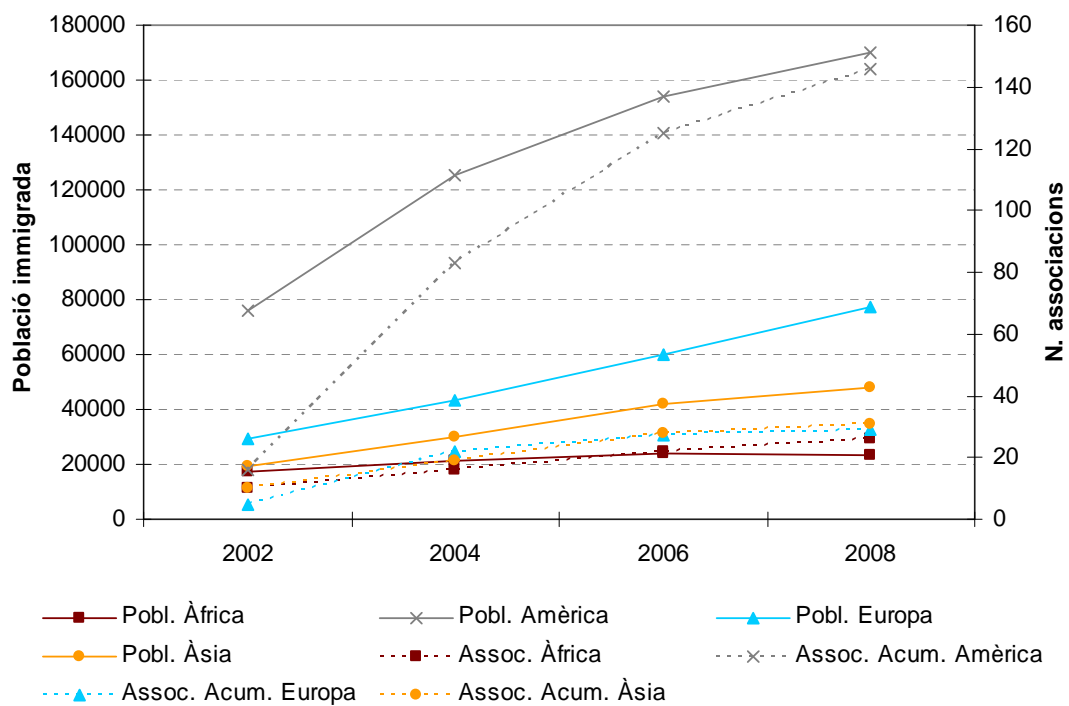
Cal tenir també en compte l'historial immigratori de cada col·lectiu, ja que el volum d'arribada de les distintes nacionalitats no és homogeni a través del temps. No tant per l'anomenat efecte "crida" com per les xarxes socials i les dinàmiques que els immigrants creen, amb les consegüents oportunitats d'habitatge i treball per a familiars i amics que encara resideixen al país d'origen, sovint els moviments migratoris responen a "onades" protagonitzades per distintes col·lectius en distintes moments¹⁸. Val a dir que no esperem una relació determinant entre totes dues variables, ja que l'associacionisme depèn també de aspectes culturals de la societat d'origen, de l'estructura d'oportunitats polítiques de la societat de recepció i també d'altres variables ja esmentades, com les característiques del propi col·lectiu (el lideratge o la vulnerabilitat del col·lectiu, per exemple). Amb la intenció de veure la possible relació entre la data de naixement de les distintes associacions i el moment de l'arribada del col·lectiu a qui es dirigeixen, els següents gràfics posen en relació la freqüència amb què aquestes sorgeixen amb el període temporal en què ho fan, tenint en compte el col·lectiu immigrant a què s'adrecen. Cal advertir que els trams temporals no són equivalents perquè s'ha tingut en compte que la immigració no comença a ser un fenomen demogràfic de magnitud considerable fins a 2000, en què comencem a dividir l'eix de coordenades en períodes de dos anys. A continuació, i per a cada àrea geogràfica, trobem representat el nombre d'immigrants i d'associacions de cada origen que s'acumulen entre 2002 i 2008.

¹⁸ Les causes que expliquen les diferents onades són complexes i multidimensionals, des de l'existència de xarxes prèvies, com hem apuntat en el text, fins a canvis en les lleis d'estrangeria. Estudar aquelles causes ens portaria a uns altres objectius dels perseguits aquí. Per tant, donem per descomptat que hi ha un fenomen migratori diferencial i el que intentem testar aquí és fins a quin punt té una relació amb la creació de les associacions d'immigrants.

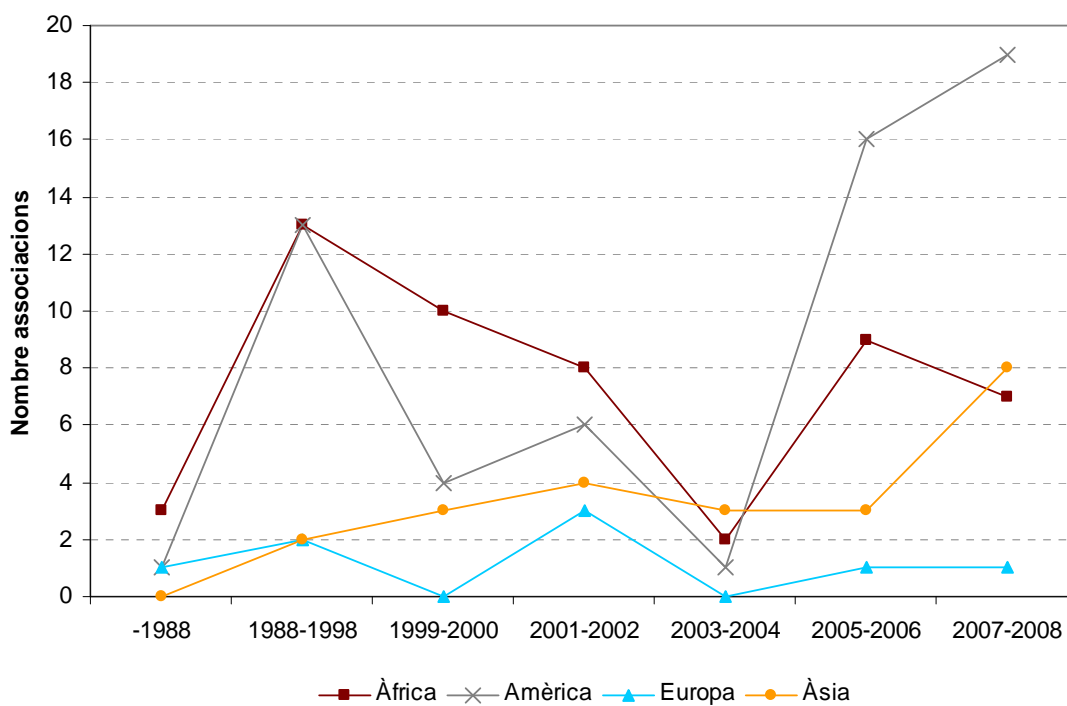
Gràfic 5. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Barcelona)

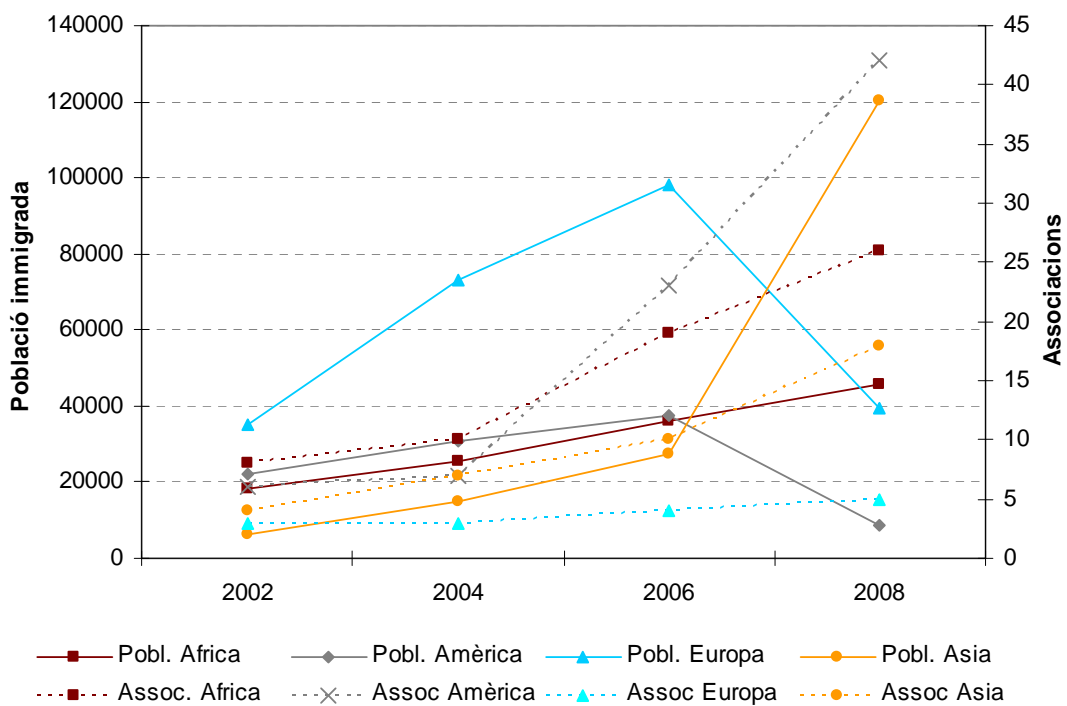
Gràfic 5b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Barcelona)

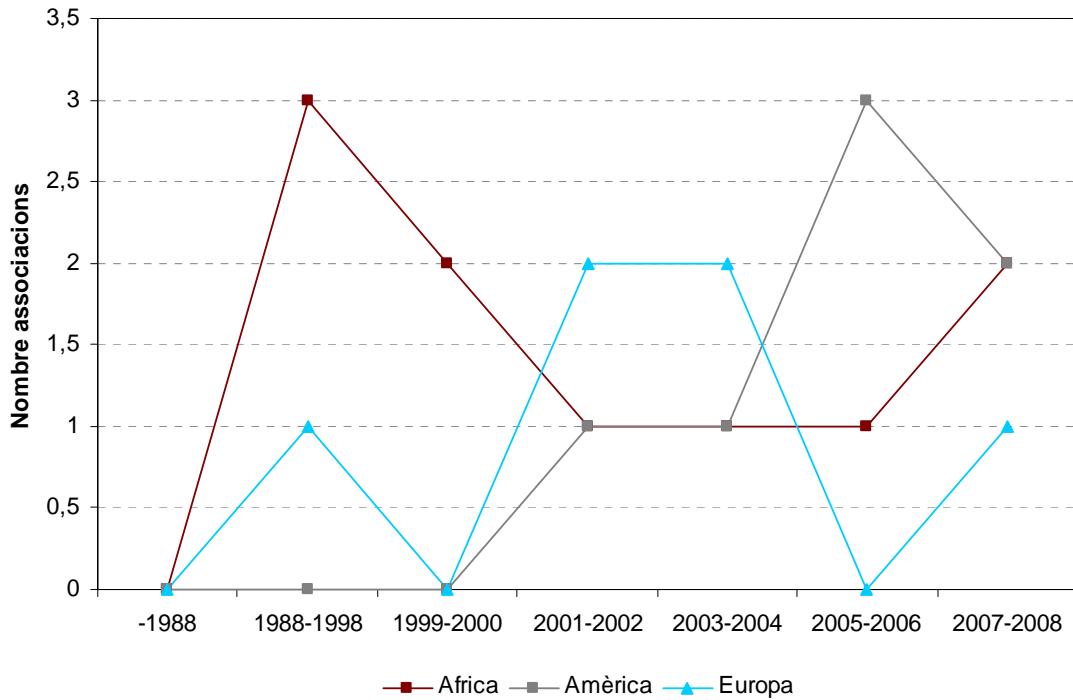
Gràfic 6. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (AM Barcelona)

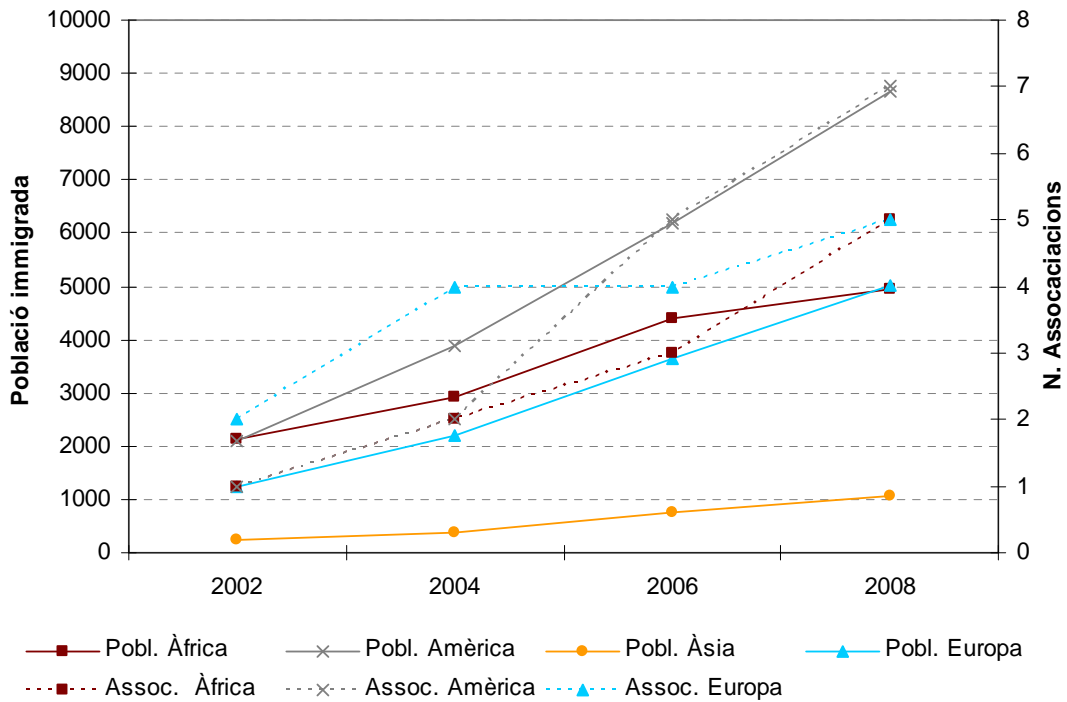
Gràfic 6b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (AM Barcelona)

Gràfic 7. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Girona)

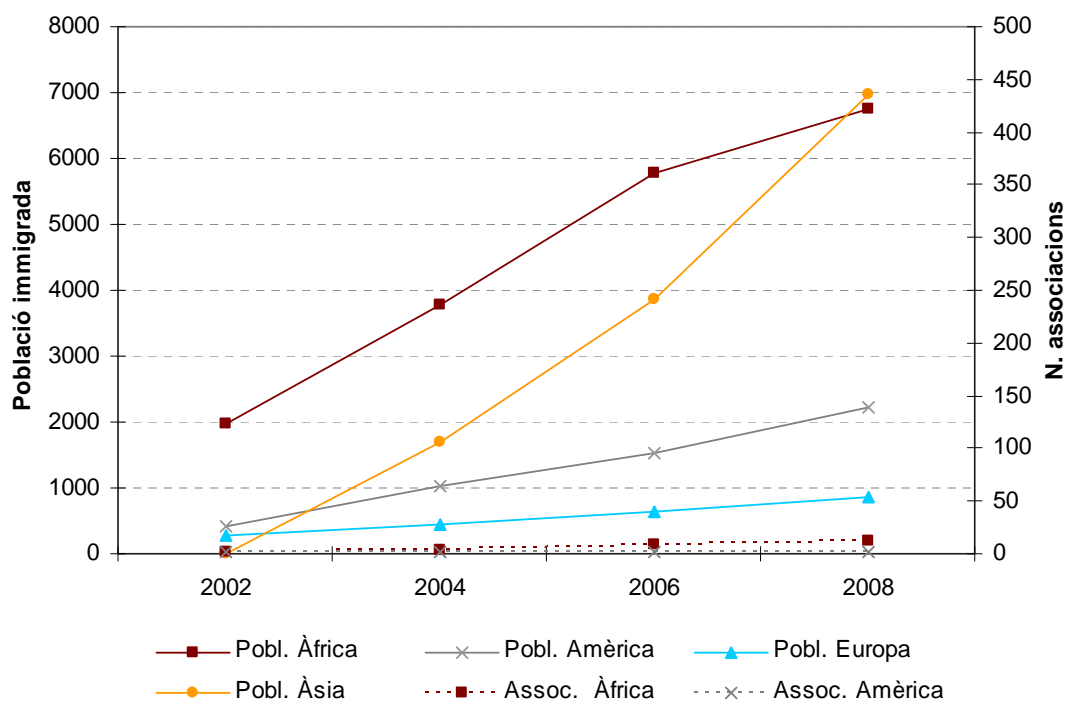
Gràfic 7b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Girona)

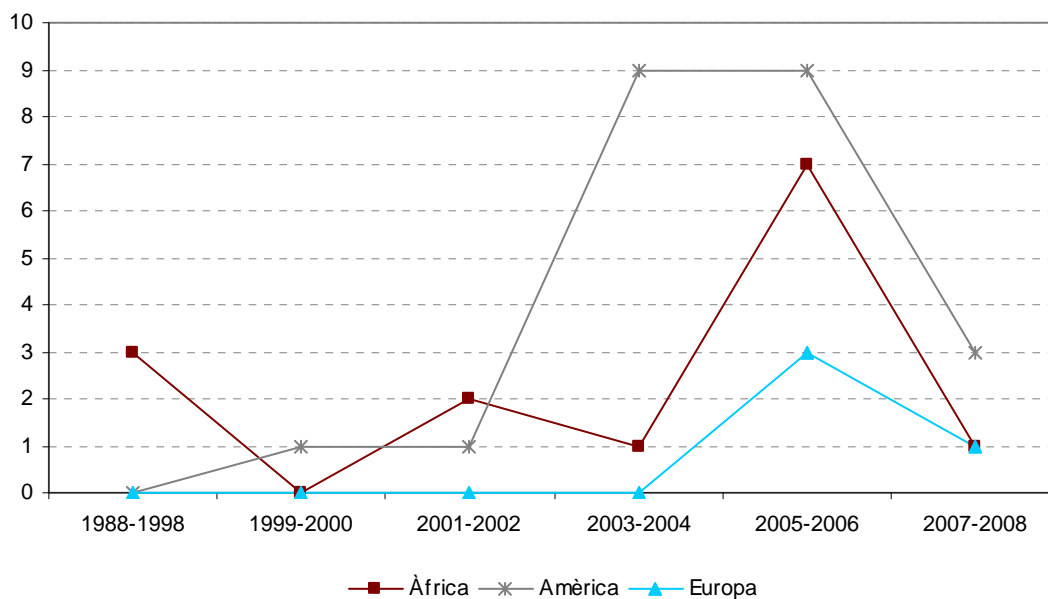
Gràfic 8. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Salt)

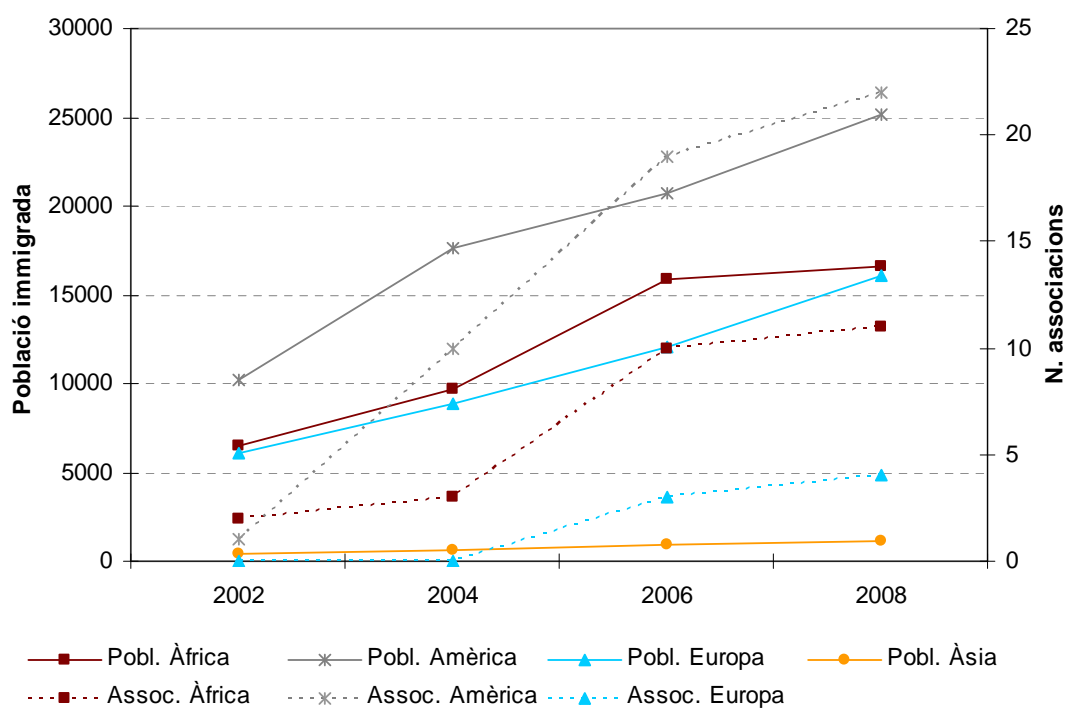
Gràfic 8b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Salt)

Gràfic 9. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Múrcia)¹⁹

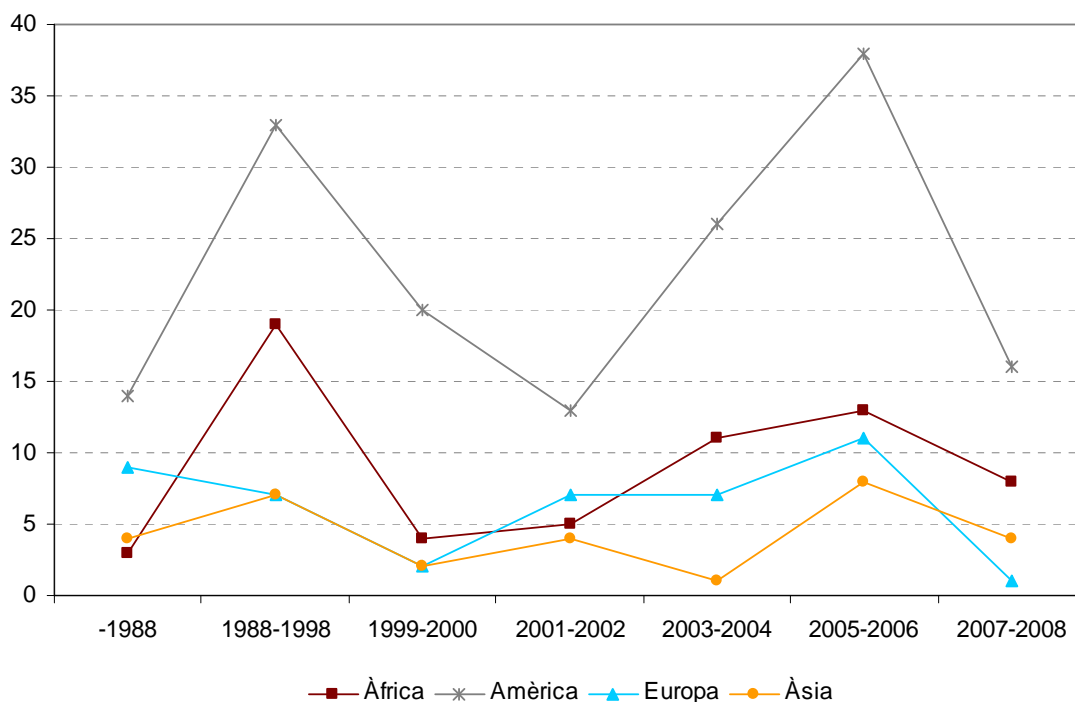

Gràfic 9b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Múrcia)

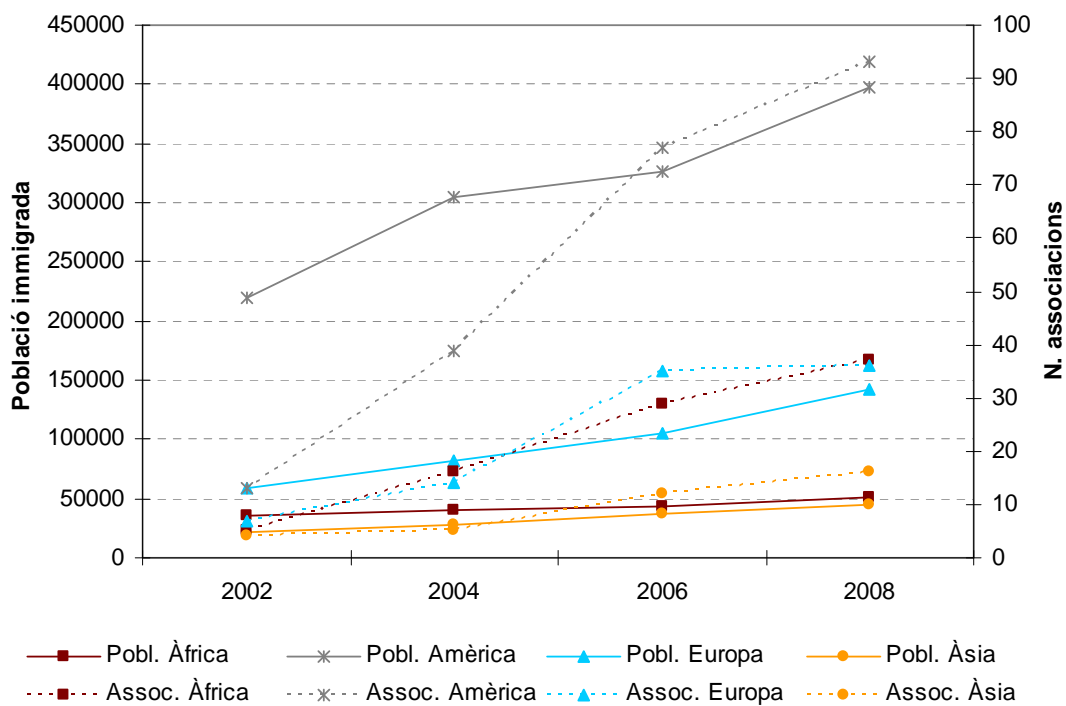

¹⁹ Només es donen les dades de Múrcia capital, tot i que sí que hi ha associacions a l'àrea metropolitana de Múrcia, sobre aquestes no tenim dades de fundació.

Gràfic 10. Fundació d'associacions per any i col·lectiu a què s'orienten (Madrid)²⁰

Gràfic 10b. Número d'associacions acumulades per any i col·lectiu a què s'orienten (Madrid)

²⁰ Només es donen les dades de Madrid capital, tot i que sí que hi ha associacions a l'àrea metropolitana de Madrid, sobre aquestes no tenim dades de fundació.

En el cas de Barcelona, veiem que els períodes més prolífics pel que fa a la fundació d'associacions són l'anterior a 1998 i entre 2003 i 2006. Curiosament, les associacions que més altes van registrat (tret d'en el període anterior a 1988) són les llatinoamericanes. També al voltant de 40 es situen les associacions dirigides a europeus entre 1988 i 1998. Sense arribar a aquesta xifra, són igualment destacables les més de 30 associacions orientades al col·lectiu asiàtic fundades entre 1988 i 1998 i les 23 de caire africà sorgides el mateix any. Barcelona és on més presents són les associacions asiàtiques d'entre totes les localitzacions estudiades i on el nombre d'associacions orientades al col·lectiu europeu arriba a una xifra més elevada.

La següent figura posa en relació el nombre d'immigrants de cada origen a cada període amb el nombre d'associacions que s'adrecen a cada col·lectiu i que s'acumulen als mateixos períodes. Veiem que el nombre de persones d'origen Africà i el nombre d'associacions adreçades a aquest col·lectiu s'han mantingut paral·lels i relativament baixos entre 2002 i 2006, tot i que a 2008 encara continuava creixent el nombre d'associacions d'africans, malgrat que el nombre de persones d'aquest origen començava a disminuir. L'augment de població d'origen asiàtic s'ha vist acompanyat d'una certa estabilitat en el nombre d'associacions entre 2002 i 2008 adreçades a aquest col·lectiu, que ha crescut molt discretament. En el cas de la població europea es dona un augment molt més acusat del nombre de persones d'aquest origen arribats entre 2002 i 2008, que s'ha vist acompanyat d'un creixement pràcticament imperceptible del nombre d'associacions adreçades a aquest col·lectiu. La població d'origen americà no és només la més nombrosa entre els estrangers, sinó també la que ha experimentat creixements més destacats en el període analitzat. Aquests creixements s'han vist acompanyats d'un augment important en el nombre d'associacions que s'adrecen a aquest col·lectiu. Entre 2002 i 2004 la seva quantitat creix gairebé exponencialment, per passar a un ritme menys ràpid a partir de 2004.

A l'àrea metropolitana de Barcelona la tendència sembla diferent, ja que les associacions africanes van ser majoritàries entre 1988 i 2002. Posteriorment, la hegemonia ha estat per a les associacions orientades al col·lectiu llatinoamericà. Val a dir que s'aprecia una tendència creixent en la fundació d'associacions que coordinen els interessos de la població d'origen asiàtic. Pel que fa a la relació entre l'evolució de la població de cada origen i el nombre de les seves associacions que s'acumulen a cada període, el patró per a aquesta zona geogràfica és lleugerament més caòtic. S'aprecia una evolució inversa entre el nombre d'immigrants nascuts a països europeus i, especialment, americans i el nombre d'associacions dedicades a aquests col·lectius entre 2006 i 2008, ja que el nombre d'associacions continua creixent en

aquest darrer període encara que les poblacions a què s'adrecen hagin començat a disminuir. També observem una certa descompensació entre el destacat creixement de la població asiàtica entre 2006 i 2008 i un creixement molt més minso i sostingut del nombre de les seves associacions per a tot el període analitzat. D'altra banda, el nombre d'associacions que apleguen immigrants africans creix de manera més acusada entre 2004 i 2008 del que ho fa el propi col·lectiu d'immigrants.

Amb un nombre molt més modest d'associacions, aquesta tendència també sembla entreveure's en el cas de Girona, on es van fundar 5 associacions orientades a la immigració africana entre 1988 i 2000 i unes altres 5 orientades a llatinoamericans entre 2005 i 2008; el que sembla correspondre's amb el tempo amb què en major mesura van arribar aquests col·lectius al territori català. També són ressenyables les 4 associacions fundades entre 2001 i 2004 orientades a immigrants europeus i –si parem atenció a la següent figura- l'augment d'associacions per a aquest col·lectiu creades entre 2006 i 2008. El segon gràfic reflecteix una evolució força paral·lela de la població i les associacions dirigides a la població d'origen Africà o Americà. Un patró molt més irregular s'aprecia en el cas de les associacions adreçades als europeus, amb un període d'estancament entre 2004 i 2006 que no es correspon amb el creixement sostingut que ha experimentat el nombre d'habitants d'aquest origen.

A diferència d'altres zones, a Salt el col·lectiu a qui s'adrecen majoritàriament les associacions ha estat l'Africà des dels inicis d'aquest tipus d'associacionisme, amb un pic d'activitat destacable entre 1999 i 2000, en què es van fundar 6 associacions d'aquest tipus. A bastant distància trobem les associacions orientades a les persones immigrades d'origen Llatinoamericà, amb 4 associacions creades entre 1999 i 2008. Com observem a la següent figura, mentre que el nombre de població estrangera de diversos orígens no ha deixat de créixer, l'únic tipus d'associacions d'immigrants que trobem en un nombre prou destacable com per aparèixer representat és el d'aquelles adreçades a africans. Tanmateix, el seu nombre es manté estable i força petit per a tot el període

A Múrcia el patró de creació d'aquestes associacions s'assembla més al de Barcelona i Girona, tot i que el nombre d'associacions censades és prou modest, i el màxim d'associacions que neixen en cadascun d'aquests períodes és de 9. Aquest màxim el produeix la creació d'associacions de caire llatinoamericà entre 2003 o 2004 i entre 2005 i 2006. Tot i la davallada en el nombre d'associacions creades amb posterioritat a aquest any, les associacions llatinoamericanes continuaven sent majoritàries entre les creades al període 2007-2008. El segon grup d'associacions més important és l'orientat al col·lectiu Africà, que entre 2003 i 2006 passa d'una a set

associacions creades, tot i que en un primer període (1988-1998) totes les associacions creades es dirigien al col·lectiu Africà. La següent figura mostra com, tot i que la població d'europaus no ha deixat d'augmentar, el nombre d'associacions que s'hi adrecen només creix entre 2004 i 2008 i, especialment, entre 2004 i 2006. Un patró similar s'aprecia en el cas de la població americana, que ha crescut durant tot el període, igual que el seu associacionisme. Aquest darrer, però, passa per una etapa particularment explosiva entre 2002 i 2006 i frena lleugerament el seu ritme de creixement després d'aquest any. Val a dir també que el creixement de la població i les associacions d'origen Africà ha estat el més paral·lel i coherent durant tot el període estudiat.

A Madrid és a on més clarament dominen les associacions orientades a col·lectius d'origen llatinoamericà. Pel que fa a aquest tipus d'associacions, podem detectar també una tendència creixent fins a 1988 i entre 2001 i 2006; i una tendència a la baixa entre 1998 i 2001 i entre 2006 i l'actualitat. Les associacions dirigides a africans han experimentat també un augment, tot i que més tènue, entre 2001 i 2006, període en què han doblat el seu nombre. Cal destacar la tendència igualment creixent a la fundació d'associacions orientades a europaus entre 1999 i 2006, que passa en aquest període de les 2 a les 11. El següent gràfic mostra com el nombre d'associacions dirigides a persones d'origen asiàtic o europeu creix suaument entre 2002 i 2004, de manera més o menys paral·lela a com ho fa la població de cada origen. Pel mateix període, s'aprecien creixements molt més acusats de l'associacionisme entre americans i africans. De fet, aquests dos col·lectius veuen augmentar el seu associacionisme a un ritme superior al del creixement de la seva població durant gairebé tot el període analitzat. Això succeeix també amb els europaus entre el 2004 i el 2006.

Una altra possible explicació per al naixement i manteniment d'aquestes associacions pot raure en els recursos de què disposen. Per recursos entendrem el conjunt de fonts a què poden recórrer per reduir els costos de la seva activitat, així com també altres recursos materials i, finalment, el capital humà amb què compten. Una forma de mesurar els recursos econòmics de què disposa una associació és a través del seu pressupost anual. A la taula 8 es presenten els estadístics descriptius resultants de l'agregació dels pressupostos anuals de les associacions per a cada àrea geogràfica. En primer lloc, observem que el valor de la mitjana del conjunt d'associacions entrevistades a Madrid és molt superior al de la resta de regions. Amb 45.338 euros anuals, les associacions d'immigrants madrilenyes doblen el pressupost de les que trobem a la ciutat de Múrcia, la segona zona geogràfica amb una mitjana

més elevada. Les associacions localitzades a Barcelona ciutat disposen, de mitjana, de 21.286 euros anuals; més del doble del que disposen les associacions localitzades a l'àrea metropolitana d'aquesta ciutat. A Salt i l'àrea metropolitana de Múrcia la mitjana baixa fins a 7.700 i 7.876 euros anuals, respectivament. Finalment, és a Girona on trobem un pressupost mitjà més modest, xifrat en 5.346 euros anuals.

Taula 8. Pressupost total de les associacions en euros (estadístics descriptius)

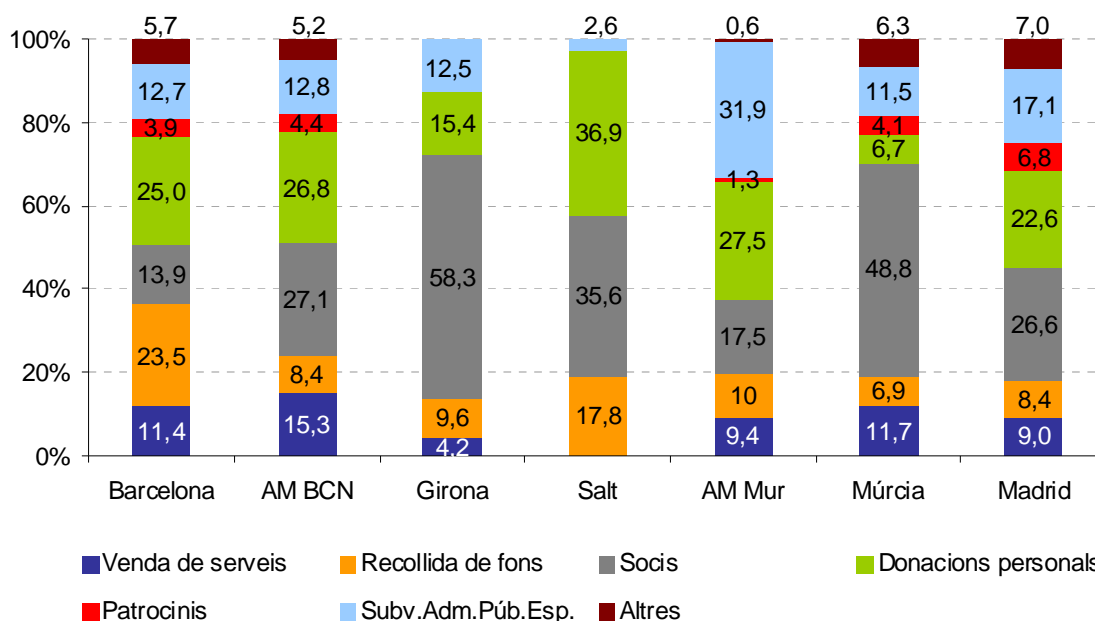
	Barcelona	AM Barcelona	Girona	Salt	Múrcia	AM Múrcia	Madrid
N (vàlids)	88	61	11	8	18	8	96
Mitjana	21.286,5	9.407,8	5.346,3	7.700,0	23.039,9	7.876,1	45.338,0
Mediana	3.000,0	3.000,0	3.000,0	4.000,0	1.510,0	2.750,0	6.009,3
Desv.Típ.	54.997,2	14.970,2	8.421,8	10.099,5	81.759,8	10.470,0	112.064,2
Mínim	0	0	500	1.200	0	1.000	0
Màxim	314.000	70.000	30.000	30.000	350.000	30.000	878.400

La desviació típica ens parla de la variació entre les associacions pel que fa al total de pressupost de què disposen. Així, veiem que on més disparitat pressupostària trobem és entre les associacions de Madrid, seguides per les de Múrcia i Barcelona. En canvi, sembla que a les àrees metropolitanes i a Girona les associacions són més homogènies pel que fa al seu pressupost. Una altra dada curiosa prové de l'anàlisi del valor mínim i el màxim. A Madrid, Múrcia, Barcelona i la seva àrea metropolitana trobem associacions que funcionen sense pressupost, fet que contrasta amb un valor mínim relativament elevat a Salt, on l'associació que menys pressupost té arriba als 1.200 euros²¹. Els valors màxims són especialment elevats a Madrid (878.400 € anuals), Múrcia (350.000€) i Barcelona (314.000€); i modestos a Girona, Salt i l'àrea metropolitana de Múrcia, on les associacions que més pressupost tenen només arriben als 30.000€ anuals.

Una dada rellevant pel que fa als pressupostos és la seva procedència, el que ens parla de l'estructura d'oportunitats, les xarxes socials i el recolzament institucional de què disposen les associacions. El Gràfic 11 presenta, per a cada zona geogràfica estudiada, la procedència dels pressupostos de les associacions d'immigrants.

²¹ En aquest cas s'ha de tenir en compte el baix nombre d'entitats entrevistades, al igual que a l'àrea metropolitana de Múrcia.

Gràfic 11. Procedència dels pressupostos de les associacions per àrea geogràfica

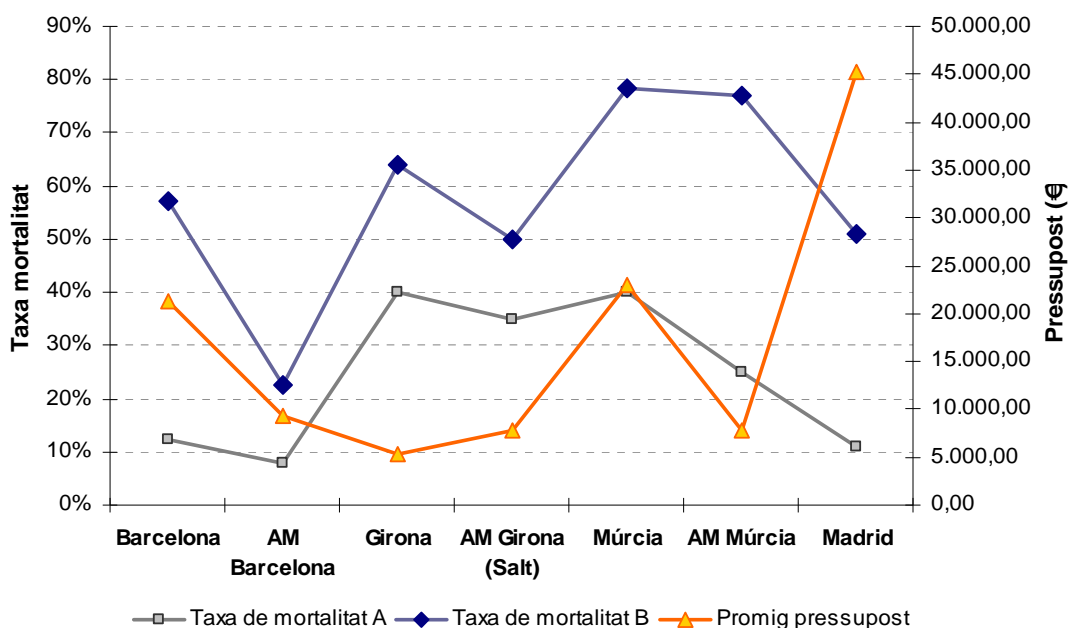
De l'anterior gràfic es desprèn que les característiques de les àrees geogràfiques i el tipus de recursos de què disposen les associacions que ens ocupen són dues variables que estan relacionades. Mentre que a Girona i Múrcia són força dependents de les aportacions dels socis, a Barcelona i l'àrea metropolitana de Barcelona aquesta proporció representa una part molt menys important del total dels recursos de les seves associacions. El patrocini és un concepte pel que, en general, les associacions de Girona, Salt i Múrcia i la seva àrea metropolitana ingressen petites proporcions del total dels seus recursos. En l'altre extrem, les associacions procedents de Madrid arriben a ingressar un 6,8% sota aquest concepte. Més importants són la venda de serveis i les subvencions provinents de les administracions públiques espanyoles.

Val a dir que les associacions establertes Barcelona, a la seva àrea metropolitana i a Múrcia depenen molt més de la venda de serveis, mentre que a Girona i la seva àrea metropolitana aquests recursos són gairebé insignificants. Pel que fa a les subvencions de les administracions públiques espanyoles, les associacions que en depenen més són les que trobem a l'àrea metropolitana de Múrcia, seguides per les censades a Madrid. Les associacions que proporcionalment reben més recursos provinents de donacions són les de Salt i l'àrea metropolitana de Múrcia, mentre que, curiosament, les associacions murcianes en són més independents. Tret de l'excepció de Barcelona i la seva àrea metropolitana, en

general, les associacions originàries d'una gran ciutat no tenen una estructura pressupostària semblant a la que tenen les associacions de la seva àrea metropolitana, i depenen de recursos de diferent i molt diversa procedència.

La rellevància dels recursos per a la supervivència de les organitzacions que ens ocupen es posa de manifest al Gràfic 12. Al principal eix d'ordenades apareixen representades les taxes de mortalitat de les associacions per àrees geogràfiques, mentre que a l'eix secundari (dreta) apareix el pressupost que, de promig, tenen aquestes associacions. De manera general, allà on els pressupostos són més minsos (Girona, Salt, AM Múrcia i Madrid) les taxes de mortalitat són més elevades, fet que ens està indicant que es tracta d'una variable rellevant per a la supervivència de les organitzacions. No obstant, les associacions de Barcelona i Múrcia presenten, alhora, taxes de mortalitat (b) destacables acompanyades de pressupostos superiors a la mitjana; mentre que les associacions de l'àrea metropolitana de Barcelona presenten valors baixos tant d'ambdues taxes com dels seus pressupostos mitjans.²²

Gràfic 12. Relació entre la taxa de mortalitat i el pressupost mig de les associacions

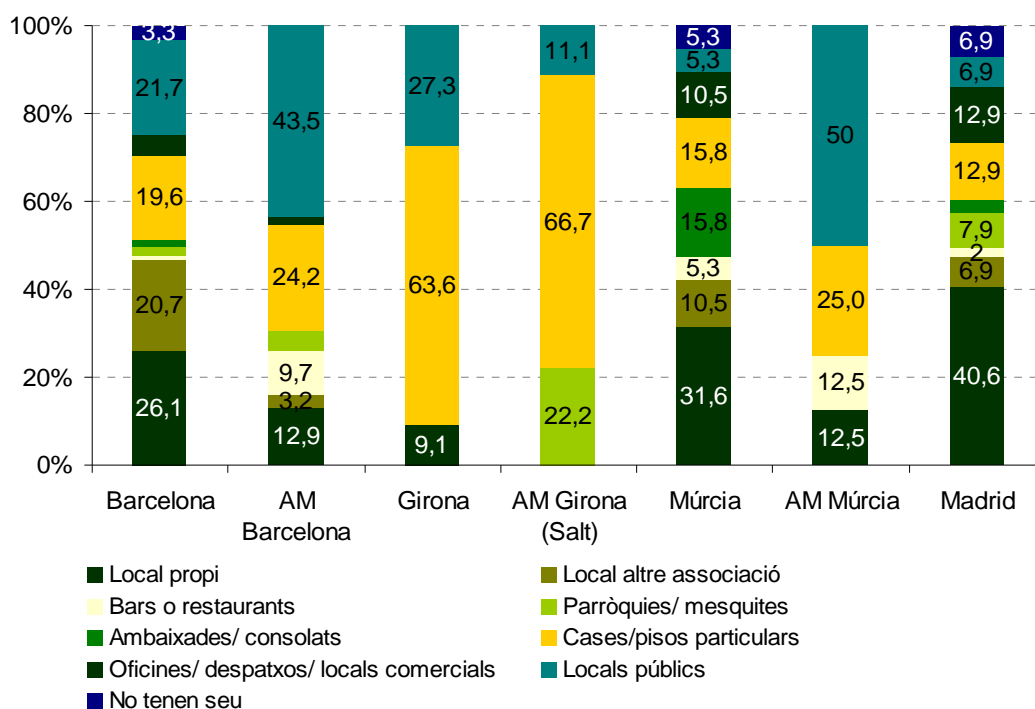
Un altre tipus de recurs material que pot facilitar la tasca de les associacions és l'existència de locals a la seva disposició. La taula 9 i els gràfics 13 i 14 comparen les associacions en funció de la ubicació de la seva seu i tenen en compte si posseeixen, lloguen o ocupen el local d'una altra entitat.

²² Una anàlisi d'aquesta relació més en profunditat, que excedeix els límits d'aquest informe, hauria de fer-se prenent l'associació, i no el territori, com unitat d'anàlisi.

Taula 9. Tipus de localització de les seus de les associacions. Nombre per tipus i àrea geogràfica.

	Barcelona	AM Barcelona	Girona	Salt	Múrcia	AM Múrcia	Madrid
Local propi	24	8	1		6	1	41
Local altre associació	19	2			2		7
Bars o restaurants	1	6			1	1	2
Parròquies/ mesquites	2	3		2			8
Ambaixades/consolats	1				3		3
Cases/pisos part.	18	15	7	6	3	2	13
Oficines/ despatxos/ locals comercials	4	1			2		13
Locals públics	20	27	3	1	1	4	7
No tenen seu	3				1		7
Total	92	62	11	9	19	8	101

Gràfic 13. Proporció d'associacions per ubicació de la seva seu i àrea geogràfica.

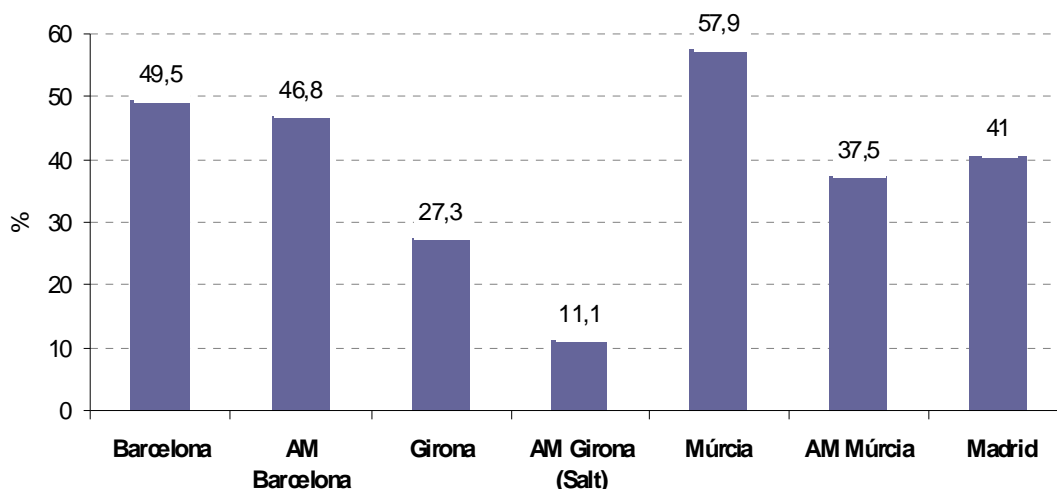
Troblem la major proporció d'associacions amb local propi –un indicador rellevant de riquesa- a Madrid (40,6%) i Múrcia (31,6%). En contrast, a Salt no trobem cap exemple d'associació amb local propi. El percentatge més elevat d'associacions

que ocupen el local d'una altra entitat –un dels indicadors més evidents de precarietat– el trobem a Barcelona (20,7%), mentre que Girona, Salt o l'àrea metropolitana de Múrcia no es dona cap exemple d'aquesta situació. A Madrid, la situació més freqüent és la de disposar d'un espai de titularitat pública cedit, i la meitat de les associacions analitzades en aquesta localitat es troben en aquesta situació. A l'àrea metropolitana de Barcelona el percentatge d'associacions ubicades a locals de titularitat pública és igualment destacable (43,5%), mentre que a Madrid o l'àrea metropolitana de Múrcia aquesta situació és molt més rara (7% i 5,3% del total, respectivament).

La situació més freqüent per a les associacions de Girona i Salt és la de tenir llogat un pis particular com a seu de l'associació (63,6 i 66,7% del total, respectivament), una solució també molt habitual a les àrees metropolitanes de Múrcia i Barcelona (25 i 24,2%, respectivament), que no és símptoma d'una situació econòmica acomodada. Les situacions menys habituals, en general, són el fet de no tenir seu, ubicar-se en una ambaixada o en un despatx, oficina o local comercial; és a dir, els casos extrems de precarietat i bonança econòmica. Tanmateix, són destacables les proporcions d'associacions sense seu a Madrid (6,9%) i Múrcia (5,3%); així com el 15,8% de les associacions murcianes que s'han establert a ambaixades o el gairebé 13% d'associacions madrilenyes que tenen les seves oficines en un local comercial o despatx, situació en què es troben el 10,5% de les associacions a Múrcia.

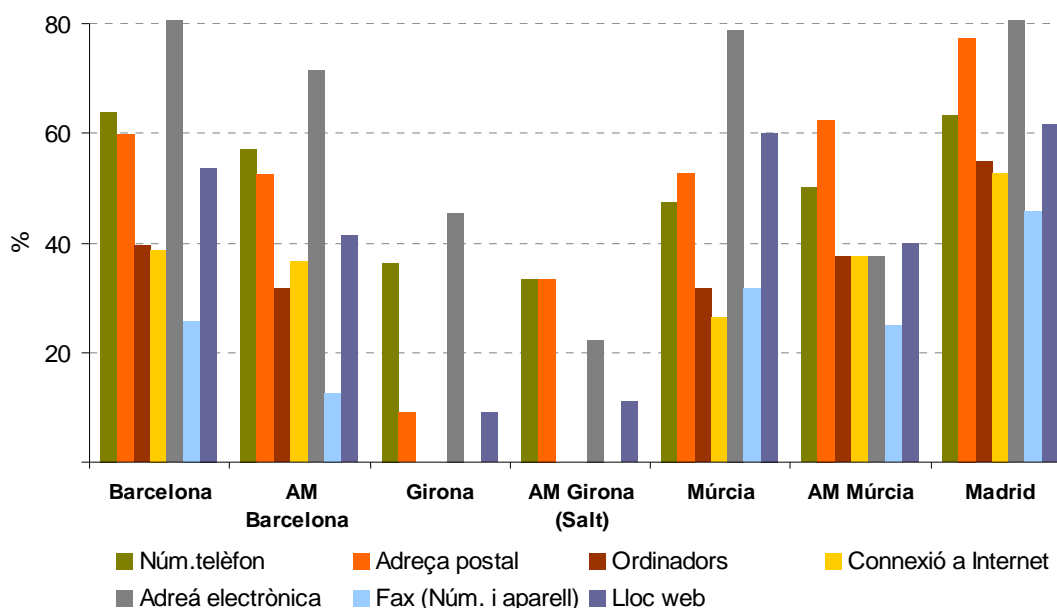
En relació amb la ubicació, podem preguntar-nos per la mesura en què les associacions d'immigrants optimitzen els recursos i es serveixen de les seves xarxes socials per a minimitzar els costos derivats del lloguer d'un local per a la seva seu. Així, el gràfic 14 mostra el percentatge d'associacions que, a cada localització, comparteixen seu amb altres ens similars. La dada més destacable prové aquest cop de Múrcia, on gairebé un 60% d'associacions comparteixen local, el que contrasta amb el poc més de 10% d'associacions a Salt que han optat per –o s'han vist obligades a adoptar– aquesta solució. A Barcelona i la seva àrea metropolitana, aproximadament la meitat de les associacions censades comparteixen ubicació amb altres associacions, percentatge que baixa fins al voltant del 40% a Madrid i l'àrea metropolitana de Múrcia, i cau fins al 27,3% a Girona.

Gràfic 14. Proporció d'associacions que comparteixen local amb altres associacions

Més enllà de la ubicació de la seu, podem aproximar-nos als recursos materials de què disposen les associacions d'alguns indicadors de benestar referits a si gaudeixen de certes eines que els poden facilitar la creació i manteniment de xarxes amb altres ens i amb els seus socis i participants. El següent gràfic compara les proporcions d'associacions que disposen de número de telèfon, fax, adreça electrònica, ordinadors, lloc web, connexió a Internet i adreça postal per a cada àrea geogràfica.

Gràfic 15. Recursos de les associacions per àrea geogràfica

Les associacions de Madrid són les més “riques” en termes generals, doncs hi trobem en proporcions més elevades els recursos que hem analitzat. A continuació vindrien les associacions de Barcelona, Múrcia, i les àrees metropolitanes d'aquestes dues ciutats.

El recurs més estès és l'adreça electrònica: un 60% de les associacions analitzades arreu en tenen. Curiosament, només un 50% disposa d'un número de telèfon, el que sembla curiós ja que encara que treballin únicament *online* cal disposar d'una línia telefònica, el que ens indica una aposta clara per aquest nou canal com a mitjà de comunicació amb clients, socis i participants, independentment dels recursos de què disposin. La proporció d'associacions amb adreça electrònica és especialment elevada a Madrid (84%) i Barcelona (82,5%); i sorprenentment baixa a l'àrea metropolitana de Girona i Múrcia, el que ens parla de la desigual distribució d'aquest recurs en funció de si les associacions s'estableixen en una zona urbana o rural. De manera similar, disposen en major proporció d'un lloc web propi les associacions de Madrid (61,5%), Barcelona (52%) i Múrcia (47%); i de connexió a Internet les de Madrid (52,8%), Barcelona (38,5%) i l'àrea metropolitana de Múrcia (37,5%). La distribució de les associacions amb ordinadors és paral·lela a aquestes: la proporció més elevada d'entitats dotades d'ordinadors la trobem a Madrid (54,7%), Barcelona (39,6%) i l'àrea metropolitana de Múrcia (37,5%). El fet que tot i que aquesta darrera zona és la tercera en la proporció d'associacions que gaudeixen d'una connexió a Internet i que tenen ordinadors però molt poques disposin d'adreça electrònica ens parla també d'una desigual distribució territorial de les habilitats tècniques necessàries per a treballar amb les noves tecnologies.

També gairebé un 50% de les associacions disposa d'una adreça postal, percentatge que augmenta fins el 77,4% de les associacions madrilenyes, el que indica que s'ubiquen a una seu física i practiquen l'atenció personal a membres i/o clients. En canvi, només un 9,1% de les associacions de Girona tenen una adreça postal convencional. Finalment, val a dir que el recurs menys estès entre les associacions és el fax, també vinculat a una seu física. No en trobem cap exemple d'associació amb fax a Girona o Salt, i molt poques (12,7%) a les àrees metropolitanes de Barcelona o Múrcia (25% en aquest darrer cas). Tot plegat, sembla indicar una preferència de les associacions en general, i particularment a l'àmbit urbà i metropolità, per les noves tecnologies com a eina per a relacionar-se amb socis i participants més ràpida, barata i menys dependent de l'estabilitat econòmica i la mobilitat geogràfica de les associacions i els seus membres.

És clar que els recursos no es limiten només als diners i béns mobles i immobles amb què compten les associacions. Especialment en aquest cas, en parlar de recursos cal tenir en compte també el capital humà de què disposen. Ens referim, concretament, al nombre total de socis, actius o no, i a la plantilla remunerada que hagin contractat, juntament amb els voluntaris, tenint en compte també el número d'hores que hi dediquen. Començarem l'anàlisi d'aquest tipus de recurs pel comentari de les taules 10 i 11, on apareixen els estadístics descriptius relatius al nombre de socis (totals i en actiu, respectivament) que, de promig, tenen aquestes associacions a cada àrea geogràfica.

Taula 10. Nombre de socis (estadístics descriptius)

	Barcelona	AM Barcelona	Girona	Salt	Múrcia	AM Múrcia	Madrid
N (vàlids)	85	59	12	8	18	7	98
Mitjana	656,01	296,69	64,5	63,37	400,39	77,86	1.170,53
Mediana	50	63	46	55	70	47	100
Desv.Típ.	1.567,4	943,8	57,1	42,0	1.157,7	77,7	3.081,5
Mínim	0	6	8	10	4	4	0
Màxim	8.000	7.000	193	120	5.000	210	15.500

Taula 11. Nombre de socis actius (estadístics descriptius)

	Barcelona	AM Barcelona	Girona	Salt	Múrcia	AM Múrcia	Madrid
N (vàlids)	82	58	12	8	18	7	96
Mitjana	86,66	20,33	22,92	23,25	81,11	16,57	186,89
Mediana	20	10,5	15	14,5	25	15	21
Desv.Típ.	239,35	22,6	22,16	23,26	230,09	15,59	597,95
Mínim	0	1	4	4	3	2	0
Màxim	2.000	100	80	70	1.000	47	3.500

En el primer cas, observem que les associacions que més socis tenen de mitjana són les localitzades a Madrid (1.170), Barcelona (656) i Múrcia (400). La capitalitat, per tant, sembla un factor a tenir en compte pel que fa al nombre de socis totals de les entitats, amb l'excepció de Girona. Tanmateix, la diferència entre Barcelona i Madrid és molt rellevant: hi ha una diferència gairebé del doble, essent les associacions de Barcelona molt més petites que les de Madrid. Les que menys socis

tenen es concentren a Girona i la seva àrea metropolitana. La desviació típica, que ens parla de la disparitat entre associacions a cada àrea geogràfica pel que fa al nombre de socis, indica que les associacions són més distintes entre elles a Madrid, Barcelona, Múrcia i l'àrea metropolitana de Barcelona. Pel contrari, les més homogènies les trobem a Girona i la seva àrea metropolitana. A Madrid i Barcelona trobem associacions sense socis²³, i a Múrcia i la seva àrea metropolitana algunes associacions que funcionen amb només 4 socis. En l'altre extrem trobem una associació a Madrid amb 15.500 socis²⁴. Uns màxims també destacables són els de Barcelona i la seva àrea metropolitana, amb associacions de fins a 8.000 i 7.000 socis, respectivament.

El nombre de socis en actiu és molt més reduït en tots els casos²⁵. De nou, les localitats que presenten una mitjana més elevada de socis actius tornen a ser Madrid, Barcelona i Múrcia, per aquest ordre; mentre que la mitjana més baixa la localitzem entre les associacions de l'àrea metropolitana de Múrcia. La heterogeneïtat entre les associacions per motiu del seu nombre de socis actius és més destacable a Madrid, Barcelona i Múrcia, també. Podem deduir aquest tret no només dels valors de les seves desviacions típiques, sinó també de la diferència entre els valors mínims i màxims pel que fa als socis actius de les associacions ubicades en aquestes ciutats. En l'altre extrem, les mitjanes més baixes –al voltant de 20 socis actius- les trobem a les àrees metropolitanes de Múrcia i Barcelona, a Girona i a Salt. Aquestes mitjanes es corresponen també amb una certa homogeneïtat entre les associacions de cadascuna d'aquestes localitats.

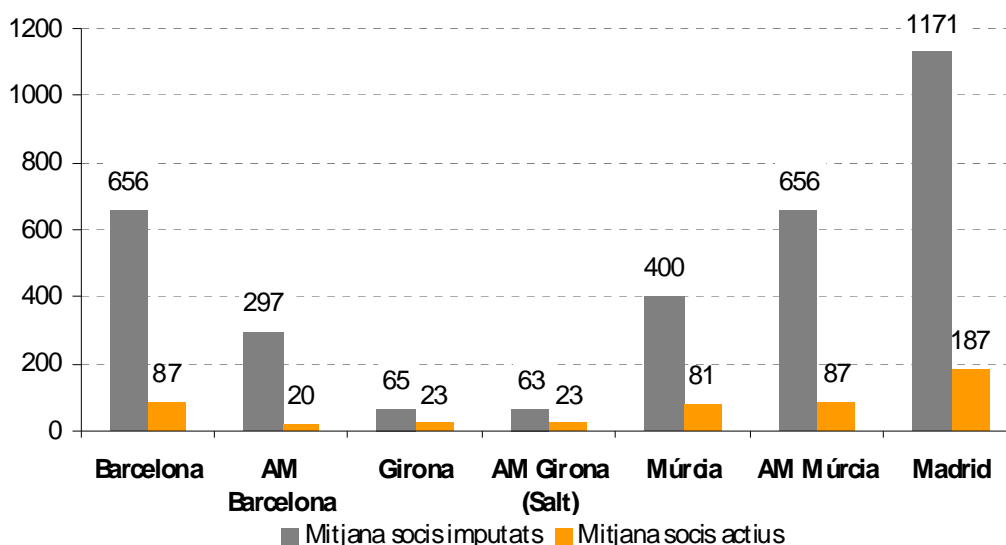
Els següents gràfics evidencien les diferències entre les associacions de les distintes zones geogràfiques per motiu del nombre de socis. Madrid, Barcelona, Múrcia i la seva àrea metropolitana són les zones on es concentren les associacions amb més socis, tant actius com no actius.

²³ Aquesta és una dada "contrasentit", però que s'explica a la llum de dos elements: a) es tracta d'associacions de molt recent fundació que tot just es troben en el seu període de construcció i expansió; b) es tracta d'associacions les funcions de les quals no requereixen de socis i en les que hi treballen només un nombre limitat d'individus que no es contempen a sí mateixos com a socis. Per exemple, en aquest darrer sentit, es va entrevistar una entitat que tenia per objectiu la redacció d'una revista per al col·lectiu llatinoamericà. Tot i així, la majoria d'entitats responen al perfil més habitual, amb una junta i socis més o menys formals.

²⁴ Es tracta d'una associació que té un abast internacional "América Solidaria y Cooperación" (AESCO), la seu central de la qual a España és Madrid, però per a la qual es comptabilitzen tots els socis de l'Estat. Cal tenir present, també, que la vinculació d'un soci amb la seva entitat pot ser més o menys intensa, con en aquest cas, en què no s'espera res més de l'individu que contribueixi amb les quotes i de tant en tant participi a les campanyes que organitza la pròpia entitat.

²⁵ En referència al que hem comentat a la nota anterior, els socis actius són aquells que participen de forma habitual en les activitats organitzades per l'associació. La quantitat de socis actius ens dona, per tant, una aproximació molt més acurada al capital social de què disposa l'entitat.

Gràfic 16. Mitjana de socis de les associacions per àrea geogràfica

Veiem també que Madrid, Barcelona i l'àrea metropolitana de Múrcia són les localitats on hi ha una diferència més important entre nombre de socis i nombre de socis actius, quelcom lògic si tenim present que, sobretot a Madrid i Barcelona, trobem associacions molt grans que demanen una vinculació del soci molt feble (sovint limitada només al pagament de la quota mensual). El cas de l'àrea metropolitana de Múrcia és una mica més difícil d'explicar, donat que el nombre relativament reduït d'associacions i la seva mitjana de la quantitat total de socis que és més aviat baixa, farien preveure un nucli de socis actius més alt.

Entre els recursos humans s'ha de tenir en compte tant la tasca del personal contractat com la contribució dels voluntaris al manteniment de les associacions. La distribució de tots dos recursos apareix a la taula 12, que diferencia entre personal remunerat a temps complet i personal a jornada parcial, d'una banda, i entre voluntaris amb menys o més de tres hores de dedicació per setmana, de l'altre.

En el cas de la plantilla assalariada, i de manera similar al que succeïa amb els pressupostos anuals, les associacions madrilenyes són les que, de mitjana, disposen de més personal contractat, tant a temps complet com parcial; arribant, en el primer cas, a una persona de mitjana. Les 19 associacions d'immigrants censades a Múrcia compten amb 0,5 persones contractades a temps complet de mitjana, tot i que a la seva àrea metropolitana no arriben a les 0,3 persones contractades. Aquest valor és pràcticament idèntic al que trobem a Barcelona ciutat, l'única zona on és més freqüent trobar associacions amb més personal contractat a jornada parcial que completa. La variabilitat més gran entre associacions per motiu del nombre de personal contractat a

temps complet es dóna a Madrid, Múrcia i Barcelona, si parem atenció al valor de la desviació típica. De fet, les associacions de Madrid i Barcelona són les que presenten valors mínims més baixos i valors màxims més alts pel que fa al nombre de personal contractat. D'altra banda, les associacions de Salt o l'àrea metropolitana de Barcelona són més homogènies

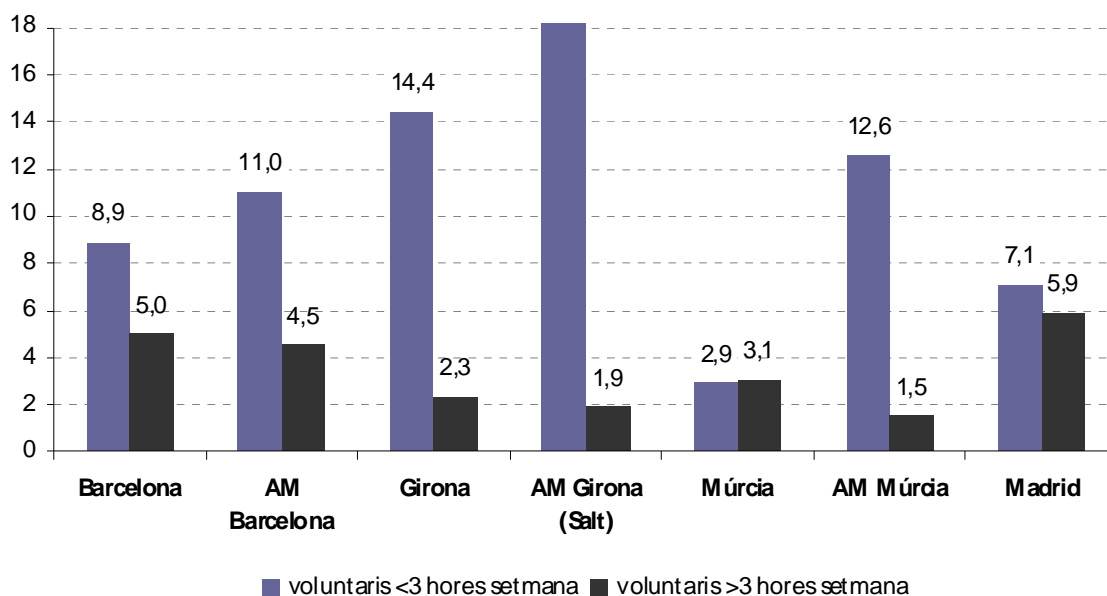
Taula 12. Estadístics descriptius relatius als recursos humans de les associacions per àrea geogràfica

		Plantilla remunerada a temps complet	Plantilla remunerada a jornada parcial	Voluntaris menys de 3 hores setmana	Voluntaris més de 3 hores setmana
Barcelona	N	96	97	95	95
	Mitjana	0,4	0,5	8,9	5,0
	Mediana	0	0	0	0
	Desv. Típica	2,1	2,2	18,9	10,6
AM Bcn	N	61	61	61	61
	Mitjana	0,0	0,2	11,0	4,5
	Mediana	0	0	5	0
	Desv. Típica	0,2	0,8	17,2	14,0
Girona	N	11	11	12	12
	Mitjana	0,1	0,0	14,4	2,3
	Mediana	0	0	9	0
	Desv. Típica	0,3	0,0	15,0	4,1
AM Girona (Salt)	N	8	8	7	7
	Mitjana	0	0	18,9	1,9
	Mediana	0	0	10	0
	Desv. Típica	0	0	21,6	2,7
Múrcia	N	19	19	19	19
	Mitjana	0,5	0,2	2,9	3,1
	Mediana	0	0	2	2
	Desv. Típica	2,3	0,5	3,9	4,7
AM Múrcia	N	8	8	8	8
	Mitjana	0,3	0,0	12,6	1,5
	Mediana	0	0	0	0
	Desv. Típica	0,7	0,0	31,4	2,8
Madrid	N	99	101	102	98
	Mitjana	1,0	1,3	7,1	5,9
	Mediana	0	0	2	3
	Desv. Típica	3,6	5,5	19,9	11,7

D'aquestes modestes xifres podem deduir que la força de treball d'aquestes associacions no depèn majoritàriament del seu personal contractat. Per tant, cal parlar atenció al nombre de voluntaris que realitzen treball no remunerat per a aquestes associacions. El gràfic 17 resumeix la informació de les dues darreres columnes de

l'anterior taula la mitjana mitjà voluntaris d'aquestes associacions, tenint en compte si realitzen més o menys de 3 hores de treball voluntari a la setmana.

Gràfic 17. Nombre de voluntaris de mitjana per àrea geogràfica

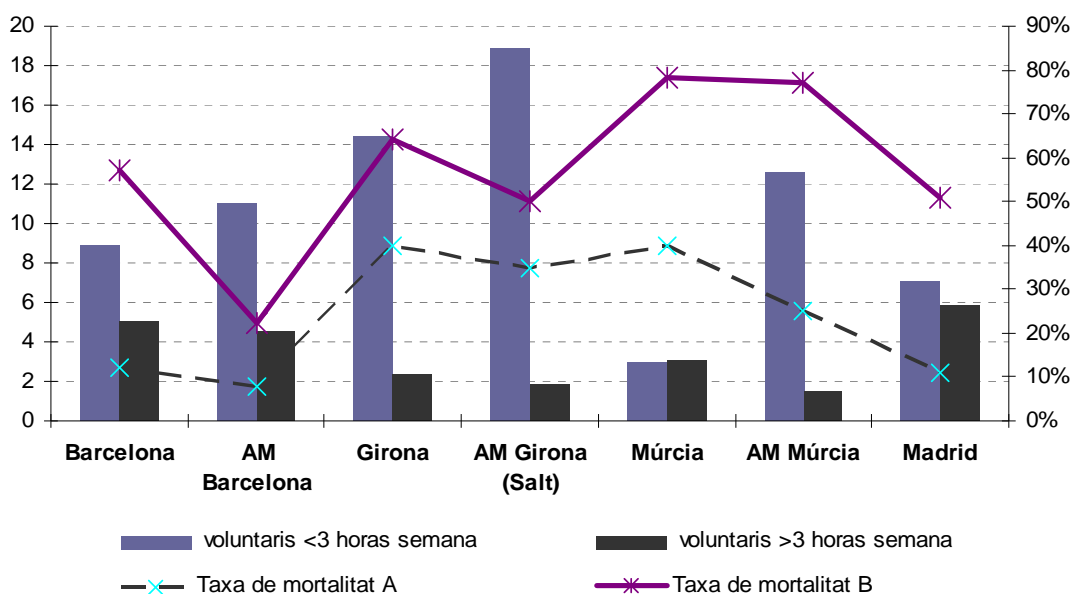
La distribució d'aquestes mitjanes segueix una tendència gairebé inversa a la del personal contractat. Així, les associacions de Salt són les que més depenen de voluntaris que treballen menys de tres hores a la setmana per a les associacions, seguides de les localitzades a Girona i les àrees metropolitanes de Múrcia i Barcelona. A Salt el seu nombre mitjà és de 18 voluntaris de mitjana, una xifra més que considerable. Múrcia i Madrid són les dues localitzacions on, de mitjana, trobem menys voluntaris amb un temps de dedicació inferior a les 3 hores setmanals (7 i 9 voluntaris de mitjana, respectivament). Finalment, val a dir que els voluntaris que treballen amb les associacions de Madrid, Barcelona i la seva àrea metropolitana són els que presenten un perfil més implicat, ja que dediquen més hores que els voluntaris d'altres zones; tot i que només suposen entre 5 i 6 persones de mitjana per a aquestes associacions.

Les diferències entre les associacions dins de cada zona o regió s'escurcen en parlar de voluntaris. Les associacions són més homogènies en aquest cas i el rang possible de valors (la diferència entre el mínim nombre possible de voluntaris i el màxim) també és més petit (veure taula 12). Dues dades criden l'atenció. La primera és la poca diferència que existeix pel que fa al nombre màxim de voluntaris –amb una militància inferior a 3 hores a la setmana- entre Madrid, Barcelona i les àrees metropolitanes d'aquesta darrera ciutat i Múrcia. La segona és que, si ens referim als

voluntaris amb més implicació en termes de temps, el valor màxim el trobem a l'àrea metropolitana de Barcelona. Aquesta dada parla positivament de la cultura de voluntariat present a la zona, probablement hereva del voluntariat dels Jocs Olímpics de 1992.

El gràfic 18 posa en relació les dues taxes de mortalitat amb l'existència i disponibilitat de voluntaris a les associacions de les distintes localitzacions analitzades. En aquest cas no trobem una correspondència tan evident com en parlar de pressupostos i supervivència, però sí sembla que el fet de disposar de personal voluntari pot contribuir a la supervivència de les associacions de l'àrea metropolitana de Barcelona, Salt o Madrid. Per tant, tot i mancar de recursos monetaris, les associacions d'immigrants encara podrien garantir la seva supervivència si existeix una societat civil que recolzi la seva tasca mitjançant el voluntariat.

Gràfic 18. Relació entre l'existència de voluntaris i la taxa de mortalitat

A més dels recursos i estructura dels socis d'aquestes associacions, l'èxit o fracàs de les seves activitats dependrà també d'un seguit de variables relacionades amb el context en què sorgeixen, tant a nivell d'oportunitats sociopolítiques com en relació al discurs general vers la immigració. Malgrat que moltes d'aquestes variables no podran ser analitzades pel tipus de dades de què disposem, revisarem alguns elements que poden ser rellevants. Per això reflexionarem sobre la relació entre la supervivència d'aquestes associacions i alguns trets que poden ajudar-nos a conèixer les xarxes d'incentius de què han disposat o mancat, els possibles recolzaments

institucionals i situacions de potencial competència o monopolització de la representació dels immigrants.

S'han analitzat possibles causes de la mortalitat d'aquestes associacions mitjançant anàlisis de la variància, contrastos de mitjanes i correlacions²⁶. Una anàlisi de les diferències de mitjanes per Comunitat autònoma ens ha confirmat que els valors mitjans per a la taxa de mortalitat A són més elevats a Múrcia (28%) , a continuació a Catalunya (10%) i finalment a Madrid (2,2%), i que aquestes diferències són significatives. S'ha descartat que l'existència d'una àrea de servei o departament als municipis dedicat a gestionar la immigració pugui afectar la taxa de mortalitat de les associacions, doncs no existien diferències significatives a les proporcions d'associacions que han deixat de ser actives entre ajuntaments que sí presenten aquests serveis i els que no²⁷. Tampoc resulta rellevant el color polític dels ajuntaments: no existeix una major o menor propensió a que les associacions deixin d'estar actives entre governs municipals de distints partits polítics. Finalment, ni la magnitud del municipi ni el nombre dels seus habitants nascuts a l'estranger es correlacionen significativament amb els valors de les taxes de mortalitat, independentment de com hagin estat calculades. Tot plegat ens remet al context autonòmic, i en particular a les institucions del govern i administració de Múrcia; i al solapament i sinèrgia dels distints nivells de govern que trobem a la comunitat de Madrid, com a possibles factors explicatius del fracàs i èxit respectius pel que fa a la supervivència de les seves associacions.

²⁶ Per a una major claredat en l'exposició de les dades s'ha evitat reproduir aquí aquestes taules, que inclouent força informació redundat i de difícil presentació.

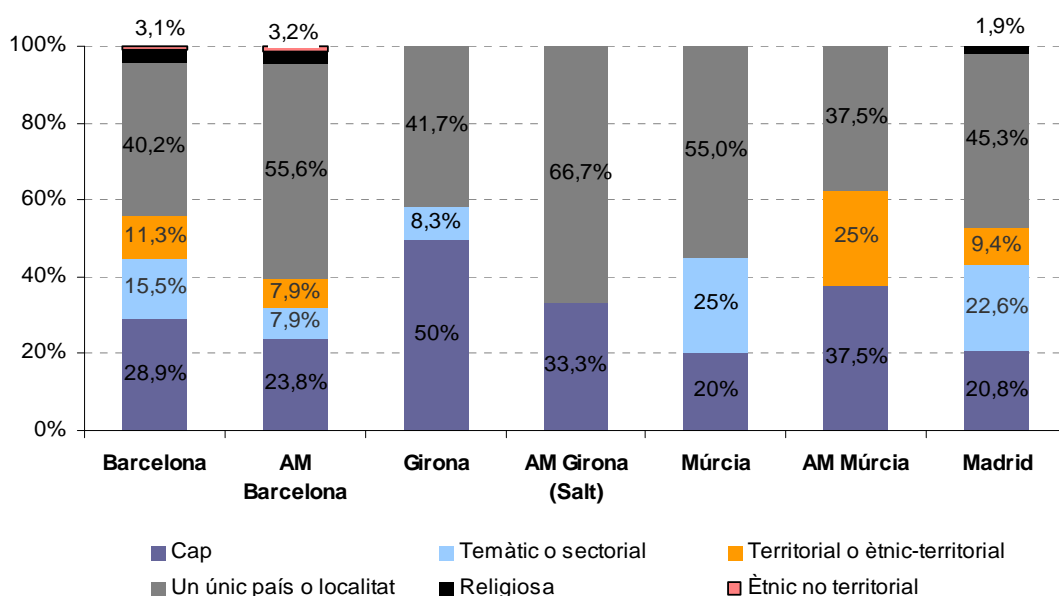
²⁷ Caldria esmentar algunes excepcions en aquest sentit per al cas català. Municipis com Sant Boi, Barberà, Molins, Montcada, etc. compten amb un servei o àrea d'atenció a la ciutadania específic, tot i que no es pot assegurar que l'existència d'aquests serveis/àrees tingui un impacte en el "manteniment" de les associacions.

6. Les característiques de les associacions d'immigrants i la integració sociopolítica

La integració sociopolítica dels immigrants –el grau en què s'insereixen a l'entrellat de xarxes socials de la comunitat autòctona i participen a la presa de decisions públiques que els afecten- depèn de variables individuals i agregades. En el primer cas, són importants variables com el sexe, l'edat, la pertinença a un grup ètnic i la participació en activitats socials a la xarxa en què s'inscriuïn els immigrants. A nivell agregat, és essencial conèixer la densitat del capital social de cada comunitat, el que ens remet bàsicament a la quantitat d'organitzacions, a la seva activitat i a les relacions que aquestes mantenen entre elles i amb els seus associats (Tillie 2004).

Per tal de conèixer el paper i els condicionants de les associacions en la integració sociopolítica dels seus representats, analitzarem, en primer lloc, com es perceben a sí mateixes a partir de la seva denominació. Tot i que no directament en el manteniment de les associacions, el discurs general sobre la immigració té un impacte en com les associacions es perceben a elles mateixes i a quin col·lectiu diuen representar. Resulta molt revelador veure si es defineixen a sí mateixes en termes de la nacionalitat, religió o ètnia del col·lectiu a qui s'adrecen, o bé fan al·lusió al tipus de serveis o àmbit temàtic de què s'ocupen. El gràfic 19 recull les possibles denominacions que les associacions d'immigrants s'apliquen.

Gràfic 19. Proporció d'associacions per adscripció (a partir del seu nom) i àrea geogràfica

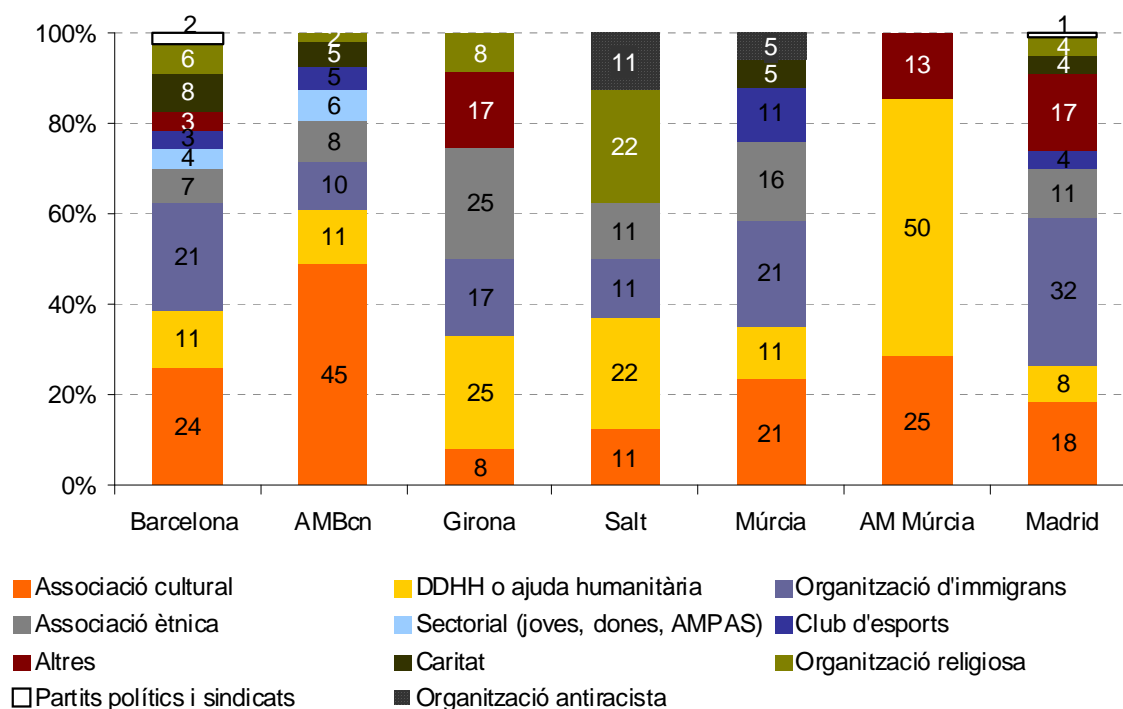

La categoria majoritària a totes les àrees geogràfiques, tret de Girona i l'àrea metropolitana de Múrcia, és la formada per aquelles associacions que es descriuen en termes del país o localitat de procedència del col·lectiu a què s'adrecen. Aquest tret és especialment destacable a Salt, l'àrea metropolitana de Barcelona i Múrcia; el que podria estar indicant tant un nombre destacable de persones pertanyents a distints orígens culturals, ètnics o nacionals com una certa competència entre les associacions pel monopoli de la seva representació. Val a dir que a l'àrea metropolitana de Múrcia aquesta categoria empata amb la d'associacions sense adscripció.

És sorprenent l'elevat percentatge d'associacions que s'anomenen senzillament com a "associacions d'immigrants", especialment a Girona; el que pot estar relacionat al seu torn amb l'escàs nombre d'associacions d'aquest tipus i amb l'historial immigratori i homogeneïtat de la comunitat de nousvinguts. En canvi, Barcelona, Madrid i, especialment, Múrcia, destaquen pel percentatge d'associacions amb una auto-denominació enfocada a temes i sectors diferents, i no a col·lectius concrets. Caldria interpretar aquesta dada tant en relació amb l'historial immigratori de les zones com amb l'estructura socioeconòmica de la immigració que reben aquestes àrees, probablement més necessitada de serveis assistencials. Finalment, direm que són força infreqüents les associacions que al·ludeixen a la religió dels seus membres o associats com a tret definitori, i que aquestes només arriben al 3% a Barcelona i la seva àrea metropolitana i al % a Madrid.

De manera més específica, es va preguntar a les associacions per com es veien a sí mateixes pel que fa a la seva principal àrea d'ocupació o interessos. Els resultats es resumeixen al Gràfic 20.

Gràfic 20. Proporció d'associacions segons la percepció que tenen de la seva activitat/ identitat per àrea geogràfica

Pel que fa a la classificació elaborada a partir de com es perceben a sí mateixes les associacions, les que es consideren a sí mateixes entitats de tipus cultural són majoritàries a Barcelona i la seva àrea metropolitana (24 i 45% del total), i també a Múrcia, on sumen un 21% del total d'associacions, igual que les autodenominades "organitzacions d'immigrants". Aquesta és la denominació majoritària a Madrid (32% del total) i la segona i tercera més importants, respectivament, a Barcelona i la seva àrea metropolitana, on són lleugerament més nombroses les denominades "associacions de drets humans o d'ajuda humanitària". A la ciutat de Barcelona i a la seva àrea metropolitana suposen un 11% del total d'associacions, tot i que són molt més importants a Girona i Salt, on són majoritàries (25 i 22 % respectivament), juntament amb les associacions ètniques, en el primer cas, i les religioses, en el segon cas. També es destacable el 8% d'associacions religioses sobre el total d'entitats establertes a Girona, el 6% a Barcelona i el 4% a Madrid.

No tan importants, però encara rellevants, resulten els clubs d'esports (sobretot a Múrcia), i les organitzacions anti-racistes (a Salt suposen un 11% del total i a Múrcia un 5%), així com les organitzacions de caritat (8% a Barcelona, 5% a la seva area metropolitana, 5% a Múrcia i 4% a Madrid). Destacarem també la gran diversitat d'associacions en funció de la seva adscripció que trobem a Barcelona, la seva àrea

metropolitana i Madrid –les úniques ubicacions on trobem partits polítics d'immigrants-, front a una compartimentació més escassa i un panorama més homogeni a Girona, Salt, Múrcia i la seva àrea metropolitana. Val a dir, no obstant, que a Girona i Múrcia són els únics llocs on trobem associacions anti-racistes que a més suposen una proporció gens menyspreable del total. Aquestes associacions, que es defineixen a sí mateixes en termes de conflicte, indiquen que probablement han sorgit en aquest tipus de circumstàncies, amb una vocació d'autodefensa. També és destacable l'elevat percentatge d'associacions que s'adjudiquen una adscripció identitària tan intensa –i potser excloent- com una ètnia o religió.

Amb la finalitat de conèixer la percepció que tenen aquestes associacions del lloc que ocupen i el rol que desenvolupen a l'entrellat social s'ha analitzat també les àrees en les que les associacions treballen. Les àrees estaran relacionades, al seu torn, amb el tipus de servei que les diferents entitats ofereixen, tenint en compte si els col·lectius als quals s'adrecen són d'implantació recent al territori espanyol o bé tenen una història immigratòria de més llarg recorregut. En principi, esperem que les associacions que s'adrecen a col·lectius que fa poc que representen un percentatge significatiu de la població immigrada els oferiran una sèrie de serveis més urgents i relacionats amb primeres necessitats, com ara serveis d'acollida, inserció laboral, aprenentatge de la llengua autòctona, ajuts per a trobar habitatge... Seguint aquesta mateixa lògica, esperem trobar que els col·lectius més sòlidament arrelats al territori espanyol hauran superat la fase en què els seus integrants necessitaven sobretot aquest tipus de serveis i que seran majoritàries les associacions que programin activitats relacionades amb la cultura, amb la identitat o amb altres temes més específics. La taula 13 mostra el nombre d'associacions que es dediquen a cadascuna de les 27 activitats diferents identificades durant el treball de camp.

Taula 13. Nombre d'associacions per tipus de serveis i zones geogràfiques.

	Barce-lona	AM Barcelo-na	Giro-na	Salt	Múr-cia	AM Múrcia	Madrid
Activitats religioses	3	1	1	2			2
Lleure	2		1				
Ajuda humanitària	2	2					1
Caritat, ajuda social	5	5	3	1	3		10
Cooperació internacional	4	3	1		1	3	2
Cultura	16	20	1			2	20
Esports	1	2			2		2
Drets Humans	7		1	1	1		7
Desenvolupament econòmic			1			1	1
Desenvolupament local o comunitari	1	2	1		1		2
Educació	4	6		1			7
Treball i formació	1	1			1		5
Investigació	2						
Família							1
Joves, nens	1	2					2
Dona	3	4					1
Serveis d'habitatge	8			1	1		1
Pau	2	1			1		
Pobresa							1
Política	1				1		3
Relacions i activitats professionals							4
Representació d'empresaris i comerciants		1					2
Representació de treballadors	1						2
Salut	1		1	2	1		2
Temes relacionats amb el col·lectiu	12	8	1		2		8
Discriminació	3	5					1
Immigració	17			1	4	2	19
Total	97	63	12	9	19	8	106

Evidentment, Madrid i Barcelona, que són les localitzacions on més associacions trobem, també són les àrees on més tipus distints d'activitats s'identifiquen. En l'extrem contrari, a l'àrea metropolitana de Múrcia només trobem associacions de quatre tipus: dedicades fonamentalment a la cooperació internacional, a la cultura, el desenvolupament econòmic i la immigració, en general. Mentre que són especialment poc nombroses les associacions de caràcter polític i amb finalitats de representació, destaca l'elevat nombre d'associacions dedicades a la cultura (59 en total) a Barcelona i la seva àrea metropolitana i a Madrid; tot i que no en trobem cap a

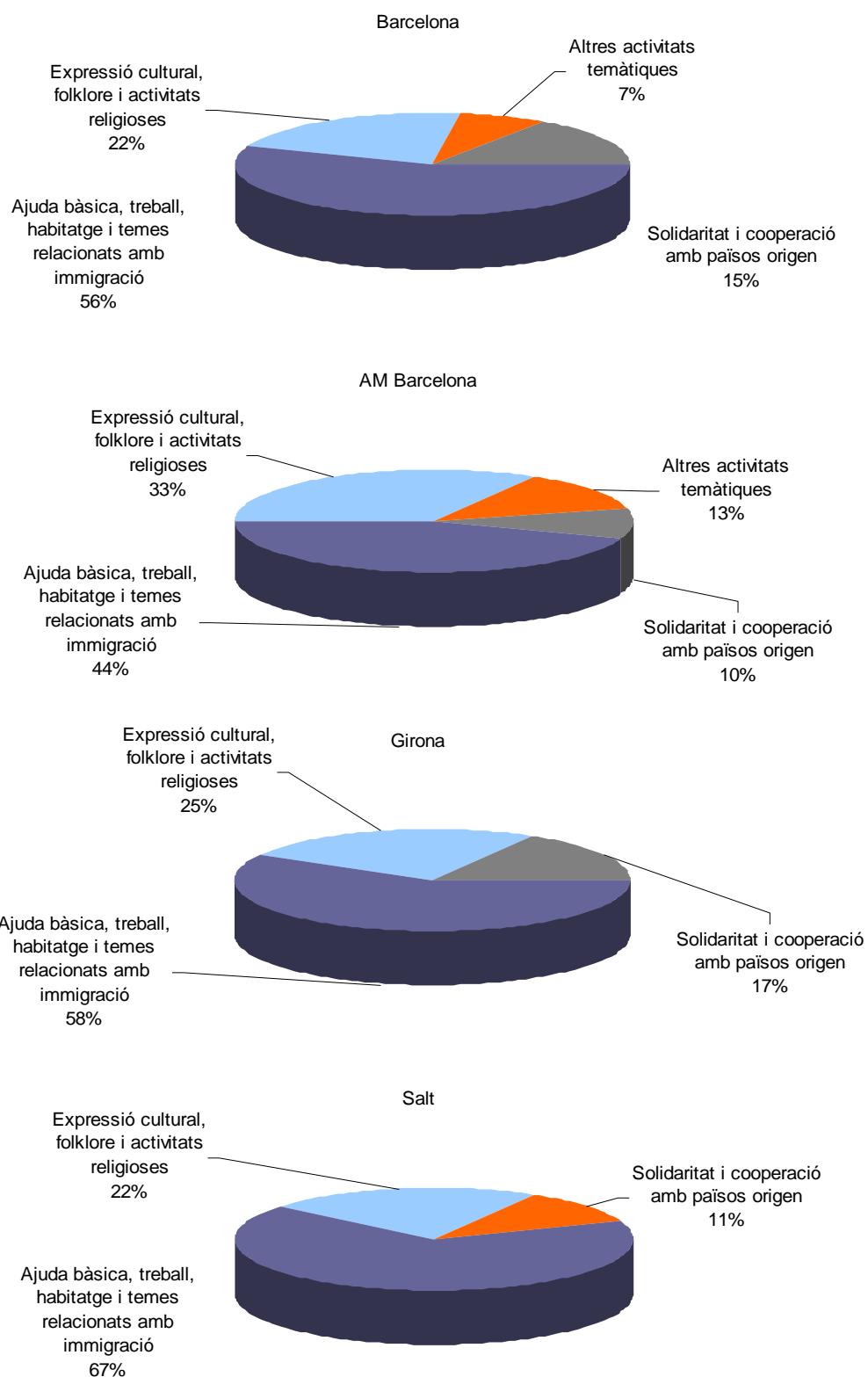
Salt i Múrcia capital. El segon tipus d'associació més nombrós és el que s'ocupa d'aspectes relacionats amb la immigració, en general. Trobem la majoria d'aquestes associacions a Madrid i Barcelona (19 i 17, respectivament), tot i que no existeix cap exemple a l'àrea metropolitana de Barcelona ni a Girona. Són també força importants les associacions dedicades a temes relacionats amb un col·lectiu concret (31 associacions). Trobem la majoria d'aquestes associacions a Barcelona (12) i Madrid, encara que no en trobem cap a l'àrea metropolitana de Múrcia ni a Salt. Una part significativa de les associacions manifesten dedicar-se a l'ajuda social, és a dir, a activitats emmarcades en el camp de la caritat. 10 de les 27 associacions amb aquesta activitat principal s'ubiquen a Madrid, 5 a Barcelona i 5 més a la seva àrea metropolitana. Un nombre similar d'associacions s'ocupen de temes relacionats amb l'educació (18) i els drets humans (17). Trobem 7 exemples d'associacions amb aquests objectius a Madrid. A Barcelona es localitzen 4 pel que fa a l'educació i 7 en relació als drets humans. La següent categoria en nombre d'associacions (14) és la Cooperació internacional. Trobem exemples d'aquest tipus d'ocupació a totes les àrees geogràfiques analitzades excepte a Salt. En aquest cas, curiosament, el nombre de casos no sembla anar en proporció amb el nombre total d'associacions que trobem a cada localització, doncs a totes les àrees geogràfiques trobem un nombre molt semblant d'exemples (entre 1 i 4). Això pot estar indicant que portar a terme eficientment aquest tipus de tasca requereix un cert monopoli de l'acció i que un territori es "satura" ràpidament amb un nombre petit d'aquest tipus d'associacions; potser perquè competeixen per subvencions públiques necessàries per a portar a terme aquest objectiu.

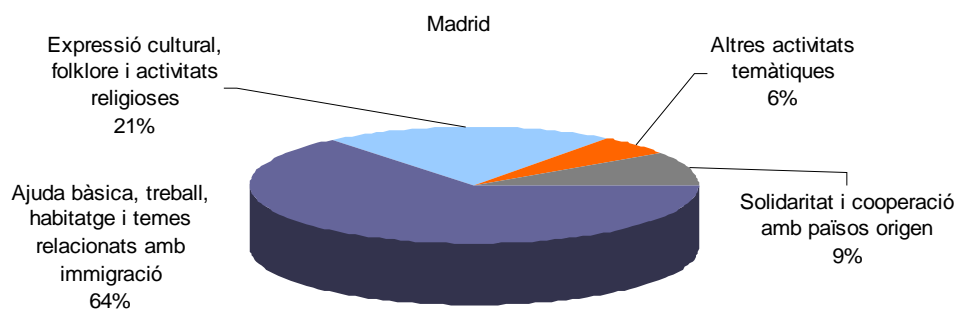
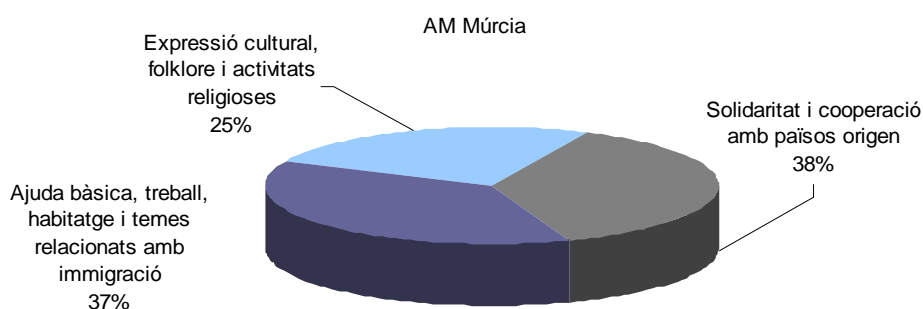
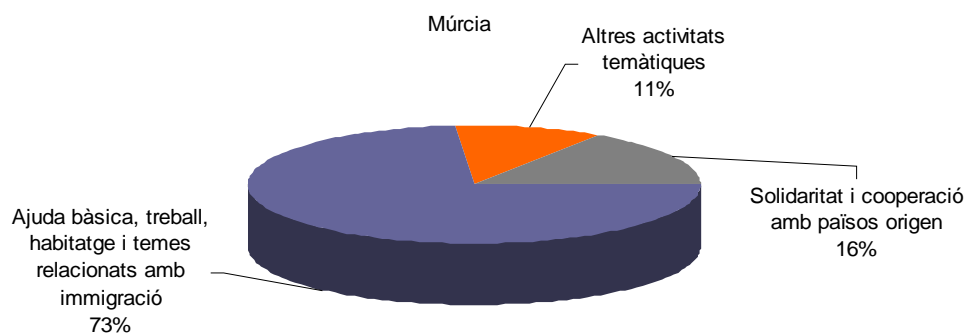
En canvi sí sembla haver relació entre el context i les associacions dedicades a ajudar els immigrants amb temes relacionats amb l'habitatge, ja que trobem 8 d'un total de 11 a la ciutat de Barcelona. Sembla que els reptes que afronta aquesta ciutat pel que fa a l'elevada densitat poblacional en determinats barris, els elevats preus que té l'habitatge de compra i lloguer i el volum i periodicitat amb què van arribar els nousvinguts ha causat la demanda i oferta d'associacions dedicades a trobar allotjament o ajudar a gestionar problemes d'habitatge als immigrants. Barcelona presenta altres especificitats, com el fet que hi trobem les dues úniques associacions dedicades principalment a la investigació de tota la mostra. A Madrid trobem l'únic exemple en què una associació s'ocupa fonamentalment d'aspectes relacionats amb la pobresa; una altra dedicada a la família i quatre dedicades a potenciar les relacions i activitats professionals.

En relació amb aspectes vinculats al món laboral, només a Madrid i Barcelona trobem associacions dedicades a la representació dels treballadors immigrants (2 i 1, respectivament); i només a Madrid i Girona existeixen exemples d'associacions que representin empresaris i comerciants immigrants (2 i 1, respectivament). Finalment, destacarem que les associacions de lleure semblen un fenomen català i metropolità, ja que només trobem exemples a Barcelona i Girona; de la mateixa manera que no trobem cap exemple d'associació dedicada a aspectes religiosos a Múrcia o la seva àrea metropolitana, tot i que a la resta del territori es distribueixen de manera bastant homogènia i independentment de la magnitud del territori o del total d'associacions d'immigrants censades a cada zona.

Els següents gràfics agrupen aquestes 27 activitats en quatre categories més àmplies. En primer lloc trobem les associacions dedicades a proporcionar ajuda bàsica i a cobrir les necessitats més primàries dels immigrants. En segon lloc, trobem associacions amb fites expressives, és a dir, dedicades a canalitzar l'expressió de la identitat dels immigrants, ja sigui a través d'activitats culturals, folklòriques o religioses. En tercer lloc trobaríem les associacions que tenen com a principal objectiu la cooperació internacional amb els països d'origen dels immigrants. Una quarta categoria aplegaria temes específics i sectorials (dones, joves, etc).

Gràfic 21. Distribució proporcional de les àrees adreçades per les associacions segons àrea geogràfica

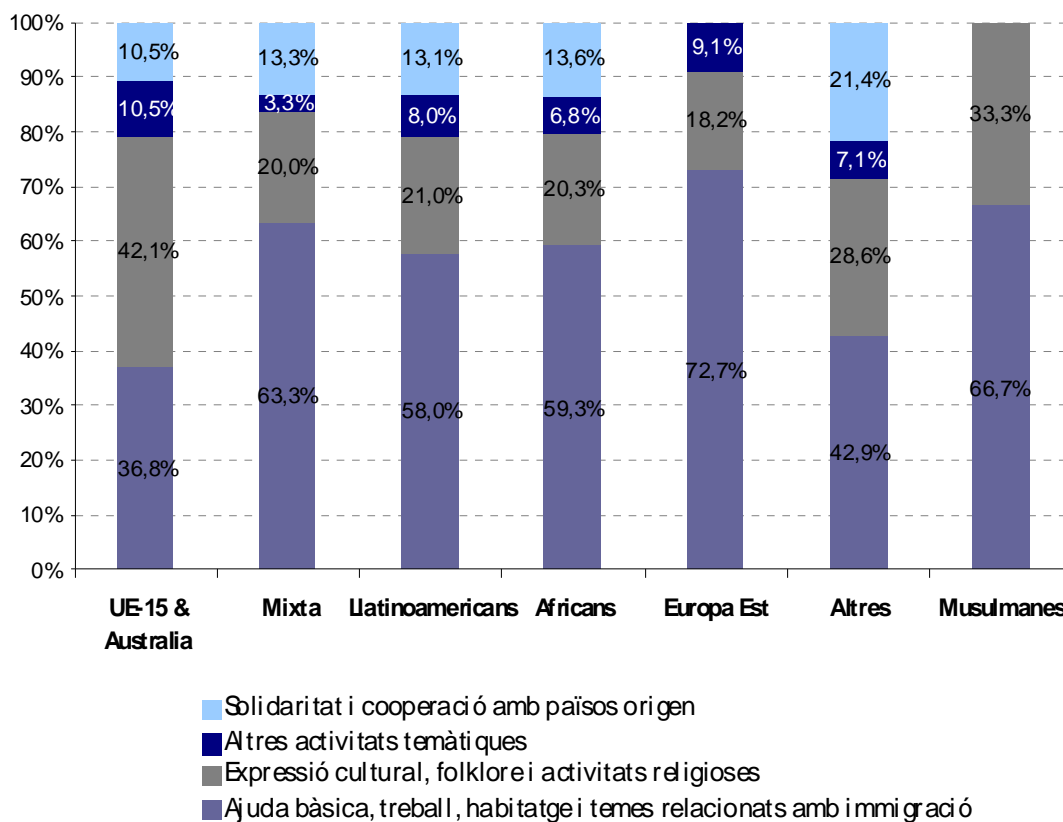
La primera observació que cal fer és que les associacions d'ajuda bàsica són majoritàries a totes les zones analitzades tret de l'àrea metropolitana de Múrcia. La proporció d'aquest tipus d'associacions sobre el total és més important a Múrcia capital (73%), Salt (67%), Madrid (64%) i Girona (58%). La dada de Múrcia convida a interpretar-la valorant el tipus d'immigració que rep aquesta zona i el seu paper com a ma d'obra temporera al camp; el que podria relacionar-se alhora amb un tipus d'immigració poc estable i arrelada, i també amb un flux constant de gent que arriba en situació de necessitat i que serà en breu substituïda per un nou contingent de nouvinguts igualment en situació vulnerable. En canvi, a l'àrea metropolitana d'aquesta ciutat aquest tipus d'associació assistencial només representa un 37% del total. És lleugerament més important la proporció d'associacions que s'ocupen de la solidaritat i la cooperació (38% del total d'associacions d'aquesta àrea geogràfica). A bastant

distància trobem la a Girona i Múrcia capital, on un 17 i 16% del total d'associacions d'immigrants, respectivament, s'ocupen de temes relacionats amb la cooperació internacional.

Les associacions amb finalitat expressiva suposen un percentatge sobre el total (33%) més elevat a l'àrea metropolitana de Barcelona que enlloc. A Girona i l'àrea metropolitana de Múrcia també cal destacar que un 25% del total pertany a aquest grup, mentre que a Múrcia capital no trobem cap exemple d'associació expressiva.

Cal considerar la possibilitat que l'estructura i tipus d'immigració de cada zona geogràfica es relacioni amb les fites de les associacions. Per això s'ha calculat la proporció d'associacions de cada tipus que trobem per cada col·lectiu immigrant. Hem tingut en compte 7 grups en funció de la seva nacionalitat, origen o principal tret cultural. El primer aplega immigrants dels quinze primers països integrants de la Unió Europea, així com als ciutadans australians. El segon té en compte persones amb un perfil mixt. A continuació trobem els immigrants provinents de Llatinoamèrica, Àfrica o Europa de l'Est. El darrer grup aplega immigrants amb distints orígens geogràfics, però que tenen en comú que la religió majoritària al seu país (sovint confessional) és la mahometana. Encara trobaríem una categoria residual, que aplega orígens i identitats diversos no classificables en cap dels altres grups. Els resultats d'aquest anàlisi es presenten al gràfic 22.

Gràfic 22. Activitats de les associacions en funció dels orígens i identitats dels col·lectius a què es dirigeixen

Hi observem que les associacions assistencials són majoritàries entre tots els col·lectius d'immigrants, tret de les que es dirigeixen a europeus o australians. Aquesta dada indica que existeix una clara relació entre la vulnerabilitat i els recursos amb què arriben les persones immigrades i el fet que les noves associacions que sorgeixen dirigides a aquests col·lectius enfoquin els seus esforços en proporcionar-los ajuda i recolzament bàsic quan arriben. Aquesta categoria és especialment majoritària entre les que s'orienten als europeus de l'est (72,7%) o a practicants de la religió musulmana (66,7%). Pel grup d'europeus i australians, la majoria d'associacions (42%) són de tipus cultural i s'orienten a facilitar-los l'expressió de la seva identitat. Entre les associacions dirigides al col·lectiu de musulmans, les associacions culturals representen un 33,3% del total.

A mig camí entre el paper integrador de les associacions i els indicadors de recursos trobem la dada relativa al nombre de clients que aquestes tenen. Aquesta informació també es relaciona amb les principals tasques dutes a terme per les associacions i amb l'adequació de la seva identitat i els seus interessos amb els del col·lectiu a què s'adrecen. Els promitjos per àrees geogràfiques es presenten resumidament a la taula 14.

Taula 14. Nombre total de clients, imputant respostes d'interval per mitjanes.

	Barce- lona	AM Barcelo- na	Girona	Salt	Múrcia	AM Múrcia	Madrid
N (vàlids)	91	60	9	7	18	7	92
Mitjana	1.675,3	10,2	0,4	0	4.297,2	2.738,5	6.806,1
Mediana	0	0	0	0	163	5	87,5
Desv.Típ.	5.381,1	65,6	1,3	0	8.040,01	7.132,08	31.918,431

Si parem atenció al nombre de clients que aquestes associacions tenen de mitjana, tornem a trobar-nos amb una distribució similar a la de la resta de recursos. El conjunt de les associacions establertes a Madrid presenten una mitjana de 6.806 clients, amb un màxim de 300.000 clients en alguns casos. Tanmateix, en aquest cas és Múrcia i no Barcelona la segona àrea geogràfica amb una mitjana de clients més elevada (4.297). L'àrea metropolitana de Múrcia és a on trobem la tercera mitjana més elevada pel que fa al nombre de clients (2.738), i Barcelona ocuparia el tercer lloc amb 1.675 clients de mitjana. La desviació típica apuntaria en el mateix sentit, amb una disparitat entre associacions dins de cada àrea geogràfica més elevada per als casos de Madrid, Múrcia, l' àrea metropolitana d'aquesta darrera ciutat i Barcelona. Tot plegat sembla apuntar a que l'orientació de les associacions Catalanes no té res a veure amb la captació de clients, i probablement sí amb la promoció i expressió d'identitats i amb la defensa de drets col·lectius. Aquesta dada és plenament coherent amb altres que hem trobat al respecte, ja que l'expressió identitària i les activitats culturals semblen molt més importants a aquest territori que a les Comunitats Autònomes de Múrcia o Madrid .

Tot i que els clients són un recurs fonamental per al funcionament d'algunes associacions, són un element extern de recolzament. Un cop d'ull a la seva composició interna pot aportar dades molt valuoses tant de les seves estructures i dinàmiques com del seu paper integrador. Així, aquelles associacions que incorporin a la seva composició proporcions més elevades dels col·lectius que manifesten representar (front a membres autòctons o altres col·lectius) i on trobem percentatges més elevats de dones podem suposar que confien més en les habilitats cíviues d'aquestes persones i també que són més coherents amb el propòsit d'integrar-los a la vida pública. Una lectura alternativa en el cas de composicions internes mixtes, on és tan important el nombre de nacionals com de estrangers, interpretaria que aquestes associacions també fan una tasca important d'integració, en posar en contacte la

cultura autòctona i la dels immigrants al si de la mateixa associació, fomentant el mutu coneixement i confiança.

La taula 15 mostra la proporció d'immigrants (pertanyents al col·lectiu nacionals o ètnic a què s'adrecen) que, de promig, trobem entre els membres de les entitats a les associacions de cada àrea geogràfica.

Taula 15. Percentatge de membres pertanyents als col·lectius ètnics a què s'adrecen les associacions per àrea geogràfica

	Barcelona		AM Barcelona		Girona		Salt		Múrcia		AM Múrcia		Madrid	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0%	-	-	-	-	1	8,3	-	-	-	-	-	-	3	3,4
0-10%	2	2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3,4
10- 50%	6	6,7	2	3,4	1	8,3	-	-	2	13,3	-	-	7	7,9
50%	6	6,7	4	6,9	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7,0
50- 80%	9	74,4	2	3,4	-	-	-	-	3	20	-	-	8	9
Pràcticament tots	67	74,4	50	86,2	10	83,3	8	100	10	66,7	4	100	60	67,4
Total	90	100	58	100	12	100	-	-	15	100	4	100	89	100

De manera general, podem afirmar que les associacions d'immigrants a les àrees geogràfiques mostrejades acostumen a incloure percentatges elevats d'immigrants. Tot i així, trobem exemples d'associacions amb un percentatge de membres pertanyents als col·lectius que representen inferior al 50% a Barcelona i la seva àrea metropolitana, Girona, Múrcia i Madrid. A Barcelona, les associacions que donen mostres d'una escassa integració "de facto" dels immigrants suposen un 8,9% de les censades; a la seva àrea metropolitana el percentatge baixa fins al 3,4%. A la resta de zones es troben pels volts del 15%.

En l'extrem contrari trobem que les úniques associacions censades amb la totalitat dels seus integrants estrangers són les de Salt i l'àrea metropolitana de Múrcia. Molt de prop les segueixen les associacions de l'àrea metropolitana de Barcelona, on un 86,2% de les 58 entitats analitzades estan formades pràcticament totalment per immigrants. Aquest també és el cas d'un 83% de les associacions localitzades a Girona. En aquesta localitat trobem una associació on no hi participa com a membre cap immigrant, el que és també el cas de 3 associacions madrilenyes.

La següent taula analitza la mateixa composició interna, aquest cop reflectint el perfil religiós i ètnic dels membres de les associacions.

Taula 16. Percentatge de membres que pertanyen al grup religiós o ètnic majoritari a les associacions per àrees geogràfiques

	Barcelona		AM Barcelona		Girona		Salt		Múrcia		AM Múrcia		Madrid	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0%	20	32,3	1	2,8	1	14,3	1	14,3	2	14,3	-	-	8	12,7
0-10%	7	11,3	1	2,8	-	-	-	-	2	14,3	-	-	1	1,6
10- 50%	2	3,2	-	-	1	14,3	-	-	-	-	-	-	4	6,3
50%	3	4,8	-	-	-	-	1	14,3	1	7,1	-	-	7	11,1
50- 80%	6	9,7	1	2,8	-	-	2	28,6	2	14,3	-	-	6	9,5
Pràcticament tots	24	38,7	33	91,7	5	71,4	3	42,9	7	50	4	100	37	58,7
Total	62	100	36	100	7	100	7	100	14	100	4	100	63	100

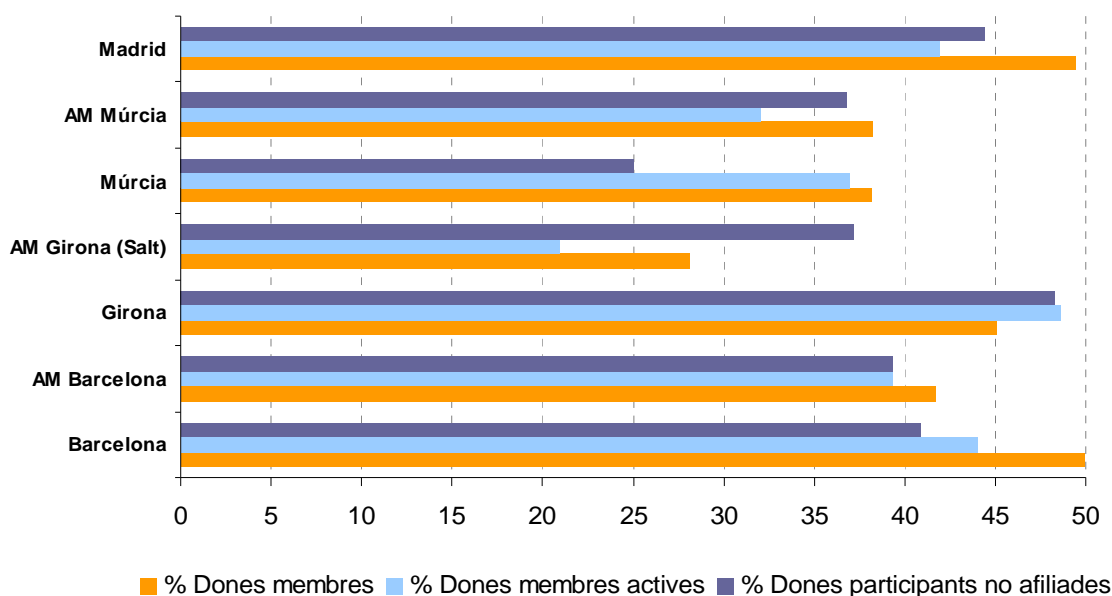
En aquest cas, sembla que els grups ètnics i confessions religioses no estan tan representats a la composició de les associacions com les nacionalitats estrangeres dels immigrants. Només a l'àrea metropolitana de Múrcia trobem que el 100% dels membres de les associacions pertanyen als grups religiosos o ètnics que les organitzacions manifesten representar. Gairebé un 92% de les associacions de l'àrea metropolitana de Barcelona aconsegueixen aquesta condició, i un 71,4% de les gironines. En l'extrem contrari, destaca –en comparació amb la taula anterior- l'elevat percentatge d'associacions que no integren cap membre que pertanyi a la confessió religiosa o a la ètnia majoritària del col·lectiu d'immigrants a què s'adrecen. En concret, aquest percentatge arriba al 32,3% a Barcelona, i al 14,3% a Girona, Salt i Múrcia. Si considerem el promig d'associacions per a les quals trobem una proporció de membres pertanyents a aquests grups religiosos o ètnics inferior al 50%, les associacions menys integradores serien les de Barcelona, ja que un 46,8% de les seves associacions d'immigrants s'emmarcarien en aquesta categoria, seguides pel 28,6% de les associacions gironines i murcianes.

Com avançàvem abans, la tasca integradora de les associacions passa per incorporar a la seva composició també una proporció raonable de dones²⁸. Veurem la

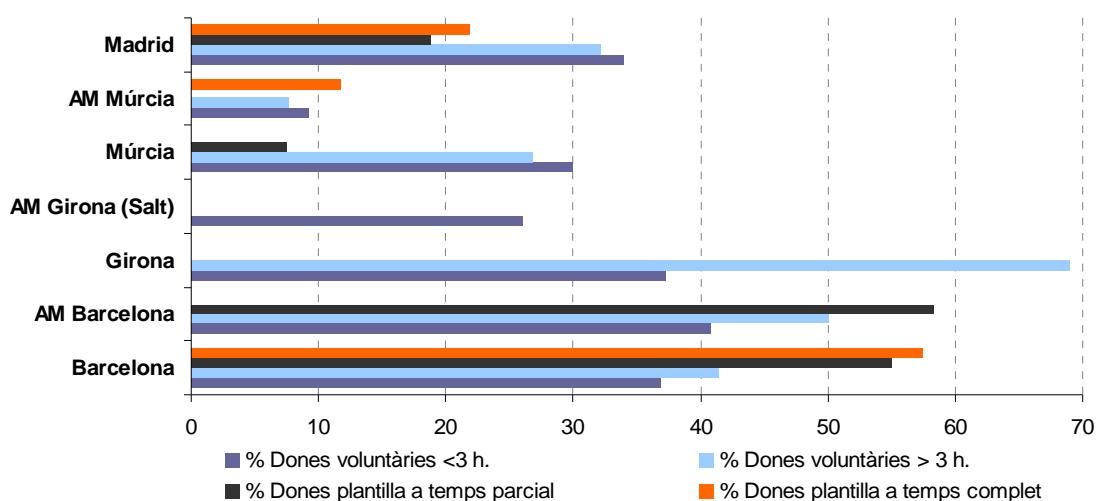
²⁸ Si parléssim de la població en general aquest percentatge seria proper al 50%, ja que aquesta és la proporció de dones. Però en parlar d'immigrants cal relativitzar-la, ja que alguns col·lectius estan marcadament masculinitzats; és a dir, hi trobem en una major proporció d'homes que de dones.

proporció de dones al conjunt de membres, quantes d'aquestes juguen un paper actiu i quantes col·laboren amb les associacions sense estar donades d'alta com a membres oficialment, quina part dels seus clients són dones i en quina proporció les trobem entre el seu personal. El gràfic 23 compara els percentatges de dones que trobem entre els membres de les associacions per àrees geogràfiques. En termes generals, les associacions més feminitzades són les de Barcelona i Madrid, amb percentatges propers al 50%; seguides per les de Girona i les àrees metropolitanes de Barcelona i Múrcia. D'entre les dones que consten com a membres, s'han destriat les que participen freqüentment a les activitats de les associacions, un grup que hem considerat "membres actius". Així, la proporció de dones membres i actives més elevada la trobem a les associacions de Girona, seguides per les de Barcelona i Madrid; el que sembla indicar que el factor urbà potencia l'associació i participació activa de les dones. Probablement a les àrees rurals el tipus de treball –físic, associat a l'agricultura- que atreu la immigració no incentiva l'arribada de dones soles o famílies senceres; i probablement s'associa a immigració més masculina, temporal i/o a dinàmiques de reagrupació familiar més lentes.

Gràfic 23. Percentatge de dones membres en general, membres actives i participants no afiliades

Gràfic 24. Percentatge de dones entre els recursos humans de les associacions per àrea geogràfica.

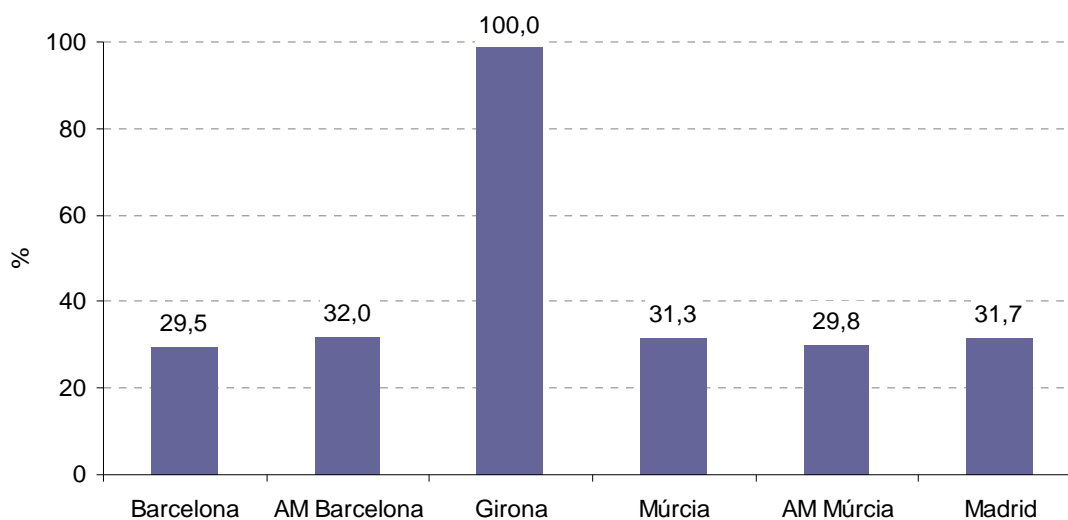
Al gràfic anterior apareixen les proporcions de dones entre els recursos humans (plantilla remunerada i voluntariat) de les associacions. Destaca el gairebé 7% de dones voluntàries amb dedicació inferior a les 3 hores setmanals que trobem a Girona capital. També superen les proporcions d'homes les dones contractades a temps complet a Barcelona ciutat i les contractades a temps parcial en aquesta mateixa ciutat i la seva àrea metropolitana. A la resta de localitzacions, les proporcions de dones a qualsevol de les categories és inferior al 40%. Cal destacar, pel seu valor especialment baix, el 7,5% de personal femení contractat a temps parcial a Múrcia o el 7,3% de dones voluntàries amb dedicació inferior a les 3 hores setmanals de les associacions de l'àrea metropolitana d'aquesta ciutat²⁹.

Finalment, hem considerat a banda la proporció de dones clients que trobem a les associacions de cadascuna d'aquestes localitzacions. El gràfic 25 mostra una clientela 100% femenina entre les associacions gironines, un fenomen que destaca especialment al costat de la resta de zones, on trobem al voltant d'un 30% de dones clientes³⁰.

²⁹ Ometrem l'absència de dones entre el personal contractat de Girona perquè, de fet, no n'havíem trobat pràcticament cap exemple, independentment del sexe dels contractats.

³⁰ Aquesta dada s'entén per l'escàs nombre d'associacions que tenen clients en aquesta zona. És possible pensar que hi hagi una especificitat gironina per a la qual, de moment, no tenim explicació, però sembla més probable que sigui degut a una N molt petita.

Gràfic 25. Percentatge de dones entre els clients de les associacions per àrea geogràfica.

Podem atribuir també a les associacions una tasca d'integració intergeneracional en funció de la proporció de gent de distintes edats que trobem als seus integrants. Per a conèixer la seva composició per edats hem observat quin percentatge dels membres de les associacions es troben per sota dels 16 anys, entre els 16 i els 30, entre els 31 i els 64 anys i, finalment, per sobre d'aquesta edat. Les següents quatre taules presenten aquesta informació.

Taula 17. Percentatge de socis amb una edat inferior als 16 anys

	Barcelona		AM Barcelona		Girona		Salt		Múrcia		AM Múrcia		Madrid	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0%	59	64,1	31	52,5	7	58,3	5	62,5	9	60,8	7	100	59	60,8
Entre 0 i 10%	20	21,7	16	27,1	4	33,3	2	25	6	33	-	-	32	33
10 - 50%	10	10,9	12	20,3	1	8,3	1	12,5	2	3,1	-	-	3	3,1
Prop del 50%	2	2,2	-	-	-	-	-	-	1	3,1	-	-	3	3,1
50 - 80%	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pràcticament tots	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	92	100	59	100	12	100	8	100	18	100	7	100	97	100

Taula 18. Percentatge de socis amb edats compreses entre els 16 i els 30 anys.

	Barcelona		AM Barcelona		Girona		Salt		Múrcia		AM Múrcia		Madrid	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0%	11	12	3	5,1	-	-	-	-	-	-	3	42,9	4	4,2
Entre 0 i 10%	17	18,5	10	16,9	4	33,3	1	12,5	3	16,7	1	14,3	19	19,8
10 - 50%	29	31,5	24	40,7	5	41,7	3	37,5	9	50	2	28,6	39	40,6
Prop del 50%	11	12	12	20,3	3	25	1	12,5	4	22,2	-	-	16	16,7
50 - 80%	14	15,2	8	13,6	-	-	1	12,5	2	11,1	-	-	11	11,5
Pràcticament tots	10	10,9	2	3,4	-	-	2	25	-	-	1	14,3	7	7,3
Total	92	100	59	100	12	100	8	100	18	100	7	100	96	100

Taula 19. Percentatge de socis amb edats compreses entre els 31 i els 64 anys.

	Barcelona		AM Barcelona		Girona		Salt		Múrcia		AM Múrcia		Madrid	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0%	3	3,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2,7
Entre 0 i 10%	3	3,3	5	8,5	-	-	2	25	1	10	-	-	2	5,4
10 - 50%	14	15,4	17	28,8	1	8,3	3	37,5	2	20	-	-	9	24,3
50%	16	17,6	7	11,9	4	33,3	1	12,5	-	-	1	25	9	24,3
50 - 80%	26	28,6	15	25,4	5	41,7	1	12,5	5	50	2	50	10	27
Pràcticament tots	29	31,9	15	25,4	2	16,7	1	12,5	2	20	1	25	6	16,2
Total	91	100	59	100	12	100	8	100	10	100	4	100	37	100

Taula 20. Percentatge de socis amb més de 64 anys

	Barcelona		AM Barcelona		Girona		Salt		Múrcia		AM Múrcia		Madrid	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0%	51	56	36	61	6	50	4	50	11	61,1	3	42,9	36	37,1
Entre 0 i 10%	32	35,2	22	37,3	4	33,3	4	50	6	33,3	2	28,6	50	51,5
10 - 50%	6	6,6	1	1,7	1	8,3			1	5,6	-	-	7	7,2
Prop del 50%	-	-	-	-	-	-			-	-	-	-	2	2,1
50 - 80%	2	2,2	-	-	-	-			-	-	1	14,3	-	-
Pràcticament tots	-	-	-	-	1	8,3			-	-	1	14,3	2	2,1
Total	91	100	59	100	12	100	8	100	18	100	7	100	97	100

En general, trobem més diversitat entre les associacions de cada àrea geogràfica pel que fa a l'edat dels seus membres a les grans capitals, on el nombre i també el rang de variació de les associacions en relació a aquesta variable és molt més important. No és comú trobar nens entre els membres de les associacions d'immigrants. A l'àrea metropolitana de Múrcia, per exemple, no trobem cap associació amb membres menors de 16 anys. De fet, un 43% de les associacions d'aquesta zona tampoc tenen membres amb edats compreses entre els 16 i els 30 anys; i un altre 43% tampoc compta amb persones de més de 64 anys. Novament, hem de posar aquesta dada amb el tipus d'immigració que atreu el sector primari en aquesta zona, i que requereix de treball físic i de mà d'obra masculina i adulta però jove. El percentatge més elevat de socis menors de 16 anys el trobem a l'àrea metropolitana de Barcelona i a Girona. En aquesta darrera ciutat, un 20,3% dels socis de les associacions es troben en aquesta franja d'edat, el que caracteritzaria la militància de les seves associacions com la més jove de totes les analitzades.

El gruix de la militància d'aquestes associacions es troba entre els 16 i els 64 anys; especialment entre els 31 i els 64 anys. Si parem atenció al grup d'entre 16 i 30 anys; un 37,5% de les associacions de Salt tenen més del 50% dels seus membres situats en aquesta franja d'edat. Aquest també és el cas d'un 26% de les associacions de Barcelona ciutat i d'un 18,8% de les madrilenyes. Com dèiem, però, la gran majoria dels militants de les associacions d'immigrants es troben entre els 31 i els 64 anys. Els motius poden ser diversos i caldria referir-se a factors assenyalats per la literatura sobre participació, que destaquen un major grau d'integració social dels adults joves, unes preferències i preocupacions polítiques més intenses com a conseqüència dels seus condicionants econòmics i familiars i el fet que és la franja d'edat activa en què el salari és més elevat, de promig. La proporció de persones amb aquesta edat és especialment destacable a Múrcia i –sobre tot- a la seva àrea metropolitana. El 75 i 70%, respectivament, de les associacions d'aquestes zones presenten un percentatge de membres en aquesta franja d'edat superior al 50%. Aquest és també el cas del 60,5% d'associacions de Barcelona i del 58,4% de les de Girona.

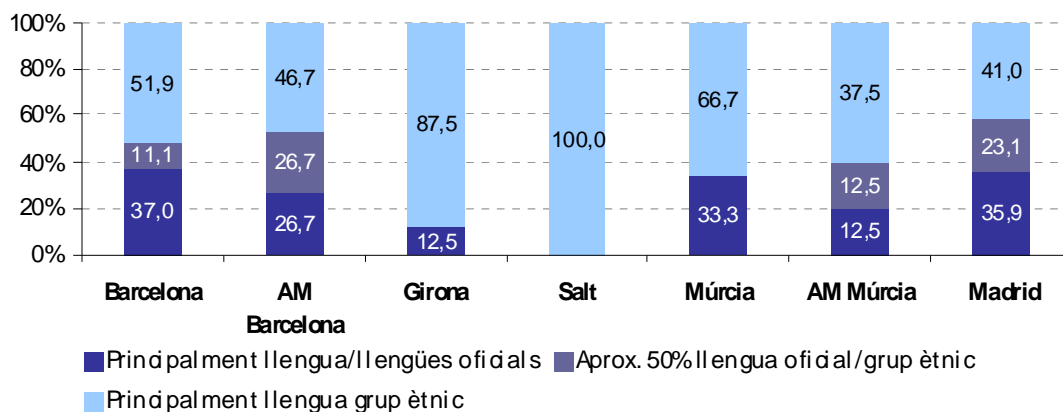
Donat que l'edat dels socis d'aquestes associacions segueix una distribució normal, tampoc és freqüent trobar-se amb proporcions destacables de socis de més de 64 anys. Malgrat tot, cal esmentar un cas gironí, dos a l'àrea metropolitana de Múrcia i dos més a Madrid en què totes les persones membres es troben en aquesta

franja d'edat³¹. Les capitals serien les zones on aquest col·lectiu està més representat a les associacions, fet que hem de lligar tant a l'historial immigratori dels distints col·lectius d'immigrants i al temps que fa que han arribat com possiblement també a les facilitats ofertes per a la reagrupació familiar dels nousvinguts.

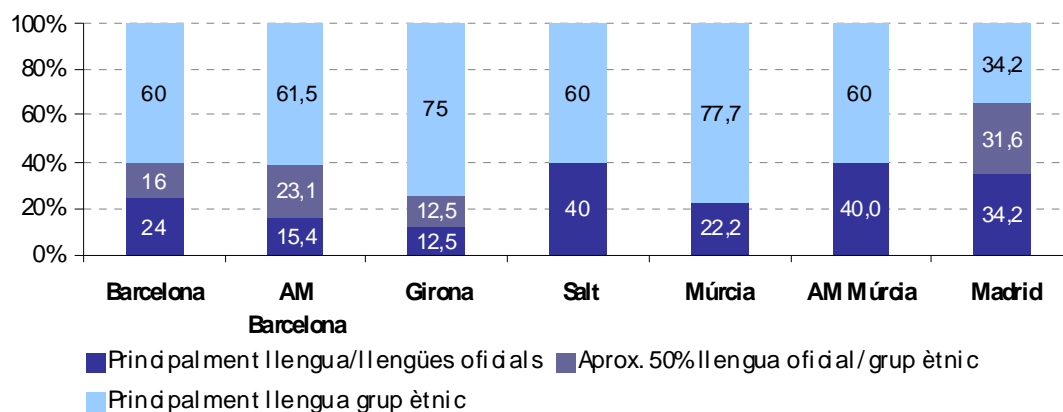
Per a fer-nos una idea del grau d'integració dels membres de les associacions a les comunitats d'acollida, analitzarem també les llengües vehiculars que empren les associacions en funció de les distintes activitats que desenvolupen. Hem agrupat les possibles respostes en tres categories. En primer lloc, trobem les associacions que utilitzen només o principalment una llengua oficial de l'Estat espanyol (ja sigui castellà o català). En segon lloc, les associacions que manifesten utilitzar indistintament una llengua oficial autòctona o la del grup ètnic que representa l'associació. Finalment, trobem les associacions que sobretot o només utilitzen la llengua en què s'expressa el grup ètnic o nacionalitat dels immigrants a què es dirigeixen. Les activitats que hem tingut en compte són: les quotidianes, les reunions dels socis, la correspondència amb socis o participants, la correspondència amb contactes externs, les reunions de la directiva, la publicitat de les activitats i les publicacions. En els següents gràfics observem quines llengües són les més utilitzades per a cadascun d'aquests tipus d'activitat i a cada àrea geogràfica.

³¹ L'escàs nombre de casos a l'àrea metropolitana de Múrcia distorsiona els percentatges agregats. Només trobem 2 associacions amb més del 50% dels membres més grans de 64 anys, que suposen un 28% del total.

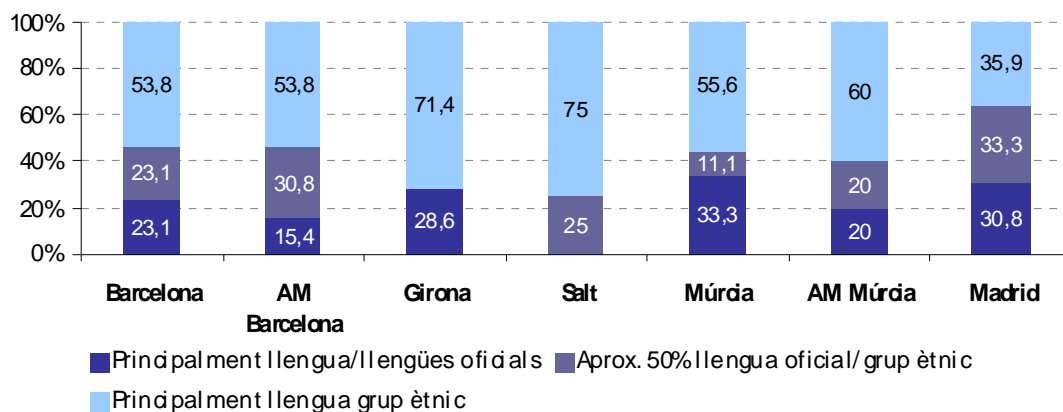
Gràfic 26. Llengües utilitzades per les associacions en les seves activitats diàries

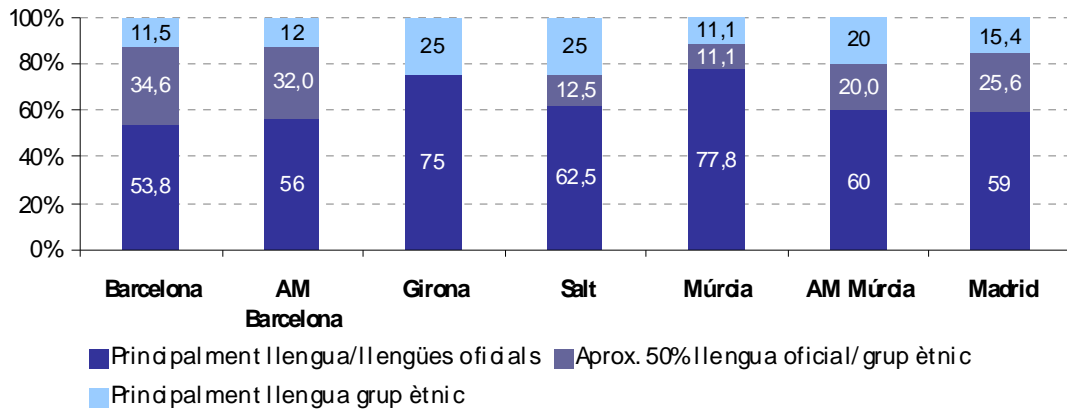
Gràfic 27. Llengües utilitzades per les associacions en les reunions amb els socis

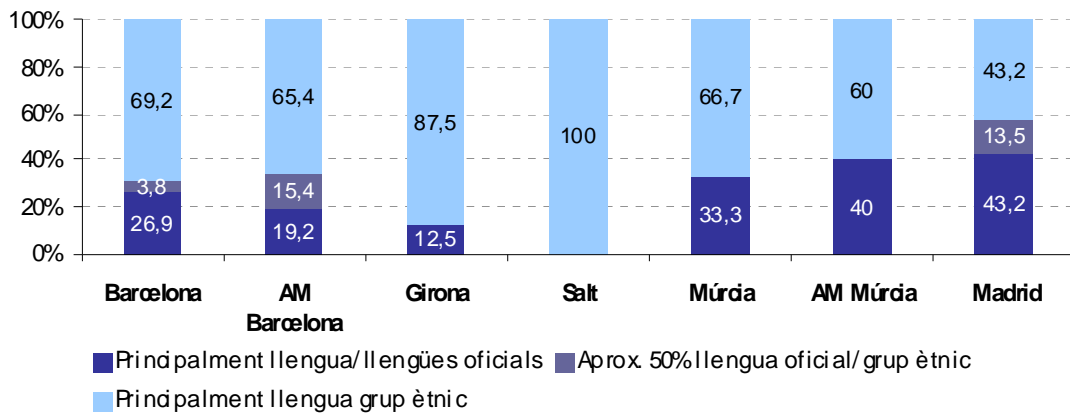
Gràfic 28. Llengües utilitzades per les associacions en la correspondència amb socis o participants

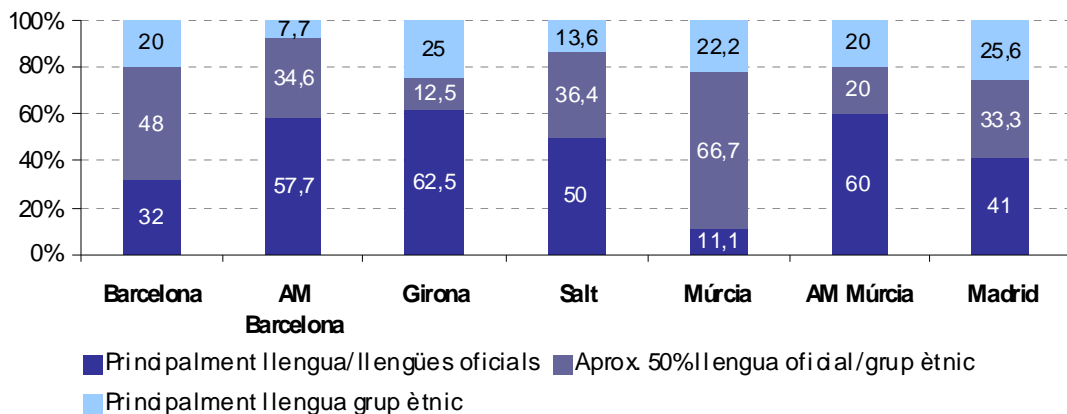
Gràfic 29. Llengües utilitzades per les associacions en contactes externs

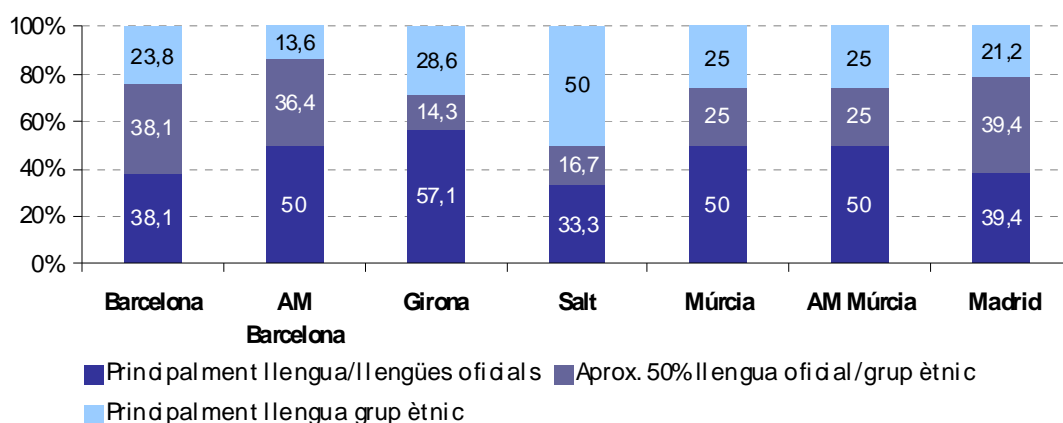
Gràfic 30. Llengües utilitzades per les associacions en les reunions de la directiva

Gràfic 31. Llengües utilitzades per les associacions en la publicitat de les activitats

Gràfic 32. Llengües utilitzades per les associacions en les publicacions

A les activitats diàries, les associacions de Salt són les úniques que empen exclusivament la llengua del grup ètnic o nacional a què es dirigeixen. A continuació, les associacions que més empen llengües no oficials a l'estat en aquestes activitats són les de Girona (87,5%), Múrcia (66,7%) i l'àrea metropolitana de Barcelona. On més s'utilitza el castellà i/o el català és a Madrid i Barcelona (35,9 i 37% de les associacions, respectivament.). Aquestes proporcions són molt semblants a les de la llengua parlada a les reunions de la directiva, tot i que en aquest darrer cas creix el percentatge d'associacions que utilitzen exclusivament per a aquesta tasca la llengua pròpia dels immigrants a Barcelona i les àrees metropolitanes de Múrcia i Barcelona.

La distribució canvia quan ens ocupem de la llengua utilitzada a les reunions amb els socis, cosa que ens indica una presència destacable de socis autòctons. En aquest cas, trobem la proporció més important d'associacions que principalment utilitzen la llengua dels immigrants a Múrcia (77,7%), i seguidament a Girona (75%). A Salt i l'àrea metropolitana de Múrcia trobem exactament la mateixa distribució: el 40% de les associacions parlen en castellà o català en aquestes reunions, i el 60% en les llengües dels immigrants. També un 60% de les associacions de Barcelona utilitzen només la llengua dels immigrants, però del 40% restant hem de destacar un 16% d'associacions que utilitzen indistintament un idioma oficial a Espanya o el propi dels immigrants. A Madrid és a on trobem una distribució més compensada, ja que es donen proporcions molt similars d'associacions a les distintes categories establertes en funció de les llengües vehiculars: un 34,2% empen principalment el castellà, un 31,6 utilitza aproximadament la meitat de les vegades aquesta llengua i l'altra meitat la llengua materna dels immigrants, i un 34,2% utilitza principalment aquesta darrera llengua.

La distribució de les associacions en funció de la llengua utilitzada en la correspondència amb socis o participants és molt similar a l'emprada en les reunions dels socis. Destaca el fet que a les associacions de Salt s'abandona l'ús exclusiu de la llengua autòctona, com també es redueix a l'àrea metropolitana de Múrcia o a Madrid. La tendència general és que en aquets tipus de correspondència s'utilitzi indistintament (o la meitat de les vegades) una llengua oficial de l'estat i la dels immigrants.

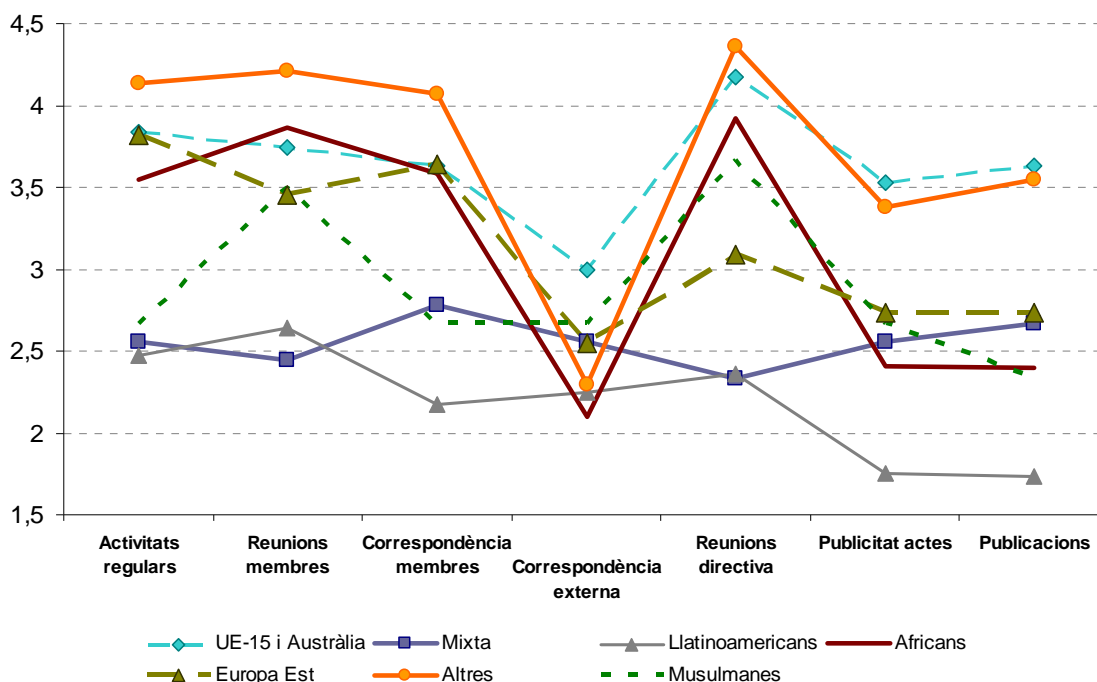
El panorama és completament distint en el cas dels contactes externs. La llengua oficial autòctona és la que utilitzen la majoria de les associacions arreu, especialment a Múrcia (77,8%), Girona (75%) i l'àrea metropolitana de Múrcia (60%). Només entre un 11 i un 25% de les associacions a qualsevol dels territoris utilitza principalment per a aquesta activitat la llengua del grup ètnic o nacional que representen, essent aquest percentatge especialment alt a Girona i Salt (25%).

Una distribució similar de les associacions en funció de la llengua vehicular la trobem en parlar de la publicitat de les seves activitats i de les publicacions. En tots dos casos trobem una proporció similar d'associacions als tres grups indicats i una reducció generalitzada de l'ús exclusiu de la llengua dels immigrants si ho comparem amb les activitats quotidianes o les reunions. Tot i així, són destacables el 25,6% i 25% de les associacions madrilenyes i gironines que, respectivament, continuen utilitzant la llengua del grup ètnic a què es dirigeixen per a publicitar les activitats, percentatge que baixa fins al 22% a Múrcia. La proporció més elevada d'associacions que només empen una llengua oficial per a aquesta tasca la trobem a Girona (62%) i l'àrea metropolitana de Múrcia. També és destacable el fet que, d'entre totes les activitats analitzades, per a aquesta activitat és on trobem les proporcions més elevades d'associacions que utilitzen indistintament qualsevol llengua; proporcions que arriben fins al 66,7% d'associacions a Múrcia o al 48% a Barcelona. Aquest fet pot estar indicant una voluntat d'integració de la població autòctona a les activitats de l'associació o l'intent de fer visibles per a la opinió pública autòctona les seves activitats. Com acabem d'assenyalar, les proporcions d'associacions que es decanten per cadascuna d'aquestes opcions són similars en el cas de les publicacions. Únicament destacarem que augmenta el percentatge de les associacions que es limiten a la llengua del grup ètnic o nacional dels immigrants lleugerament a totes les localitzacions excepte a Madrid, i que aquest augment és especialment destacable a Salt (50%).

Per descartar la possibilitat que l'ús d'una llengua o altra estigui relacionada amb el grup d'immigrants a què s'adrecin les associacions hem calculat un índex

d'utilització de la llengua pròpia d'aquests. L'índex pot prendre valors entre 1 (ús exclusiu del català o el castellà) al 5 (ús exclusiu de la llengua pròpia del col·lectiu nacional o ètnic a què s'adreça l'associació). A continuació, hem observat quina mitjana obtenen cadascun dels possibles grups d'immigrants, dada que apareix representada al gràfic 33.

Gràfic 33. Puntuacions mitjanes en l'índex d'ús de la llengua dels immigrants per col·lectius i tipus d'activitats

Veiem que, de manera general, els usos que superen la mediana d'aquest índex són els que fan referència a les activitats de portes cap endins, i que les externes presenten valors més baixos, el que indica un ús preferent de la llengua castellana o catalana. La categoria "altres" és la que utilitza més la llengua pròpia dels immigrants per a activitats regulars, reunions dels membres, correspondència amb aquests i reunions de la directiva; i aquelles associacions adreçades a europeus i australians són les que amb més diferència utilitzen la seva pròpia llengua per als seus contactes externs. Òbviament, les que més utilitzen el castellà o català, en general, són les associacions dirigides al col·lectiu llatinoamericà –ja que el castellà és gairebé sempre la llengua pròpia d'aquests grups. Tanmateix, les que tenen més propensió a utilitzar el castellà o català per als seus contactes externs són les dirigides als africans, encara que aquest tipus d'associacions són les segones en utilitzar més les llengües pròpies dels immigrants a les reunions dels membres.

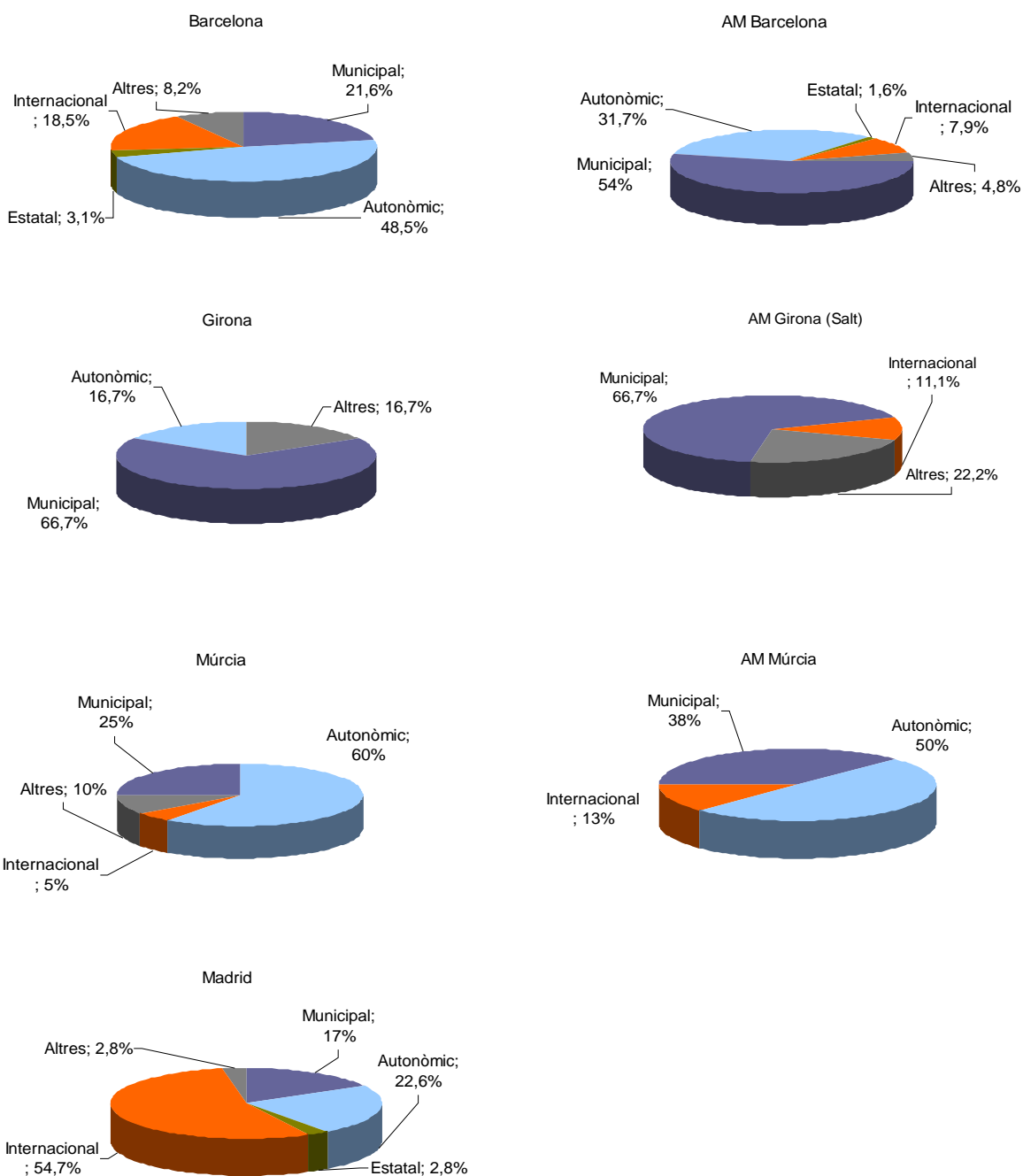
Un indicador indirecte de l'ambició de les associacions és el seu grau d'abast, en el sentit de la zona en què emmarquen la seva actuació. En relació a la tasca integradora de les associacions, aquesta dada ens parla del concepte i magnitud de la comunitat amb què treballen, i d'amb quin o quins grups socials estableixen vincles els immigrants en la seva relació amb l'associació. Entenem que l'acció d'aquestes associacions, de menys a més abast, pot ser local, autonòmica, estatal i internacional, incloent-hi també les distintes combinacions entre aquests àmbits territorials. La casuística ens ha portat a definir 7 possibles opcions: activitat només a una part del municipi; al municipi en general; al municipi i la Comunitat Autònoma; al municipi, la Comunitat Autònoma i altres parts de l'Estat; la Comunitat autònoma i altres països i, finalment, el conjunt de l'Estat i altres països. Hem tingut també en compte altres possibles combinacions entre els àmbits local, autonòmic, estatal i internacional d'acció (veure gràfic 34)³².

A Barcelona, la seva àrea metropolitana i a Madrid és on trobem més variació pel que fa a l'abast territorial de les associacions d'immigrants. De fet, a Barcelona arribem a trobar associacions dels 7 tipus tot just esmentats, mentre que a les altres dues zones n'hi trobem de 6 tipus. A Barcelona i Madrid trobem, també, un tipus únic d'associacions en relació a l'abast territorial de la seva acció, i són les que actuen a la Comunitat Autònoma i també a l'estranger; és a dir, que combinen els àmbits autonòmic i internacional però no el local. Sense dubte, la seva condició de capitalitat i la confluència d'administracions en el seu territori possibilita que algunes de les associacions d'immigrants (4% del total a Barcelona i 3% a Madrid) es proposin aquest plantejament d'acció. Aquesta explicació també serviria per entendre el 3% d'associacions que trobem a totes dues capitals (més un 2% en el cas de l'àrea metropolitana de Barcelona), amb activitat al municipi, l'autonomia i altres parts de l'estat, sens dubte un fenomen relacionat amb la condició de capitalitat, i que ofereix a les associacions establertes en aquesta ciutat una situació privilegiada per a treballar amb tots els nivells administratius de l'Estat.

Pel que fa a les associacions amb vocació internacional, és a dir, que realitzen una part de la seva acció a altres països, en combinació amb el conjunt de l'Estat espanyol o la Comunitat Autònoma, n'és destacable la proporció que trobem a l'àrea metropolitana de Múrcia (61%), Madrid (57%), i Barcelona (18%).

³² Per comoditat en la presentació i interpretació de les dades aquestes set categories es col·lapsen en cinc al gràfic 35.

Gràfic 34. Zones d'actuació de les associacions per àrea geogràfica.

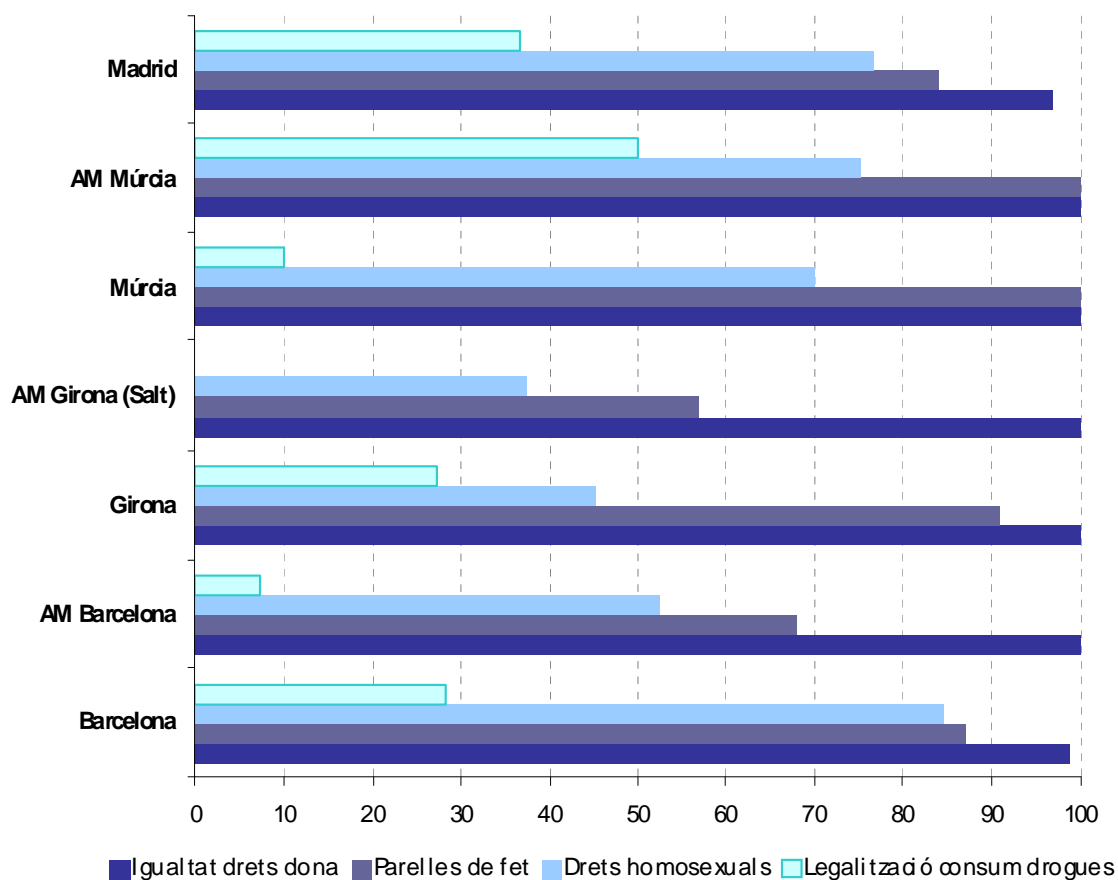
CA: Comunitat Autònoma. Percentatges calculats sobre el total de casos vàlids. Barcelona: 97, AM Barcelona: 63, Girona: 12, Salt: 9, Múrcia: 20, AM Múrcia: 8, Madrid: 106. Les categories indiquen àmbits d'acció col·lapsats. L'àmbit municipal inclou "una part del municipi" i "el municipi en general". L'àmbit autonòmic inclou "el municipi i la Comunitat Autònoma". L'àmbit estatal inclou "el municipi, la Comunitat Autònoma i altres parts de l'Estat"; i l'àmbit internacional "conjunt de l'Estat i altres països" i "Comunitat autònoma i altres països"

Val a dir, però, que les associacions són fonamentalment localistes, ja que la immensa majoria operen sobretot al municipi en què estan censades. La proporció més elevada d'associacions amb una activitat més centrada a l'àmbit local (això és, que operen fonamentalment a una part o tot el municipi, en combinació o no amb l'àmbit autonòmic) la trobem a l'àrea metropolitana de Barcelona i a Múrcia (totes dues amb un 85% del total d'associacions censades en aquesta àrea geogràfica que declaren el municipi com a principal zona d'actuació). Són també destacables els percentatges d'associacions "localistes" que trobem a Girona (83%), Barcelona (74%) i Salt (67%). Les zones on trobem un percentatge més baix d'associacions eminentment localistes són Madrid (amb un 43%) i l'àrea Metropolitana de Múrcia (39%). Només a Barcelona, la seva àrea metropolitana i a la ciutat de Múrcia trobem associacions amb el mínim abast territorial, això és, dedicades a actuar en només una part del municipi en què han estat censades. Podem llegir en aquesta preferència per l'àmbit local una genuïna tasca d'integració dels immigrants membres, associats i clients a la vida pública del seu municipi. És símptoma d'una preocupació real per a apropar encara més als nous arribats els assumptes públics quotidians i propers, per a donar-los a conèixer la informació necessària que els permeti moure's amb desinvoltura en qüestions administratives i polítiques del seu municipi i per a fomentar les relacions amb altres associacions i veïns.

Des d'un punt de vista més substantiu, el paper de les associacions en la integració política es pot analitzar tenint en compte el tipus de valors que aquests ens promouen, i si estan en consonància amb els hegemònics a la societat d'acollida. Amb aquesta finalitat, es va preguntar a les associacions si donarien recolzament a una sèrie d'actes en favor o en contra d'una sèrie de causes que impliquen la reivindicació de drets: igualtat entre gèneres, estats civils o orientacions sexuals, consum legal de drogues, eutanàsia, llibertat d'expressió o reproducció assistida; a més del fet de manifestar-se en contra de la pena de mort.

En primer lloc podem fixar-nos en la popularitat dels actes, el que ens porta a concloure que la igualtat entre sexes és el dret pel qual pràcticament totes les associacions d'immigrants censades estarien disposades a recolzar sempre o gairebé sempre. La següent causa que gaudeix de més recolzament entre les associacions d'immigrants és la lluita contra la censura als diaris o la televisió (especialment a les capitals i àrees metropolitanes de Girona i Barcelona), seguida per la pena de mort. D'altra banda, trobaríem els actes que desperten menys simpatia entre les associacions enquestades: la legalització del consum de drogues, l'eutanàsia i els drets dels homosexuals.

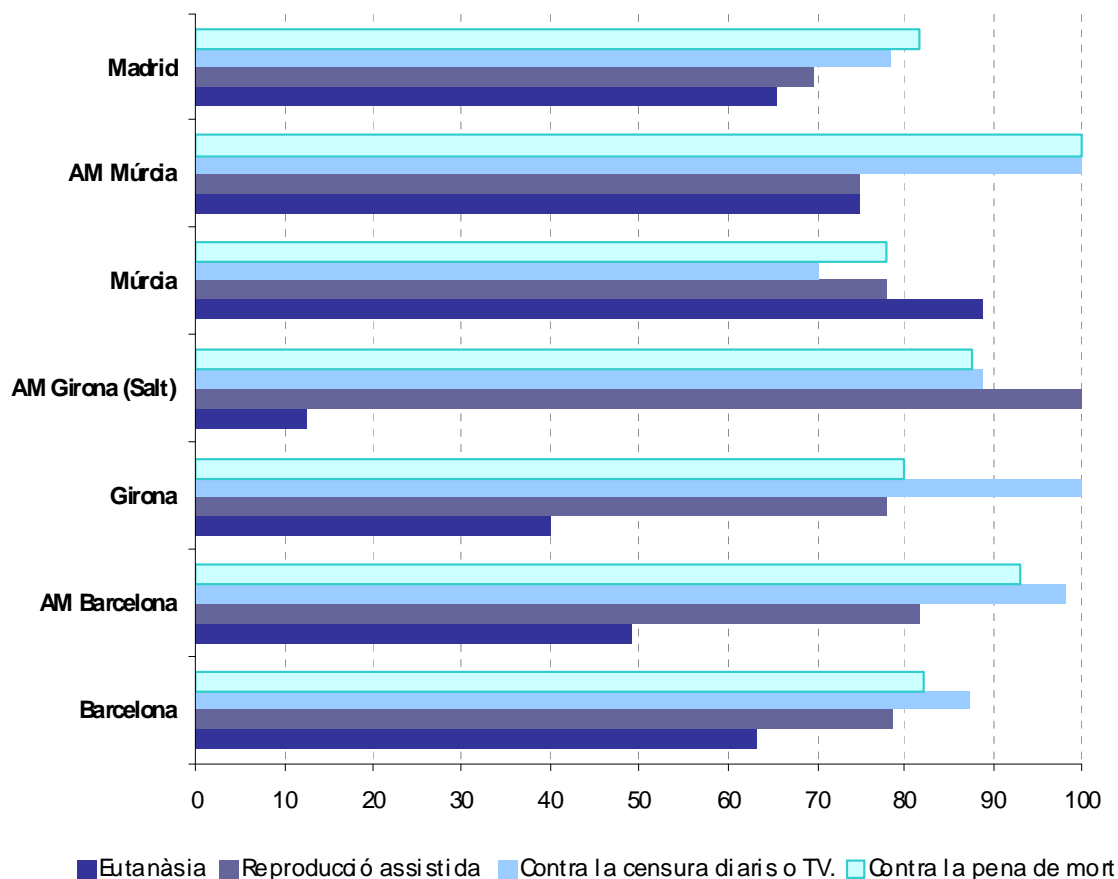
Gràfic 35. Proporció d'associacions que donarien suport (sempre/ gairebé sempre) a actes que reivindiquen drets (I)

El percentatge d'associacions que recolzarien un acte en favor de la igualtat dels drets de les dones és del 100% a tot arreu excepte –per molt poc– a Madrid i Barcelona. Més variació trobem pel que fa a la defensa de les parelles de fet. Totes les associacions de Múrcia i la seva àrea metropolitana manifesten la seva simpatia per aquesta causa, però només un 57 % de les associacions de l'àrea metropolitana de Girona i un 67,9% de les ubicades a l'àrea metropolitana de Barcelona recolzarien un acte d'aquestes característiques. Com ja s'ha assenyalat, els drets dels homosexuals no desperten tanta simpatia com els de les dones, i a més provoquen molta més disparitat de posicions entre les associacions per àrea geogràfica. Les més proclius a recolzar actes en favor d'aquest col·lectiu es troben a Barcelona (84,6% del total d'associacions localitzades en aquesta ciutat); seguides per les de Múrcia i la seva àrea metropolitana (70% i 75%, respectivament). En canvi a Girona i la seva àrea metropolitana només un 45,4% i un 37,5% d'associacions, respectivament, recolzarien actes en favor dels drets dels homosexuals. La legalització de drogues és

particularment impopular a Girona (cap associació hi donaria recolzament) i l'àrea metropolitana de Barcelona (només un 7,3% es manifesten a favor).

Gràfic 36. Proporció d'associacions que donarien suport (sempre/ gairebé sempre) a actes que reivindiquen drets (II)

La distribució de les associacions és similar en el cas del recolzament a actes relacionats amb l'eutanàsia: les associacions més contràries a aquesta pràctica les trobem a les àrees metropolitanes de Girona, Girona capital i l'àrea metropolitana de Barcelona (12,5%, 40% i 49%, respectivament). Pel que fa a aquesta causa, les associacions de Múrcia i la seva àrea metropolitana resulten particularment liberals, doncs un 88,9 i un 75%, respectivament, de les associacions d'aquestes àrees geogràfiques declaren que participarien en un acte per reclamar el dret a l'eutanàsia. La reproducció assistida desperta la solidaritat de totes les associacions de l'àrea metropolitana de Girona, i de prop d'un 80% de les de l'àrea metropolitana de Barcelona, front a només la d'un 69,6% de les associacions madrilenyes. Aquestes darreres destaquen també per les seves reticències a manifestar-se contra la censura als mitjans de comunicació, atès que només un 78,3% prendria part en una activitat d'aquestes característiques, un percentatge que baixa fins al 70% de les associacions murcianes, tot i que a l'àrea metropolitana d'aquesta darrera ciutat totes les

associacions d'immigrants es manifesten en contra de la censura i la pena de mort. També compromeses contra la pena de mort estan un 93% les associacions de l'àrea metropolitana de Barcelona, front a només un 77,8% de les de Múrcia.

En relació amb els valors, temes i causes que les associacions podrien recolzar, cal analitzar el nombre real d'activitats adreçades a intervenir a l'esfera pública en què aquestes associacions s'han involucrat. Aquesta dada aproximarà prou fidelment la voluntat i capacitat de les associacions d'incidir a la vida pública i, per tant, el seu grau d'activitat política. Amb aquesta finalitat el qüestionari en què ens basem pregunta per la participació en els darrers 12 mesos a una llista de 10 activitats (boicots, intervencions a mitjans de comunicació, escrits, gestió de programes, organització d'actes...). Hem construït un índex agregant les opcions que indiquen haver realitzat aquestes opcions entre 1 i 7 vegades en el darrer any per a poder distingir entre aquelles que ho han fet algun cop i les que no ho han fet cap. La taula 13 mostra el nombre d'activitats diferents que, de mitjana, han realitzat les associacions de cada àrea geogràfica en el darrer any. Les que han seguit una estratègia més diversa són les de Madrid, Múrcia i la seva àrea metropolitana, amb 5,9 i 5,4 accions distintes; mentre que les que han provat menys accions distintes han estat les de Girona i Salt, al voltant de dos en l'any anterior al treball de camp.

La mateixa taula presenta el percentatge d'associacions que, a cada zona geogràfica, afirma haver participat en algun acte de protesta en els dos anys previs a l'enquesta. Les proporcions més elevades s'obtenen a Barcelona (55,7%), Girona (41,7%) i Madrid (39,6%). El contrast amb l'escassa propensió a protestar de les associacions de Salt (22%) i de Múrcia i la seva àrea metropolitana (25%) indica que probablement el fenomen de la protesta es veu facilitat pel context urbà, pel nombre de possibles actes a què es poden sumar les associacions i per l'estructura de les xarxes en què s'hi troben i que poden fer més probable la seva mobilització amb aquesta finalitat.

Per nacionalitat d'origen predominant a les associacions d'immigrants, observem que algunes presenten més tendència a la protesta. Per exemple, un 38% de les associacions llatinoamericanes que trobem a l'àrea metropolitana de Barcelona han participat en algun acte de protesta, mentre que només un 16% de les associacions africanes ho han fet. La proporció s'inverteix a Girona, Barcelona i Madrid on són les associacions africanes les que tenen més tendència a participar en

actes de protesta³³. Finalment, pel que fa al nombre de temes capaços de motivar suficientment les associacions d'immigrants per a que participin en una manifestació – com a manifestants o també a l'organització- són més nombrosos i diversos en el cas de Madrid i Barcelona, que de mitjana han recolzat al voltant tres eixos temàtics distints amb la seva participació en actes de protesta; mentre que les associacions de Salt i l'àrea metropolitana de Barcelona han centrat els seus esforços en pocs temes, ja que el seu promig no arriba a un tema.

Taula 21. Indicadors d'activitat política de les associacions per zona geogràfica

	Núm. d'activitats polítiques distintes (convencionals i no convencionals)		% que esmenta com a mínim un acte de protesta	Núm. de temes distints que han motivat la participació en actes de protesta ³⁴		
Barcelona	Mitjana	3,9	%	55,7	Mitjana	2,8
	N	90	N	97	N	97
AM Barcelona	Mitjana	3,27	%	28,6	Mitjana	0,65
	N	63	N	63	N	63
Girona	Mitjana	2,5	%	41,6	Mitjana	2,6
	N	12	N	12	N	12
AM Girona (Salt)	Mitjana	2,1	%	22,2	Mitjana	0,3
	N	9	N	9	N	9
Múrcia	Mitjana	5,4	%	25	Mitjana	2,6
	N	9	N	19	N	20
AM Múrcia	Mitjana	5,4	%	25	Mitjana	2,6
	N	5	N	8	N	8
Madrid	Mitjana	5,9	%	39,6	Mitjana	3,5
	N	61	N	106	N	106

Ja que la informació de la taula 21 ofereix únicament una aproximació quantitativa al tema de la participació política, hem recodificat la informació de la primera columna d'una manera més substantiva. S'han creat tres categories de participació política distintes per a observar si existeix una propensió distinta a participar en elles en funció de l'àrea geogràfica i de la nacionalitat d'origen predominant a les associacions. El primer tipus de participació política aplega la freqüència amb què s'adrecen escrits a les autoritats, i pren la forma d'un índex que va

³³ Ometem la representació de la taula de contingència en què es recolza aquesta dada perquè la distribució de casos per zona geogràfica, origen nacional majoritari dels immigrants i actes de protesta provoca que moltes caselles no tinguin cap cas o només un únic exemple.

³⁴ Índex construït a partir de la pregunta 26 del qüestionari, que demana les associacions si en els darrers dos anys han participat en algun acte de protesta en relació a 17 temes distints (habitatge, guerra, treball, pobresa, política d'immigració, actuacions policials...).

de 0 a 1, on el mínim significa no haver realitzat mai aquest tipus de participació i el màxim indica haver-ho fet 7 vegades o més en els 12 mesos previs al treball de camp. Hem anomenat aquest índex “activitats de lobby”. El segon tipus recull les activitats relacionades amb la premsa (conferències de premsa, escrits a l'opinió pública, participació als mitjans de comunicació) i la freqüència amb què s'han realitzat. El rang dels seus valors és el mateix que en el cas de les activitats de lobby. Finalment, les activitats de mobilització apleguen la recollida de signatures, manifestacions, actes de boicot i ocupacions. Els resultats, per categories i àrees geogràfiques, es presenten a la taula 22.

Taula 22. Puntuacions mitjanes del índex de participació política per àrea geogràfica.

		Lobby	Premsa	Mobilització
Barcelona	Mitjana	,38	,29	,09
	N	97	94	93
	Desviació Típ.	0,3	0,3	0,1
AM Barcelona	Mitjana	,47	,23	,04
	N	63	63	63
	Desviació Típ.	0,4	0,2	0,1
Girona	Mitjana	,33	,08	,07
	N	12	12	12
	Desviació Típ.	0,3	0,1	0,1
AM Girona (Salt)	Mitjana	,52	,06	,04
	N	9	9	9
	Desviació Típ.	0,3	0,1	0,1
Múrcia	Mitjana	,42	,43	,15
	N	19	9	18
	Desviació Típ.	0,3	0,3	0,2
AM Múrcia	Mitjana	,54	,38	,08
	N	8	5	8
	Desviació Típ.	0,4	0,2	0,1
Madrid	Mitjana	,52	,49	,14
	N	103	62	101
	Desviació Típ.	0,4	0,3	0,2

De les mitjanes dels tres índex es desprèn que les associacions més propenses a participar en activitats de *lobbying* són les de les àrees metropolitanes de Múrcia, Girona, Barcelona i Madrid, pel que sembla que aquesta opció està més lligada al fet d'ubicar-se a la perifèria geogràfica. Aquest fet animaria a les associacions a intentar fer-se visibles tractant de contactar amb un representant polític, potser conscients de la seva limitada capacitat de mobilització i, en conseqüència, de crear impactes significatius als mitjans de comunicació. Val a dir, però, que les

diferències entre les mitjanes d'aquests índexs han resultat significatives només en el cas de les activitats de premsa i mobilització. Les activitats de premsa semblen ser l'opció preferida per les associacions de Madrid, Múrcia i la seva àrea metropolitana; i les de mobilització –les menys freqüents de totes- únicament arriben a donar-se de manera significativa (i minsa, tenint en compte que parlem de valors inferiors a 0,2 per a un índex que pot prendre valors de fins a 1) a Madrid i Barcelona, el que ens remet a un entorn urbà on les possibilitats de les associacions per a incidir en la vida pública a partir d'aquest tipus d'actes i de veure's implicat en la seva organització o animades a participar per altres entitats són més elevades

La següent taula compara, amb els mateixos indicadors, la distinta propensió a implicar-se en aquest tipus d'activitats de les associacions, però aquest cop tenint en compte la nacionalitat o origen predominant a les entitats.

Taula 23. Puntuacions mitjanes del índex de participació política per nacionalitat o origen majoritari.

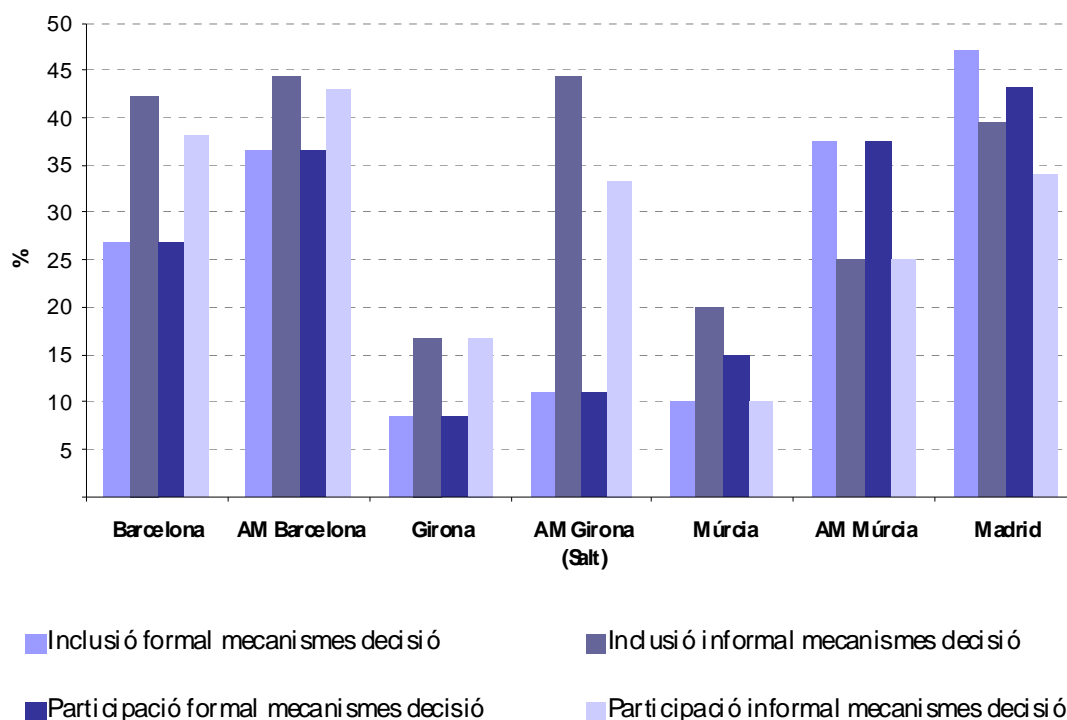
		Lobby	Premsa	Mobilització
UE-15 i Austràlia	Mitjana	0,27	0,15	0,01
	N	17	7	17
	Desviació Típ.	0,32	0,15	0,03
Mixta	Mitjana	0,46	0,39	0,11
	N	30	26	30
	Desviació Típ.	0,38	0,27	0,19
Llatinoamericans	Mitjana	0,44	0,32	0,11
	N	176	146	172
	Desviació Típ.	0,37	0,27	0,16
Africans	Mitjana	0,49	0,23	0,11
	N	58	51	57
	Desviació Típ.	0,34	0,25	0,19
Europa Est	Mitjana	0,55	0,36	0,07
	N	11	9	11
	Desviació Típ.	0,40	0,23	0,10
Altres	Mitjana	0,57	0,38	0,10
	N	14	12	12
	Desviació Típ.	0,38	0,33	0,06
Musulmanes	Mitjana	0,67	0,67	0,06
	N	3	2	3
	Desviació Típ.	0,58	0,24	0,10

En aquest cas, les diferències de mitjanes són significatives únicament pel que fa a les activitats de premsa; tot i que convé destacar que les associacions que

recullen nacionalitat o orígens musulmans, juntament amb les que aplega la categoria “altres” i els provinents de l’Europa de l’Est són els més propensos a utilitzar la via del *lobbying*. També sembla que els nadius dels primers 15 països que van integrar la Unió Europea o Austràlia i les associacions que agrupen musulmans són les menys propenses a realitzar actes de protesta i mobilització política. Pel que fa a la premsa, trobem una altra vegada una clara relació entre el fet que les associacions representin persones d’origen musulmà i el fet d’optar per aquesta via. Les categories “mixta” i “altres”, juntament amb les associacions on són majoritàries les persones de l’Est d’Europa també semblen preferir aquest tipus de participació .

A més de les activitats que les associacions hagin pogut portar a terme per tractar d’incidir en l’esfera pública, existeixen una sèrie de mecanismes representatius en què les associacions han pogut prendre part a l’hora, per exemple, d’elaborar una política pública. Entre les distintes maneres d’aportar el punt de vista dels immigrants a les decisions a nivell local, autonòmic o nacional trobem la incorporació permanent de membres de les associacions que ens ocupen als consells de barri o consells o fòrums sectorials, i també les invitacions esporàdiques a prendre part a comissions creades als distints nivells de govern. Per tal d’analitzar el grau d’implicació política de les associacions en relació amb els canals representatius i l’elaboració de polítiques públiques, s’ha tingut en compte si les associacions havien pres part o havien estat convidades a algun d’aquests mecanismes participatius. En el darrer cas, més que el grau d’implicació de les associacions, el que es mesura és el grau de representativitat i legitimació que les autoritats confereixen a les associacions.

Gràfic 37. Percentatge d'associacions convidades i participants a mecanismes de decisió per àrees geogràfiques.

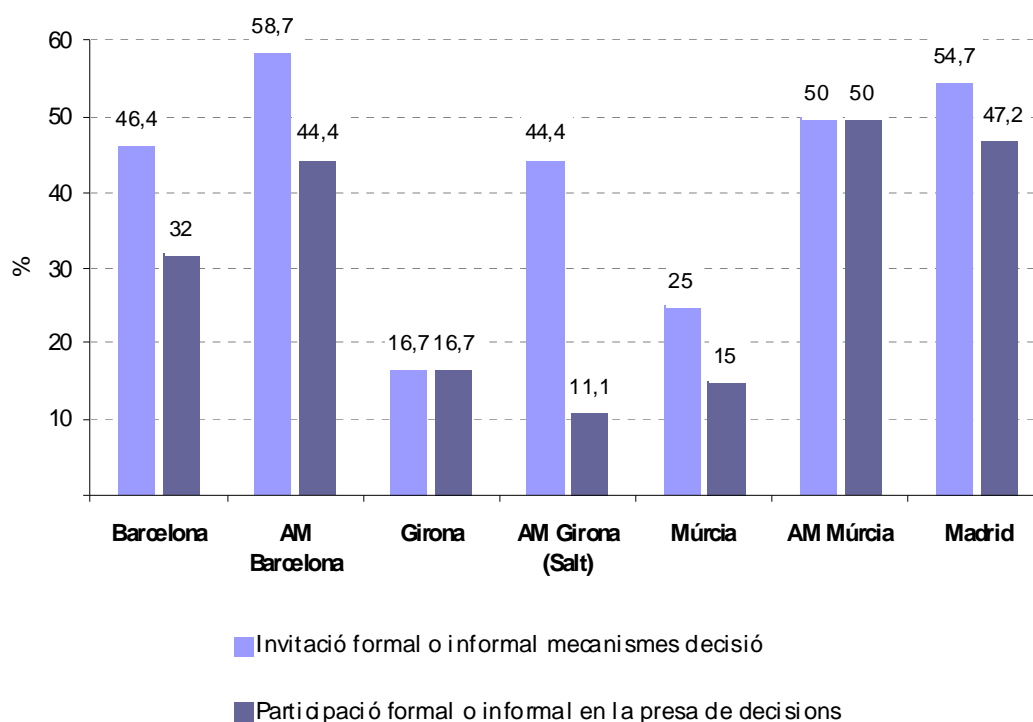

En termes generals, el gràfic 37 apunta que les associacions menys participatives i més menystingudes pels responsables de la impulsó dels diferents mecanismes participatius esmentats es troben a Girona i Múrcia. En canvi, les associacions de Madrid són, en termes generals, les més participatives, especialment per la via formal, atès que al voltant del 45% de les associacions que hi hem censat han estat convidades formalment i finalment han participat d'aquesta manera. És destacable també la proporció d'associacions que participen formalment en aquests mecanismes a les àrees metropolitanes de Múrcia i Barcelona (37,5 i 36,5%, respectivament). Aquesta darrera zona destaca també per l'elevat percentatge d'associacions (42,9%) que participen informalment en aquests mecanismes; mentre que l'àrea metropolitana de Múrcia destaca per ser la única localització on la proporció d'associacions que participen formalment a mecanismes com els que tractem és superior al nombre d'associacions que han rebut invitacions per a fer-ho. Tot plegat ofereix una imatge molt proactiva de les associacions d'aquesta zona, que no consideren requisit previ per a la participació una invitació oficial; o bé indica un elevat grau d'institucionalització de la participació de les associacions d'immigrants, ja que si són fonamentalment membres permanents de consells o comissions no requereixen de noves invitacions per a continuar prenent part en la presa de decisions.

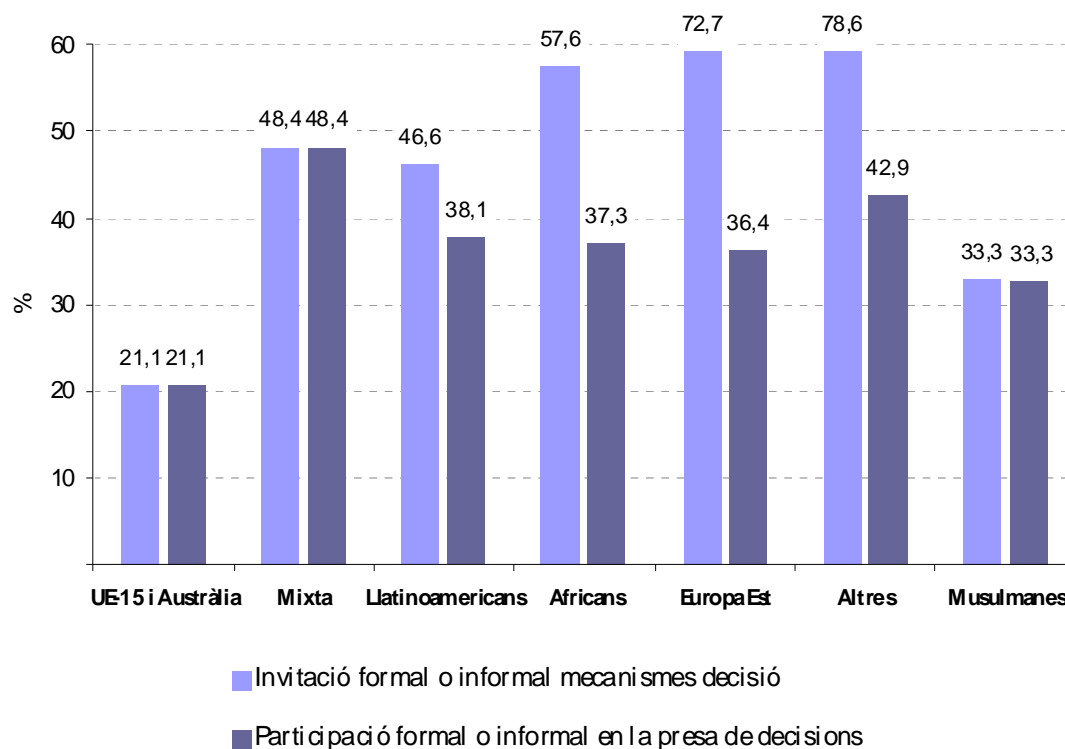
Una altra dada que es desprèn del gràfic és la diferència que trobem en alguns casos entre el nombre de vegades que les associacions han estat convidades i el fet que, finalment, participin en aquests mecanismes. De manera general, les associacions tendeixen a ignorar més les invitacions informals que les formals, que poques vegades són rebutjades, tret de l'àrea metropolitana de Girona i a Múrcia. En aquets dos darrers casos s'ha detectat un fenomen curiós i fins a cert punt alarmant: l'auto-exclusió de les associacions dels processos participatius iniciats a distints nivells de govern, especialment dels que es desenvolupen per vies informals. Deduïm això del diferencial entre el nombre d'associacions que manifesten haver estat convidades i el que afirma haver-hi participat efectivament. Aquest fet podria estar indicant un cert desinterès polític de les associacions d'aquestes zones o bé un descontentament causat per la informalitat d'aquests contactes i una preferència per la via més oficial.

Si agreguem les categories oficial i extraoficial tant per la invitació com per la participació efectiva obtenim els percentatges representats al gràfic 38, el qual mostra diferències significatives entre zones geogràfiques. El panorama és una mica més optimista que en el cas anterior, amb aproximadament la meitat de les associacions incloses i participants als mecanismes prevists per l'administració local, autonòmica i nacional a Madrid i les àrees metropolitanes de Múrcia i Barcelona. En l'altre extrem, les associacions menys participatives es localitzen a Salt, Múrcia i Girona. Girona, i en menor mesura Múrcia, continuen destacant per la diferència entre la proporció d'associacions que es veuen incloses en els processos participatius i el percentatge d'associacions que finalment hi participen; el que parla de processos d'inclusió a nivell administratiu que no tenen tot l'èxit que podrien tenir i potser també d'una cultura política dels membres de les associacions que no és consonant amb aquest tipus de participació política.

Gràfic 38. Percentatge d'associacions convidades i participants a mecanismes de decisió, per àrea geogràfica.

Gràfic 39. Percentatge d'associacions convidades i participants a mecanismes de decisió, per nacionalitat o origen més nombros a les associacions.

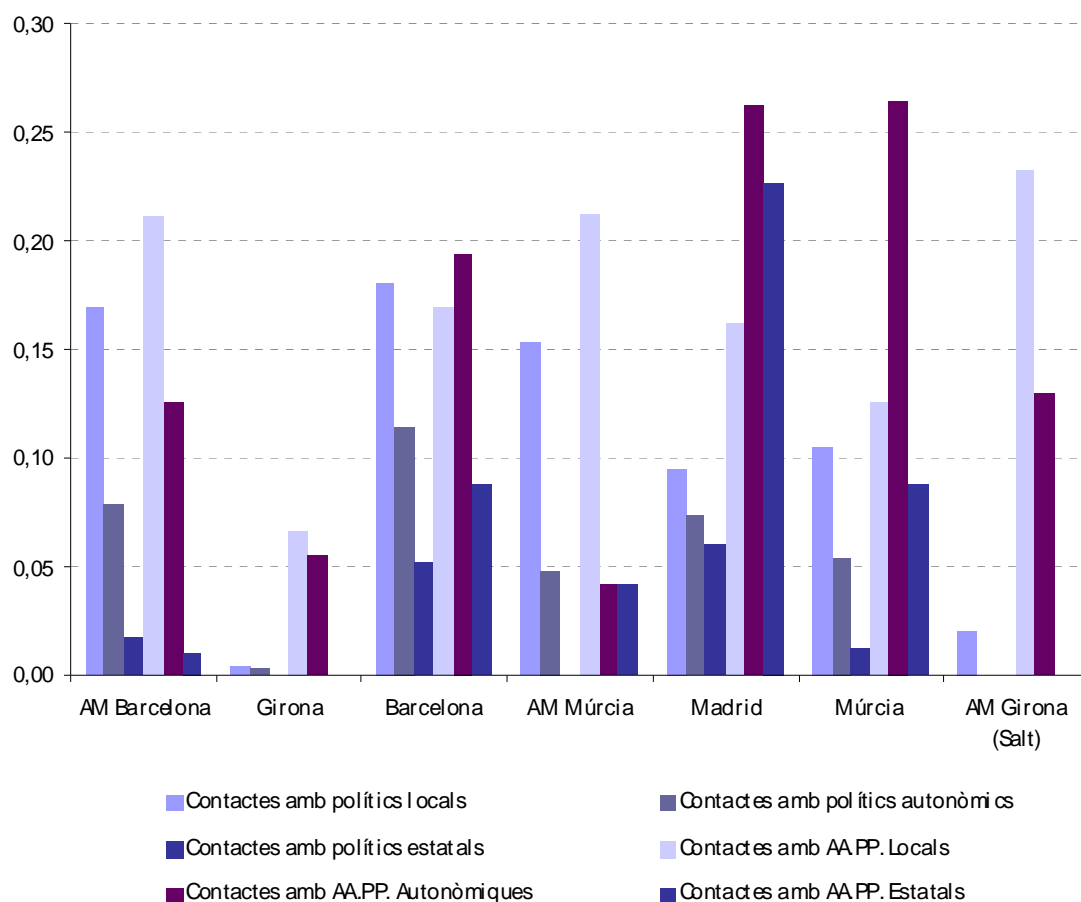

Finalment, hem observat si existeix relació entre les nacionalitats o orígens majoritaris reflectits per les associacions i el grau en què les associacions són incloses i participen efectivament als mecanismes decisoris de les distintes administracions. Les dades representades al gràfic 39 indiquen, en primer lloc, que les diferències només són significatives pel que fa a invitacions a prendre part a mecanismes de decisió.

Els col·lectius que més sovint són requerits en aquest tipus de mecanismes són els que aquí apareixen classificats com a "altres" i que, recordem, recollia, entre d'altres, asiàtics i nord-americans (veure gràfic 39). Les següents categories més tingudes en compte són els europeus de l'Est i els africans. Un 73 i un 58% de les associacions dirigides a aquest col·lectiu, respectivament, han rebut invitacions per a formar part de comissions i fòrums sectorials o concrets, estables o puntuals. Aquesta proporció baixa fins al 46,6 % de les associacions llatinoamericanes, i arriba a percentatges preocupants en el cas de les comunitats musulmana i occidental – europeus i australians-. En el primer cas, només un 33% de les associacions han estat convidades a participar, i en el segon només un 22,1%. Una altra dada rellevant l'aporta el fet que cap de les dues comunitats presenta una descompensació entre la proporció d'associacions incloses oficialment o extraoficialment en aquests processos i la proporció d'associacions que finalment va participar. El que indica aquesta dada és que es tracta de col·lectius que acostumen a aprofitar les oportunitats que les administracions els ofereixen per a prendre part en els assumptes que els afecten; i que probablement participarien més si se'ls presentés l'ocasió.

Molt relacionats amb aquestes invitacions a participar en mecanismes decisoris trobem els contactes amb polítics, una activitat que anteriorment hem caracteritzat com a de *lobbying* o pressió. En aquest cas, conèixer la proporció en què les associacions de les distintes zones geogràfiques analitzades contacten amb polítics de les distintes administracions no només aproxima el seu grau d'activitat política i la voluntat d'incidir en la vida pública de les associacions d'immigrants. També és una dada rellevant per a valorar el coneixement de les associacions dels distintes nivells administratius i serveis a què es poden adreçar. És, doncs, un indicador de sofisticació política de les associacions.

Gràfic 40. Puntuació de les associacions en l'índex (0-1) de contac amb polítics per àrea geogràfica³⁵.

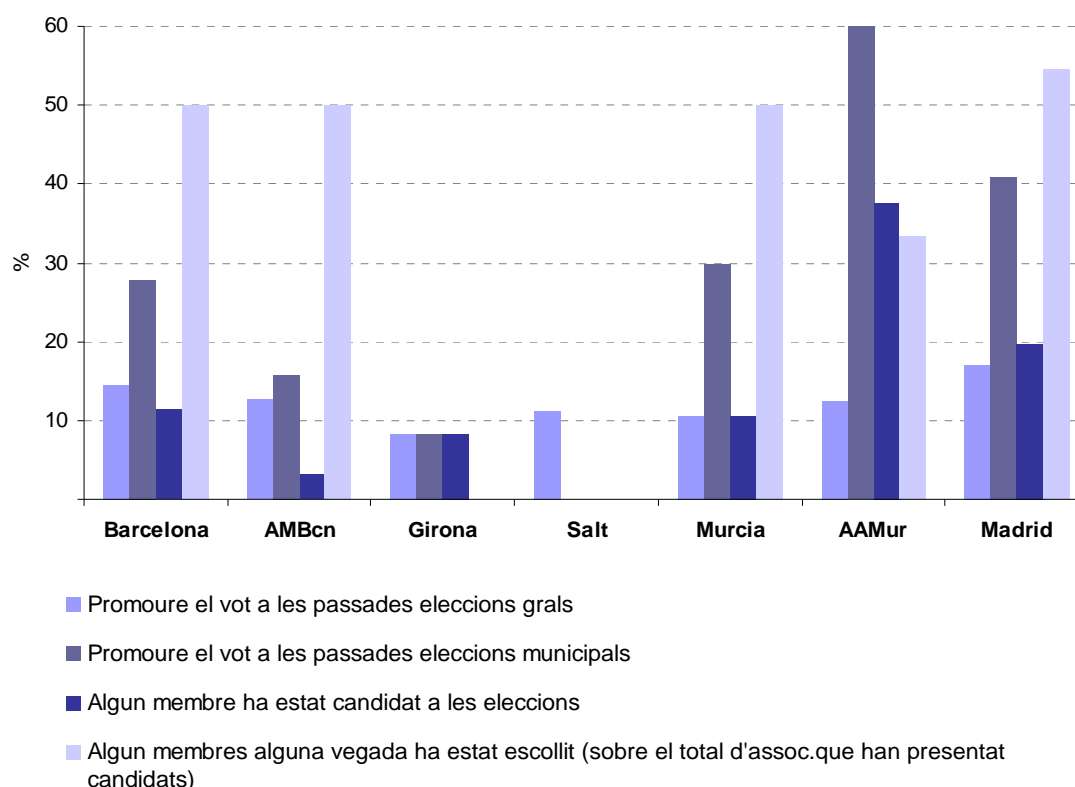

El gràfic anterior reflecteix que les associacions que amb més propensió contacten amb administracions públiques autonòmiques són les que es localitzen a Madrid i Múrcia. Les que en major proporció contacten amb les administracions públiques locals les trobem a Salt i les àrees metropolitanes de Barcelona i Múrcia. Les entitats que en major mesura contacten amb polítics locals són les de Barcelona i la seva àrea metropolitana de Barcelona; mentre que les que més han contactat amb polítics estatals són les de Madrid, lògicament beneficiades per la ubicació dels organismes decisoris i administratius estatals a la capital. Les associacions que amb més propensió han contactat amb polítics autonòmics són les de Barcelona i la seva àrea metropolitana, també beneficiades per la ubicació del parlament i govern catalans en aquesta capital.

³⁵ L'índex reflecteix la proporció d'associacions que han realitzat aquestes activitats. Així, un valor de 0,3 indica que un 30% de les entitats d'aquella localitat han contactat amb un polític.

Seguint amb la lògica d'aquest apartat, continuarem analitzant aspectes cada vegada més relacionades amb la representació política i les activitats electorals. En aquest cas pararem atenció a la mobilització electoral i a les candidatures sorgides al si de les associacions. Per a esbrinar el seu paper mobilitzador, es va preguntar les entitats d'immigrants si havien animat a la participació electoral a les eleccions generals o municipals

Gràfic 41. Proporció d'associacions que efectuen activitats electorals per àrea geogràfica

Els resultats, reflectits al gràfic, indiquen que la preocupació per l'abstenció electoral a les eleccions generals no és un objectiu prioritari de les associacions, ja que de promig només un 12,4 % de totes les associacions censades han realitzat aquest tipus d'activitat mobilitzadora, i no existeixen diferències entre territoris que siguin significatives. Sembla lògic, ja que la majoria dels immigrants són estrangers sense dret a vot a les eleccions generals, tret dels nacionals d'aquells països que permeten dobles nacionalitats en combinació amb l'espanyola. La dada canvia en parlar de les eleccions municipals, doncs els nacionals de països pertanyents a la Unió Europea sí tenen dret a votar a aquestes eleccions; a més de totes les persones originàries de països que tinguin convenis bilaterals de reciprocitat amb Espanya pel

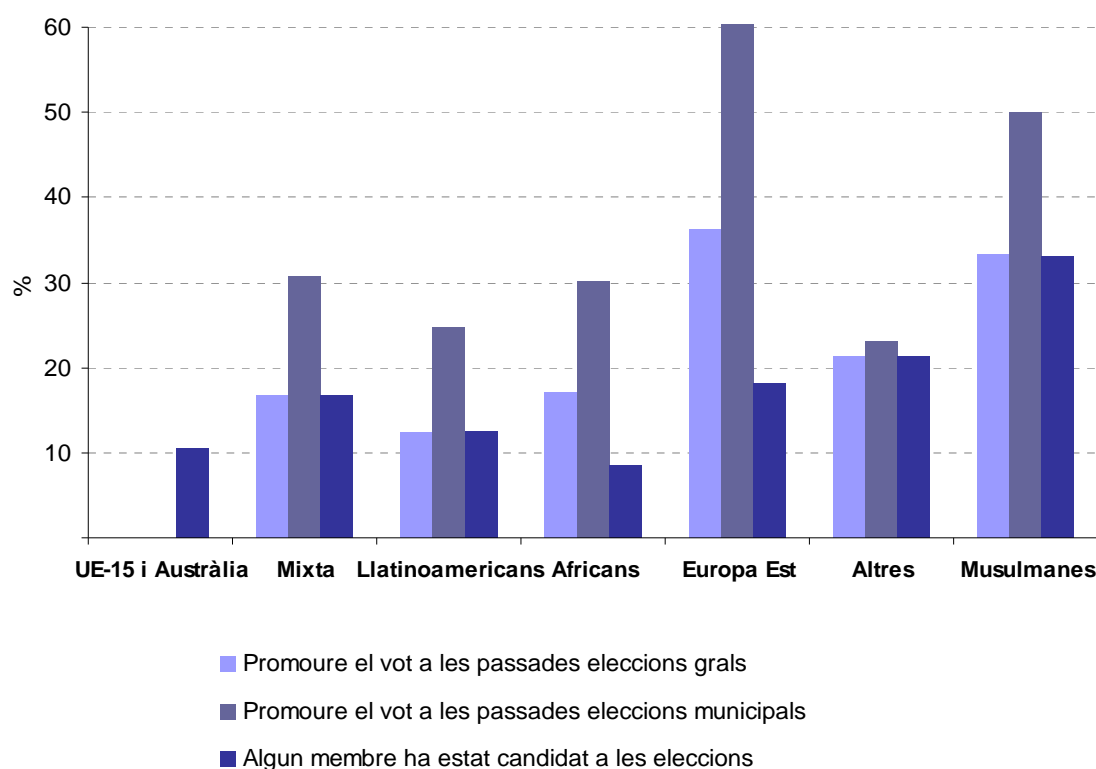
que fa al vot municipal³⁶. En aquest cas, les diferències entre territoris sí son significatives, amb un sorprenent 60% o un 41% de les associacions ubicades a l'àrea metropolitana de Múrcia o Madrid que, respectivament, han realitzat activitats mobilitzadores del vot en l'àmbit local. A la cua de la taula trobem a Salt, sense cap exemple d'associació que hagi realitzat aquest tipus d'activitat; seguides pel 8% i 16% de les associacions de Girona i l'àrea metropolitana de Barcelona, respectivament, que sí s'han encarregat d'aquesta tasca.

També trobem diferències interessants entre àrees geogràfiques pel que fa a les candidatures sorgides entre els membres de les associacions. Mentre que a Salt, novament, no trobem cap cas d'associació amb membres candidats o a l'àrea metropolitana de Barcelona només un 3% d'associacions tenen membres que hagin estat candidats electorals, a l'àrea metropolitana de Múrcia trobem un 37,5% d'associacions que han passat per aquesta experiència, com també ho han fet un 20% de les associacions madrilenyes. A la resta d'ubicacions no és una via d'acció tan popular, doncs només al voltant d'un 10% de les associacions manifesten tenir membres candidats electorals. El relatiu poc èxit de la via electoral per a intentar aconseguir veu i representació política dels immigrants no s'explica pel fracàs electoral. Ans al contrari, sembla que els candidats sorgits de les associacions d'immigrants han obtingut uns bons resultats electorals. Més de la meitat dels candidats presentats a Madrid i la meitat dels que ho han fet a Múrcia, Barcelona i la seva àrea metropolitana han estat escollits. Per tant, les probabilitats d'obtenir representació política per aquesta via són força elevades –tret de Girona i Salt- i ens sorgeix la pregunta de si les associacions són conscients d'aquesta dada.

Com que hem vist que probablement existia una relació entre la nacionalitat dels immigrants i la seva actitud cap als processos electorals, hem decidit explorar aquesta relació més detingudament. El següent gràfic mostra que les associacions amb una tendència més marcada a promoure el vot a les eleccions generals són aquelles en què les nacionalitat de l'Est d'Europa són majoritàries, seguides per les associacions que agrupen musulmans. També és destacable que un 60% de les associacions que representen immigrants de l'Est d'Europa i un 50% de les associacions de musulmans promoguin el vot a nivell municipal. Les candidatures que més han reeixit pertanyen a aquest darrer col·lectiu.

³⁶ Al novembre de 2009 es van aprovar nous convenis d'aquest tipus amb 9 països més, incloent també Colòmbia, Xile, Paraguai, Trinidad y Tobago o Ecuador, entre d'altres. Amb aquesta mesura es preveu que al cens per a les eleccions municipals de 2011 hi figuraran ja de més d'un milió d'estrangers extracomunitaris. Per a votar els caldrà demostrar un arrelament superior a cinc anys i inscriure's al padró municipal i al cens electoral d'estrangers.

Gràfic 42. Proporció d'associacions que efectuen activitats electorals per origen nacional i ètnic dels immigrants que representen.

Resulta també interessant observar quina és la percepció de les associacions d'immigrants dels partits polítics autòctons. Amb aquesta finalitat se'ls va preguntar si es sentien propers a algun partit polític. Els resultats es mostren a la taula 24.

Taula 24. Partits polítics a què es senten propers les associacions d'immigrants per àrea geogràfica.

	Barcelona		AM Barcelona		AM Múrcia		Madrid	
	N	%	N	%	N	%	N	%
No es posicionen	88	90,7	57	90,5	4	80	35	76
Partits d'esquerres	1	1	1	1,6				
PSC	3	3	4	6,3				
PSOE	5	5,1	1	1,6			5	10,9
IU							3	6,5
PP					1	20	2	4,3
Els verds							1	2,2
Total	97	100	63	100	5	100	46	100

El tret més destacable és la negativa dels membres de les associacions a posicionar-se en relació amb un partit polític. Cap associació de Girona o Salt, i prop un 91% de les localitzades a Barcelona o la seva àrea metropolitana es senten properes a cap partit. Entre les associacions que sí es posicionen, la norma és decantar-se clarament cap a partits d'esquerreres, que en algun cas no s'esmenten per les seves sigles sinó precisament pel tram de l'escala ideològica que ocupen (veure Barcelona i la seva àrea metropolitana). El PSOE és el partit amb què més associacions s'identifiquen, i a Madrid arriben a suposar un 11% del total de les associacions que s'hi localitzen. En aquesta ciutat –caracterizada per una major diversitat entre associacions que el present treball ha palesat des del començament– trobem també que el 6,5% de les associacions d'immigrants es senten properes a IU, a més de la única associació de la mostra que esmenta “Els Verds” i dues associacions que es senten properes al PP, com també és el cas d'una associació a l'àrea metropolitana de Múrcia.

En definitiva, per la seva composició sociodemogràfica, per les llengües emprades en les seves tasques, per l'abast de la seva acció, pels seus valors i pel tipus i quantitat d'accions de caire polític que han realitzat podem concloure que les associacions d'immigrants analitzades contribueixen en un grau raonable a la integració sociopolítica dels seus membres. Presenten, de manera general, uns valors i un grau de liberalisme similar als de la comunitat d'acollida i una proporció de dones entre els seus membres sorprenentment elevada; a més de situar-se lluny de l'òrbita de la política electoral i mostrar-se en alguns casos alienes a processos participatius iniciats per polítics o reàcties a contactar amb aquests. Les diferències més destacables entre entitats les trobaríem per motiu d'àmbit d'implantació, en el sentit que les associacions urbanes són més propenses a la protesta o a les activitats relacionades amb els mitjans de comunicació.

7. Les xarxes d'associacions d'immigrants: característiques, densitat i qualitat

La darrera part d'aquest informe té com a objectiu explorar la inserció de les associacions d'immigrants de les diferents ciutats estudiades a la xarxa que aquestes acaben vertebrant. Aquí analitzarem per tant les característiques generals que tenen les xarxes d'associacions d'immigrants i identificarem els actors més centrals i més ben connectats en aquestes.

De bon antuvi, i abans d'entrar en detall en cadascuna de les xarxes, sabem que el 32,7% de les associacions entrevistades forma part d'una federació a nivell autonòmic. Els percentatges baixen quan mirem la pertinença a una federació de caire estatal (20,6%) o internacional (12,1%), tal i com es pot veure a la taula 25.

Taula 25. Es membre d'una...

		Sí	No	Total
Federació regional	N	103	212	315
	%	32,7	67,3	100
Federació estatal	N	65	250	315
	%	20,6	79,4	100
Federació internacional	N	38	276	314
	%	12,1	87,9	100
De xarxes o plataformes d'assoc.	N	64	249	313
	%	20,4	79,6	100

Podem també comprovar si la ciutat en la qual està inscrita i té activitats l'associació té alguna influència a l'hora d'explicar la pertinença a algun tipus de federació o a un altre. En general, com es pot veure a la taula 26, hi ha força diferències en les mitjanes de les associacions presents en cadascuna de les àrees geogràfiques estudiades. Tanmateix, només hi ha diferències significatives per a la pertinença a associacions regional i estatals (en el cas de la pertinença a la federació estatal, la significació està al límit).

Taula 26. Mitjanes de pertinença a federacions de diferent nivell (0-1)

		AM Barcelona	Girona	Barcelona	AM Múrcia	Madrid	Múrcia	Salt	Total
Federació regional**	Mitjana	0,7	0,83	0,4	0,5	0,89	0,75	0,67	0,67
	N	63	12	97	8	106	20	9	315
Federació estatal**	Mitjana	0,95	1	0,76	0,75	0,69	0,85	0,89	0,79
	N	63	12	97	8	106	20	9	315
Federació internacional*	Mitjana	0,98	0,83	0,84	1	0,88	0,75	0,89	0,88
	N	63	12	97	8	105	20	9	314
De xarxes o plataformes d'assoc.	Mitjana	0,89	0,83	0,79	0,88	0,73	0,7	1	0,8
	N	63	12	97	8	104	20	9	313

**Diferències significatives al 0.01

* Diferències significatives al 0.05

Així doncs, en un primer nivell, podem dir que la gran majoria de les associacions no estan federades o associades a entitats majors. Tanmateix, la pertinença formal a xarxes més grans no és ni de bon tros representativa de la densitat d'una xarxa associativa, donat que molt sovint aquesta pertinença a xarxes majors s'explica a mesura que les associacions són més grans i estan més formalitzades.

Però més enllà d'això i en molta major mesura, l'activitat i el dinamisme de les associacions s'explica per les connexions, contactes i relacions amb altres associacions en el dia a dia de les seves activitats. Una primera dada que podem aportar és el nombre de mencions que reben les diferents associacions per part de les entrevistades (indegree). Específicament, les taules 27a-c mostren les associacions més mencionades quan es preguntava a les entrevistades amb quines associacions tenien més contacte³⁷. Per tant, es tracta d'una menció espontània i d'intensitat forta.

³⁷ Vegeu la correspondència entre el nom complet de l'entitat i les sigles a l'annex 1.

Taula 27a. Associacions més mencionades (indegrees) per a Barcelona-AMB³⁸

Associacions autòctones	
CCOO	14
Sos Racisme	11
UGT	9
ICCI	7
CARITES	6
PSC-CpC	5
Associacions d'immigrants	
FEDELATINA	47
FAEC	11
FASAMCAT	9
AEC	8
ASCIB	8
Centro Peruano	8
CICC	8
FEDEBOL	7
FEPERCAT	6
Salón Perú	5

La taula 27a mostra les associacions més mencionades en la ciutat de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Veiem que entre les autòctones trobem els dos sindicats majoritaris, CCOO i UGT, així com dues associacions ja clàssiques en l'acolliment de persones immigrades, Sos racisme i Càrites. Però és de destacar l'aparició d'un Partit Polític entre les mencions espontànies dels entrevistats, el PSC.

Pel que fa a les associacions d'immigrants, no és pas estrany trobar en les primeres posicions les federacions, talment FEDELATINA, FAEC, FASAMCAT o Consell Islàmic Cultural de Catalunya, per bé que la primera es troba a molt distància de la resta, quelcom que indica que és una associació de molta major referència entre les entrevistades. Però més enllà de les federacions, també trobem entitats molt ben posicionades en la xarxa, talment Associació d'Equatorians de Catalunya (AEC), Associació Ibn Batuta (ASCIB) o el Centre Peruà, entitats que varen ser fundades ja fa molt de temps i que s'han instituït com a referents en el camp associatiu immigrant.

La taula 27b, mostra les associacions més mencionades a Barcelona capital i a Madrid capital. El primer que destaca és un nombre major de mencions en el cas de Barcelona que en el de Madrid, tant per a les associacions autòctones com per a les d'immigrants. En aquest sentit, no solament hi ha associacions que reben més

³⁸ S'han llistat les associacions que rebien 5 o més mencions.

mencions, sinó també més nombre d'associacions "rellevants". Com veurem més endavant, això es deu en part a què la mida de la pròpia xarxa d'associacions de Barcelona és major, és a dir, hi ha en total més nombre d'associacions³⁹. Més enllà d'aquesta primera apreciació, també es constata un perfil lleugerament diferent entre les associacions que acaben apareixen en el centre de les mencions, sobretot en el cas de les associacions d'immigrants; així, a Barcelona, veiem que apareixen en primer lloc més federacions, que són les que tenen més capacitat per posicionar-se en un lloc més central de la xarxa, mentre que a Madrid, les primeres posicions no són pas per a federacions, sinó per a organitzacions consolidades que s'han establert com a referent. La primera, AESCO, té un abast territorial estatal i malgrat no és una federació és l'excepció que confirma la norma en el sentit de ser una entitat molt gran, amb una quantitat de socis elevadíssima però amb vincles dèbils, i amb un pressupost de funcionament que supera fins i tot federacions que són a Barcelona. Però més enllà d'aquesta, hi ha també altres associacions que sense ser federacions també es troben en un punt nodal en la xarxa madrilenya, per bé que aquestes són comparables amb les corresponents associacions barcelonines.

La taula 27c mostra la mateixa informació per a les regions metropolitanes de Girona i de Múrcia, juntament amb les respectives ciutats centrals. Com es pot apreciar, en ambdós casos hi ha molt poques mencions⁴⁰. Es pot ja intuir que les xarxes d'aquestes dues regions seran força reduïdes. Tanmateix, val la pena destacar el major equilibri que existeix en aquest cas entre les mencions que reben les associacions d'immigrants versus les autòctones; això ens fa para l'atenció en el fet que quan la xarxa és més reduïda o petita, hi ha més possibilitat de contactes amb associacions autòctones, mentre que en xarxes molt grans pot haver-hi una tendència tancar-se més vers el propi col·lectiu. Veurem això en major detall més endavant.

³⁹ Això no sempre és indicatiu d'una major "densitat" o connectivitat de la xarxa, com veurem més endavant.

⁴⁰ Recordem que la taula no mesura quines entitats coneixen o de qui reben informació, sinó només la menció espontània d'aquelles associacions amb la qual l'entitat entrevistada té més vincles.

Taula 27b. Associacions més mencionades (indegrees) per a Barcelona i Madrid⁴¹

Associacions autòctones			
Barcelona		Madrid	
Sos racisme	8	CEAR	6
CCOO	7	FMP	3
ICCI	5		
CARITAS	4		
Associacions d'immigrants			
Barcelona		Madrid	
FEDELATINA	39	AESCO	11
FAEC	8	ACULCO	7
FASAMCAT	7	ARI-PERU	6
FEDEBOL	7	Ruminyahui	6
AEC	6	VOMADE	5
Centro Peruano	5	FEDAP	4
FEPERCAT	5	FENADEE	4
CEICAT	4	ACUDE	3
Ritmos y Costumbres	4	ATIME	3
Alma	3	COIN	3
APBB	3	CONADEE	3
ASCIB	3	FEDROM	3
BQB	3	ASCIB	3
CAB	3	Vida Sana	3
Centro Boliviano C.	3		
FCIC	3		
Salón Perú	3		

Taula 27c. Associacions més mencionades (indegrees) per a Girona i Múrcia⁴²

Associacions autòctones			
Girona		Múrcia	
GRAMC	5	CEPAIM	7
CARITAS	3	Murcia Acoge	4
Associacions d'immigrants			
Girona		Múrcia	
CASC	4	FEDASIM	5
		FASIMUR	3

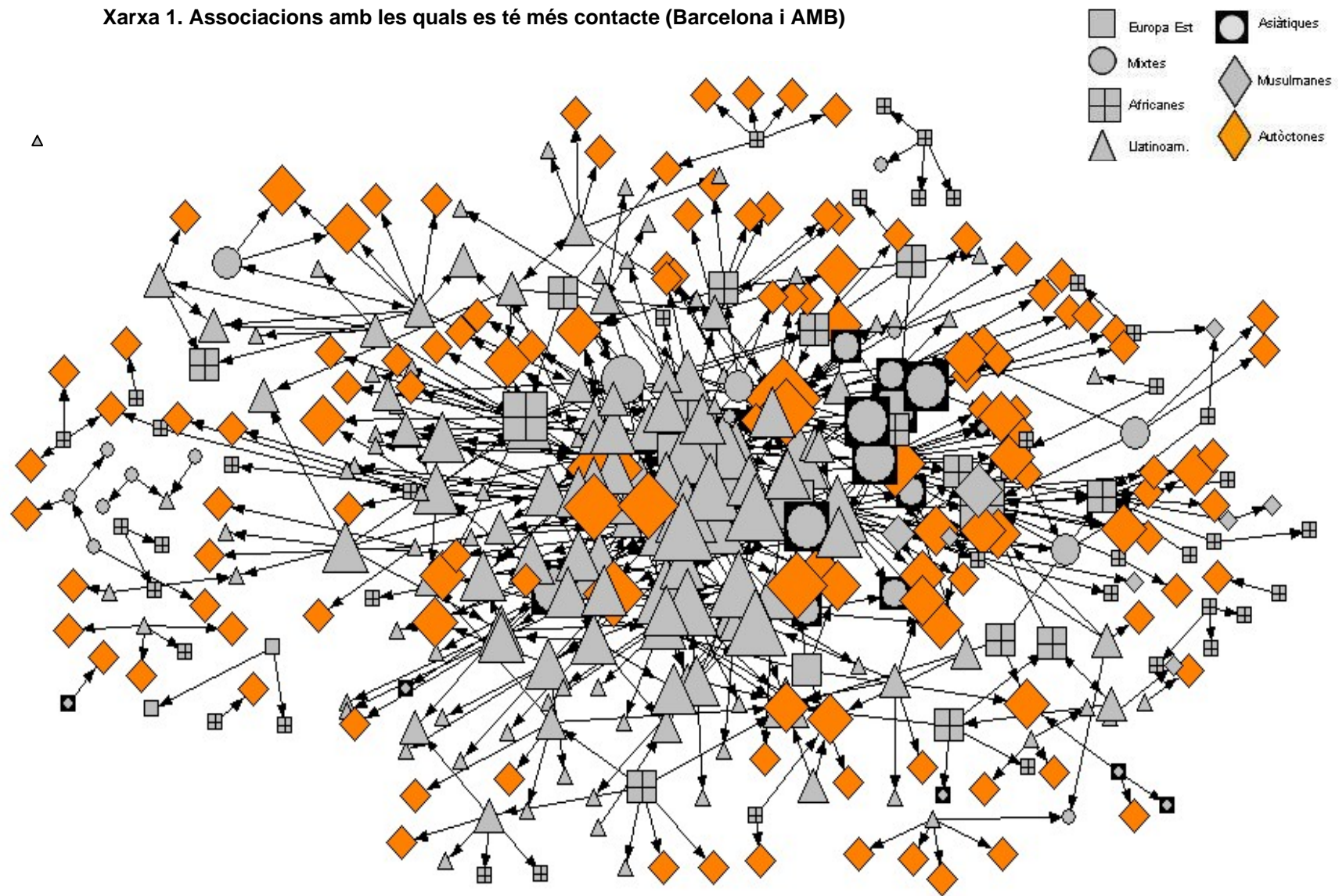
⁴¹ S'han llistat les associacions mencionades tres o més vegades.

⁴² S'han llistat les entitats que han rebut 3 o més mencions.

Per visualitzar aquestes primeres intuïcions a continuació es mostra el dibuix de les xarxes de cadascuna de les àrees geogràfiques que analitzem en l'estudi. La Xarxa 1 mostra, en primer lloc, les mencions espontànies de les entitats entrevistades d'aquelles associacions amb les quals tenen més contacte. Com podem veure en el mapa, només hi ha una associació que no mencioni ningú i que queda aïllada de la xarxa, però la resta té, com a mínim, alguna relació amb una o més entitats⁴³. La mida de les figures ens indica el nombre de mencions rebudes, talment es mostrava en les taules anteriors, i per tant, en certa mesura ens mostra la "importància" o centralitat de cada associació. El que ens diu la xarxa, a més a més, és que a Barcelona i AMB la xarxa d'immigrants (totes les figures en color gris) està relacionada i integrada amb moltes associacions autòctones (totes les figures en color taronja) i que fins i tot algunes d'aquestes associacions autòctones estan al centre de la xarxa de les associacions d'immigrants. Això és rellevant perquè representa un primer indicador de la qualitat de la xarxa d'associacions.

⁴³ El diagrama està dibuixant egonets, és a dir, la xarxa de relacions que tenen les associacions entrevistades. En aquest sentit, no és una informació completa, ja que hauria calgut entrevistar a totes i cadascuna de les associacions entrevistades per poder procedir a un anàlisi complet de la xarxa i poder dibuixar totes les relacions presents a la xarxa. Malauradament, no s'ha pogut recollir aquesta informació, però com a mínim el dibuix ens dona una idea de la configuració de les xarxes de les associacions més rellevants, que sí que es van entrevistar (òbviament no per a les autòctones, donat que només vàrem entrevistar a les associacions d'immigrants).

Xarxa 1. Associacions amb les quals es té més contacte (Barcelona i AMB)

Com hem comentat en l'apartat 3 de l'informe, una xarxa de qualitat es dóna quan hi ha varies associacions presents d'un mateix col·lectiu⁴⁴ (Fennema i Tillie Fennema i Tillie 1999 i 2001; Tillie 2004; Fennema 2004), quelcom que es dóna en aquest cas, però també quan hi ha contactes amb associacions autòctones. En aquest darrer cas, s'entén que el contacte amb autòctons és ja de per si un factor d'integració i un facilitador de la mateixa, evitant per tant de caure en la segregació ètnica, però també de fonamentació i desenvolupament de valors més amplis vinculats al capital social, com poden ser la tolerància o la confiança en els altres.

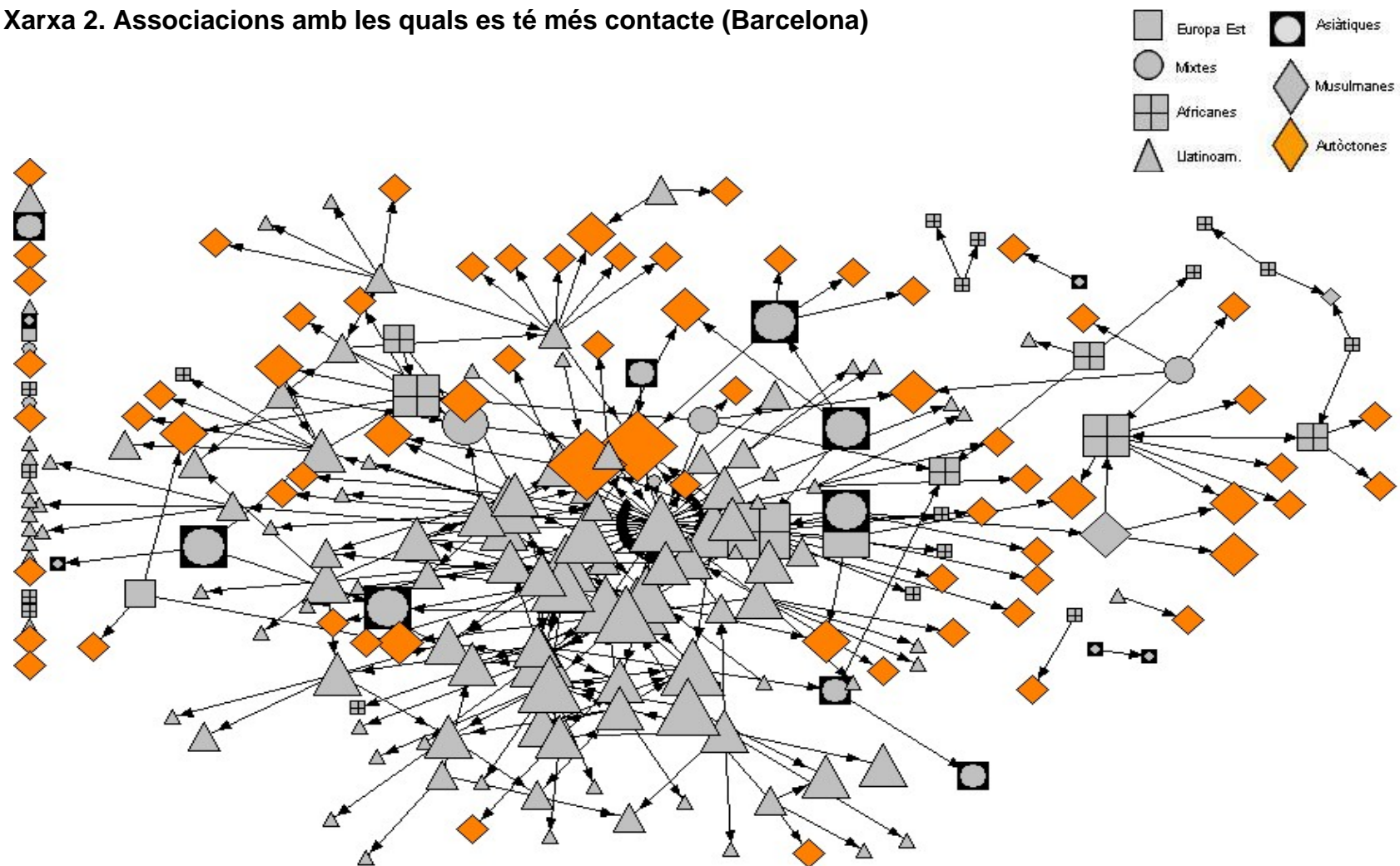
Això darrer també es donaria si hi hagués contacte entre associacions d'immigrants de diferent origen, tal i com apunten Jacobs i Tillie (2004), establint ponts amb altres cultures o el que els autors anomenen 'bridging'. A primer cop d'ull es pot veure que en la xarxa 1 també hi ha relacions entre associacions immigrants de diferent origen. Tot i que estudiarem això en major detall més endavant, el que es pot veure tanmateix, és que aquests ponts no signifiquen pautes d'igualtat entre les associacions; de fet, veiem com les associacions llatinoamericanes (triangle) es troben molt més centrades en la xarxa que associacions d'altres orígens. En part es deu a un nombre més elevat d'associacions d'aquest origen, però en part també es deu al seu dinamisme intern i la configuració d'una xarxa pròpia molt més densa. Veiem també, en relació a això, que les associacions asiàtiques (cercles grisos en quadrat negre) es troben una mica més desplaçades i que les africanes (quadrat amb creu), encara es troben més a la perifèria de la xarxa.

Finalment, cal destacar la centralitat d'algunes associacions mixtes (cercles grisos), que són aquelles associacions que o bé estan integrades per individus de diferents orígens geogràfics, o bé són associacions que tenen persones d'origen estranger i individus autòctons. En ambdós casos, es tracta d'elements que apunten a una major integració i qualitat de la xarxa.

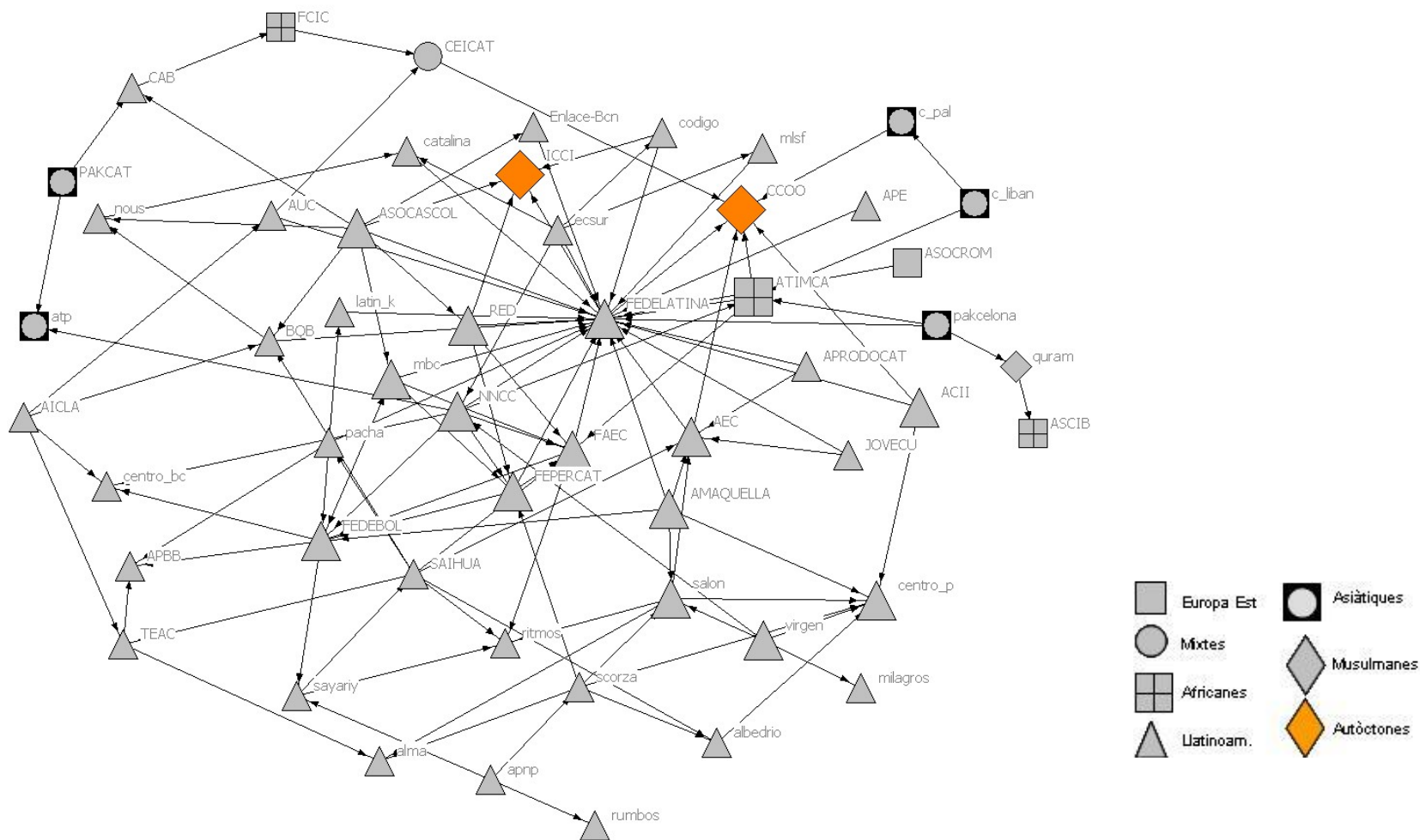
La xarxa 2, ens mostra la mateixa informació que la xarxa 1 però només per a Barcelona capital. Com es pot veure en el gràfic, hi ha moltes associacions penjades o *isolates* que semblen no tenir contactes o estar aïllades de la resta d'associacions. Tanmateix, la seva mida relativament gran ens indica que tenen relacions amb altres associacions de fora, és a dir, de l'AMB. Per tant, la xarxa és d'abast intermunicipal, tal i com havíem intuït en començar l'estudi.

⁴⁴ La lògica darrera d'aquesta idea és donar major opcions o llibertat als individus a triar entre associacions diferents en funció de les seves preferències i on se sentin més còmodes, quelcom que no passaria si només existís una associació que el pogués representar.

Xarxa 2. Associacions amb les quals es té més contacte (Barcelona)

Xarxa 3. Nucli central de la xarxa d'associacions d'immigrants a Barcelona

En el mapa 3 podem veure com és el cor central de la xarxa central a Barcelona, és a dir aquelles associacions no solament més mencionades, sinó que a més a més esdevenen un subgrup internament més dens o connectat que amb la resta de la xarxa. Apareixen totes les associacions que havíem vist en les taules 27a-c i algunes més de forma gràfica. Podem apreciar la centralitat de FEDELATINA i d'altres federacions com FEPERCAT o FAEC. L'important aquí és notar que en el cor central de la xarxa d'entitats immigrants de Barcelona, *també* hi apareixen dues associacions autòctones, CCOO i ICCI. En gran part aquests dos casos s'expliquen perquè ambdues associacions han cooptat persones d'origen estranger per treballar en temes d'immigració, persones que, a més, són membres d'algunes associacions d'immigrants; això passa entre l'ICCI i les associacions llatinoamericanes⁴⁵ i entre CCOO, ATIMCA i altres associacions palestines.

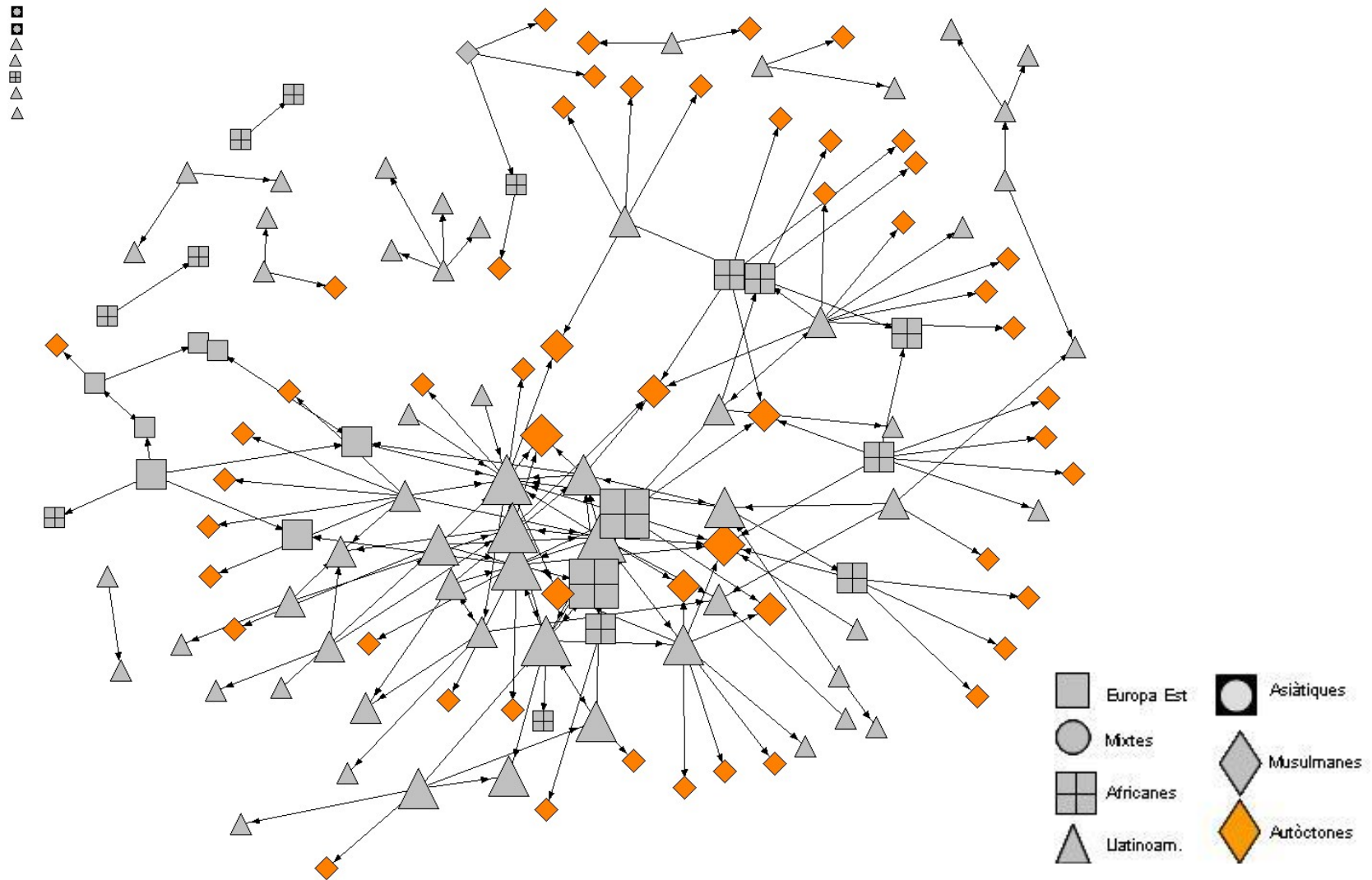
Finalment, veiem que el cor de la xarxa està conformat per associacions llatinoamericanes de diferents orígens, mentre que són minoritàries les associacions africanes, asiàtiques, musulmanes o d'Europa de l'Est. No cal oblidar, tanmateix, que el fet que algunes associacions d'aquests orígens estiguin presents en el cor central de la xarxa, és certa garantia de que en la xarxa general les associacions conformades per persones d'aquests orígens no quedin despenjades.

La xarxa 4 mostra les associacions més mencionades en el cas de Madrid (capital). Aquest diagrama es pot comparar amb la xarxa 2, que fa referència a la ciutat de Barcelona. En primera instància veiem com el nombre de nodes en general, tal i com intuïem, és molt menor i també hi ha un major nombre d'associacions aïllades o desvinculades de la xarxa. A més, veiem com hi ha nuclis d'associacions que conformen grups clarament diferenciats i aïllats del cor central de la xarxa. Veiem doncs, que en es tracta d'una xarxa menys interrelacionada o densa, en la qual els fluxos d'informació es poden veure tallats o trencats per diversos punts.

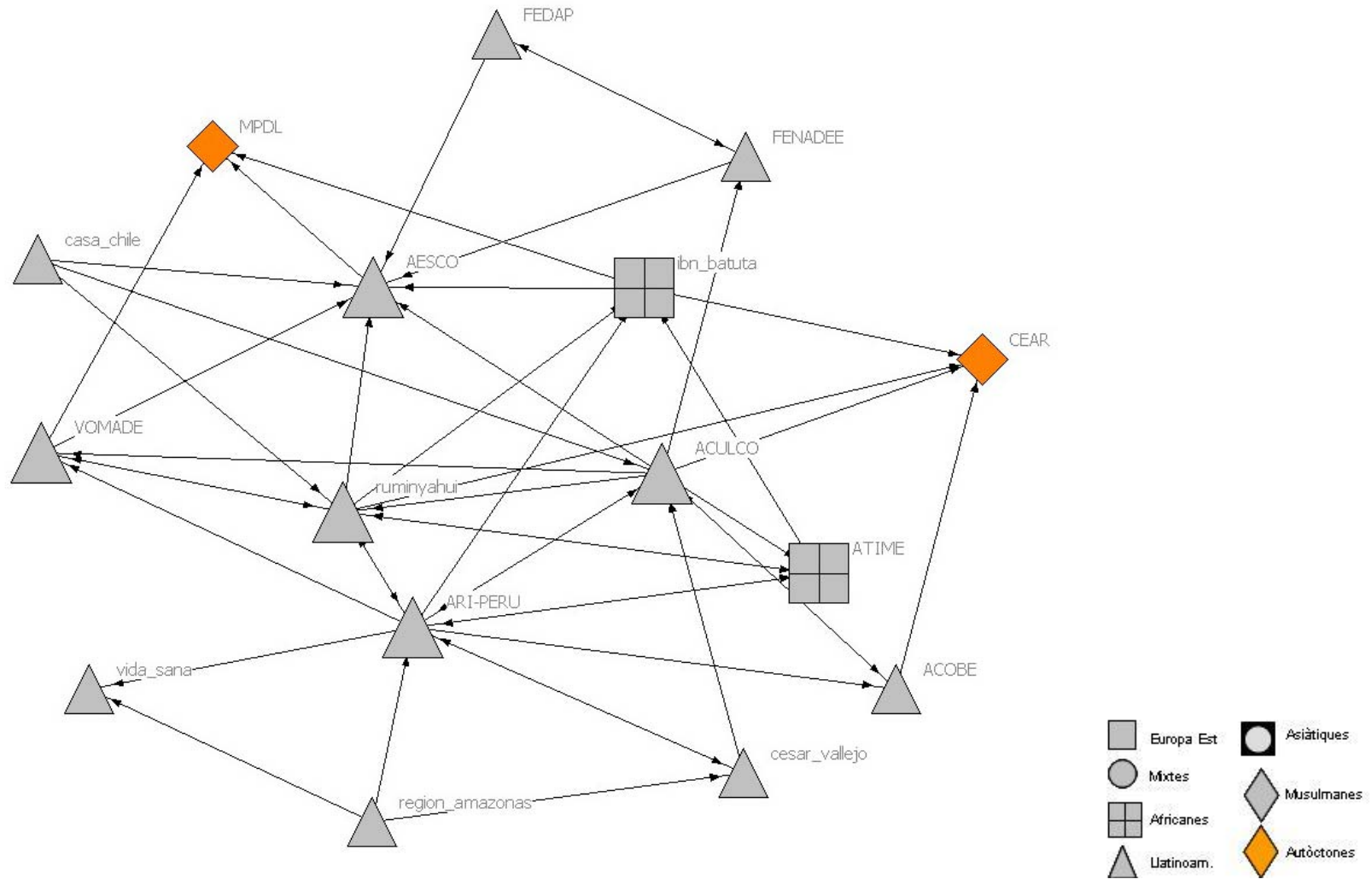
Veiem, tanmateix, que al igual que a Barcelona, hi ha moltes associacions autòctones mencionades. No solament això, sinó que a diferència de Barcelona, sembla que en el centre no solament hi ha associacions llatinoamericanes, sinó que les africanes també ocupen un paper rellevant. Ho veiem més clarament en la xarxa 5.

⁴⁵ Òbviament en aquest cas, a més, l'ICCI està orientat al contacte, diàleg i cooperació amb llatinoamèrica, pel que també és lògic trobar més vinculacions amb les associacions llatinoamericanes.

Xarxa 4. Associacions amb les quals es té més contacte (Madrid)

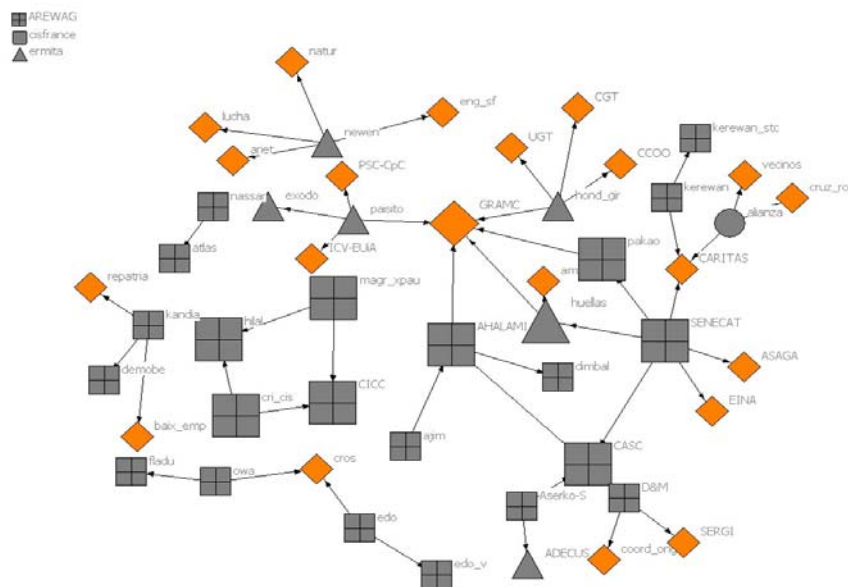

Xarxa 5. Nucli central de la xarxa d'associacions d'immigrants a Madrid

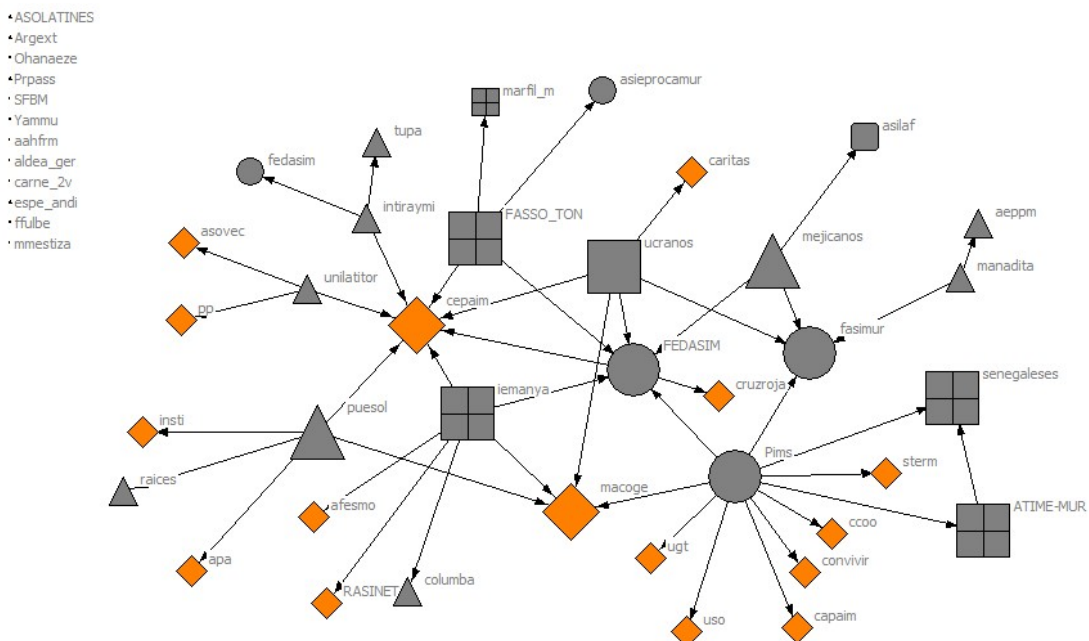

A la xarxa 5 es pot apreciar de nou com també hi ha un parell d'associacions autòctones centrals a la xarxa d'immigrants i com també hi ha dues associacions que són centrals en aquesta xarxa i que no són associacions llatinoamericanes, ATIME i l'Associació Ibn Batuta. El nucli central de la xarxa és més petit que el de Barcelona i una mica menys divers, donat que no trobem associacions de cap altra origen, per exemple d'Europa de l'Est o asiàtiques.

Xarxa 6. Associacions amb les quals es té més contacte (Girona-Salt)

Xarxa 7. Associacions amb les quals es té més contacte (AMMurcia i Múrcia)

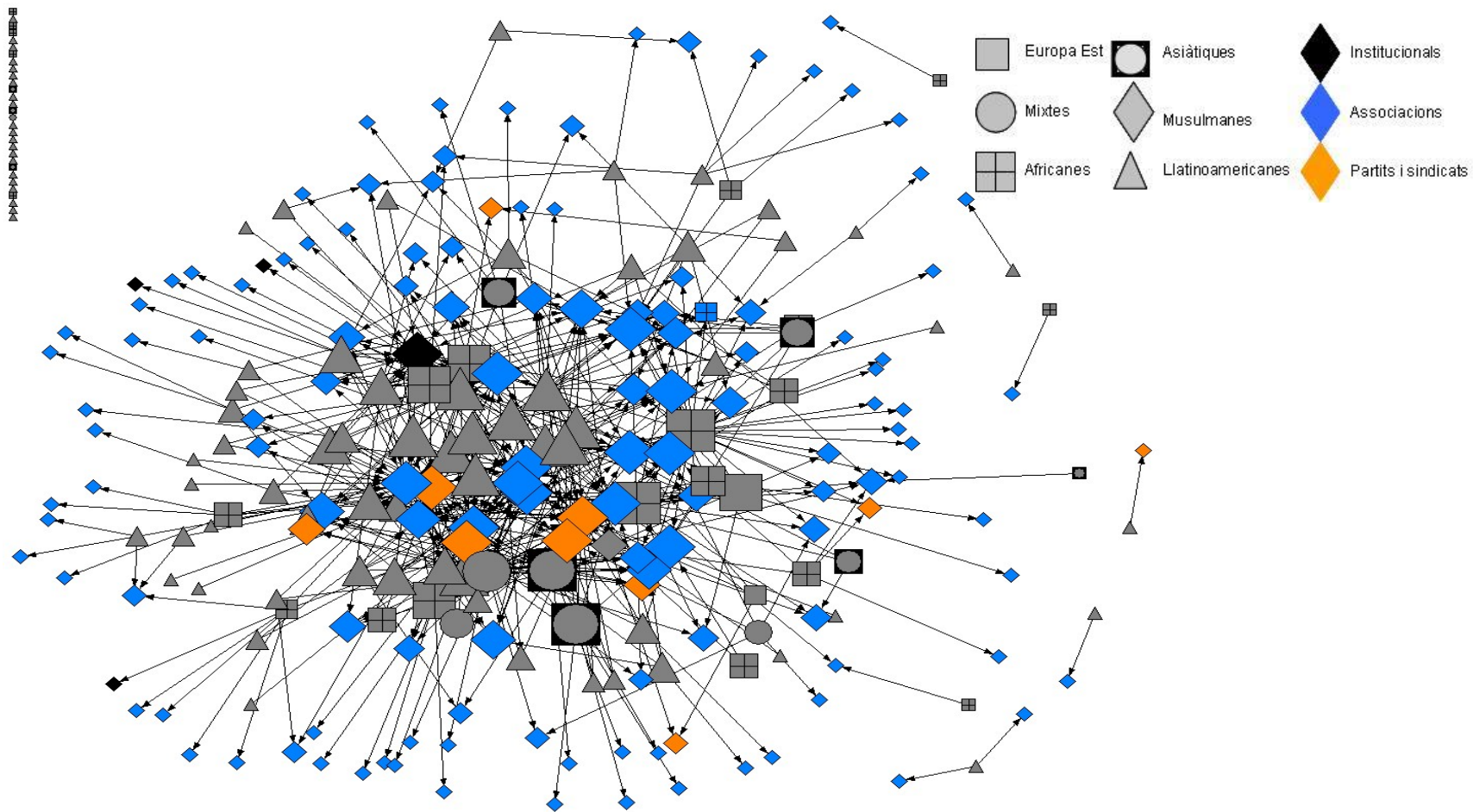
Les xarxes 6 i 7 són les corresponents a Girona, Múrcia i les seves àrees metropolitanes respectives. En termes de dimensions es tracta de dues xarxes força similars. Hi ha dos elements a destacar: en primer lloc veiem que a Múrcia hi ha més associacions aïllades o que no estan vinculades a cap altra associació que no pas a Girona-Salt, però que la xarxa en sí està molt més cohesionada que a Girona. En aquest darrer cas es poden identificar subgrups d'associacions que queden aïllats del flux d'informació i contactes del conjunt de la xarxa. A més a més, en ambdós casos, el rol que juguen les associacions autòctones, el GRAMC en el cas de Girona i Murcia Acull (macoge) o el Consorci d'Entitats per a l'Acció Integral amb Migrants (cepaim) en el cas de Múrcia, és central per no deixar parts de la xarxa totalment aïllades. Funcionen doncs com a connectors i ponts per al conjunt de la xarxa.

El segon element a destacar és la relativa superioritat i centralitat de les associacions africanes en el cas de Girona-Salt, essent molt més minoritàries les associacions llatinoamericanes, tant en contrast amb Múrcia i rodalies, com també amb Barcelona i Madrid.

Les següents xarxes (8-12), mostren totes les associacions autòctones amb les quals les entitats entrevistades diuen haver col·laborat en projectes o en esdeveniments de diversos tipus en els darrers dos anys⁴⁶, p. Es tracta, per tant, d'una relació relativament intensa que va més enllà de les reunions, consultes o intercanvis d'informació. En aquest cas no es tracta de mencions espontànies, sinó que els entrevistats revisaven un llistat complet de cadascuna de les associacions presents a les diferents àrees geogràfiques i especificaven la intensitat de la relació que mantenien amb cadascuna de les associacions. S'entén, per tant, que el nombre total de nodes o associacions presents en els diagrames que venen a continuació sigui molt major que en les xarxes anteriors. En les xarxes que es presenten tot seguit s'ha distingit no solament l'origen de les associacions d'immigrants, sinó també el tipus d'associació autòctona de que es tracta. En aquest sentit s'ha diferenciat entre els partits i sindicats (color taronja), les entitat o centres de caràcter institucional (negre), és a dir, vinculades al govern municipal o regional, i les associacions pròpiament dites (blau.)

⁴⁶ No es fan els diagrames de les regions de Girona-Salt i Múrcia i la seva Àrea Metropolitana perquè la xarxa és prou senzilla com per captar les principals característiques a partir de les xarxes 6 i 7.

Xarxa 8. Associacions autòctones amb les quals s'ha col·laborat (Barcelona i AMB)

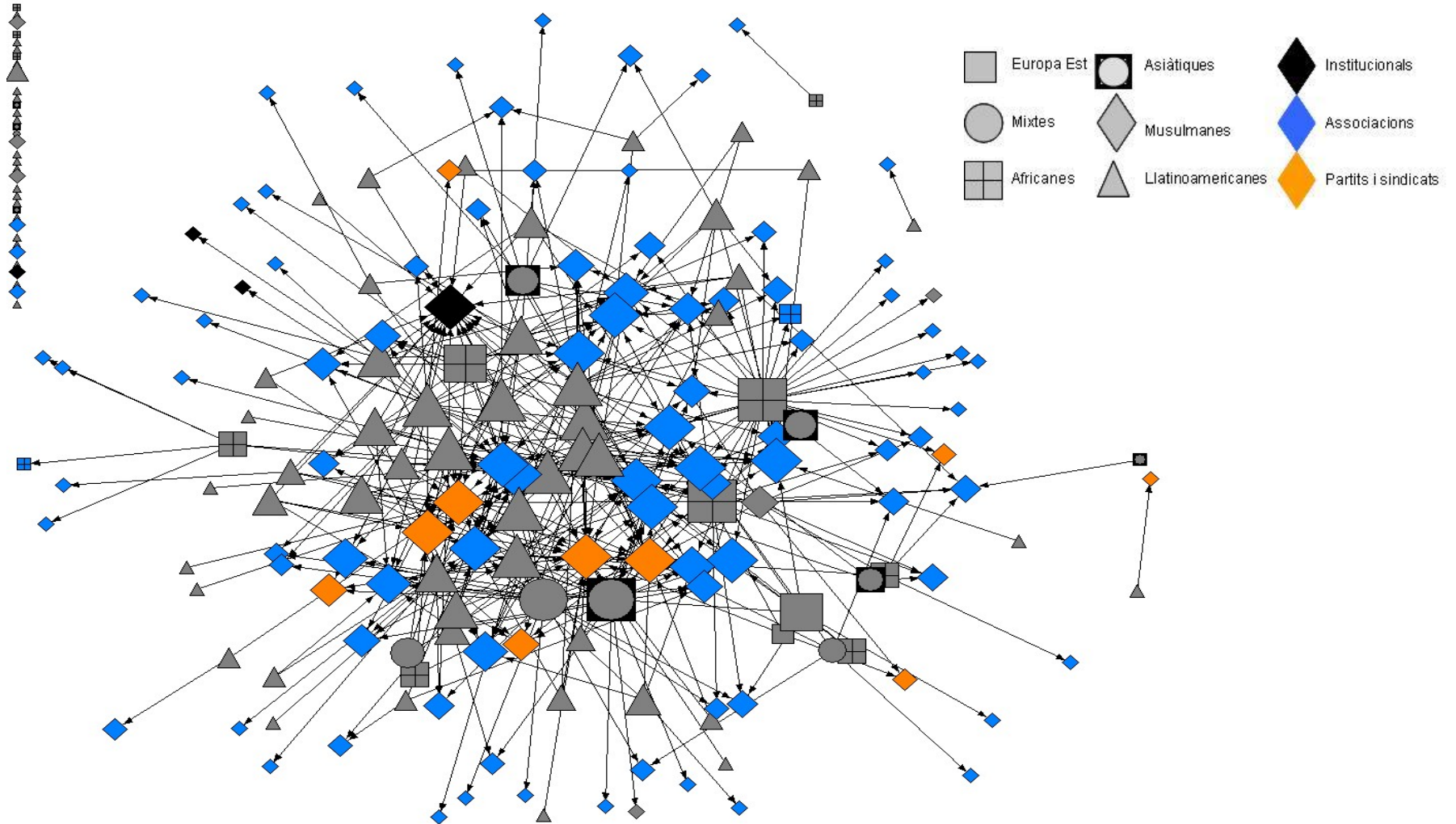
Com es pot veure a la xarxa 8⁴⁷, hi ha moltes més associacions desconnectades del centre de la xarxa o aïllades, al igual que més grups aïllats que no tenen contacte amb cap associació autòctona. Sembla a més que hi ha moltes associacions autòctones que són mencionades per una entitat entrevistada i només per aquesta, de manera que es podria dir que s'estableixen col·laboracions especialitzades que no contribueixen (en aquests casos), a fer més densa o fluïda la xarxa. També es comprova com els sindicats i els partits, per bé que pocs, estan la majoria en posicions centrals de la xarxa. Conclusions similars es poden treure de la xarxa 9, que representa la mateixa informació només extreta per al cas de Barcelona (on s'identifica més clarament el ICCI, rombe negre) i la xarxa 10, que recull la mateixa informació per a Madrid.

En aquest segon cas no interessa només destacar de nou la menor densitat de la xarxa, sinó veure l'existència d'un nombre molt major de relacions i col·laboracions amb entitats vinculades directament a les institucions. Això probablement es deu a l'efecte de capitalitat, però també a l'opció seguida per Madrid en particular, però també per la Comunitat de Madrid en general, de consolidar determinades associacions grans i centrals de la xarxa i privilegiar els contactes amb aquestes.

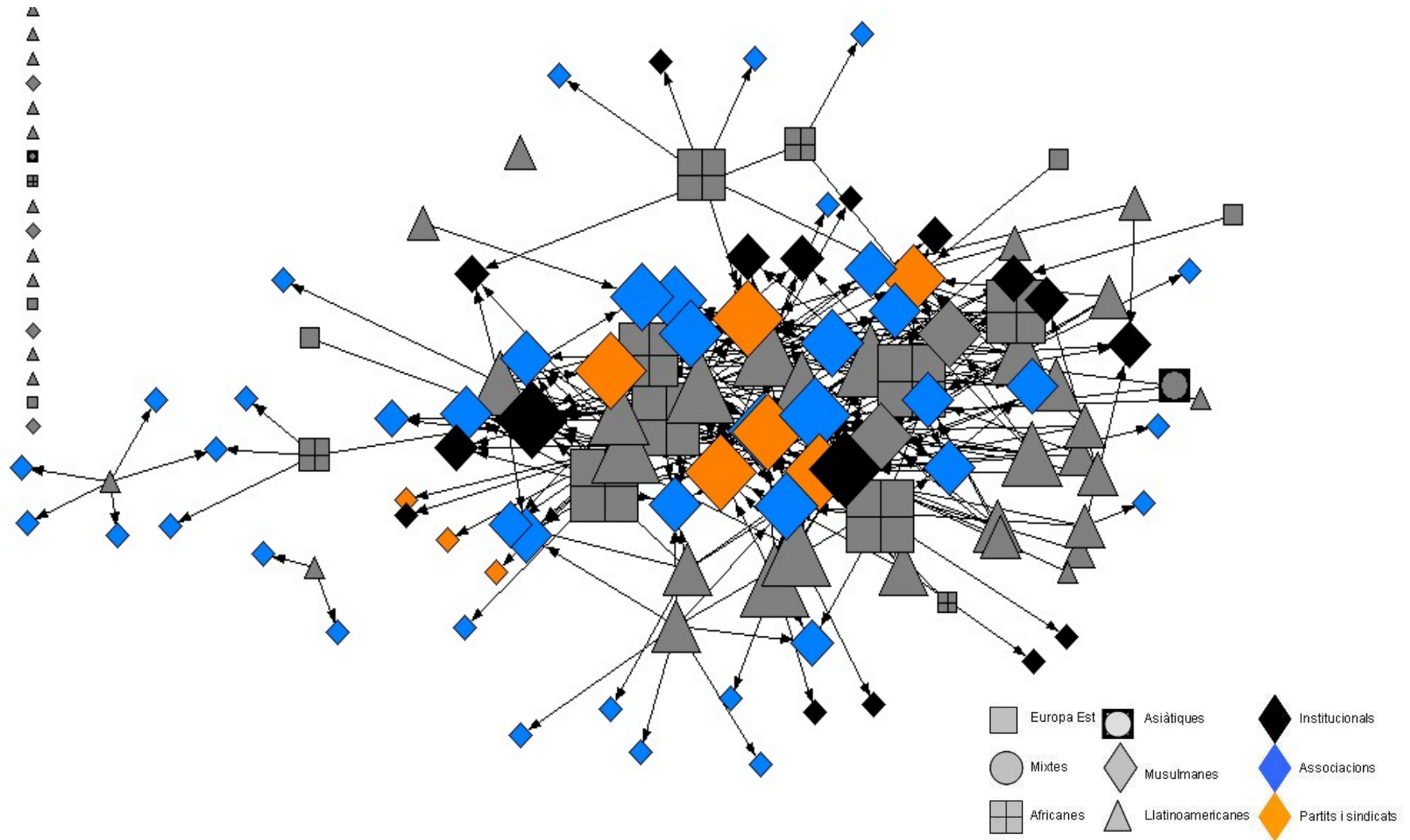
Quan analitzem els dos centres de la xarxa (gràfics 11 i 12) veiem que en ambdós casos es fan col·laboracions amb associacions autòctones de diferents perfils (sobretot en el cas de Madrid), alhora que les entitats immigrades que tenen contacte amb les autòctones també són d'origen divers. Així, els cor central d'ambdues xarxes és força divers, essent el de Barcelona, de nou, una mica més dens i gran.

⁴⁷ Vegeu sigles a l'annex 1.

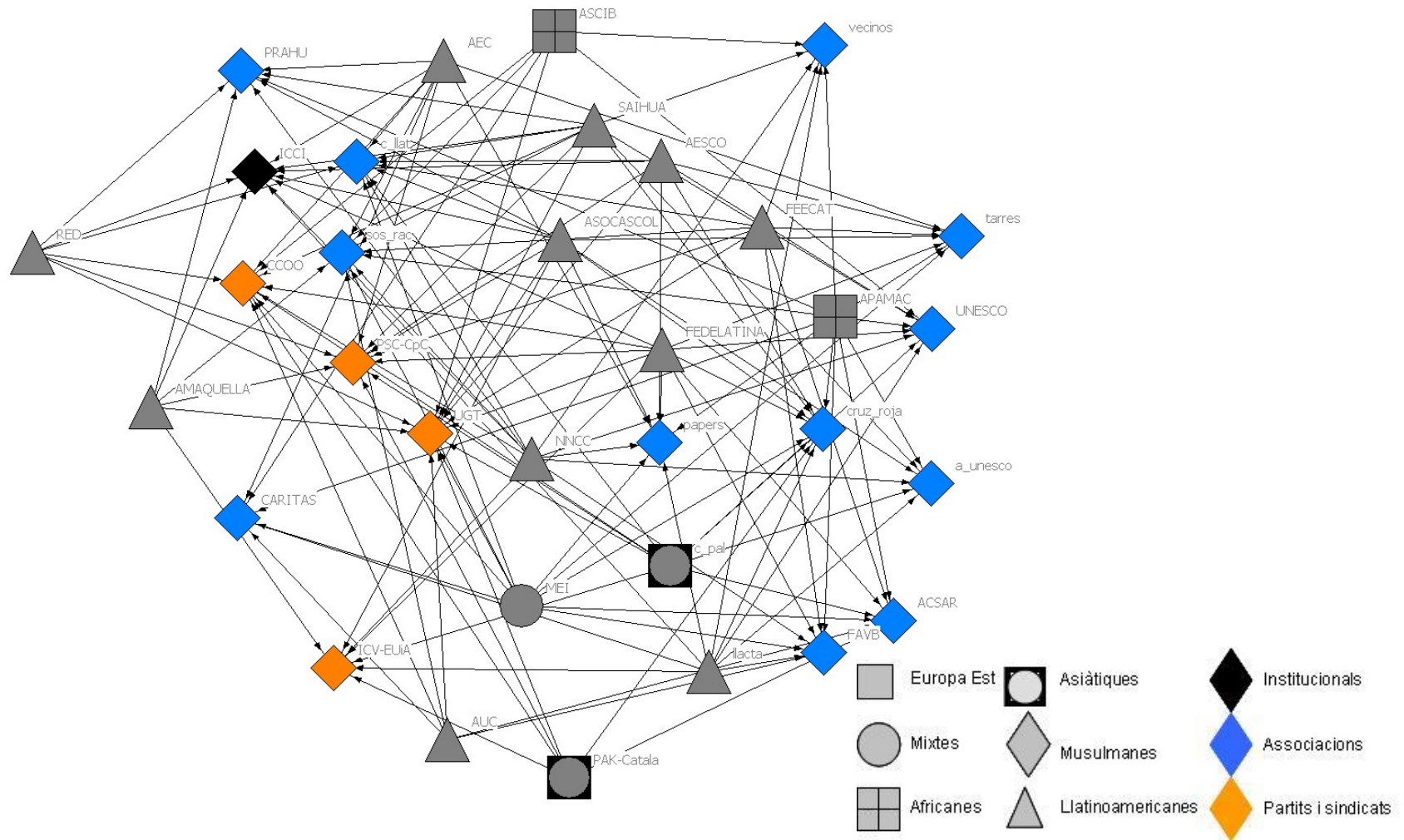
Xarxa 9. Associacions autòctones amb les quals s'ha col·laborat (Barcelona)

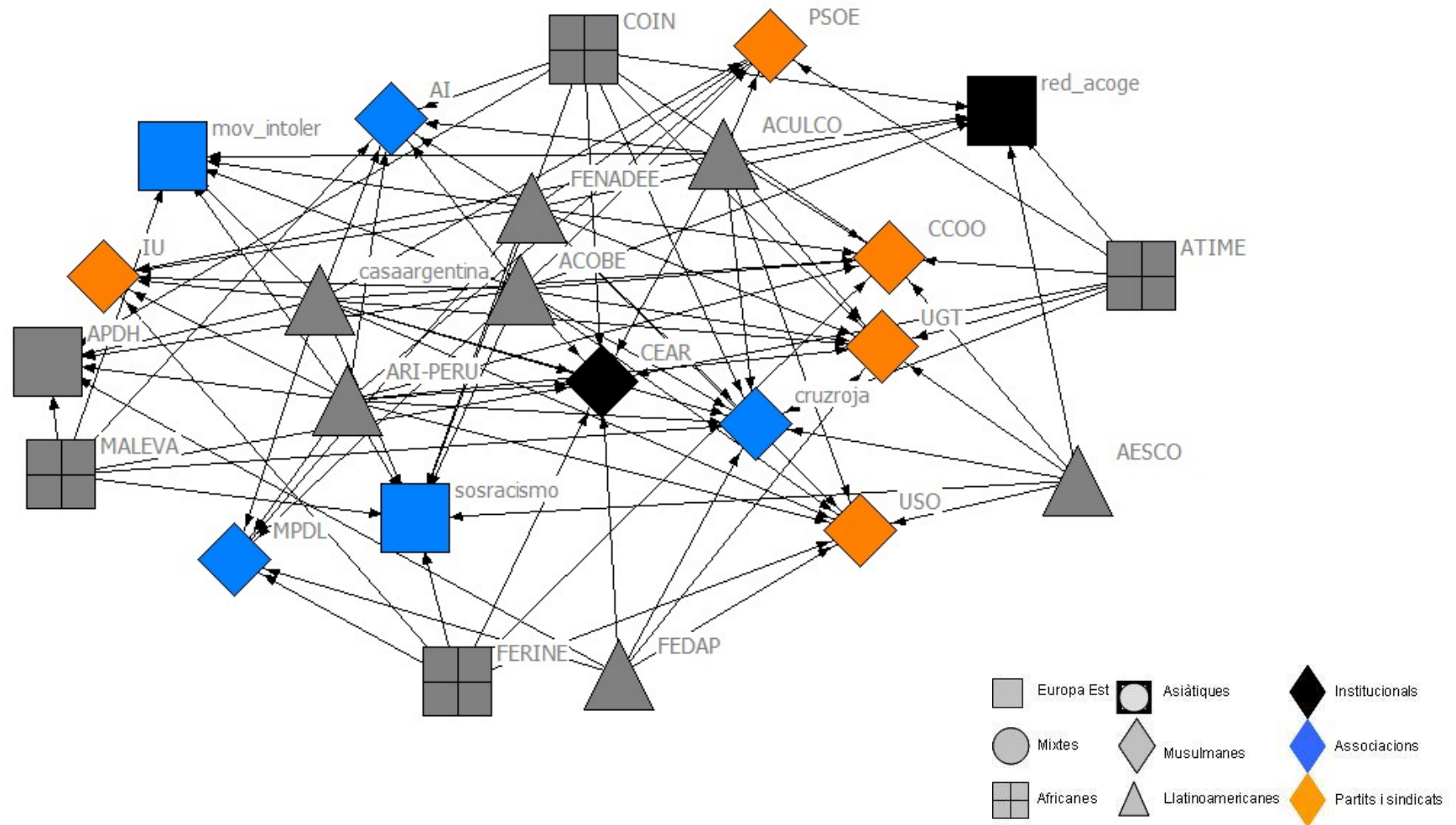
Xarxa 10. Associacions autòctones amb les quals s'ha col·laborat (Madrid)

Xarxa 11. Nucli central dels contactes amb autòctones (Barcelona)

Xarxa 12. Nucli central dels contactes amb autòctones (Madrid)

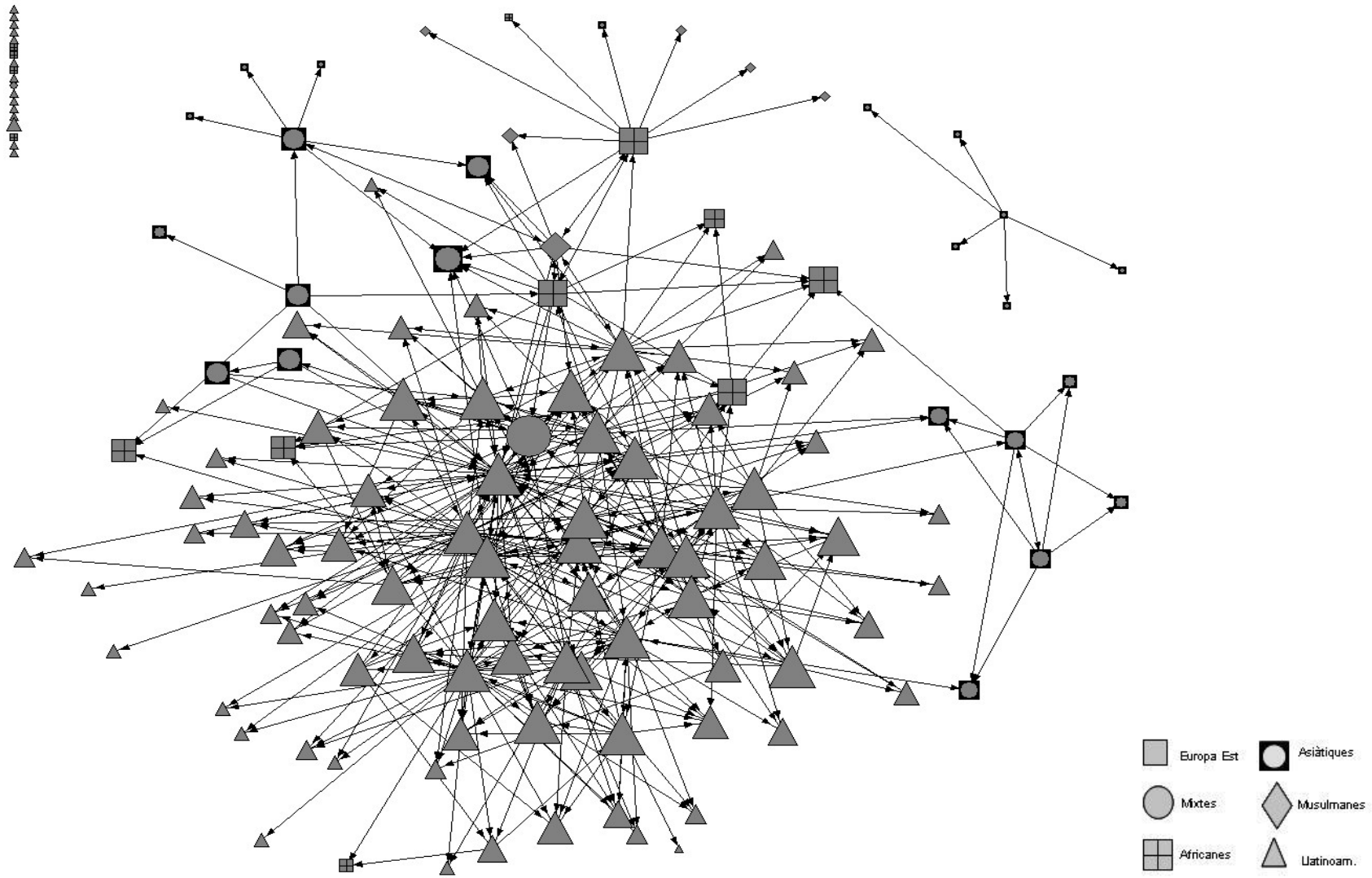
Les xarxes que venen a continuació (13-16) informen, per a les ciutats de Barcelona i Madrid,⁴⁸ de les associacions d'immigrants mencionades amb les quals les entitats entrevistades han col·laborat o bé en projectes o bé en esdeveniments concrets en els darrers dos anys. Les xarxes 13 i 14 mostren les relacions per al conjunt de la xarxa, mentre que la 15 i la 16 dibuixen el cor central d'ambdues xarxes⁴⁹. La informació en aquest cas és més difícil de resumir, donat que de bones a primeres les dues xarxes semblen igual de grans en quant a dimensions. Veiem, això sí, diferències en quant a la centralitat d'algunes associacions de determinat tipus versus unes altres; en concret, veiem com en el cas de Barcelona la majoria dels nodes o associacions centrals són d'origen llatinoamericà, mentre que tot i ser presents, les associacions africanes, asiàtiques i demés en queden una mica al marge. Pel que fa a Madrid, en canvi, trobem més variabilitat en el centre de la xarxa, on trobem més associacions africanes. La mateixa informació, amb la detecció de les associacions específiques que conformen el nucli central⁵⁰, la podem veure en els gràfics 15 i 16. A més de la detecció de la diferència en l'origen de les associacions mencionades, també veiem com la xarxa central de Barcelona és una mica més densa que la de Madrid.

⁴⁸ A partir d'aquí establim la comparació només entre Barcelona capital (sense l'Àrea Metropolitana de Barcelona) i Madrid, donat que per aquesta darrera ciutat no disposem de cap entrevista que no sigui de Madrid capital. Tanmateix, com hem defensat a l'inici de l'informe i hem vist en els gràfics anteriors, la dinàmica dels teixit associatiu de les zones estudiades és clarament supramunicipal.

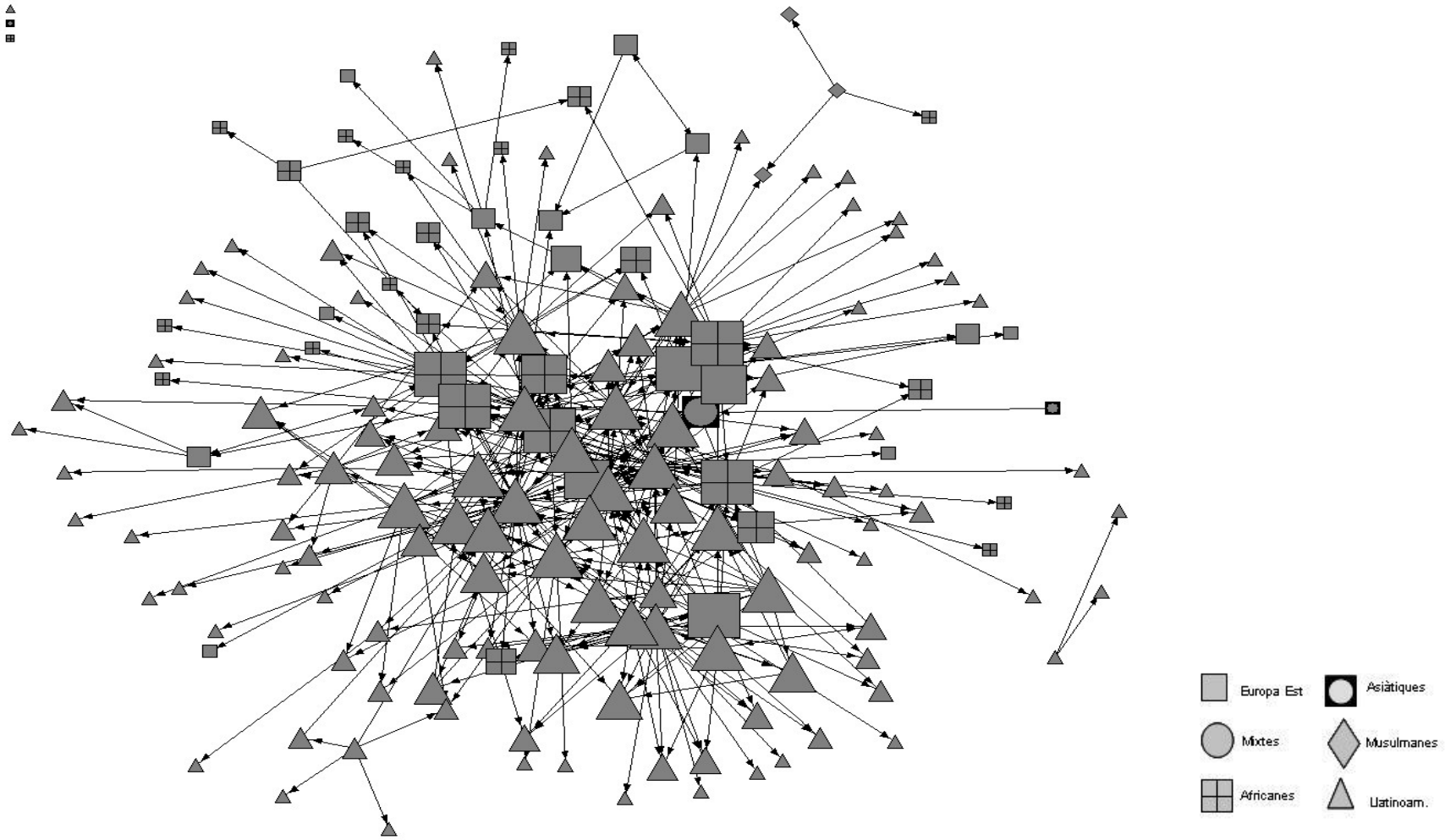
⁴⁹ De la mateixa manera que en les xarxes anteriors, aquí no dibuixem les associacions de Girona-Salt i Múrcia i la seva Àrea Metropolitana, donat que les característiques principals d'aquestes, ja s'han pogut copsar en les primeres xarxes (vegeu en concret les imatges 6 i 7).

⁵⁰ Per a la relació de sigles usades en les xarxes i el nom complet de l'associació que correspon, vegeu l'annex ¿??

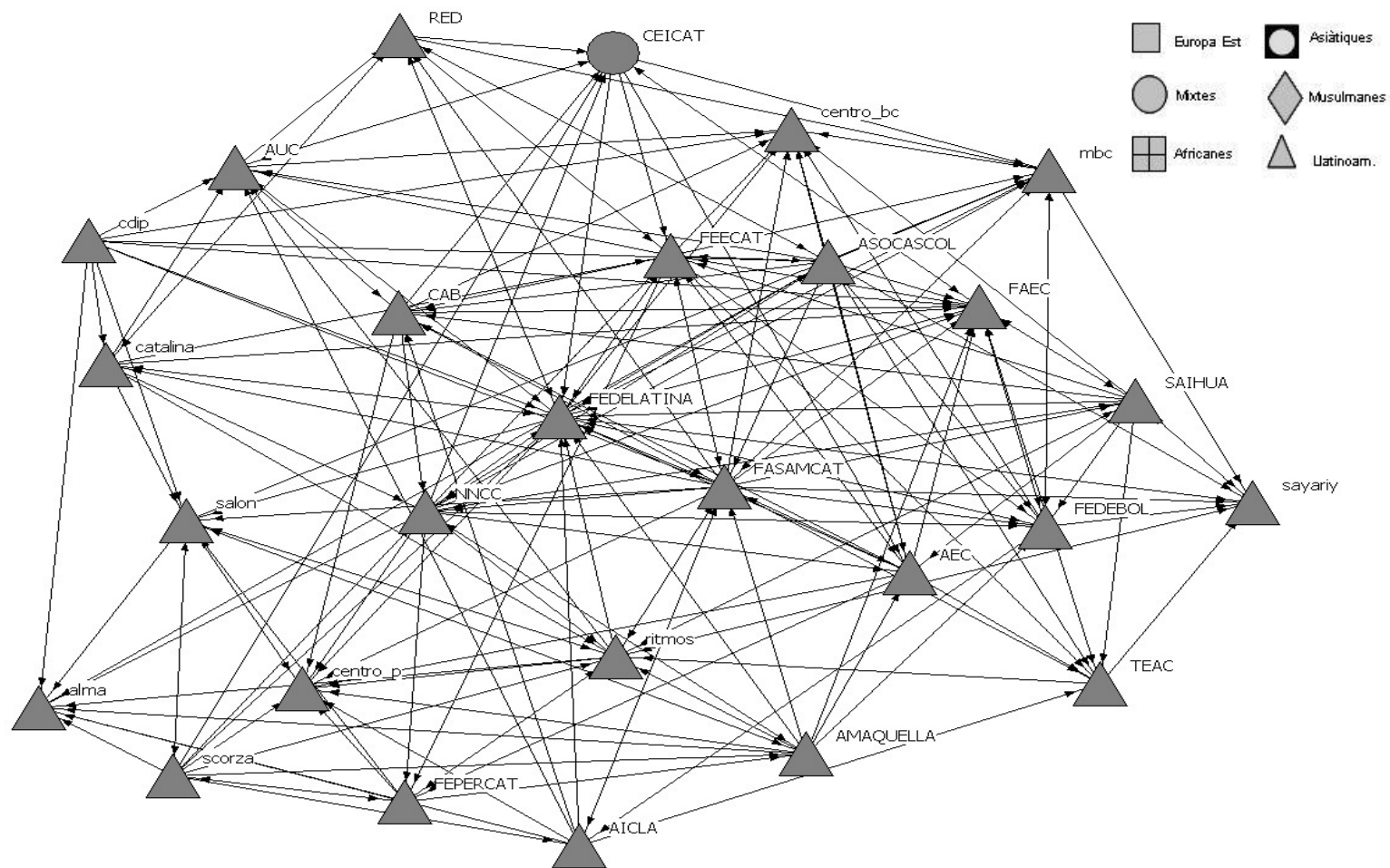
Xarxa 13. Xarxa d'associacions d'immigrants amb les quals s'ha col·laborat (Barcelona)

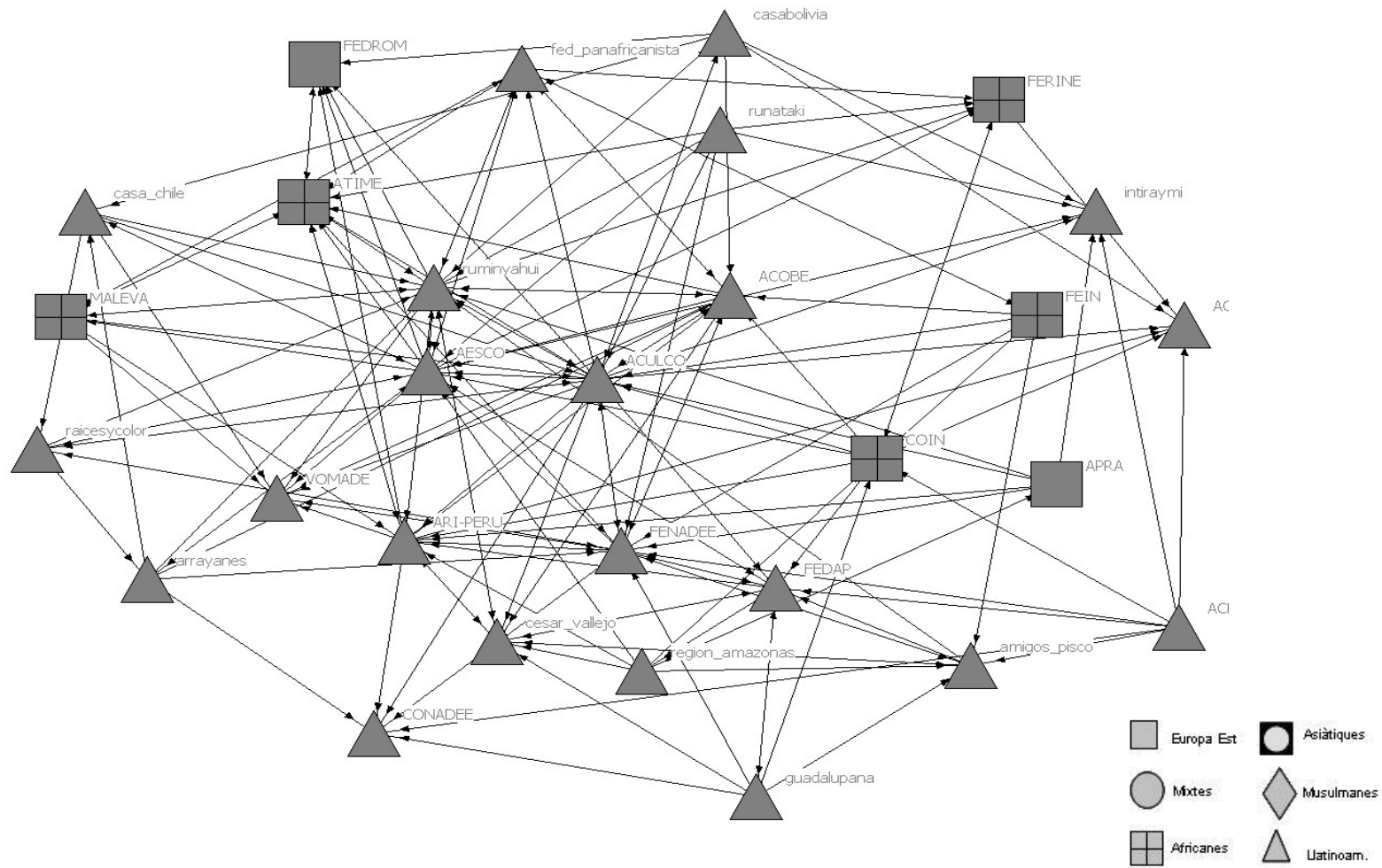
Xarxa 14. Xarxa d'associacions d'immigrants amb les quals s'ha col·laborat (Madrid)

Xarxa 15. Centre de xarxa d'associacions d'immigrants amb les quals s'ha col·laborat (Barcelona)

Xarxa 16. Centre de xarxa d'associacions d'immigrants amb les quals s'ha col·laborat (Madrid)

La informació de les xarxes anteriors és més complicada de llegir a primera vista, sobretot per la quantitat de relacions que es donen entre les pròpies associacions d'immigrants. Abans però de començar a fer una anàlisi detallada d'aquestes, la taula 28 mostra la quantitat o nombre absolut de nodes que apareixen a cadascuna de les xarxes, és a dir, ens indica la quantitat d'associacions que apareixen en la xarxa, tant les mencionades com les entrevistades. La primera columna recull el nombre de nodes que apareixen quan se'ls pregunta a les associacions per les mencions espontànies de les entitats amb les quals tenen més contacte. La segona i la tercera columna remetent a les associacions autòctones i immigrants respectivament amb les quals les entrevistades han col·laborat.

Taula 28. Nombre de nodes absoluts segons àrea geogràfica estudiada i tipus d'associacions mencionades

	N nodes		
	Esponatnis	Autòctons	Immigrants
AM Barcelona	176	156	60
AMB-Bcn	397	262	191
Barcelona	239	206	136
Girona	34	23	10
Girona-Salt	45	35	24
AM Madrid	48	23	9
Madrid	146	133	168
Murcia	41	32	26
Murcia-AMMur	26	35	34
Salt	35	21	18

El que es pot destacar de bones a primeres és que per a totes les ciutats estudiades el nombre de nodes quan es respon espontàniament és molt superior a la resta. A més, veiem com la quantitat de nodes per a les xarxes d'exclusivament immigrants és inferior que per als autòctons. L'excepció a aquesta tendència la tenim a Madrid, que com hem vist en la xarxa 14, té una dimensió força gran, fins i tot superior en termes de N.

Però els números absoluts ens diuen poques coses més i necessitem algunes altres mesures com per poder contrastar i comparar les densitats de les diferents xarxes. La taula 29 ens dóna algunes dades descriptives per a cadascuna de les xarxes analitzades en el cas de les mencionades d'origen immigrant⁵¹.

⁵¹ Malauradament, no es pot fer el mateix anàlisi per a les xarxes de relacions entre entitats entrevistades immigrants i associacions autòctones, ja que no es tracta d'una matriu simètrica i contempla dos grups d'associacions diferents.

Taula 29. Descriptius univariants per a les xarxes d'associacions d'immigrants

	Barcelona	Madrid	Girona	Múrcia	AM Barcelona
Mitjana	0,015	0,015	0,031	0,034	0,011
Std dev	0,122	0,123	0,173	0,182	0,103
Suma	680	445	17	48	937
Min	0	0	0	0	0
Màx	1	1	1	1	1
N obs	45156	29070	552	1406	87320

El primer que podem observar és el nombre de relacions o vincles existents entre els diferents nodes identificats en cadascuna de les xarxes, quelcom que queda resumit amb la suma. Com es pot observar, malgrat el major nombre de nodes presents a la xarxa de Madrid, tal i com hem comprovat a la taula 18b, la suma de vincles en el cas de Barcelona ascendeix a 680, mentre que a Madrid tenim una suma de 445. També Girona-Salt i Múrcia varien força en aquest aspecte, amb unes sumes de 17 i 48 vincles respectivament. Per posar en relació aquesta informació amb els nodes i poder comparar millor la densitat de les xarxes s'usa el nombre d'observacions (possibles relacions entre cada parell de nodes de la xarxa)⁵² com a dividend de la suma total de vincles trobats, quelcom que dóna la mitjana observada a la taula. Com podem observar, la mitjana per a Barcelona i Madrid és idèntica i indica la probabilitat de trobar una relació entre dos actors a l'atzar⁵³. No solament això, sinó que la desviació típica, que és força alta per la mitjana que tenim, també és molt i molt similar.

Així, en termes de densitat de la xarxa pel que fa a vincles entre associacions d'immigrants sembla que les xarxes de Madrid i de Barcelona són molt similars en quant a densitat, tal i com havíem dit intuïtivament en analitzar les xarxes 13 i 14. Sembla que a més, i contràriament al que semblàvem deduir de les xarxes 15 i 16, la probabilitat de trobar més o menys vincles en la xarxa no s'explica tampoc per l'origen

⁵² Noti's que s'està subestimant el nombre total de possibles relacions, donat que no per a molts dels nodes presents en cadascuna de les xarxes no tenim informació; correspon a les associacions que no varen ser entrevistades.

⁵³ Com podem veure, aquesta probabilitat és molt baixa, d'un 1,5%, però això es deu no solament a la dimensió i diversitat de la xarxa, que fa menys probable la vinculació entre diferents nodes de la xarxa, sinó també a la subestimació de molts dels vincles degut al fet, com hem comentat abans, de la falta d'informació per part d'alguns actors.

de les associacions, és a dir, les associacions de tots els orígens tenen la mateixa probabilitat de trobar-se vinculades al conjunt de la xarxa⁵⁴.

Tanmateix, i com a darrer punt a analitzar, s'ha mirat la tendència dels actors presents a la xarxa de relacionar-se internament, i per tant, tenir més pautes de tancament i segregació, en relació a la tendència a relacionar-se externament (tenir vincles amb associacions de diferent origen). Tal i com es pot veure a la taula 21, tant les associacions de Barcelona ciutat com les de Madrid tenen una tendència a relacionar-se més amb les associacions del seu mateix origen geogràfic, però això és més accentuat en el cas de Barcelona (53%) que en el de Madrid (35%). Sembla per tant que la capacitat d'establir vincles entre associacions de diferents tipus és superior a Madrid.

Taula 30. Relació entre vincles externs i interns al propi col·lectiu immigrant per Barcelona i Madrid

	Barcelona		Madrid	
	N	%	N	%
Intern	954	76,6%	536	67,3%
Extern	292	23,4%	260	32,7%
E-I	-662	-53,1%	-276	-34,7%

E-I significatiu al 0,05.

En conjunt, hem vist algunes coses rellevants pel que fa a les xarxes d'associacions d'immigrants a Barcelona, Madrid, Múrcia, Girona i les seves respectives àrees metropolitanes. En el cas de Girona i Múrcia veïem com la dimensió de la xarxa és força reduïda i, malgrat tot, força variada en quant a orígens (més en el cas de Múrcia que en el de Girona). Precisament pel nombre reduït d'associacions d'immigrants presents a la xarxa, el contacte amb associacions autòctones és rellevant i central i, en certa mesura, s'esdevé com l'únic i "vital" per a la connexió de les entitats a la xarxa.

El cas de les xarxes de Madrid i Barcelona capital la qüestió és una mica més complicada. De bones a primeres, i en referència als darrers resultats que hem vist, la xarxa de Madrid té més capacitat de *bridging* o d'establir ponts entre associacions de diferents orígens que no pas Barcelona. Cal fer, però, un parell de matisos: els actors d'ambdues xarxes estan més vinculats internament als seus grups que no pas cap

⁵⁴ Per comprovar la hipòtesi de la igualtat de mitjanes de la centralitat dels actors en funció del seu col·lectiu s'ha fet un anàlisi d'ANOVA en funció del grau d'accés o falicitat per arribar a cadascun dels actors (reach centrality) en funció del seu origen. El test no és significatiu, per que no es pot rebutjar la hipòtesi nul·la d'igualtat de mitjanes.

enfora; per tant, s'observa més *bonding* que no pas *bridging*. El segon matís és que la major tendència al tancament en el cas de Barcelona es pot deure a un nombre altíssim d'associacions llatinoamericanes altament connectades, però en analitzar el cor de la xarxa, també havíem comprovat com hi ha alguna associació d'origen diferent al llatinoamericà.

Però més important que això és que la capacitat d'establir ponts entre associacions d'immigrants i associacions autòctones és major en el cas de Barcelona que en el de Madrid, a banda que el tipus d'associacions autòctones amb les quals es col·labora també és força diferent: més institucionals i vinculades a l'administració en el cas de Madrid, més informals en el cas de Barcelona.

En termes generals, no es pot concloure que una xarxa sigui de major qualitat que l'altra i les seves característiques diferencials responen a múltiples factors, però entre els que hem comentat al principi, a les variables contextuais que fan que a Barcelona les entitats s'orientin en major mesura cap als autòctons i a Madrid cap a d'altres associacions d'immigrants.

8. Conclusions

En aquest informe hem assumit que la diversitat cultural és un valor positiu i des d'aquest principi hem entès que la integració no és una assimilació completa dels usos i costums de la societat d'acollida, però sí una aproximació comuna que faci la convivència més fàcil i enriquidora per tothom. Així, ens hem centrat en l'estudi de la integració sociopolítica dels immigrants i, específicament, en el nivell meso, és a dir, en l'estudi de les associacions d'immigrants, entenent que aquestes desenvolupen un rol fonamental en la integració dels diferents col·lectius a la societat d'arribada. En aquest sentit, les associacions d'immigrants tenen un rol central en totes les fases del procés d'immigració i en l'adaptació i incorporació dels immigrants a nivell social, cultural, polític i econòmic. El gruix de l'estudi ha estat precisament avançar explicacions de l'emergència, manteniment i característiques de les associacions d'immigrants comparant les xarxes de Madrid, Barcelona, Girona, Múrcia i les seves àrees respectives metropolitanes.

Tot i que en principi partíem de la hipòtesis del desplaçament dels col·lectius d'immigrants a les perifèries de les ciutats, hem vist que les dinàmiques de les associacions, tot i que s'han de començar a entendre des d'una lògica metropolitana, encara estan molt marcades per la capitalitat. La majoria de les associacions es troben ubicades a les capitals estudiades, tot i que mica a mica creix el nombre d'associacions de la perifèria. Podem concloure que les xarxes associatives de Barcelona i Madrid són madures i que si bé havien mostrat una relació directa i creixent entre l'entrada d'immigrants i la creació d'associacions, aquesta relació s'ha trencat en els darrers dos anys. Tanmateix, aquesta relació encara es manté a la perifèria, sobretot a l'àrea metropolitana de Barcelona. També hem trobat diferències significatives en les densitats organitzatives segons el col·lectiu d'immigrants: en general, hi ha una proporció més elevada d'associacions africanes respecte del conjunt de persones d'aquest col·lectiu que no en el cas de les llatinoamericanes. Es de pressuposar que a mesura que maduri la xarxa de totes les zones estudiades, les proporcions tendeixin a equiparar-se.

La supervivència de les associacions és una variable important ja que ens dóna una mesura de la capacitat d'aquestes per a desenvolupar les funcions que els hi són pròpies, i de la solidesa del teixit associatiu. Les dades disponibles mostren nivells més elevats de mortalitat en Múrcia, Girona i Salt, tot i que probablement la mortalitat de Madrid i Barcelona està subestimada. Els anàlisis durs a terme ens fan descartar

que factors com l'existència d'una àrea o departament als municipis dedicat a gestionar la immigració, o el color polític dels ajuntaments, afectin al manteniment de les associacions. Això posa en primer pla la rellevància del context autonòmic institucional i de discurs com a factor amb un impacte en la xarxa associativa (tant en termes d'autoconcepció identitària com en termes de supervivència).

Pel que fa als recursos, les associacions de Madrid tenen en general una major quantitat de diners disponibles, molts dels quals venen de subvencions públiques, quelcom que es veu traduït en una convergència amb altres tipus de recursos de tota mena (materials i humans). Barcelona i Múrcia també destaquen pels seus elevats pressupostos i per la resta de recursos materials de què disposen, fet que hem d'associar novament a la seva capitalitat i a l'entorn urbà. Tanmateix, això no sembla tenir un impacte directe sobre la supervivència de les associacions de Madrid en comparació amb la resta, sinó que en altres zones geogràfiques, especialment en el cas de Catalunya, la manca de recursos es veu compensada per una proporció de membres actius i voluntaris que treballen per a l'associació i també per la disponibilitat de més locals cedits per l'administració pública.

A Catalunya i Múrcia les associacions es defineixen a sí mateixes fonamentalment com entitats culturals o de drets humans, mentre que a Madrid és molt més general l'autodenominació d'associacions d'immigrants. En qualsevol cas, això no guarda relació amb els serveis oferts: les associacions que ofereixen serveis d'ajuda bàsica són majoritàries a totes les zones analitzades (facilitació d'allotjament, assessoria laboral, etc.), mentre que les tasques d'expressió identitària també són rellevants però en menor mesura. Això ens indica que, més enllà de la història migratòria dels diferents col·lectius i la maduració o assentament de la xarxa associativa en els diferents territoris, les entitats d'immigrants segueixen oferint serveis i fent activitats d'acollida i, en aquest sentit, representen una peça clau en el procés migratori dels individus i en la integració d'aquests.

Per integració sociopolítica també hem entès l'aproximació als valors i creences dels col·lectius a la comunitat d'acollida, però això és més complicat de mostrar en el cas de les associacions, donat que no estem analitzant persones o individus, sinó col·lectius que poden incloure individus amb valors molt diferents. És per això que en molts casos les entitats entrevistades no es posicionaven quan se'ls preguntava per valors. Tanmateix, en general, i sense poder comparar amb associacions autòctones, vèiem que la gran majoria d'associacions recolzarien la igualtat de drets entre homes i dones, encara que serien menys proclius a acceptar parelles de fet o relacions homosexuals. La majoria de les associacions no mostren cap preferència o no es

posicionen respecte d'un partit polític concret. Sembla que s'acaben identificant més amb els partits que estan governant i demostrant un suport cap a aquests, que no identificant-s'hi per motius ideològics.

La participació en mecanismes i òrgans implicats en el procés d'elaboració de polítiques (consells o comissions a diferents nivells de govern) pot considerar-se un altre indicador d'integració sociopolítica. Hem comprovat que no totes les associacions són convidades a participar, però d'aquelles que són convidades, gairebé totes acaben participant, fet que demostra una proclivitat a participar en els espais institucionals que se'ls ofereixen. Els contactes amb administracions locals es donen més a Barcelona i Girona-Salt, mentre que a Madrid i Múrcia es donen més a nivell autonòmic, que és el nivell governamental que generalment s'encarrega de portar endavant les polítiques de gestió de la immigració.

Més enllà d'aquests mecanismes de caire institucional, les associacions també tenen un rol autònom en el procés polític. Les associacions de Barcelona i Madrid tenen índexs significativament superiors de mobilització i activitats de protesta que en les altres zones estudiades, mentre que les associacions musulmanes concentren els seus esforços en activitats de premsa. Les activitats electorals, per altra banda, són força minoritàries, però tot i així importants si considerem que en molts casos els col·lectius als quals se'ls preguntava no tenien dret de vot. El cas excepcional a destacar és el de l'Europa de l'Est, col·lectiu que per raons òbvies va promoure a la mobilització electoral dels seus membres en les eleccions locals.

Les relacions entre les diferents organitzacions que configuren el teixit associatiu és un darrer element important a tenir en compte. Aquestes reflecteixen fins a quin punt les organitzacions d'immigrants es vinculen amb altres del mateix origen, amb altres d'origen diferent, o amb organitzacions autòctones. L'anàlisi d'aquestes xarxes ens permet distingir entre dos tipus de capital social: *bonding*, relacions internament al col·lectiu, i *bridging*, relacions entre diferents col·lectius. En les reduïdes xarxes de Múrcia i Girona i les seves àrees metropolitanes, el contacte amb associacions autòctones és central i, en certa mesura, s'esdevé com l'únic i "vital" nexa de connexió de les entitats a la xarxa. Les xarxes de Madrid i Barcelona capital són, evidentment, molt més grans i complexes. Els vincles entre col·lectius diferents son proporcionalment majors a Madrid que a Barcelona. Però mentre que a Madrid el *bridging* es fa entre col·lectius immigrants de diferents orígens, en el cas de Barcelona es fa entre associacions d'immigrants i autòctones.

Referències

- Berger, M. Galonska, C. i Koopmans, R. 2004. "Political Integration by a Detour? Ethnic Communities and Social Capital of Migrants in Berlin", *Journal of Ethnic and Migration Studies* 30 (3): 491-507.
- Fennema, M., i Tillie, J. 1999. "Political Participation and Political Trust in Amsterdam: Civic Communities and Ethnic Networks", *Journal of Ethnic and Migration Studies* 25: 703-726.
- Fennema, M., i Tillie, J. 2001. "Civic Community, Political Participation and Political Trust of Ethnic Groups", *Connections* 24: 26-41.
- Fennema, M. 2004. "The Concept and Measurement of Ethnic Community", *Journal of Ethnic and Migration Studies* 30 (3): 429-47.
- Fullaondo, A. y Roca, J. 2004. "Análisis de la distribución territorial de la inmigración extranjera en la Región Metropolitana de Barcelona". Ponencia presentada en el IV Congreso Nacional sobre Inmigración en España.
- Fullaondo, A.. 2008. *Inserción y lógica residencial de la inmigración extranjera en la ciudad. El caso de Barcelona*. Tesis doctoral. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya.
- García, S. i Lukes, S. (ed.) 1999. *Ciudadanía: justicia social, identidad y participación*. Madrid: Siglo XXI.
- Harles, J. C. 1997. "Integration before Assimilation: Immigration, Multiculturalism and the Canadian Polity", *Canadian Journal of Political Science* 30 (4): 711-736.
- Jacobs, D., Phalet, K. y Swyngedouw, M. 2004. «Associational membership and political involvement among ethnic minority groups in Brussels», *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 30 (3): 543 – 559.
- Jacobs, D. i Tillie, J.. 2004. "Introduction: Social Capital and Political Integration of Migrants", *Journal of Ethnic and Migration Studies* 30 (3): 419-27.
- Kymlicka, W. (1996). *Ciudadanía multicultural*. Barcelona: Paidós.
- Martín Pérez, A. 2004. "Las asociaciones de inmigrantes en el debate sobre las nuevas formas de participación política y ciudadanía: reflexiones sobre algunas experiencias", *Migraciones* 15: 113-143.
- Martori, J.C i Hober, K. 2008. *Inmigrantes a les ciutats. Segregació i agrupació territorial de la població estrangera a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
- Miret, N. 2001. "Las aportaciones de la inmigración al proceso de metropolización: El caso de Barcelona" *Geo Crítica*. Scripta Nova. *Revista electrònica de geografia y ciencias sociales*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 94.
- Odmalm, P. 2004. "Civil society, migrant organisations and political parties: theoretical linkages and applications to the Swedish context" *Journal of Ethnic and Migration Studies* 30 (3): 471–489.
- Pedone, C. 2003. *Tu siempre jalas a los tuyos. Cadenas y redes migratorias de las familias ecuatorianas hacia España*. Tesis Doctoral. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Sipi, R. 2000. "Las asociaciones de mujeres. ¿Agentes de integración social?", *Papers* 60: 355-364.

- Tillie, J. 2004. "Social capital of organisations and their members: explaining the political integration of immigrants in Amsterdam. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Volume 30, Number 3, May 2004 , pp. 529-541(13)
- Tillie, J. 2004. "Social Capital of Organisations and Their Members: Explaining the Political Integration of Immigrants in Amsterdam", *Journal of Ethnic and Migration Studies* 30 (3): 529-41.
- Togeby, L. 2004. "It Depends...How Organizational Participation Affects Political Participation and Social Trust among Second-Generation Immigrants in Denmark", *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 30: 509–528.
- Veredas, S. 1999. *Las asociaciones de inmigrantes marroquíes i peruanos en la Comunidad de Madrid*. Tesis Doctoral. Madrid: Universidad Complutense de Madrid.
- Veredas, S. 2003. "Las asociaciones de inmigrantes en España. Práctica clientelar y cooptación política", *Revista Internacional de Sociología* 36: 207-225.
- Veredas, S. 2004. "Factores condicionantes de la movilización étnica entre la población inmigrante extracomunitaria." *Papers* 72: 87-111.
- Wabgou, M. Sin fecha. "Senegaleses en Madrid. Mercado de trabajo y vida asociativa desde la perspectiva de redes sociales". Documento no publicado. Disponible en: <http://sauce.pntic.mec.es/~smarti4/inmigr.htm>
- Wimmer, A. 2004. "Does Ethnicity Matter? Social Categories and Personal Networks in Three Swiss Immigrant Neighborhoods", *Ethnic and Racial Studies* 27: 1-36.
- Zincone, G. 2000. "A Model of "Reasonable Integration": Summary of the First Report on the Integration of Immigrants in Italy", *International Migration Review* 34 (3): 956-968.

Annexos

Annex 1. Sigles de les associacions i nom corresponent (anàlisi de xarxes)

Siglas propias	Nombre Associació	
12_octubre	Asociación 12 de octubre	Immigrant
27ab	Asociación 27 de abril	Immigrant
2m1000	Associació Intercultural Latinoamericana Dosmundosmil	Immigrant
9BACULL	9 Barris Acull	Autòctona
a_mp	Amics de la Mesquita de La Paz – Barcelona	Immigrant
a_unesco	Club d'Amics de la UNESCO	Autòctona
a_viva	África Viva	Immigrant
a2002	Associació Solidaria América 2002	Immigrant
aaaa	Mesquita Abou Ayub Al Ansari Barcelona	Immigrant
aab	Associação Amigos do Brasil	Immigrant
AADAS	Associació Assistència a Dones Agredides Sexualment	Autòctona
aafr_g	Associació Africana de Girona	Immigrant
aahfrm	Association des amitiés franco-espagnoles	Immigrant
AAHIMAFE	Asociación Afro-Hispana para la Integración del Marginado y Freno a la Emigración	Immigrant
AAPDH-M	Asociación Argentina Pro Derechos Humanos- Madrid	Immigrant
AAPG	Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala	Autòctona
aarce	Associació de los Angoleños Residentes en la Comunidad Europea	Immigrant
AAS	Associació de Amigos del Sur para el Bienestar del Inmigrante Latinoamericano en Catalunya	Immigrant
abai	Asociación Hispano-Brasileña de apoyo al inmigrante	Immigrant
ABCCE	Associació Boliviana de Cruceños en Cataluña España	Immigrant
ABE	Asociación Búlgaro-española Cirilo y Metodio	Immigrant
ABGC	Associació Bissau Guineanos de Catalunya	Immigrant
abro	El Abrojo	Internacional
abuelas	Abuelas de la Plaza de Mayo	Internacional
ac_af	Amics de la Cultura Africana	Autòctona
ac_am	Associació Cult de Amposta	Immigrant
ac_rb	Associació Cultural de Roda de Barà	Immigrant
ac_stca	Asociación Cult de S.Cristina d'Aro.	Immigrant
acae	Associació Cultural Àrabe Española	Immigrant
ACAPS	Associació Catalana d'Amics del Poble Saharai	Autòctona
acc	Associació de Chinos en Catalunya	Immigrant
acc	Associació de la Comunidad China en Catalunya	Immigrant
ACCEM	ONG ACCEM	Autòctona
accion	Fundación Ayuda en Acción	Autòctona
accion_e	Acción Ecológica Ecuador	Internacional
ACCM	Associació Cultural Ciudad de México	Immigrant
accp	Associació Cultural Catalano Polonesa	Immigrant
accsp	Associació de Comerciantes de la Calle Sant Pau	Autòctona
acdb	Associació China de Barcelona	Immigrant
ACDC	Associació de la Comunidad Dominicana en Cat	Immigrant
ACDEM	Associació de Ciutadans del Congo Democràtic a Catalunya	Immigrant
acdpe	Associació Cultural y Deportiva Perú	Immigrant

aceb	Associació de Chinos en Barcelona	Immigrant
acee	Associació Catalana-Ecuatoriana de Emprendedores	Immigrant
ACEIB	Associació Catalana Ecuatoriana para la Integración y el Bienestar	Immigrant
acem	Associació Catalana Ecuatoriana de Mujeres, Intercambio Cultural	Immigrant
ACEP	Asociación Cultural Estampas Peruanas-Taller de Expansión Folklórica Chiclayo	Immigrant
ACESOP	Associació Cultural-Educativa i Social-Operativa de Dones Pakistanís	Immigrant
acfb	Associació Cultural de Filipinas en Barcelona	Immigrant
ACFMA	Associació Cultural Del Folclore Y Músicas Africanoides	Immigrant
acgav	Associació cultural de Gavà	Immigrant
ACHE	Asociación de Chinos en España	Immigrant
ACHES	Asociación de Chilenos en España	Immigrant
ACIC	Associació Comunitat Iberoamericana de Catalunya	Immigrant
ACII	Associació de Cooperación e Integración Iberoamericana	Immigrant
acis	Associació Cultural por la Integración Social en Cataluña	Autòctona
ACISI	Associació per la Cooperació, la Inserció i la Interculturalitat	Autòctona
ACLLP	Asoc. Cultural Llaqta Perú	Immigrant
ACMEC	Associació de la Comunitat Marroquí en Cerdanyola del Vallés	Immigrant
ACMH	Associació Cultural de la Mediterrània de l'Hospitalet	Immigrant
ACMOC	Asociación Central del Movimiento Cañari	Immigrant
ACOBE	Asociación de Cooperación Bolivia-España	Immigrant
ACODIP	Asociación de Cooperación al Desarrollo Integral de los Pueblos	Immigrant
acogem	Asociación de Acogida a Inmigrantes y Marginados	Autòctona
ACOMA	Asociación de Colombianos en Madrid	Immigrant
ACP	Associació Catalana per la Pau	Autòctona
acpe	Associació Cultural Perú en España	Immigrant
ACPP	Asamblea de Cooperación por la Paz (ACPP)	Autòctona
ACR	Associació Riebapua Comunitat Bubi de Guinea Ecuatorial en Catalunya	Immigrant
ACRS	Associació Catalana de Residents Senegalesos	Immigrant
ACSAR	Associació Catalana de Solidaritat i d'Ajuda al Refugiat	Autòctona
acspm	Associació Cultural de S.Perpetua de Moguda	Immigrant
ACSUR	ACSUR-Las Segovias	Autòctona
ACUDE	Asociación Cultural Dominico-Española	Immigrant
ACULCO	Asociación sociocultural y de Cooperación al Desarrollo por Colombia e Iberoamérica	Immigrant
acult	Associació Cultural Latinoamericana	Immigrant
ACVC	Associació Campesina del Valle del Río Cimitarra	Internacional
acz	Col·lectiu Tripartit (Angola, Congo i Zaire)	Immigrant
ad_ge	Associació de dones a Guinea Ecuatorial (no recorda nom exacte)	Internacional
ad_se	Associació de dones a Senegal	Internacional
ada	Associació de Andaluces	Autòctona
adab	Amigos de Alsaldos	Internacional
ADAN	Asociación de Ayuda al Necesitado	Autòctona
addes	Associació Dominicana Descubiertense	Immigrant
addr	Associació Dominicana de los Rios	Immigrant
ADEB	asoc. Deportiva el Boli	Immigrant
ADECUS	Associació para el Desarrollo Social y Cultural del Perú e Iberoamérica	Immigrant
adecus	asoc. Desarrollo social y cultural	Immigrant
adelante	Mujeres para adelante	Autòctona

ADEO	Asociación Dominicana de Estudios Odontológicos	Immigrant
ADERE	Asociación para Desarrollo Económico y Cultural Rumano en España	Immigrant
ADESOLIRD	Asociación de Desarrollo y Solidaridad con República Dominicana	Immigrant
ADEYADE	Asociación de Ecuatorianos y Amigos del Extranjero	Immigrant
ADIB	Associació de Inmigrantes Marroquíes, ADIB	Immigrant
ADIB_R	ADIB Reus	Immigrant
ADIM	Associació para el Diálogo Intercultural y el Mestizaje en Catalunya	Immigrant
ADJ	Associació de Dones Jasmin	Immigrant
ADLC	Deportistas Latinoamericanos en Catalunya	Immigrant
adna	Associació Cultural Adna Bassa de Camerún	Immigrant
adpc	Associació de Dones Peruanes a Catalunya	Immigrant
ADPEM	Asociación de Pueblos del Ecuador en Madrid	Immigrant
ADRA	Agencia Adventista para el Desarrollo de Recursos Asistenciales	Internacional
ae_at	Associació de Ecuatorianos Amposta Tortosa	Immigrant
ae_c	Associació de Ecuatorianos en Cardedeu	Immigrant
ae_ll	Associació de Ecuatorianos de Llinars del Vallès	Immigrant
ae_stc	Associació de Ecuatorianos en Sant Celoni	Immigrant
AEA	Asociación de los estudiantes angoleños en el Reino de España	Immigrant
AEC	Associació de Ecuatorianos en Catalunya	Immigrant
Aecco	Associació Ecuatoriana en Comarca de Osona	Immigrant
AECUATORIE	Asociación Ecuatoriana de Inmigrantes Radicados en España	Immigrant
aeulorc	Asociación ecuatoriana de Lorca	Immigrant
aeHg	Associació Ecuatorianos Horta-Guinardó	Immigrant
AEJGE	Associació de Estudiantes y Jóvenes de Guinea Ecuatorial	Immigrant
AEMR	Associació Ecuatoriana Montcada i Reixac	Immigrant
AEPcFA	Associació de Educación Popular Carlos Fonseca Amador	Autòctona
AEPE	Agrupació d'Empresaris Pakistanesos i Espanyols	Immigrant
AEPECO	Associació de Empresarios Peruanos de la Construcción	Immigrant
aeppm	Asociación de Ecuatorianos Perla del Pacífico de Murcia	Immigrant
AERC	Associació d'Emigrants i Retornats a Catalunya	Autòctona
AESCO	América España Solidaridad y Cooperación	Immigrant
AESCO_i	AESCO (Otros países: Colombia, Perú, Ecuador y Bolivia)	Internacional
aeXde		Internacional
afacs	Associació Folklorica Argentina Cruz del S.	Immigrant
AFESMO	Asociación de Familiares y Enfermos Psíquicos de Molina	Autòctona
AFICAT	Associació de Filipinos en Catalunya	Immigrant
afr_salt	Associació d'Africans de Salt	Immigrant
africa_activa	África Activa	Immigrant
africa_open	Africa Opening	Autòctona
AFRICAT	AFRICAT	Autòctona
africole	Associació Cultural Africole	Immigrant
afritorres	Asociación de Africanos de las Torres de Cotillas	Immigrant
afrocolombianos	Asociación de afrocolombianos y afrolatinoamericanos en España	Immigrant
AFSUD	Associació per l'Intercanvi i la Difusió de la Cultura Popular Senegalesa a Catalunya	Immigrant
agenda	Comissió de l'Agenda Llatinoamericana	Autòctona
agermana	Agermanament sense Fronteres	Autòctona
agora	Àgora Nord-Sud, ONG Catalanes de Solidaritat Internacional	Autòctona
agora	Asociación Agora	Autòctona

ah_gambia	Associació de Ayuda Humanitaria de Gambia	Immigrant
AHALAMI	Associació Halpulaar d'Ajuda Mútua Intento	Immigrant
AI	Amnistía Internacional	Autòctona
aibe_balcan	"Aibe Balcan" Asociación de inmigrantes búlgaros en España	Immigrant
AIC	Associació Intercultural Santa Coloma de Gramenet	Immigrant
AICLA	Associació Internacional de Cultura Latinoamericana	Immigrant
AIColores	Associació Intercultural Colores	Immigrant
AIEME	Asociación de Investigadores y Estudiantes Mejicanos en España	Immigrant
AIEPE	Asoc. Estudiantes e investigadores peruanos	Immigrant
AIFCODE	ASOCIACION INTERNACIONAL PARA LOS DERECHOS FUNDAMENTALES Y LA COOPERACION AL DESARROLLO	Immigrant
AINEEC	Associació Intercultural de Emprendedores y Empresarios en Catalunya	Immigrant
ais_g	Assoociación islàmica de Girona	Immigrant
ais_s	Associació Islàmica de SALT	Immigrant
AISAC	Associació d'Immigrants Saharauis a Catalunya	Immigrant
AISE	Asociación Inmigrantes Senegaleses en España	Immigrant
AIT	Associació Intercultural i de Solidaritat Teranga	Immigrant
AJAREBA	Associació de Jaraguenses Residentes en Barcelona (de la República Dominicana)	Immigrant
ajcp	Associació Juvenil Cultural	Internacional
AJIF-MFYA	Associació de Jóvenes Inmigrantes Filipinos - Migrant Filipino Youth Association	Immigrant
ajim	Associació de Joves Immigrants del Gironès	Immigrant
akwa	Fundación Akwava	Autòctona
al_sb	Associació Latinoamericana en Sabadell	Immigrant
ALAGHRAS	Associació de Pescadores en Marruecos	Internacional
ALAS		Internacional
alat_m	Associació Latinoamericana del Maresme	Immigrant
AL-BCN	Associació Cultural Peña Alianza Lima Barcelona	Immigrant
albedrio	Albedrio Associació Cultural	Immigrant
aldea_ger	Peña Aldea Germana	Immigrant
alele_nig	ALELE Club Nigeria	Internacional
alem_cast	Associació Alemana de Castelldefels	Immigrant
alfath	Comunidad religiosa AIFath	Immigrant
alianza	Associació Per L'acolliment De Ciutadans Nouvinguts Procedents Del Nord-Est d'Europa L'Aliança	Immigrant
alma	Associació Cultural Alma Peruana	Immigrant
alma_latina	Alma Latina	Immigrant
ALMAM	Associació Latinoamericana Manos Abiertas al Mundo	Immigrant
almo	Mesquita Almohajirin de Canovelles	Immigrant
almou	Mesquita Almouminin Palfrugell	Immigrant
ALPICC	Associació Latinoamericana para la Integración Cultural Cambrils	Immigrant
AMALA	Asociacion de Matronas Latinas	Immigrant
amalgama	Grupo de Mujeres Amalgama	Immigrant
amalien	Asociación Maliense	Internacional
AMAQUELLA	Amazonia que Llama	Immigrant
AMAZAN	Amazan Promoción Sociocultural y Desarrollo	Autòctona
amazonia	Solidaridad con Amazonia Peruana	Immigrant
ambato	Mujeres Emprendedoras Ambato	Immigrant
amc	Associació de Mujeres de Corbera	Autòctona
amcc	Associació de Mujeres Chinas en Catalunya	Immigrant

amcice	Associació de Mujeres de Comercio e Industriales Chino-Españolas	Immigrant
AMEIC	Asociación Mauritano Española de Intercambio Cultural	Immigrant
AMEPEBA	Associació de Médicos Peruanos en Barcelona	Immigrant
america_activa	America activa	Immigrant
amibol	Asociación Amigos del Alto Bolivia	Autòctona
AMIBOL	Asoc. Mujeres emprendedoras bolivianas	Immigrant
AMIC	Associació per a la Multiculturalitat, la Informació i la Convivència Social	Immigrant
amical	Amical de los Inmigrantes Marroquíes en Catalunya	Immigrant
AMICS	Agrupació d'Entitats d'Acollida de Menors Immigrants a Catalunya	Autòctona
amics_col	Amics per Colòmbia	Autòctona
amigos	Asociación Amigos del pueblo Saharawi	Autòctona
amigos_accion	amigos en accion	Immigrant
amigos_pisco	Asociación Sociocultural y deportiva "Amigos de Pisco"	Immigrant
amigos_unesco	Club de Amigos de la UNESCO	Autòctona
AMISI	Associació per a la Mediació Intercultural i Social amb Immigrants	Autòctona
AMISTAD	Associació de Amistad con las Mujeres Filipinas	Immigrant
amlat	Associació de Matronas Latinoamericanas	Immigrant
amnistia	Amnistía Internacional	Autòctona
ampa	Ampa del centro escolar	Autòctona
AMPAS	AMPAS de los Colegios de su Barrio	Autòctona
ampas	Asoc. Madres y Padres alumnos	Autòctona
AMPECAT	Associació de Médicos Peruanos en Catalunya	Immigrant
AMPI	Associació Músicos por la Paz y la Integración	Immigrant
ampp	Amigos del Mundo para el Perú	Internacional
ampp_B	Amigos del Mundo para el Perú	Immigrant
ancop	Ancop-Gawad Kalinga	Immigrant
andes	Associació Latinoamericana Los Andes de Santa Coloma de Gramenet	Immigrant
andromines	Associació Social Andròmines	Autòctona
ANEA	Associació Nacional de Escritores y Artistas del Perú	Internacional
ANEEE	Associació Nacional de Empresarios y Emprendedores Extranjeros	Immigrant
angola	Associació De Amigos De Angola	Immigrant
anjame	Comunidad Islámica, Anjame eshat udin o falah ul muslemin	Immigrant
annour	Associació Annour, Comunidad religiosa (Tariq Bin Ziad)	Immigrant
annour_m	Associació Cultural Islámica Annour de Mataró	Immigrant
annour_v	Mesquita Annour - Viladecans	Immigrant
APA	Partido Aprista Peruano	Internacional
apa	Asociacion de Padres	Autòctona
APAMAC	Associació de Padres de Alumnos Marroquíes en Catalunya	Immigrant
APAS	Associació Paraguaya de Asistencia a Sudamericanos	Immigrant
APBB	Associació de Profesionales Bolivianos en Bcn	Immigrant
apcmc	Associació Principal de Comerciantes Mayoristas Chinos	Immigrant
apdh	Asociación Pro Derechos Humanos	Autòctona
APDH	Asamblea Permanente de Derechos Humanos- APDH	Autòctona
APE	Associació de Peruanos en el Extranjero Barcelona Cataluña	Immigrant
APEC	Associació de Investigadores y Estudiantes Brasileños en Catalunya (Associação dos Pesquisadores e Estudantes Brasileiros na Catalunha)	Immigrant

APEC_p	Asamblea Permanente de Ecuatorianos en Catalunya	Immigrant
APELA	asoc. Profesionales y empresarios peruanos y latinoamericanos	Immigrant
APEMEFAC	Associació de Pequenos y Medianos Empresarios Fabricantes de Calzado y Afines	Internacional
apib	Associació Peruana Iberandina	Immigrant
APIEE	Asoc. Peruana e iberoamericana de empresarios en Europa	Immigrant
APLA	Asociación de Amigos del Pueblo Latinoamericano	Autòctona
aplM		Internacional
apnp	Associació Promotora Nuevo Perú	Immigrant
APPI	Asociación de Profesionales Peruanos e Iberoamericanos	Immigrant
APRA	APRA	Internacional
APRA	Partido Aprista Peruano	Immigrant
APRAMP	Asociación para la Prevención, Reinserción y Atención de la Mujer Prostituta	Autòctona
APRODOCAT	Associació de Profesionales Dominicanos en Cat	Immigrant
APRODOCAT_NY	Associació de Profesionales Dominicanos en Nueva York	Internacional
APRORE	Asociación de profesionales odontólogos residentes en España	Immigrant
APROSERS	Asociación Promoción Servicios Sociales (APROSERS)	Autòctona
APURIMAK	Asociación Cultural de Promoción Turística Peruana e Iberoamericana APURIMAK	Immigrant
arab_h	Associació Sociocultural Àrab de Catalunya	Immigrant
aragon	Peña Aragón	Autòctona
arcoiris	Club Deportivo Cultural Arco Iris de San Javier	Immigrant
AREA	Argentinos Residentes en Esparraguera	Immigrant
AREW	Associació de Los Resortisantes de Wassolo	Internacional
AREWAG	Associació de Los Resortisantes de Wassolo a Girona	Immigrant
Argext	Argentinos en el exterior	Immigrant
argext_otr	Argentinos exterior otros países	Internacional
ariet	L'Ariet Associació Cultural	Autòctona
ARI-PERU	Asociación de Refugiados e Inmigrantes Peruanos	Immigrant
ARMAN	Associació Cultural de Pakistán ARMAN	Immigrant
armdd	Associació de Regidores Municipales Democrática para el Desarrollo	Internacional
arrayanes	Asociacion Los Arrayanes	Immigrant
arreu	Grup d'Acollida Arreu	Autòctona
arsis	Fundació Privada Arsis	Autòctona
artamer	ARTEAMERICA	Immigrant
ARTECUCAT	Associació de Artistas Ecuatorianos en Catalunya	Immigrant
ASAGA	Associació d'Ajuda Humanitària de Gàmbia	Autòctona
asalam	ASALAM. Asociación de inmigrantes marroquíes Lorca	Immigrant
ASANF	Associació Berber d'Esplugues	Immigrant
ASCA	Associació Salvadoreña en Catalunya	Immigrant
ASCA_S	Associació Salvadoreña en Catalunya (Salvador)	Internacional
ASCEF	Associació Cultural Deportiva de Ecuatorianos de Sant Feliu de Llobregat	Immigrant
ASCIB	Associació Socio-Cultural Ibn Batuta	Immigrant
ASCN	Associació Solidaria con Nicaragua El Pinolero	Immigrant
ASCOP	Asociación Caboverdiana "Constantino Pio"	Immigrant
ASEI	Asociación de Solidaridad España-Israel	Autòctona
ASENERE	Asociacion de Enfermeras Ecuatorianas residentes en España	Immigrant
Aserko-S	Associació dels Emigrants Senegalesos de la Regió de Kolda-Senegal	Immigrant

ASERM	Associació de Ecuatorianos Residentes en Montcada	Immigrant
ASESF	Associació Cultural y Deportiva de Ecuatorianos en Sant Feliu de Llobregat	Immigrant
asia	Casa Àsia	Autòctona
asieprocamur	Asociación de Indígenas e Inmigrantes de la Provincia de Cañar en la Región de Murcia	Immigrant
asilaf	ASILAF (desconocida, mencionada por mejicanos)	Internacional
ASISI	Asociación Solidaria para la Integración socio Laboral del Inmigrante (ASISI)	Autòctona
aso_cop	Associació Cooperació	Autòctona
aso_edu	Associació Educativa (no recuerda el nombre exacto)	Autòctona
aso_mexica	Asociación Colonia Mexicana en Madrid	Immigrant
aso_musulmana	Asociación Musulmana de España	Immigrant
aso_uruguayos	Asociación de inmigrantes uruguayos de Madrid	Immigrant
asobangladesh	Asociación de Bangladesh en España	Immigrant
asoc_cub	Associació Cubanos en Catalunya	Immigrant
asoc_hispano_peruana	Asociación Hispano-Peruana	Immigrant
asoc_mali	Associació de Mali (no recuerda el nombre exacto)	Internacional
ASOCAEE	Associació Cultural Àrabe de Educación y Enseñanza	Immigrant
ASOCARDE	Asociación para la Cooperación y la Amistad con república Dominicana	Immigrant
ASOCASCOL	Associació Casal Colombiano	Immigrant
ASOCAVEN	Associació Catalano Venezolana	Immigrant
ASOCROM	Associació Rumana de Cataluña	Immigrant
ASOCROM_V	Associació Cultural ASOCROM Vallès	Immigrant
ASODAME	Associació de Dones Empresàries de Catalunya	Autòctona
ASOLATINES	Asociación de latinoamericanos de Murcia	Immigrant
ASOPXI	Associació de Solidaritat amb Organitzacions Populars Xilenes (ASOPXI)	Immigrant
asovec	Asociación vecinos	Autòctona
ASOVEMA	Asociación Venezolana Madrileña	Immigrant
assalam	Mesquita Assalam de Arenys de Mar	Immigrant
ASTI	Asociación de Solidaridad con los Trabajadores Inmigrantes	Autòctona
atencion_sociosanitaria_inmi	Centro de Atención Socio-Sanitaria a Inmigrantes	Autòctona
ateneu	Ateneu de Sant Cugat	Autòctona
ATIMCA	Associació de Trabajadores e Inmigrantes Marroquíes en Catalunya	Immigrant
ATIME	Asociación de Trabajadores e Inmigrantes Marroquíes en España	Immigrant
ATIME-MUR	ATIME. Asociación de trabajadores marroquíes	Immigrant
atla	Associació Atlàntida - Professionals per la Interculturalitat	Autòctona
atlas	Associació Cultural Marroquí Atlas	Immigrant
ATMEF	Associació de Trabajadores Marroquíes en Francia	Internacional
atp	Associació de Treballadors Pakistanesos	Immigrant
ATRAIE	Asociación de Trabajadores Inmigrantes en España	Immigrant
ATTAC	ATTAC Catalunya	Autòctona
attac	Attac Murcia	Autòctona
ATTAC-madrid	ATTAC-Madrid	Autòctona
attauba_pm	Mesquita Attauba de Premià de Mar	Immigrant
aturg	Aturem la guerra	Autòctona

aub	Associació de Uruguayos de Badalona	Immigrant
AUC	Associació de Uruguayos de Catalunya	Immigrant
AUF_BARNA	Associació de los Filipinos Unidos-Barcelona, Association of United Filipinos-Barcelona	Immigrant
auki	Associació de Mujeres Aukinko Domo	Internacional
AUM	Asociación de Universitarios Marroquíes	Immigrant
auvil	Associació de Uruguayos de Vilanova i la Geltru	Immigrant
AVA	Asociación de Dominicanos Virgen de la Altagracia	Immigrant
AVC	Movimiento Alfaro Vive, ¡Carajo!	Internacional
AVISA	Asociación Vida y Salud al Inmigrante (AVISA)	Autòctona
ay_n	ONG- Ayuda a Niños Enfermos	Internacional
AYLLU	Asociación Cultural de Bolivia	Immigrant
b+c	Associació Socio Intercultural de Bolívia més Cat	Immigrant
baba	Federación Babaylan (filipinos)	Internacional
baddi	Associació d'Ajuda Mútua de Baddibunkas de Gambia	Immigrant
BAFSCOM	Barcelona All Filipino Sports Commission	Immigrant
bahia	El Bahia Associació D'art I Cultura Argelina	Immigrant
baix_emp	Associació Baix Empordà	Autòctona
baleng	Association des Femmes Balengou	Internacional
balkiber	Balkiber - Associació Cultural Balcánico-Ibérica	Immigrant
ballet_ch	Ballet Nacional de Chile	Internacional
balzar	Asociacion de Balzareños en Catalunya / Associació Deportiva Balzar	Immigrant
bangla	Associació Cultural de Bangladesh en Catalunya	Immigrant
bangla_StC	Associació Cultural Centro de Bangladesh de Santa Coloma	Immigrant
baobab	Associació d'Intercanvi Sociocultural El Baobab	Immigrant
barrojara	Asociación Barró-Jara	Autòctona
bast	Els bastoners de Gràcia	Autòctona
bayt	Fundación Bayt Al Thaqafa	Autòctona
bccb	Beneficiencia de la Comunidad China en Barcelona	Immigrant
BDC	Associació Bolivia Deportivo Cultural	Immigrant
benayar	Benayar	Internacional
beniram	Beniram	Autòctona
bilal	Associació Islàmica Bilal de Esparraguera	Immigrant
bla	Bla Fang	Immigrant
bno	Associació Cutral Zaid Bno Hariza	Immigrant
bocas	Club Atlético Boca Juniors	Immigrant
boeticher	Fundacion Boeticher	Autòctona
bofill	Fundació Jaume Bofill	Autòctona
bol_bad	Associació Boliviana de Badalona	Immigrant
bol_h	Bolivianos en el Hospitalet	Immigrant
bolimur	Asociación de Bolivianos en Murcia	Immigrant
boliv_ext	Asociaciones de residentes bolivianos en el extranjero	Internacional
bolivar	Liga de Futbol Simon Bolivar	Immigrant
bolivia	Associació en Bolivia (no nombre exacto)	Internacional
bolmant	Fraternidad Arte y Cultura Boliviamanta	Immigrant
bordeta	Centro Islámico la Bordeta	Immigrant
bossa	Bossa Cultural	Immigrant
botijas	Las Botijas, Associació Uruguayo Catalana	Immigrant
bpie		Internacional
BQB	Grupo Cultural Barranquilla en Barcelona	Immigrant
bread	Bread of Life Church	Immigrant
brecha	Associació LA BRECHA	Autòctona
bulgaro_comunit		
aria	Asociación búlgaro-comunitaria	Immigrant

bwn	Barcelona Women's Network - Grupo de Mujeres	Immigrant
c_amar	La Casa Amarilla	Autòctona
c_bol	Casa de Bolivia en Catalunya	Immigrant
c_cat_rd	Casal Catalán en República Dominicana	Internacional
c_col	Casa Colombia	Immigrant
c_eslava	Casa Eslava	Immigrant
c_est	Casa de l'Est	Autòctona
c_inf	Casal d'Infants del Raval	Autòctona
c_liban	Associació Catalunya-Líbam	Immigrant
c_llat	Casal Llatinoamericà de Catalunya	Autòctona
c_pal	Comunitat Palestina de Catalunya Terra Santa (Casa Palestina)	Immigrant
c_reg	Casas Regionales	Autòctona
c_tibet	Casa del Tibet	Autòctona
c_uru	Associació Amigos de Uruguay (Casa Uruguay)	Immigrant
c_uruguayo	Centro Uruguayo de Madrid	Immigrant
CAB	Casal Argentí de Barcelona, "Celeste y Blanco"	Immigrant
caboverdianos	Asociación Cultural Caboverdiana de Madrid	Immigrant
CAC	Centro Argentino de Catalunya para la Integración	Immigrant
cab	Casal de Amistad con Cuba en Badalona	Autòctona
cache	Cache	Immigrant
CADICC	Centre d'Harmonització i Dinamització Intercultural de Catalunya	Immigrant
cadiz	Casa Cádiz	Autòctona
CAFC	Culture et Accueil Francophone de Castelldefels	Immigrant
cafris	Centro afro islámica de Sta Coloma	Immigrant
cahi	Cahiria	Internacional
cahuide	Asoc. Cultural Cahuide	Immigrant
caixa	Fundació la Caixa	Autòctona
cala_d	Associació Ca la Dona	Autòctona
calicanto	Asociación Cultural Calicanto	Immigrant
calli	Associació Cultural Calli Mexica	Immigrant
cam_gir	Associació de Cameruneses de Girona i Amics	Immigrant
cami_pau	Cami de la Pau	Autòctona
caminos	Institución Cultural para el Desarrollo "Abriendo Caminos"	Immigrant
candel	Fundació Paco Candel	Autòctona
candela	asoc. Socialdemocrata candela	Immigrant
candelita	Candelita	Autòctona
candombe	Associació Candombe de Vilanova i la Geltrú	Immigrant
CANIGE	Comité de Apoyo al Niño de Guinea Ecuatorial	Internacional
carb	Casal Argentino de Badalona	Immigrant
CARCC	Club Atlético Rosario Central	Internacional
CARITAS	Caritas Diocesana de Barcelona	Autòctona
caritas	CARITAS	Autòctona
carmel	Carmelitas Misioneras de Barcelona	Autòctona
carne_2v	Peña carne y dos verduras	Immigrant
carta	Asociación de Carta	Internacional
cartacoge	Cartagena Acoge	Autòctona
carumanda	Associació Carumanda	Autòctona
casa_arab	Casa Cultural Àrab de Sant Cugat	Immigrant
casa_chile	Casa Chile de Madrid	Immigrant
casa_n	Casa Nicaragua, Associació Catalana d'Amistat amb Nicaragua	Autòctona
casa_peru	La casa del Perú en Madrid	Immigrant
casaargentina	Casa de Argentina de Madrid	Immigrant

casabolivia	La Casa de Bolivia	Immigrant
casaecuador	Asociación Casa del Ecuador en España	Immigrant
CASAL	Centro Autogestionario de Solidaridad Area América Latina	Autòctona
casal_c	Casal Catalán en Argentina	Internacional
casal_f	Casal Cultural de Filipinas en Sant Cugat	Immigrant
casal_jb	Casal de Asociaciones Juveniles de Barcelona	Autòctona
casal_je	Casal Jove de l'Eixample	Autòctona
casal_jr	Casal Jove de Roquetes	Autòctona
casal_js	Casal Jove de Sabadell	Autòctona
casaparaguay	Casa del Paraguay en Madrid	Immigrant
CASASOLI	Casa de la Solidaritat	Autòctona
CASC	Coordinadora d'Associacions Senegaleses de Catalunya	Immigrant
catalina	Associació para la Integración Latina - Seres (Revista Catalina)	Immigrant
catecistas	Misioneras catecistas Malabo	Internacional
catnova	Associació Cultural Catnova	Immigrant
CAVENI	Associació para el Fomento Intercambio y Coop. Cultural Catalana Hispano Venezolana	Immigrant
cayapa	Col.lectiu Bolivariá Cayapa	Immigrant
cazalla	Asociación Cazalla - Intercultural	Autòctona
cbc	Colectivo Brasil-Catalunya	Immigrant
cca	Comunidad Cultural Africana	Immigrant
CCAR	Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat	Autòctona
ccb	Centro Cultural Bangladesh	Immigrant
CCC	Confederació del Comerç a Catalunya	Autòctona
CCCB	Centro Cultural Chileno de Barcelona	Immigrant
CCF-PSCB	Comité Cívico Femenino Pro Santa Cruz en Bolivia	Internacional
CCF-PSCE	Comité Cívico Femenino Pro Santa Cruz en España	Immigrant
CCIM	Centro Cultural Islámico de Madrid	Immigrant
ccis	Centro Cultural Islámico de Sants	Immigrant
ccisme	Centro Cultural Islámico - Sociedad Musulmana de España	Immigrant
cciv	Centre Cult Islàmic de Vic	Immigrant
CCOO	Comisiones Obreras	Autòctona
CCPE	Cámara de Comercio de Perú en España	Immigrant
CCU	Centre Cristià Universitari	Autòctona
cdem	Club Deportivo Maragall	Autòctona
cdip	Associació Cultural Social Deportiva Inca Perú	Immigrant
cdm	Comité de los Derechos de la Mujer	Internacional
CEA	Centre d'Estudis Africans	Autòctona
CEAEE	Coordinadora de Entidades Argentinas del Estado Español	Immigrant
CEAPA	Federación regional de Madrid de asociaciones de padres y madres del alumnado "Francisco Giner de los Ríos" (CEAPA)	Autòctona
CEAR	Comisión Española de Ayuda al Refugiado	Autòctona
CEA-UAB	Colectivo de Estudiantes Árabes de la UAB	Immigrant
CECRA	CECRA (Coalición Española Contra el Racismo)	Autòctona
CEDAE	Centro de Atención Especializada	Internacional
cee	Colombianos en el Exterior	Internacional
CEEDI	Consejo Europeo para la Fetua y la Investigación	Internacional
CEFCCA	Centro de Estudios de Formación Constitucional Centroamericano	Internacional
CEFOLCHI	Centro Social y Expresiones Folclóricas Chilenas	Immigrant
CEIBA	Associació de la Comunidad Ecuatoguineana para la Integración Bantu	Immigrant
CEICAT	Coordinadora de Entidades de Inmigrantes de Cataluña	Immigrant
CEICHES	Comité para la educación e integración de los inmigrantes	Immigrant

	chinos en España	
CEMLA	Centro de Estudios Migratorios Latinoamericanos	Internacional
centro_bc	Centro Boliviano Catalán	Immigrant
centro_p	Centro Peruano en Barcelona	Immigrant
centroinme	Centro Integra de Mejico	Immigrant
cepaim	Consortio de Entidades para la Acción Integral con Migrantes	Autòctona
cercle	Cercle Francès	Immigrant
cesar_vallejo	Centro Cultural Peruano-Español César Vallejo	Immigrant
CFMW	Comission of Filipino Migrant Workers in Europe	Internacional
CGT	Confederación General del Trabajo	Autòctona
cgt	Confederación General de los Trabajadores	Autòctona
CGT	Confederación General del Trabajo	Autòctona
ch_cat	Associació Chino Catalana Intercambio de Cultura y Amistad	Immigrant
charrua	Casa Chárrua-Uruguay	Immigrant
CHB	Círculo Hispano Belga de Catalunya	Immigrant
chile	Associació en Chile (no nombre exacto)	Internacional
CIB	Centre Interreligiós de Barcelona	Immigrant
CIBAMIXXI	Coordinadora Iberoamericana de Migraciones s.XXI	Internacional
cicac	Centro de Intercambio Cultural Argentino Catalán de Barcelona	Immigrant
CICC	Consell Islàmic Cultural de Catalunya	Immigrant
CIDOB	Fundació CIDOB	Autòctona
CIEMEN	Centre Internacional Minories Nacionals	Autòctona
CiJ	Cristianisme i Justícia	Autòctona
CIMUC	Ciudadanos del Mundo en Catalunya, siglo XXI	Immigrant
cinc	Consejo de Iniciativa Ciudadana de Catalunya	Immigrant
cinco	Grupo Cinco	Autòctona
cine	Fundación Cine Iberoamericano (Latino)	Internacional
CINPROINDH	Centro Internacional para la Promoción e Investigación de los Derechos Humanos	Immigrant
cintegra	Centro Integra	Autòctona
CIPIE	Fundación Iberoamérica/Europa (Centro de Información para la Mujer Inmigrante)	Autòctona
CIREM	Centre d'Iniciatives i Recerques Europees a la Mediterrània	Autòctona
cis_stja	Associació Cult Islàmica de S.Joan de les Abadesses	Immigrant
cisc	Associació Cultural Islàmica de Castelldefels	Immigrant
cisfrance	Amicale Cisfrance Girona (Amical Cisfrança Girona)	Immigrant
cisp	Comunidad Islàmica de Palamós	Immigrant
cisr	Comunidad Islàmica de Roses	Immigrant
cisv	Comunidad Islàmica de Vilafranca del Penedés	Immigrant
CIU	Convergència i Unió	Autòctona
ciudad	Ciudadans per Catalunya	Autòctona
cjic	Comissió de Joves Immigrants a Catalunya	Immigrant
claca	Claca, Casal Llatinoamericà	Immigrant
clot	Centro Islámico de Barcelona – Clot	Immigrant
club_argentino	Club Argentino	Immigrant
clubfutbrit	Football Club Británico	Immigrant
CMAN	Associació de Cooperación para el Desarrollo CMAN (Holanda)	Internacional
CME	Casa de Mendoza en España	Immigrant
CNJC	Consell Nacional de la Joventud de Catalunya	Autòctona
CNT	Confederación Nacional del Trabajo	Autòctona
co_cap	Associació Cultural de Capoeira Angola Brasil Cat - Comunidade da Capoeira	Immigrant
co_cat	Federació del Comerç de Catalunya	Autòctona

co_stfg	Comunidad Sant Feliu de Guixols	Immigrant
coag-ir	Cordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos	Autòctona
COBAS	Sindicato de Comisiones de Base	Autòctona
COCA	Col·lectiu Afro Llatí Americà	Immigrant
CODESPA	Fundación Codespa	Autòctona
codigo	Associació Sociocultural Código Libre	Immigrant
cofravi	Cofradia Virgen del Cisne	Immigrant
COIN	Asociación Cultural Coordinadora de Inmigrantes	Immigrant
col_cat	Associació Colombiana en Catalunya	Immigrant
COLEGA	Colectivo de Lesbianas y Gays	Autòctona
colombia_corazon	Colombia en mi corazon	Immigrant
colombia_desarrollo	Colombia en desarrollo	Immigrant
colpe	Colegio de Periodistas de Catalunya	Autòctona
COLREFE	Colectivo de Refugiados Colombianos en España	Immigrant
columba	Asociación Columbares	Immigrant
com_nigerianas	Federación de Comunidades Nigerianas en España	Immigrant
com_ucraniana	Comunidad Ucraniana en España por los derechos, dignidad y honor de los ucranianos	Immigrant
coma	Fundació Josep Comaposada	Autòctona
COMADHCO	Comité Madrileño por la Defensa de los Derechos Humanos en Colombia	Immigrant
comba	Combatientes España	Autòctona
comcatolicamigr	Comisión Católica de Migración	Autòctona
comer_cat	Associació de Comerciants de Catalunya	Autòctona
comision	Comision 07	Autòctona
comision_07	Comisión 0,7 – Madrid	Autòctona
comite_am	Comité de Solidaridad con América Central	Autòctona
comite_p	Comitè Català de Solidaridad amb el Perú	Autòctona
COMRADE	Comité de Defensa de los Refugiados, Asilados e Inmigrantes en el Estado español	Autòctona
comu_pa	Comunidad musulmana de Platja d'Aro	Immigrant
comu_rip	Comunidad Musulmana de Ripollet	Immigrant
CONADEE	Coordinadora Nacional de Ecuatorianos en España	Immigrant
CONAIE	Confederación de Nacionalidades Indígenas de Ecuador	Internacional
conexcol	Conexión Colombia	Immigrant
confraternidad_ecuadoriana	Asociacion Confraternidad Ecuatoriana	Immigrant
CONIBEROAMERICA	Confederación de Asociaciones Iberoamericanas, Guinea Ecuatorial y Filipinas	Immigrant
consejomali	Alto Consejo de los Malienses en España	Immigrant
constitucionalismo_democracia	asoc. Iberoamericana constitucionalismo y democracia	Immigrant
contamina	Fundación Contamíname	Autòctona
contes	La casa dels contes	Autòctona
contigo_america	Asociación Cultural "Contigo América"	Immigrant
contra	Associació Cultural Contrabanda	Autòctona
convivir	Convivir sin Racismo	Autòctona
cooh	Cooperativa Honduras	Autòctona
coop_i	Cooperación con el Inmigrante	Autòctona

coop_p	Asamblea Cooperación por la Paz	Autòctona
coopmad	Unión de cooperativas de Madrid	Autòctona
coord_ong	Coordinadora d'ONG Solidàries Comarques Gironines	Autòctona
coordbarrios	Coordinadora de Barrios	Autòctona
COPIME	Cooperación de Pequeños y Medianos Empresarios	Internacional
coprodeli	Fundacion Coprodeli	Autòctona
coral	Centre Coral	Autòctona
corroja	Corriente Roja	Autòctona
cosal	Entrepueblos Cosal	Autòctona
cosef	Cornellà sense Fronteres	Autòctona
COSOFAM	Comité de Solidaridad de Familiares Desaparecidos	Immigrant
cota	Municipios Kotacachi Otavacat	Internacional
couc	Associació de Colombianos Unidos en Catalunya	Immigrant
cpc	Associació, Casal Pakistaní en Catalunya	Immigrant
CPEB	Comunidad de Profesionales en el Extranjero Bolivia-España-Cataluña	Immigrant
cr_col	Associació Cristobal Colon	Immigrant
crac	Centro Residentes Argentinos en Catalunya	Immigrant
create	Associació Create Proyectos Culturales	Immigrant
creb	Comunidad Religiosa de Badalona	Immigrant
crep	Associació Cultural Crepúsculo	Internacional
cri_cis	Centre Religiós Islàmic Comunitat Islàmica de Salt	Immigrant
cristiana	Comunidad Cristiana contra el Viento	Autòctona
cros	Sindicat Coma Cros - Asoc. de Treballadors immigrants agricultors	Autòctona
Cruz Roja	cruzroja	Autòctona
cruz_roja	Cruz Roja - Servicio de Inmigrantes y Refugiados	Autòctona
cruzroja	Cruz Roja Española	Autòctona
CSCDPTO	Centro Social, Cultural y Deportivo Los Copihues	Immigrant
CSI	Central Sindical Independiente y de Funcionarios	Autòctona
CSI_CSIF	Central Sindical Independiente y de Funcionarios	Autòctona
CTA	Central de Trabajadores Argentinos	Internacional
CTA_B	Grupo de Apoyo a la Central de los Trabajadores Argentinos en Barcelona	Immigrant
CTIU	Coordinadora de Trabajadores Inmigrantes Uruguayos	Immigrant
cuba_c	Casal d'Amistat amb Cuba de Castelldefels	Autòctona
cuba_p	Casal de Cuba del Prat	Autòctona
cuba_v	Casal d'Amistat amb Cuba Viladecans	Autòctona
cubi	Associació de Cubanos por la Integración en Cat	Immigrant
cul_isl_salt	Associació Cultural Islàmica de Salt	Immigrant
cul_soc_ec	Associació Cultural, Social y Deportiva - Ecuador	Immigrant
cult_e	Casa de la Cultura Ecuatoriana Nucleo Catalunya	Immigrant
cult_eslava	Associacions Culturals Eslaves	Internacional
culturas	Entreculturas	Autòctona
D&M	Desenvolupament i Migracions	Immigrant
D-2000	Desarrollo 2000 en África	Immigrant
D-2000_bata	Desarrollo 2000 en África (Delegació a Bata)	Internacional
dakhel	Associació Abderrahman Dakhel de Vilanova del Camí	Immigrant
daoud	Associació Catalandaoud por el Desarrollo y la Cooperación	Immigrant
daraja_aida	Asociación Intercultural Daraja Aida	Immigrant
darel	Associació de Emigrantes Marroquies-Dar Elmagreb en Catalunya	Immigrant
dchos_todos	Derechos pata todo@s	Autòctona
defar	And Defar Kital	Internacional

defensa_derechos	asoc. Para la defensa de los derechos de los extranjeros en España	Immigrant
demobe	Associació Balal Bembtal Demobe - Ajuda a la Unió de Pagesos del Senegal	Immigrant
depam	Associació Deportivocultural Amazonas	Immigrant
des_juv	Associació de Cooperación para el Desarrollo Juvenil	Internacional
Desobedecer	Plataforma Desobedecer la Ley - Vivir sin racismo	Autòctona
desxdes	Des per des	Autòctona
dhike	Associació Cultural Dhike Bafarara Catalunya	Immigrant
diablos	Diablos de Sant Cugat	Autòctona
diablos_r	Diablos de Ripollet	Autòctona
diabugu	Amics i Amigues de Diabugu Batapa Gàmbia	Immigrant
dialog_europ	Asociación Diálogo Europeo	Immigrant
dimbal	Associació de Senegalesos de Salt N'Dimbal	Immigrant
diversa	Associació Diversa	Immigrant
doctores_hispano_peruanos	asoc. Doctores y licenciados Hispano Peruanos	Immigrant
dominic_vicente	Asociación Fraternidad y Progreso para Vicente Noble	Immigrant
dominicania	Dominican International Association	Immigrant
dominicanos_espanya	Asociación de dominicanos en España	Immigrant
dones_b	Associació de Dones de Barberà del Vallès	Autòctona
dones_cast	Grup de Dones de Castelldefels	Autòctona
dsch	Association des Femmes Dschang	Internacional
dxd	Associació Dona per la Dona	Autòctona
e_acc	Ecologistas en Acción	Autòctona
EASU	EASU	Immigrant
ec_hosp	Associació de Ecuatorianos en Hospitalet de Llobregat	Immigrant
ec_StC	Associació de Ecuatorianos de Santa Coloma de Gramenet	Immigrant
ec_StF	Associació de Ecuatorianos de Sant Feliu de Llobregat	Immigrant
ECAS	Entitats Catalanes d'Acció Social	Autòctona
eco_sf	Economistas sin Fronteras	Autòctona
ecoloac	Ecologistas en Acción	Autòctona
ecologistas	Ecologistas en Acción	Autòctona
ecsur	Espacio Cultural desde el Sur	Immigrant
ecuagui	Ecuarianos de Aguilas	Immigrant
ecualamo	Ecuatorianos de Fuente Álamo	Immigrant
Ecuay	Asociación Ecuador amazónico de Yecla	Immigrant
ecufuente	Ecuatorianos de Fuente Álamo	Immigrant
edhi	Edhi Welfare	Internacional
edo	Associació Cultural i de Suport als Nigerians Edo State Union	Immigrant
edo_ll	Edo State Union de Lleida	Immigrant
edo_m	Edo State Union de Montcada	Immigrant
edo_v	Edo State Union de Vic	Immigrant
educa	Cualquier asociación educativa	Autòctona
EDUSA	África - Edusa (Educación y Salud)	Immigrant
egipcia	Associació Egípcia del Hospitalet	Autòctona
egy	Associacio Cultural Catalano Hongaresa, Katalán Magyar Kulturális Egyesület	Immigrant
EINA	Associació EINA per a la recerca i l'acció comunitària	Autòctona
ekoan	Ekoan Edjing	Autòctona
EKU_ucra	Congreso europeo de ucranianos	Internacional
eloy	Associació Eloy Alfaro	Immigrant
emwanta	Emwanta Club d'Oci	Immigrant

eng_sf	Enginyers sense fronteres	Autòctona
Enlace-Bcn	Associació de Estudiantes Colombianos en Catalunya	Immigrant
ENTRE	Entrepueblos	Autòctona
entreculturas	Fundación Entreculturas	Autòctona
entredos	Fundación Entredos	Autòctona
entreiguales	Asociación de inmigrantes y refugiados en el estado español "Entre Iguales"	Immigrant
epm	Enfermeras para el Mundo	Autòctona
ERC	Esquerra Republicana de Catalunya	Autòctona
ermita	Associació Hondureña en España "La Ermita Talanga"	Immigrant
esbart	Esbart Català	Autòctona
ESCO	Fundació Privada ESCO	Autòctona
escol	Escolapios	Autòctona
escoltes	Escoltes de Sant Cugat	Autòctona
esglesia	Església Catòlica	Autòctona
esp@ce	ESPACE-Associatif	Internacional
ESPABOL	Liga de Futbol España-Bolivia	Immigrant
espal	Arcoiris, espacio alternativo.	Autòctona
espe_andi	Asociación Cultural de Teatro y danza Esperanzas Andinas	Immigrant
espiritu	Espíritu de Santa Cruz de la Sierra	Immigrant
esport_p	Associació Cultural Esportiva Perú	Immigrant
essouna	Mesquita Essouna de Manlleu	Immigrant
estudiantes_iber oamericanos	asoc. Estudiantes iberoamericanos	Immigrant
ETANE	Equip de Treball a l'Ensenyament de l'Àfrica Negra	Immigrant
eua	Asociacion EUA (no recuerda nombre)	Internacional
eugenio_espejo	Asociación Social, Cultural y Deportiva "Eugenio Espejo"	Immigrant
euro_fatwa	European Council for Fatwa and Research	Internacional
euroconsumo	Asociación EUROCONSUMO	Autòctona
evan	Església Evangelista	Immigrant
evan_al	Comunidad Evangélica Católico Alemana	Immigrant
exdd		Internacional
exiliados_argenti nos	Comisión Exiliados Argentinos en Madrid	Immigrant
exodo	Associació de Uruguayos en Girona Éxodo Oriental	Immigrant
extremadura	Peña Extremadura	Autòctona
ezeigbo		Immigrant
f_mundi	Farmacéuticos Mundi	Autòctona
FADE	Federación de Asociaciones Dominicanas en España	Immigrant
FAEC	Federación de Asociaciones de Ecuatorianos en Catalunya	Immigrant
falla	Asociación Musical Manuel Falla	Autòctona
FAM	Federación de africanos en el mundo	Immigrant
familiassf	Familias Unidas Sin Fronteras	Autòctona
fanta	Associació Fantasías Folclóricas Chilenas	Immigrant
fapa	Federación madres y padres	Autòctona
FAPAC	Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Catalunya	Autòctona
FAPEBE	Federação das Associações de Pesquisadores e Estudantes Brasileiros no Exterior	Internacional
farah	Associació Cultural Dar El Farah	Immigrant
farts	Col·lectiu Farts (Festival d'Art Social de Santa Coloma de Gramenet)	Autòctona
FASAMCAT	Federación de Asociaciones Americanas de Catalunya	Immigrant

fasimur	Federación de Asociaciones de Inmigrantes de la Región de Murcia	Immigrant
FASSO_TON	Asociación Fasso-Ton de Mali	Immigrant
FAVB	Federación de Asociaciones de Vecinos de Barcelona	Autòctona
FAYCUE	Federación de Asociaciones y Casas de Uruguayos de España	Immigrant
fca	Fundación Catalunya América	Immigrant
FCB	Futbol Club Barcelona	Autòctona
FCIC	Federació Col·lectius Immigrants de Catalunya	Immigrant
FCJE	Federación de Comunidades Judías de España	Autòctona
fcrc	Federación de Casas Regionales y Culturales de España en Catalunya	Autòctona
FECOM	Federación Cultural de Entidades Catalanas de Origen Marroquí	Immigrant
fed_casas_regionales	Federación Casas Regionales	Autòctona
fed_kolda	Federació d'Associacions Senegaleses de Kolda-Senegal	Internacional
fed_panafricanista	Fundación Vida Grupo Ecológico Verde (son los mismos que los Panafricanistas, la gente se refiere a ellos como panafricanistas)	Immigrant
fed_pro_inmi	Federación Asociaciones Pro-Inmigrantes	Autòctona
FEDACHES	Federación de Asociaciones chilenas en España	Immigrant
fedae	Federació d'Africans Europea	Internacional
FEDAP	Federación de Asociaciones Peruanas	Immigrant
FEDASIM	Federación de Asociaciones de Inmigrantes por la Interculturalidad de la Comunidad de Murcia	Immigrant
FEDEBOL	Federación de Entidades Bolivianas en Catalunya	Immigrant
FEDELATINA	Federación de Entidades Latinoamericanas en Catalunya	Immigrant
fedislam	Federación Islámica de la Región de Murcia	Immigrant
fedmatronas_es	Federación de Asociaciones de Matronas	Autòctona
FEDROM	Federación de asociaciones de emigrantes rumanos en España	Immigrant
FEEMAT	Federación de Entidades Ecuatorianas de Catalunya	Immigrant
FEIN	Federación Española de Inmigrantes Extra y Comunitarios	Immigrant
FEMIP	Federación Mundial de Instituciones Peruanas	Internacional
FeMValles	Federació Multicultural del Vallès	Immigrant
FENADEE	Federación Nacional de Asociaciones de Ecuatorianos en España	Immigrant
FEPERCAT	Federación de Entidades Peruanas en Cataluña	Immigrant
FEPLP	Federación de Empresarios Privados de la Paz	Internacional
FER	Federación de Entidades Rusas (Casa Rusia en España)	Immigrant
FERINE	Federación Estatal de Asociaciones de Inmigrantes y Refugiados	Immigrant
ferrocarril_clandestino	Red de Apoyo "Ferrocarril Clandestino"	Autòctona
fezane	Associació Fezane Madina de Pakistanies	Immigrant
ffulbe	Fedde Fulbe (Senegaleses)	Immigrant
FIAL	Frente Iberoamericano por la Libertad	Immigrant
filhos	Associació Cultural i Solidària de Capoeira Angola de Cat - Capoeira Filhos Angola	Immigrant
fladu	Unió d'Immigrants de les Poblacions de Fladu Jara i Jimara	Immigrant
flamincos	Flamincos en el Mundo	Internacional
flor	Associació Cultural Floridablanca	Autòctona
flor_piel	A flor de piel	Immigrant
flot	Associació Cultural LesFlotants	Immigrant
FMP	Federación de Mujeres Progresistas	Autòctona
fol_rai	Associació Socio-Cultural y Folclórica Chilena Raíces	Immigrant

fola	Associació Folakhe Afro (La Puerta de África)	Immigrant
folil	Folil	Internacional
formiga	La Formiga	Autòctona
foro	Foro América para el Progreso Social	Immigrant
forociu	Foro Ciudadano de la Región de Murcia	Autòctona
foroig	Foro Ignacio Ellacuría	Autòctona
foromemo	Foro por la Memoria	Autòctona
forosoc	Foro Social de la Región de Murcia	Autòctona
forum	Fórum Latinoamèrica	Immigrant
forum_polaca	Asociación Cultural hispano-Polaca Forum	Immigrant
foula	Associació Balal Reoube Fouladou - Ajuda a les Dones del Senegal	Immigrant
FPFE	Federacion de Planificacion Familiar de España	Autòctona
frater_diablada	Asociación Fraternidad "Diablada de Bolivia"	Immigrant
FRAVM	Federación regional de asociaciones de vecinos de Madrid	Autòctona
friends	Comitee of Friends	Immigrant
fsci	Foro Social de la Cumbre Iberoamericana	Internacional
FSM	Foro Social Mundial	Internacional
fula	Federació de la Disàspora del Fuladu	Internacional
funayu	Fundación Ayuda	Autòctona
FUTAMI	Fundación Taxi Amigo	Internacional
futbolecu	Equipo de futbol de ecuatorianos	Immigrant
futur	Fundació Catalunya Futur	Autòctona
fya	Fe y Alegria	Internacional
gallega	Associació Gallega	Autòctona
GATS	GATS	Autòctona
Gbcn	Associació Grup d'Estudiants Llatinoamericans "GrupoBarcelona -GrupBcn"	Immigrant
gbd	Grupo Boliviano de Danza	Immigrant
gcm	Great Comission Ministry - Iglesia del Ministerio de la Gran Comisión	Immigrant
gdm	Grup de Dones Marroquines de Badalona	Immigrant
GEGA	Global Equity Gauge Alliance	Internacional
geo	Associació Intercultural Geo-Andina	Immigrant
gh_rm	Associació de Ghanesos Rainbow a Martorell	Immigrant
gh_v	Associació de Ghanesos de Vic-Osona	Immigrant
ghana	Associació de Ghanesos en Catalunya	Immigrant
gmc	Great Comission Ministry - Iglesia del Ministerio de la Gran Comisión	Immigrant
GRAMC	Grup de Recerca i Actuació amb Minories Culturals i Treballadors Estrangers	Autòctona
grbcn	Grupo Barcelona para el Desarrollo del Perú	Immigrant
GREENPEACE	Greenpeace	Autòctona
greenpeace	Greenpeace	Autòctona
guadalupana	Asociación Guadalupana Filial de Madrid	Immigrant
guarani	Guaraní, Asociación de Cooperación Paraguay España	Immigrant
guinea_bissau	Asociación Cultural De Guinea Bissau en Madrid	Immigrant
HAFIA	Associació Cultural de Guinea Conakry en Bcn	Immigrant
hassan	Fundación Hassan II	Internacional
herman_milagros	Hermanidad del Señor de los Milagros	Immigrant
herman_porres	Hermanidad San Martin de Porres	Immigrant

hermandadestra		
b	Secretariado de Inmigración de Hermandades del Trabajo	Autòctona
HHH	Madrid Hash House Harriers	Immigrant
HIJOS	Hijos por la Identidad y la Justicia contra el Olvido y el Silencio	Internacional
hilal	Associació Cultural al Hilal	Immigrant
hoac	Hoac Murcia	Autòctona
hom_n	Fundación Hombres Nuevos	Internacional
hond_gir	Associació de Hondureños Provincia de Girona	Immigrant
HONDUCAT	Associació Cultural, Social y Arte Culinario de Honduras y Amigos en Catalunya	Immigrant
horizon		Immigrant
horm	La Hormiga	Internacional
hoy	Associació Família Hoy	Autòctona
hrw_m	Human Rights Woman Morocco	Internacional
HUAYNA	Associació HUAYNA	Autòctona
huda	Associació Social Y Cultural Al Hudá	Immigrant
huellas	Associació Cultural Huellas de Colombia	Immigrant
huma	Fundación Humanitas	Autòctona
humaydemo	Fundación Humanismo y Democracia	Autòctona
hyt	Associació Instituto Hombre y Tierra	Autòctona
iab	Indian Association of Barcelona	Immigrant
iberoquipu	Asoc. Iberoquipu	Immigrant
IBERRED	Red Iberoamericana de Cooperación	Autòctona
ibiray	Grupo Solidario Ibiray Catalunya	Immigrant
ibn_batuta	Asociación Socio-cultural Ibn Batuta	Immigrant
ibno	Associació Islàmica Ibno Sina	Immigrant
ICCI	Instituto Catalán de Cooperación Iberoamericana (Casa América)	Autòctona
ICD	Institut Català de la Dona	Autòctona
ICV-EUiA	Iniciativa per Catalunya i els Verds - Esquerra Unida i Alternativa	Autòctona
idas	Idas y Vueltas ONG	Internacional
idec	Associació de Alumnos y Exalumnos Peruanos del Instituto de Educación Continua UPF	Immigrant
iemanya	Asociación Iemanyá. Espacio Integral Desarrollo Personal	Immigrant
igbo	Comunidad Igbo de Nigerianos en Catalunya	Immigrant
igbo_g	Igbo, Associació de l'Ètnia Nigeriana a Girona	Immigrant
iglesia_g	Iglesia en Guinea Ecuatorial	Internacional
imago	Associació Imago Bcn per la Cooperació, el Desenvolupament i la Solidaritat	Autòctona
imatge	Gramenet - Imatge Solidària	Autòctona
imose	IMOSE Progressive Union	Immigrant
in_sol	Iniciativas Solidarias	Autòctona
INCA	Patronato Inca España – Instituto Nazionale Confederale di Assistenza	Immigrant
inkarri	Asociación Cultural "Inkarri"	Immigrant
INPROIN	Asociación por la integración de profesionales inmigrantes	Autòctona
insha	Associació Cultural Insha Allah	Immigrant
insti	Institucion escolar	Autòctona
inte	Intered Catalunya	Autòctona
inter	Intersindical Barcelona	Autòctona
interg	Fundació INTERGRAMENET	Autòctona
intermon	Intermón Oxfam	Autòctona
intermon_oxfam	Intermón – Oxfam	Autòctona

intiraymi	Intiraymi. Asociación de ecuatorianos	Immigrant
intolerancia	Movimieto contra la Intolerancia	Autòctona
IPG	Indian Punjabi Bhangra Group	Immigrant
IPO	International Peace Observatory	Internacional
ipola	Associació Mujeres E'Waiso Ipola	Immigrant
is_flor	Associació Cultural Àrabe Islàmica La Florida	Immigrant
iscod	Instituto sindical de Cooperación al Desarrollo	Autòctona
itaca	Associació Educativa Itaca	Autòctona
ITRAN	Amics del Poble Marroquí	Immigrant
IU	Izquierda Unida	Autòctona
iwcb	The International Women's Club of Barcelona	Immigrant
j_arg	Associació de Joves Argelins de Catalunya	Immigrant
jilc	Jesus is Lord Church	Immigrant
jipi	Associació de Ecuatorianos Jipijapenses Residentes en Cataluña	Immigrant
jorge_basadre	asoc. Centro estudios e investigaciones sobre la realidad peruana Jorge Basadre	Immigrant
jose	Casal d'Amistat amb Cuba "José Sánchez"	Autòctona
JOVECU	Associació de Jóvenes Ecuatorianos en Catalunya	Immigrant
jovenes_crist	Jóvenes Cristianos	Autòctona
jovenes_musulmanes	Asociación Jóvenes Musulmanes de Madrid	Immigrant
jovenes_soc	Jóvenes Socialistas	Autòctona
JP	Justicia i Pau	Autòctona
JPII	Fundación Juan Pablo II	Immigrant
JPII_e	Fundación Juan Pablo II en Ecuador	Internacional
just	Xarxa de Consum Solidari-Comerç Just	Autòctona
justicia_paz	Justicia y Paz	Autòctona
kafo	Associació Jama Kafo	Immigrant
KALIPI	Consejo de los Líderes Filipinos (Kapalungan ng mga Lider Pinoy)	Immigrant
kandia	Associació Comitè Rural De Kandia	Immigrant
kantuta	Grupo Folclórico de Danza Kantuta	Immigrant
kasando	Associació Solidaria Kasando	Autòctona
KDF	Círculo de Directivos de Habla Alemana - Kreis Deutschesprachiger Führungskräfte	Immigrant
kem	Escola Primària Kem Ndiaye Lo	Internacional
KENTAK	Associació Kentak	Internacional
kerewan	Associació de Mujeres Kerewan	Immigrant
kerewan_stc	Associació de Mujeres Kerewan Sant Celoni	Immigrant
khattab	Mesquita Omar Ibn Khattab de San Boi de Llobregat	Immigrant
kichwas	Kichwas Associació Sociocultural Andina	Immigrant
KNB	Círculo de Empresarios Holandeses - Krgin Nederlands Bedrijfsleven Barcelona	Immigrant
kristo	Iglesia ni Kristo - Church of Christ	Immigrant
Kulturales	Associació de Contacto Cultural Hispano-Alemana	Immigrant
la_ca	La Caixa	Autòctona
la_p	La Porta Llatina	Immigrant
lacorralla	Asociación de Vecinos La Corrala	Autòctona
lago	Associació Dominicana - Lago Enriqueillo-De Postrer Río	Immigrant
larueca	Asociación La Rueca	Autòctona
lat_g	Associació Latinoamericana del Garraf	Immigrant
latin_k	Organización Cultural de Reyes y Reynas Latinos de Catalunya	Immigrant
latin_kr	Organización Cultural de Reyes y Reinas Latinos de Rubí	Immigrant

lejos	Associació Cultural Candombe de Allá Lejos	Immigrant
LGO	Liga Deportiva Boliviana de Fútbol Gornal	Immigrant
liberacion	Liberacion	Autòctona
liberacion_amauta	Liberación Amauta	Autòctona
libria	Col·lectiu Cultural La Libria	Autòctona
LICIT	Línia d'Investigació i Cooperació amb Immigrants T treballadores del Sexe	Autòctona
LIDEBOL	Liga Deportiva Boliviana	Immigrant
ligadep_ecuatlindo	Asociación "Liga Deportiva Amistad Ecuatoriana" Associació Mi Lindo Ecuador	Immigrant Immigrant
llacta	Ecuador Llactacaru, Associació de Inmigrantes Ecuatorianos en Catalunya para la Solidaridad y la Cooperación	Immigrant
llacta_e	Associació Llactacaru-Ecuador	Internacional
lliga	Lliga dels Drets dels Pobles	Autòctona
llum	La Llum del Nord	Autòctona
llumeneta	Associació Solidària la Lllumeneta	Autòctona
Lorcoge	Lorca Acoge	Autòctona
lucha	Lucha, memoria y resistencia	Autòctona
lucha_explotacion	Asociación de Lucha contra la Explotación	Immigrant
lv	Los Verdes	Autòctona
LV	Los Verdes [LV]	Autòctona
m_elm	Mesquita El Masnou	Immigrant
m_unidas	Manos Unidas	Autòctona
m3	Associació m3 Serveis Socials	Autòctona
macha	Associació de Solidaridad con el Pueblo Aymara	Immigrant
machu	Associació de Danzas Machu Pichu	Immigrant
macoge	Murcia Acoge	Autòctona
madani	Mesquita Madani – Barcelona	Immigrant
madres	Madres de la Plaza de Mayo	Internacional
magr_sf	Associació de Magrebins Sense Fronteres	Immigrant
magr_xpau	Associació De Magrebins Per La Pau De Salt	Immigrant
MAINUMBAY	Associació de Cultura Paraguaya MAINUAMBAY	Immigrant
MALEVA	Asociación Cultural de Guinea Ecuatorial MALEVA	Immigrant
mali	Associació Cultural Mali, Casal de Mali, Soundyata Keita	Immigrant
maloka	Col·lectiu Maloka Colombia	Immigrant
mama	Fundación Andina Pachamama	Immigrant
manadita	Colonia Manadita	Immigrant
manantiales	Fundacion Manantiales	Autòctona
mano_a	ONG- Una Mano Amiga	Internacional
manosunidas	Manos Unidas	Autòctona
mans	Totes les mans	Autòctona
marfil	Associació de Amigos de Costa De Marfil	Immigrant
marfil_m	Asociación Ivoire Murcia/ De Costa de Marfil	Immigrant
marr_salt	Associació Marroquina de Inmigrantes de Salt	Immigrant
mas	Partido Mas (Evo Morales)	Internacional
mate	El Mate Associació de Uruguayos Residentes en Cerdanyola	Immigrant
matres	Matres Mundi	Internacional
matronas_esp	Asociacion Española de Matronas	Autòctona
maurit	Asociación de Emigrantes Mauritanos Originales de Bouance en España	Immigrant
mbc	Associació de Mujeres Bolivianas en Catalunya	Immigrant
MEBU	Movimiento Ecologista Bella Unión	Internacional
medicos_esp	Asociacion de Medicos Especialistas	Autòctona

medicos_mundo	Médicos del Mundo	Autòctona
medicossf	Médicos Sin Fronteras	Autòctona
MEI	Associació de Mujeres por la Educación Intercultural (Col·lectiu Al-Hanan)	Immigrant
mejicanos	Centro Cultural Mejicano en Murcia	Immigrant
meli	Meli Wixan Mapu Ñi Xaf Zugu, Mapuches	Internacional
memohist	Asociación por la Memoria Histórica	Autòctona
mendoza	Associació Cultural y Deportiva Rodriguez de Mendoza	Immigrant
mensajeros_paz	Mensajeros por la paz	Autòctona
mezalc	Mezquita los Alcázares	Immigrant
mezbal	Mezquita Balsicas	Immigrant
mezqitas	mezqitas	Immigrant
mezsán	Mezquita de San Pedro	Immigrant
meztli	Meztli Associació Cultural México-Barcelona	Immigrant
mhsir	Associació de Médicos Hispano-sirios en Cat	Immigrant
miguel	Associació d'Amistat San Miguelito - Sant Boi	Immigrant
milagros	Hermandad del Señor de los Milagros	Immigrant
minhaj	Minhaj Belfir Foundation	Internacional
minka	MINKA-Centro de Promoción y solidaridad	Immigrant
mira	Grupo Mira - Associació de Amigos de Colombia Mira	Immigrant
MIRA	Asociación Amigos de Colombia en España	Immigrant
mita_ong	MITA ONG	Immigrant
mlsf	Associació de Mujeres Latinas sin Fronteras	Immigrant
mmestiza	Murcia Mestiza	Immigrant
mmundi	Médicos Mundi	Autòctona
mnig	Associació de las Mujeres de Nigeria en Cat	Immigrant
moc	Alternativa Antimilitarista MOC	Autòctona
mocoge	Molina del Segura Acoge	Autòctona
moixa	Associació Moixana	Autòctona
molins_sol	Molins de Rei Solidària	Autòctona
molo	Associació Moussa Molo	Immigrant
monteolivo	Asociación Monte Olivo	Immigrant
morin	Fundación Morín	Autòctona
mov_intoler	Movimiento Contra la Intolerancia	Autòctona
moyo	Amigos de Moyobamba	Immigrant
mpacat	Movimiento País en Catalunya	Immigrant
MPDL	Movimiento por la Paz, el Desarme y la Libertad (MPDL)	Autòctona
mpdl	Movimiento por la Paz, el Desarme y la Libertad	Autòctona
mpm		Internacional
MSF	Medicos sin Fronteras	Autòctona
muj_seneg	Asociación Mujeres de Senegal de Lucha por la Paz	Internacional
multi_sb	Associació Multicultural Sabadell	Immigrant
multi_stc	Associació Multicultural Sant Cugat	Immigrant
mundo	Associació Latinoamericana de Apoyo Social y Defensa	
	Mundo Latino	Immigrant
MUPP-NP	Movimiento de Unidad Plurinacional Pachacutik-Nuevo País	Internacional
MUSHUC	Nuevos Pensamientos e Ideas. Los cañaris del Ecuador (MU.YU.CAÑA.ECUA)	Immigrant
musul_gir	Comunitat Musulmana de Girona	Immigrant
muyu	Kuri Muyu	Internacional
mxsahara	Montcada amb el Poble Saharai	Autòctona
naday	Associació Naday Paksitan	Immigrant
nahda	Associació Nahda Sociocultural del Colectivo Marroquí en	Immigrant

	Catalunya	
nanak	Associació Cultural Hindú Gurudwara Nanaksar	Immigrant
naranjalenyos	Asociación de naranjaleños residentes en España	Immigrant
nassar	Associació Cultural Al Nassar	Immigrant
NATIVA	Alternativa Solidaria, Intercambio con Pueblos Indígenas	Autòctona
natur	Naturalistes de Girona	Autòctona
navelocos	La nave de los locos	Autòctona
NB_acull	Nou Barris Acull	Autòctona
nens	Famílies Solidàries amb els Nens Saharauis de l'Hospitalet	Autòctona
neruda	Centro Pablo Neruda de Catalunya	Immigrant
ñetas	Associació Sociocultural, Deportiva y Musical de Ñetas	Immigrant
newen	Associació Cultural Newen Mapuche	Immigrant
nh	Nuevos Horizontes	Immigrant
nica	Associació Nicaragüa Nicaragüita	Autòctona
niger	Associació Nigeriana de Catalunya i Barcelona	Immigrant
nigerian	Nigerian Nationals Association	Immigrant
NNCC	Nuevos Colectivos	Immigrant
noqa	Associació Cultural Folclórica Latina-Americana Noqancheq	Immigrant
norsud	Associació Solidaria Intercultural Norsud	Immigrant
nous	Nous Catalans	Immigrant
nueva_casa_per	Asociación nueva casa del Perú en Madrid	
u		Immigrant
oasis	Oasis de Ayuda Psicológica al Inmigrantes	Autòctona
obsud	Associació Cultural Observatorio Sur	Immigrant
obtersec	Observatori del Tercer Sector	Autòctona
OCCEX	Organización Cívica Colombianos en el Exterior	Immigrant
OFP	Organización Femenina Popular	Internacional
Ohanaeze	Ohanaeze Ndi Igbo (Nigerianos)	Immigrant
ohi		Internacional
OIDE	Organización Internacional de Descendientes de Españoles, Nietos Esperando	Immigrant
OIDE_i	Organización Internacional de Descendientes de Españoles, Nietos Esperando (12 países)	Internacional
omnium	Omnium Cultural	Autòctona
OMOWALE	Organización Panafricanista de Inmigrantes / FOJA Frente Organizado de Juventudes Africanas / Comité por la Solidaridad de nueva África / Juventudes Panteristas.	Immigrant
onda	Associació Solidaria Onda America	Immigrant
ong_promoviend		
o	asoc. Ong promoviendo	Immigrant
ong_senegal	ONG Senegal	Internacional
ONU	Organización de Naciones Unidas (y organismos dependientes)	Internacional
OPAC	Organització de la Pesca Artesanal del Congo en Catalunya	Immigrant
OPAC_C	Organització de la Pesca Artesanal del Congo	Internacional
opus	OPUS DEI	Autòctona
org_ONU	ACNUR, UNICEF, u otros organismos de la ONU	Autòctona
Origenes	Grupo de Integración Multicultural Orígenes	Immigrant
OSPAAAL	Organización de Solidaridad con los Pueblos de Asia, África y América Latina	Autòctona
otav	Associació Otavalo Online	Immigrant
ouahda	Associació Ouahda de Mataró	Immigrant
owa	Associació de Joves de Owassolu-Mali	Immigrant
owa_m	Grupo de Jóvenes de Wassolu	Internacional
oxfam	Intermón-Oxfam	Autòctona

p_	Parroquias del país de origen	Internacional
p_cat	Associació Cultural Incahuasi Perú-Catalunya	Immigrant
p_integ	Associació d'Entitats per al Pla Integral del Casc Antic	Autòctona
pacha	Associació Socio Cultural Andina Runa Pacha en Catalunya	Immigrant
paf	Penyas Argentinas de Futbol	Immigrant
paiap	Associació Paraguayos y Amigos del Paraguay	Immigrant
paideia	Paideia-Madrid	Autòctona
paijan	Associació Peruano-Catalana con Paiján	Immigrant
paisito	Associació de Uruguayos de Girona "El Paisito"	Immigrant
paititi	Associació de Bolivianos Ballet Gran Paititi	Immigrant
pak_c	Associació Pak-Punjab Català	Immigrant
pak_cult_m	Associació Cultural Pak Cultural Society Montcada	Immigrant
pak_p	Associació Cultural Pak-Punjab People (Badalona)	Immigrant
pakao	Gie Badiya R. Pakao	Immigrant
PAKCAT	Associació Cultural Hispano Pakistaní (Pakistani Cultural Association) (en Catalunya)	Immigrant
PAK-Catala	Associació Catalano Paquistaní (Pak-Català)	Immigrant
pakcelona	Associació Cultural De Pakcelona (Assoc. De Pakistanesos a España)	Immigrant
palestinos	Asociación Solidaria con el Pueblo Palestino	Autòctona
palla	Pallassos sense Fronteres	Autòctona
palo	Associació Cultural Palo Q'Sea	Immigrant
paloma	Associació de Jóvenes Musulmanes Paloma Blanca	Internacional
panafrikanista	Organización Panafricana de Inmigrantes	Immigrant
panam	Associació de Panamá en Cataluña	Immigrant
pandora	Asociación para la Integración y el Progreso de las Culturas-Pandora	Autòctona
pangea	Associació Cultural Pangea	Autòctona
pano	Asociación Panorama	Immigrant
papers	Plataforma Papers per Tothom	Autòctona
paraguayos	Asociación de Paraguayos residentes en España	Immigrant
parroquia	Parroquia del barrio	Autòctona
parroquia_cristo		
paz	Parroquia Cristo de la Paz	Autòctona
partidoindio	Partido Indio (Inmigrantes con Derechos y Obligaciones)	Immigrant
pascua	Associació Civil la Pasqua	Internacional
patins	Patins Solidaris	Autòctona
patiomaravilla	Centro Social Patio Maravillas	Autòctona
paz_ahora	Paz Ahora	Autòctona
paz_coop	Fundación Paz y Cooperación Catalunya	Autòctona
paz_desarme	Paz y Desarme	Autòctona
paz_sol	Fundación Paz y Solidaridad Barcelona	Autòctona
pazi	Associació de Músicos por la Paz y la Integración	Immigrant
pazycoop	Paz y Cooperación	Autòctona
pe_co	Associació de Peruanos en Cornellá	Immigrant
PECX	Associació de Profesionales y Estudiantes Colombianos en el Exterior	Internacional
PEN	PEN Club Latino Americano en España	Immigrant
PICUM	Plataforma for International Cooperation on Undocumented Migrants	Internacional
pielmorena_bol	Ballet Piel Morena	
Pims	Plataforma de inmigración de Molina	Immigrant
PIT-CNT	PIT-CNT	Internacional
plat07	Plataforma 0'7 - Catalunya	Autòctona

plataf	Plataforma Associació Argentina Contra la Impunidad	Immigrant
platd	Plataforma per decidir	Autòctona
platll	Plataforma per la Llengua	Autòctona
plaza_mayo	Madres de la Plaza de Mayo	Immigrant
pobl_g	Pobles Germans - Catalunya	Autòctona
podemos	Partido Podemos (Tuto Quiroga)	Internacional
pop_andaluz	Centro Popular Andaluz	Autòctona
PP	Partido Popular	Autòctona
PPC	Partit Popular de Catalunya	Autòctona
PRAHU	Fundación Proyectos y Ayuda Humanitaria	Autòctona
prat_sol	El Prat Solidari	Autòctona
presencia_argelina	Asociación Presencia Argentina	Immigrant
pro25	Provincia 25	Internacional
PROBENS	Associació para el Estudio y Promoción del Bienestar Social	Autòctona
progreso_peru	asoc. Deportivo sociocultural Progreso Peru	Immigrant
prom	Partida Rom, Associació de Gitanos Rumana	Internacional
promundo	ONG PROMUNDO	Immigrant
proteccio	Associació de Voluntaris de Protecció Civil	Autòctona
proy	Fundación Proyecto Local	Autòctona
proyecto	Proyecto Abraham	Autòctona
Prpass	Peña Roberto Passucci (Peña Bocas)	Immigrant
PSC-CpC	Partit Socialista de Catalunya- Ciutadans per Catalunya	Autòctona
PSOE	Partido Socialista Obrero Español	Autòctona
pueblo_nuevo	Asociacion Pueblo Nuevo	Autòctona
pueblos	Solidaridad con los Pueblos de la Amazonia (ONG)	Internacional
puente	Fundación Puente del Sur	Internacional
puerta_abierta	Madrid Puerta Abierta	Autòctona
puesol	ASOCIACION MULTICULTURAL BOLIVIANA PUEBLOS DEL SOL	Immigrant
punjab	Associació Cultural de Punjab	Immigrant
puriccuna	Asociación ecuatoriana socio-cultural Puriccuna	Immigrant
pwa	Pakistan Welfare Association of Barcelona	Immigrant
pxsahara	El Prat amb el Sàhara	Autòctona
qori	Grupo Folclórico Boliviano Qori Inkas	Immigrant
quinchi	Comunidad Agualongo de Quinchinchea	Internacional
quisqueya	Quisqueya-Asociación de Cooperación y Desarrollo Pro Cultura Dominicana	Immigrant
quitus	grupo danza quitus	Immigrant
QUORUM	Associació Mediadors Interculturals Romanesos	Immigrant
quram	Centro Islámico Camino de la Paz (Associació Cultural Idara Minhaj UI Quram Vía de la Paz)	Immigrant
quram_P	Quram, Camino de la Paz en Pakistán	Internacional
r_charruas	Raíces Chárruas	Internacional
r_imp	Red Impulsora del Consenso Social	Autòctona
RACAMERS	Agrupació de Camerunesos i de Cameruneses Residents a Barcelona	Immigrant
RAICES	Arrels Universals, Raíces Universales	Autòctona
raices	Asociación Multicultural "Raices Bolivianas"	Immigrant
raicescayambe	Raices de Cayambe	Immigrant
raicesycolor	Asociación Cultural "Raíces y color en Movimiento"	Immigrant
RASINET	Federación RASINET -Red de Apoyo Social al Inmigrante-	Autòctona
rav	Fundación "Ríos de Agua Viva"	Internacional
raval	Ravalnet	Autòctona

RBE	Rede de Brasileiros na Exterior	Internacional
RED	Red Solidaria Argentina en Barcelona	Immigrant
red_acoge	Red Acoge-Federación de Asociaciones Pro-Inmigrantes	Autòctona
red_fc	Red Feminista Cubana	Internacional
red_pe	Red Peruana en Europa	Internacional
REDCO	Red de asociaciones de inmigrantes y codesarrollo	Immigrant
REDI	Red Estatal por los Derechos de los Inmigrantes	Immigrant
REDS	Red Miradas Solidarias (Red Europea del Diálogo Social)	Internacional
region_amazonas	Asociación Cultural y Deportiva de la Región Amazonas en Madrid	Immigrant
religiosa	Orden religiosa	Autòctona
REMAR	Remar Bolivia	Internacional
REMCODE	Red Euromediterránea de Cooperación al Desarrollo	Autòctona
renacer	Nuevo Renacer	Internacional
repatria	Associació para la Repatriació Serveis Funeraris	Autòctona
rescatecult	Asociación Rescate Cultural de los inmigrantes iberoamericanos integrados en España	Immigrant
retruco	Casa Retruco Solidaridad con Argentina	Immigrant
rhombe	Associació Cultural Rhombe - Comunidad Ndowe	Immigrant
rif	Associació Cultural y Deportiva Dar al Rif	Immigrant
ritmos	Associació Cultural Perú Ritmos y Costumbres	Immigrant
rocio	Associació Rociera Nuestra Señora de la Esperanza	Autòctona
rom	Red de ONG del Mediterraneo	Internacional
romania	Asociación Rumano Hispana Romania	Immigrant
romanilor	Organizatia Romanilor din Spania	Immigrant
rompasilencio	Colectivo Rompamos el Silencio	Autòctona
rosa	Centre d'Acollida per a Estrangers de Santa Rosa	Autòctona
rpmc	Ruta Pacífica de Mujeres de Colombia	Internacional
rpmc_cat	Plataforma Catalana de Apoyo a Ruta Pacífica de Mujeres de Colombia	Autòctona
rumanos_intereses_bilaterales	Rumanos en España, Comunidad de Intereses Bilaterales	Immigrant
rumbos	Associació Rumbos (Red para el Desarrollo e Integración de Naciones)	Immigrant
rumi	Associació Rumiñahui	Internacional
rumi	Asociacion Rumiñahui Hispano Americana	Immigrant
ruminyahui	Asociación Rumiñahui Hispano Ecuatoriana para la colaboración al desarrollo	Immigrant
runataki	Asociación Cultural RunaTaki	Immigrant
s_sol	Servei Solidari	Autòctona
safa	Associació Salud y Familia	Autòctona
sahib	Associació Cultural Gurudwara Gurdarshan Sahib	Immigrant
SAIHUA	Sentimiento Andino - Internacional Humano - Artístico (SAIHUA)	Immigrant
sala	Casal Antoni Sala i Pont	Autòctona
salon	Salón Perú Associació Cultural	Immigrant
salut	Amics de la Salut	Autòctona
sandino	Associació Catalana de Brigadistes a Nicaragua Sandino de Barcelona	Autòctona
sao	Catalonia Grupo de Españoles en Sao Paulo	Internacional
sara_sara	Asociación Cultural Sara Sara	Immigrant
save_child	Save the children	Autòctona
sayariy	Associació Ballet Folklórico Boliviano Sayariy-Urus	Immigrant
scorza	Associació Cultural Iberoamericana Scorza	Immigrant

secr_rd	Associació Secretarias de República Dominicana	Internacional
sed	Sed de Cine	Autòctona
selva	Selva Camerun ONG	Autòctona
SENECAT	Associació de Inmigrantes Senegaleses Para La Cooperación La Integración Y El Desarrollo Entre Senegal Y Cataluña	Immigrant
senegaleses	Asociación de Senegaleses de la Región de Murcia	Immigrant
sense_mons	Sense Móns	Autòctona
SER	Ser hispano, Associació para Integración Colectivo Inmigrante de Habla Hispana en Europa	Immigrant
SERGI	Fundació SERGI	Autòctona
SETEM	Setem-Catalunya	Autòctona
SFBM	Société Française de Bienfaisance de Murcie	Immigrant
sierra	Comunidad de Nacionales de Sierra Leona / Sierra Catalana	Immigrant
sikh_i	Sikh	Internacional
sin_front	Associació Sin Fronteras	Autòctona
sipo	Solidaritat amb els Immigrants Portes Obertes	Autòctona
SIPVSC	Sindicato Independiente y Profesional de Vigilancia y Servicios de Cataluña	Autòctona
siria	Associació Comunidad Siria en Catalunya	Immigrant
SJR	Servicio Jesuitas a Refugiados	Internacional
SKU_ucra	Congreso mundial de ucranios	Internacional
SMPB	Samahan NG MGA Migranteng Pilipino Sa Barcekiba, Asoc. Emigrantes Filipinos en Bcn	Immigrant
soc_dom	Associació Sociocultural Dominicana	Immigrant
SODEPAU	Solidaritat per al Desenvolupament i la Pau	Autòctona
sodepaz	Sodepaz	Autòctona
solidaridadint	Solidaridad Internacional	Autòctona
somos	Cultural Musical Somos Música	Immigrant
sos_af	SOS África	Autòctona
sos_rac	Sos Racisme Catalunya	Autòctona
sosracismo	SOS Racismo	Autòctona
spch	Associació Peruana San Pedrito Chimbote	Immigrant
spl	Socorro Popular Libanés	Internacional
sta_anita	Associació de Productores Agrícolas, Mercado "Santa Anita"	Internacional
sta_cruz	Comité Cívico Pro Santa Cruz - filial Cat	Immigrant
sta_cruz_b	Comité Cívico pro Santa Cruz	Internacional
sterm	Sindicato de Trabajadores de la Enseñanza de la región de Murcia	Autòctona
sudan	Comunidad Sudanesa en Catalunya	Immigrant
SURT	Associació de Dones per a la Inserció Laboral, SURT	Autòctona
taarof	Associació Intercultural Taarof Bi Salam	Immigrant
taiwan	Associació de Taiwanís en Catalunya	Immigrant
tajdid	Associació cultural Tajdid de Santa Coloma	Immigrant
taki	Taller de Cultura, Folklore y Arte Takillaqta	Immigrant
talib	Associació Islàmica Ali Ibn Abu Talib	Immigrant
tallaf	Tallers afroamericans	Immigrant
TAMAIA	Tamaia, Associació de Dones contra la Violència Familiar	Autòctona
TAMETTUT	Associació de Dones Amazigues	Immigrant
TANGRA	Asociación Cultural Tonalidad Arte Natural y Guía para Realizar Actividades	Immigrant
TARGA	Targa-Aide Association	Internacional
tariq_m	Mezquita Tariq Al Falah de Martorell	Immigrant
tarres	Fundación Pere Tarrés	Autòctona
tauba	Associació Cultural Al Tauba El Islah - Comunidad Islàmica	Immigrant
tawasul	Asociación Tawasul Mazarrón	Immigrant

tazumal	Associació Cultural Tazumal Catalunya - Centreamèrica	Autòctona
TEAC	Taller Ecuatoriano de Arte y Cultura	Immigrant
telar	El telar	Internacional
telecos	Telecos Sin Fronteras	Autòctona
telespe	Telefono de la esperanza	Autòctona
teres	Comunitat Teresiana del Raval	Autòctona
TINKUNA	Grupo Folklórico Tinkuna	Immigrant
todoesarte	Asociación Cultural Todo es Arte	Immigrant
tomillo	Fundación Tomillo	Autòctona
Torrecoche	Torre Pacheco Acoge	Autòctona
Totacoge	Totana Acoge	Autòctona
toteve	Toteve Rapa Nui	Immigrant
totraval	Fundació Tot Raval	Autòctona
tpt	Teatre per Tothom	Autòctona
trajano	Asociación Rumano-Moldavo-Hispano Trajano	Immigrant
tran	Associació Cultural Cuerpo Transitorio	Immigrant
transilvania_rum anos	Organización para rumanos de España-"Transilvania"	Immigrant
trasen	Trabajadores senegaleses	Immigrant
tretze	Associació Cultural Tretze	Autòctona
TRILCE	TRILCE, Círculo de Estudios Peruanos	Immigrant
trinitat	Centro Islámico Trinitat	Immigrant
trocha	Associació Cultural trocha Imaginaria	Immigrant
trujillo	Club Libertad de Trujillo	Immigrant
tubabu	Associació Cultural Africana -Tubabu Savá-	Immigrant
tuluyan	Centro Filipino Tuluyan San Benito	Immigrant
tupa	Tupagamaru Cartagena	Immigrant
txi	Teatro por la Identidad- Madrid	Immigrant
ucat	Associació de Alumnos y Exalumnos de la Universidad Católica de Perú	Internacional
ucranos	Asociación de Ucrucianos de la Región de Murcia	Immigrant
ucranosct	Ucrucianos de Cartagena	Immigrant
ufe	Union des Français al'Etranger	Internacional
UGT	Unión General de Trabajadores	Autòctona
UGT	Unión General de Trabajadores	Autòctona
UHCW	Union de Comites de Salud Gaza	Internacional
UMCEC	Associació Unió Marroquino Catalana d'Educació i Cultura	Immigrant
UMMI	Unión de Mujeres Magrebíes (Marroquíes) Inmigrantes	Immigrant
UNESCO	Centre UNESCO de Catalunya	Autòctona
uni_nigeria	United Nigeria Association	Internacional
Unicoge	La Unión Acoge	Autòctona
unilatitor	Asociación Unión Latina de las Torres de Cotillas	Immigrant
union_costa_ma rfil	Unión del Pueblo de Costa Marfil	Immigrant
unionfranceses	Unión de franceses del extranjero	Immigrant
unis	Associació Sociocultural Deportiva Unissense	Internacional
Unsur	Universitarios por el Sur	Autòctona
UP	Unió de Pagesos de Catalunya	Autòctona
UPIAC	Unión Profesional Iberoamericana de Catalunya	Immigrant
urull	Uruguayos de Lleida	Immigrant
USO	Unión Sindical Obrera	Autòctona
uso	Unión Sindical Obrera	Autòctona
v3m	Voluntaris pel Tercer Mon	Autòctona
veci_laincolora	Asociacion de vecinos La Incolora	Autòctona

veci_quintana	Asociación de Vecinos de Quintana	Autòctona
veci_tetuan	Asociación de Vecinos de Tetuán	Autòctona
veci_vallecas	Asociación de Vecinos de Vallecas	Autòctona
veci_villaverde	Asociación de vecinos la Unidad de Villaverde	Autòctona
vecindario	Asociación de vecinos - no confundir con la Federación, 'vecinos'	Autòctona
vecinos	Associació de Vecinos de su Barrio	Autòctona
vecinos	Federación Regional de Asociaciones de Vecinos de la Region de murcia	Autòctona
vecinos	Asociación vecinos barrio	Autòctona
veron	Coordinadora Aníbal Veron, movimineto piqueteros	Internacional
vert	Fundación Vertiente de Vida	Internacional
vial	Consell de Seguretat Vial	Autòctona
vicki	Associació Amics de Vicki Sherpa	Autòctona
victorjara	Asociación Cultural Víctor Jara	Immigrant
vida_sana	Asociación Cultural y Deportiva Vida Sana hispano peruana	Immigrant
vina	Associació Viña del Mar	Autòctona
virgen	Associació Hermandad Immaculada "Virgen de la Puerta" Solidaridad con Perú-Barcelona	Immigrant
virgen_v	Hermandad Peruana Virgen de la Puerta de Vilafranca del Penedès	Immigrant
virgencisne	Asociación Virgen del Cisne	Immigrant
viru	Associació Peruana de Integración y Desarrollo Viru	Immigrant
visual	Acción Visual	Immigrant
vivienda_digna	Plataforma por una Vivienda digna	Autòctona
viyil	Associació Cultural Viyil	Immigrant
volu	Voluntaris Badalona	Autòctona
VOMADE	Asociación Voluntariado de Madres dominicanas	Immigrant
vxahara	Viladecans pel Sàhara	Autòctona
WFAE	Asociación WFAE	Autòctona
WIM	Word International Ministries - Iglesia Ministerio de la Palabra de Dios Internacional	Immigrant
wiña	Grupo Latinoamericano "Wiña y Marca"	Immigrant
xar_soc	Xarxa socialista	Autòctona
xarxa_sol	Xarxa Solidària de Sant Cugat del Vallès	Autòctona
XCTP	Xarxa Contra el Tancament i la Precarietat Laboral	Autòctona
xdi	Xarxa de les Dones Immigrades	Immigrant
xeno	Proyecto Xenofilia - Catalunya Solidaria	Autòctona
xenofilia	Xenofilia-Lavapiés	Autòctona
xewel	Asociación cultural Xewel Senegal	Immigrant
xfc	Xarxa feminista de Catalunya	Autòctona
yam	Grupo de Jóvenes de Yamfolila	Internacional
Yammu	Murcia	Immigrant
yemaja	Associació de Dones Immigrades yemaja	Immigrant
yerbabuena	Asociación Yerbabuena	Autòctona
yesqueros	Centro Yesqueros	Autòctona
yonos	Mesquita Yonos de Mataró	Immigrant
zacatecas	CASA DE ZACATECAS EN ESPAÑA	Immigrant

W.A.G. ~~W.A.G.~~

Ende Audine